

Av. Talih Uyar
(9 Eylül Ünü. Huk. Fak. E. Öğr. Görv.)

TASARRUFUN İPTALİ DAVALARI (İİK. m.277-284)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
«TASARRUFUN İPTALİ DAVASI» DİLEKÇESİ ÖRNEĞİ..... :	9
Av. TALİH UYAR’IN MAKALE ve İNCELEME YAZILARI..... :	187
Av. TALİH UYAR’IN ESERLERİ	224

«TASARRUFUN İPTALİ DAVASI»⁽¹⁾ DİLEKÇESİ*

Ö r n e ğ i

(İİK. mad.277-284)

ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ SAYIN HAKİMLİĞİNE⁽²⁾

İZMİR⁽³⁾

(İhtiyati haciz istemi vardır)⁽⁴⁾

Davacı⁽⁵⁾ ..... : Ahmet Haklı (İnönü Cad. No: 412, K: 4 - İZMİR) [TC:.....]

Vekili ..... : Av. Ali Yıldırım (Akdeniz Cad. No: 1, K: 2 - İZMİR)

Davalılar⁽⁶⁾ ..... : 1– Ülker Yılmaz (Gazi Osman Paşa Cad. No: 10/2 - İZMİR)

..... 2– Basri Borçsever (Fethi Bey Cad.No:210, K: 3 - İZMİR)

..... 3– Ümit Borçsever (442 Sok. No: 12/3 - İZMİR)

Konusu⁽⁷⁾ ..... : Borçlu Basri Borçsever tarafından davalı Ümit Borçsever'e ve onun tarafından da diğer davalı Ülker Yılmaz'a yapılan –dava konusu taşınmazla ilgili– satış işleminin «müvekkil bakımından iptali»⁽⁸⁾ ile «müvekkilimize dava konusu taşınmaz üzerinde icra yetkisi verilmesi» isteminden ibarettir.

Harcı esas değeri⁽⁹⁾ ..... :

– O L A Y –

Davalılardan Basri Borçsever, müvekkilim Ahmet Haklı'ya olan 01.02.2015 tanzim ve 04.04.2015 **vâde tarihli bonoda yer alan (40.600,00) lira borcunu ödemediği için hakkında İzmir 2. İcra Dairesinde (2016/14200 sayılı dosya ile) takip yapılmış ve takip sırasında 18.01.2016 tarihinde haczedilen mallarının satışı neticesinde, müvek-**

* Bu dilekçe örneği, **UYAR,T/UYAR, A./UYAR. C. İCRA VE İFLAS HUKUKU REHBERİ (AÇIKLAMALI DİLEKÇE ÖRNEKLERİ, 2015, C:2, s: 1872-2024)**'den alınmıştır.

kilimin alacağından (10.600,00) lirası ödenmiş ve kalan (30.000,00) lira alacağı için kendisine 20.03.2016 tarihinde «kat'i aciz belgesi» verilmiştir.

Yapılan araştırmada, davalı-borçlu Basri Borçsever'in, (150.000,00) lira kıymetindeki, İzmir Gürçeşme mevkii, 3451 kütük, 345 ada ve 45 parselde kayıtlı taşınmazını «torunu» Ümit Borçsever'e 20.06.2014 tarihinde⁽¹⁰⁾ (50.000,00) liraya sattığı, Ümit Borçsever'in de aynı taşınmazı –yapılan işlemin iptale tâbi olduğunu bilen– eniştesi Ülker Yılmaz'a 15.08.2014 tarihinde (60.000,00) liraya sattığı öğrenilmiştir.

Yukarıda belirtilen tasarruflar,⁽¹¹⁾ İİK. mad. 277 vd. maddelerine ve özellikle İİK. mad. 278/1 gereğince «iptale tâbi» olduğundan, bu tasarrufların iptali için mahkemenize başvurmak gerekmiştir.

Deliller ..... : İzmir 2. İcra Dos. No: 2014/14200

Hukukî sebepler ..... : Tapu kaydı, Nüfus kaydı, şahit vs.⁽¹²⁾

Sonuç ve istem ..... : Belirttiğimiz nedenlerle, yargılama yapılarak⁽¹³⁾ **a)** Dava konusu taşınmazla ilgili iki satış işleminin de «müvekkil bakımından iptalini» ve «dava konusu taşınmaz üzerinde müvekkilime cebri icra yetkisi tanınmasını»⁽¹⁴⁾, **b)** İİK. mad. 281/II gereğince, dava konusu taşınmazın kaydına ihtiyati haciz konulmasını,⁽¹⁵⁾ **c)** Masraf ve vekalet ücretinin⁽¹⁶⁾ davalılara yüklenmesini, saygıyla vekaleten dilerim. 15.04.2016⁽¹⁷⁾

Davacı Vekili

Av. Ali Yıldırım

(1) Hakkında «haciz» işlemine girişilen (iflâsta; «iflâs kararı verilen» (İİK. mad. 165, 191/I) borçlunun *tasarruf yetkisi*, bu tarihten itibaren kısıtlanır.

I- «Haciz»den (ve «iflâs kararı»ndan) önce, malları üzerinde serbestçe tasarrufta bulunabilen borçlular, henüz alacaklıların -haciz ve iflâs yolu ile- takibine hedef olmadan, onlardan «mal kaçırmak» (yani, onların hakkında yapacağı takibi semeresiz bırakmak) amacı ile, malvarlığının tamamını ya da bir kısmını, bir takım «hileli» işlemlerle (yani, bedelsiz olarak ya da çok ucuz bedelle) başkalarına (özellikle, yakınlarına, kendisinin bu amacını bilen arkadaşlarına) devredebilirler

ya da bedelini kendisi ödeyerek yakınları üzerine taşınır/taşınmaz mal satın alarak malvarlığını azaltabilirler...

İşte, bu gibi kötü niyetli borçluların «mal kaçırmak kasdı ile» yaptıkları bu tür işlemlerden zarar gören alacaklıları korumak amacı ile, onlara iptal davası denilen bir dava açma hakkı tanınmıştır.

İptal davası; «borçlunun alacaklılarına zarar veren bazı tasarruflarını -davacı alacaklı bakımından, onun alacağı ölçüsünde- hükümsüz hale getirmeye yarayan bir dava»,¹ «borçlunun alacaklısını zarara sokmak kasdıyla malvarlığından çıkarmış olduğu mal ve hakların veya bunların yerine geçen değerlerin, tasarruftan zarar gören alacaklının alacağını elde etmesi amacıyla dava açarak tekrar borçlunun malvarlığına geçmesini sağlayan dava»² şeklinde tanımlanabilir.

Bu davanın amacı, borçluların henüz tasarruf yetkilerinin kısıtlanmamış olduğu dönemde (yani; «haciz»den ve «iflâs kararı»ndan önce) alacaklılarından mal kaçırmak kasdı ile, kötü niyetle yapmış oldukları hukukî işlemleri, davacı alacaklı bakımından hükümsüz sayarak, borçlunun malvarlığından uzaklaştırdığı (çıkardığı) dava konusu mal üzerinde, alacaklının -sanki, bu mal halâ borçluya aitmiş gibi- cebri icra yolu ile alacağını elde etmesini -bu malın haciz ve satışını isteyerek- sağlamaktır.

İptâl davasına ilişkin İİK. mad. 277 vd.'da her ne kadar ısrarla, «butlan»dan yani «hükümsüzlük»den bahsedilmekte ise de, burada maddi hukuk anlamında ne mutlak ve ne de nisbi bir hükümsüzlük söz konusu değildir.³ Hukukta «iptal» kavramı ile iki farklı şey belirtmek istenir: «İptâl yenilik doğuran hakkının kullanılmasıyla ya zaten daha baştan geçersiz bir hukukî işlemin geçersizliği kesinleştirilir (örneğin; TBK. mad. 28, 39) (geniş anlamda iptâl edilebilirlik) ya da baştan beri geçerli olan bir hukukî işlem sonradan geçmişe etkili olarak geçersiz kılınır (örneğin; TBK. mad. 182/III, 281, 286/II, 287, 615; MK. mad.

¹ **BERKİN, N.** İflâs Hukuku, 1972, s: 489 – **ÖNEN, T.** İptâl Davaları (Ank. İk. Tic. İl. Ak. D. 1969/1, s: 39) – **OLGAÇ, S.** Yargıtay İçtihatlarının Işığı Altında İcra ve İflas Hukukunda İptal Davaları (Dr. A. Recai Seçkin'e Armağan, 1974, s: 457 vd.)

² Bknz: 17. HD. 08.07.2010 T. 2481/6636 (www.e-uyar.com)

³ **UMAR, B.** Türk İcra ve İflâs Hukukunda İptal Davası, 1963, s: 8 – **ÖNEN, T.** a.g.m. s: 40 – **KURU, B.** İcra ve İflâs Hukuku, C: 4, 1997, s: 3408 – **KURU, B.** İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı, 2. Baskı, 2013, s: 1397 – **SARISÖZEN, İ.** İcra ve İflâs Hukukuna Göre İptâl Davalarında Yargılama Usulü (ABD. 1977/1, s: 51, dipn. 6) – **KURTOĞLU, S.** İcra Hukuku Açısından İptal Davasının Hukukî Niteliği (İBD. 1975/7-8, s: 776)

148, 504, 557, 560) (dar anlamda iptâl edilebilirlik).⁴ Alacaklılara -iflâs halinde; iflâs masasına- tanınan iptâl davası ne -az önce belirtilen- «geniş» ve ne de «dar» iptâl edilebilirlik gurubuna (kategorisine) sokulamaz. Çünkü, İİK. mad. 277 vd.'da öngörölmüş iptâl davasının amacı ve sonucu; dava konusu malı, sadece «cebri icra takibi bakımından» sanki borçlunun malvarlığında kalmışçasına, sadece nisbi bir güç ve etkiyle alacaklıların -iflâsta; iflâs masasının- takip (el uzatma) alanına sokmaktır. Bu niteliği ile söz konusu iptâl hakkı, bir «yenilik doğurucu» hak olmayıp, kuruluşunda baştan aşağı geçerli bir hukukî işlemi, cebri icra alanına özgü kalma koşuluyla, tasfiye etmeye yönelik bir «nisbi talep hakkı»dır.⁵ İptâl davasının, davacı-alacaklı lehine sonuçlanması halinde, dava konusu mal tekrar borçlunun malvarlığına (mülkiyetine) dönmez. Yani, borçlunun yapmış olduğı hileli işlem «maddi hukuk bakımından» iptâl edilmez, hükümsüz hale getirilmez. Sadece yapılan hileli işlem «alacaklı bakımından» hüküm ifade etmez. Alacaklı yapılan işleme -örneğin; satışa, kurulan ipoteğe vb.- rağmen, o malı sattırarak alacağını alır. Eğer alacaklının alacağı ödendikten sonra geriye para artarsa, bu, borçluya değil, borçlu ile hukukî işlemde bulunan (davalı) üçüncü kişiye verilir. Başka bir deyişle, tasarrufun maddi hukuk anlamında iptâlî söz konusu olmadığından, iptâl davasının kazanılması halinde, alacaklı; dava konusu mal sanki borçlunun malvarlığından hiç çıkmamış gibi, onu haczettirip sattırır ve satış bedelinden alacağının ödenmesini isteyebilir. Ancak, iptal edilen tasarruf konusu mal sadece davacı-alacaklının takibi bakımından, borçlunun malvarlığında farzedildiğinden, takip sonucunda -satış bedelinden- geriye bir şey artarsa, bu borçluya değil, lehine tasarruf yapılan üçüncü kişiye verilir. Eğer, burada, «tasarrufun maddi hukuk anlamında iptâlî» söz konusu olsa idi, artan paranın borçluya verilmesi gerekirdi.

Yüksek mahkeme, çeşitli içtihatlarında «tasarrufun iptali davasının amacı» hakkında;

√ «*Tasarrufun iptâlî davasının amacının 'borçlunun haciz veya iflâstan önce yaptığı ve aslında geçerli olan bazı tasarruflarının geçersiz olmasını ya da iyiniyet kurallarına aykırılık nedeniyle alacaklıya karşı sonuçsuz kalmasını, dolayısıyla alacaklının o mal üzerinde cebri icraya devamla alacağının tahsilini sağlamak' olduğı*»⁶

⁴ SEROZAN, R. Sözleşmeden Dönme, 1975 s: 151 vd.

⁵ SEROZAN, R. age. s: 153, dipn. 66

⁶ Bknz: 17. HD. 09.04.2013 T. 7724/5114; 09.04.2013 T. 4120/5124; 26.03.2013 T. 3101/4187; 21.03.2013 T. 2675/3897; 21.03.2013 T. 2708/3898; 05.03.2013 T. 5153/2720; 27.01.2011 T. 9680/424; 07.03.2011 T. 11643/2001; 21.03.2011 T. 7361/2517 vb. (www.e-uyar.com)

√ «Tasarrufun iptali davasının ‘borçlunun, alacaklısını zarara uğratmak kasdıyla, malvarlığından çıkarmış olduğu mal ve hakların veya bunların yerine geçen değerlerin, tasarruftan zarar gören alacaklının alacağını elde etmesi amacıyla, bunlarca tekrar borçlunun malvarlığındaymış gibi, alacaklı tarafından paraya çevrilmesini sağlayan bir dava’ olduğu»⁷

√ «Davacının iptal davası açmaktaki amacının “borçlunun yaptığı -’satış’, ‘bağış’, ‘kira’ vb. şeklindeki- işlemin kendisi yönünden geçersizliğini sağlayarak, alacağına kavuşmak” olduğu»⁸

√ «Tasarrufun iptâlî davalarının amacının ‘davaya (tasarrufa) konu mal üzerinde alacaklıya -takip konusu alacak ve eklentileriyle sınırlı olarak- cebri icra yoluyla alacağını almak yetkisinin verilmesi’ olduğu»⁹

√ «İptâl davalarının maksadının (İİK’nun 278, 279 ve 280. maddelerde yazılı borçlunun borcun doğumundan sonra yaptığı -mevcudunu azaltmaya yönelik- tasarrufların butlanına hükmettirmek) olduğu»¹⁰

√ «Tasarrufun iptâlî davasının amacının ‘borçlunun haciz veya iflâstan önce yaptığı ve aslında geçerli olan bazı tasarruflarının geçersiz olmasını ya da iyiniyet kurallarına aykırılık nedeniyle alacaklıya karşı sonuçsuz kalmasını, dolayısıyla alacaklının o mal üzerinde cebri icraya devamla alacağının tahsilini sağlamak’ olduğu»¹¹

√ «Tasarrufun iptali davasında davacının amacının; borçlunun malvarlığındaki şeylerden bir veya birkaçını yürütmekte olduğu icra takibi içine alarak, icra dairesi tarafından satılmasını sağlamak ve alacağına kavuşmak olduğundan, davacının dava dilekçesindeki nitelendirmesine bakılmaksızın İİK’nun 277 vd. maddelerinde düzenlenmiş

⁷ Bknz: 17. HD. 8.7.2010 T. 2483/6636; 18.2.2010 T. 9109/1313; 26.5.2009 T. 2672/3631 (www.e-uyar.com)

⁸ Bknz: 4. HD. 16.2.2010 T. 4343/1376; 17. HD. 14.5.2009 T. 1488/3133; 4. HD. 25.09.2006 T. 1117/9749 (www.e-uyar.com)

⁹ Bknz: 17. HD. 26.9.2008 T. 1503/4307; 14.7.2008 T. 2591/3946; 4. HD. 4.2.2008 T. 4639/1065; 17. HD. 24.1.2008 T. 4045/268 vb. (www.e-uyar.com)

¹⁰ Bknz: 17. HD. 17.5.2011 T. 9509/4909; 7.4.2011 T. 1668/3217; 7.4.2011 T. 2882/3211; 31.3.2011 T. 2739/2907; HGK. 1.12.2004 T. 15-553/624; 15. HD. 23.10.2004 T. 3310/5282; 11.5.1998 T. 1847/1925; 1.4.1997 T. 1425/1776 (www.e-uyar.com)

¹¹ Bknz: 17. HD. 09.05.2011 T. 10595/4459; 30.05.2011 T. 10068/5481; 07.03.2011 T. 11643/2001; 21.03.2011 T. 7361/2517; 04.04.2011 T. 1654/3040; 8.7.2010 T. 2483/6636; 18.2.2010 T. 9109/1313; 17.5.2011 T. 9509/4909; 15. HD. 21.10.2004 T. 3131/5291; HGK. 30.10.2002 T. 15-849/861 (www.e-uyar.com)

olan ‘tasarrufun iptali’ davasına ilişkin hükümlerin mahkemece doğrudan doğruya uygulanarak uyuşmazlığın çözümlenmesi gerekeceği»¹²

√ «İptâl tabi tasarrufların, borcun doğumundan sonra, alacaklının cebri icra yoluyla hakkını alma yetkisini ortadan kaldırmayı amaçlayan tasarruflar olduğu»¹³

√ «Tasarrufun iptali davasının amacının ‘borçlunun mal kaçırmak amacıyla yaptığı tasarrufların iptali’ni sağlamak olduğu»¹⁴

√ «İptal davasının amacının; borçlunun -satış, bağış, ipotek, temlik vb. gibi- yaptığı tasarrufun (işlemin), davacı alacaklı bakımından iptal etmek (hükümsüz hale getirmek) ve böylece davacı alacaklının dava konusu mal üzerinde cebri icra yoluyla alacağını alabilmesini sağlamak olduğu»¹⁵

şeklinde vurgulamıştır...

Ayrıca belirtelim ki, **Federal Mahkeme** de, öteden beri aynı hususları, «...iptal davası ile, yalnız davacı ve sadece o, alacağını tahsil ve sanki iptali istenen muamele hiç yapılmamış ve mal borçlunun mal-varlığından hiçbir zaman çıkmamış gibi, tasarruf konusu malı haczettirmek ve paraya çevirtmek hakkına sahip olur...»,¹⁶ «...iptâl davasının hedefi, davayı açan alacaklıya, elde edilen mallardan hakkını almayı temin etmektir. Şayet dava kabul olunursa, muamele tamamen iptâl olunmamakla beraber, davacıya karşı hüküm ifade etmez ve çıkar sağlamış olan davalı bunu iadeye mecbur olur...»¹⁷ şeklinde belirtmiştir...

II- Borçlunun, alacaklılardan mal kaçırmak amacı ile yaptığı -ve iptâl davasına konu olan- işlemlerin «hukukî niteliği»nin ne olduğu doktrinde tartışmalıdır.¹⁸ Teorik tartışma, özellikle, borçlunun alacaklılardan mal kaçırmak amacı ile yaptığı işlemlerin «**inançlı bir de-**

¹² Bknz: HGK. 14.4.2004 T. 15-182/220; 15. HD. 10.4.2003 T. 1210/1883; 14.5.2001 T. 1740/2583 (www.e-uyar.com)

¹³ Bknz: 15. HD. 16.6.2003 T. 2821/3199 (www.e-uyar.com)

¹⁴ Bknz: 17. HD. 27.1.2011 T. 9680/424; 15. HD. 30.1.2002 T. 4239/421 (www.e-uyar.com)

¹⁵ Bknz: 12. HD. 8.12.2011 T. 9093/27112; 15. HD. 25.9.1995 T. 5010/4945 (www.e-uyar.com)

¹⁶ Bknz: 26 II 213 (**BRAND, E.** Çev. **ARAS, F. A.** İptal Davası «İsviçre Federal Mahkemesi İcra ve İflas Dairesi İçtihatları, s: 42 vd.)

¹⁷ Bknz: ATF 47 92/94 (**BRAND, E.** age. s: 43)

¹⁸ «İptal davalarının hukuki niteliğine ilişkin -yerli ve yabancı doktrindeki teoriler «hakkında ayrıntılı bilgi için bknz: **YILDIRIM, M.K.** İcra ve İflâs Hukukunda İptal Davaları, 1995, s: 47 vd.

vir» mi yoksa, «**muvazaalı bir devir**» mi olduğu konusunda gündeme gelmiştir. **Bir görüşe göre;**¹⁹ «alacaklının mal kaçırmak amacı ile yaptığı işlemler ne muvazaa nedeniyle ne de Borçlar Kanununun 20 nci (TBK.'nın 27.) maddesi gereğince hükümsüzdürler. Çünkü, mal kaçırmak suretiyle alacaklılara zarar verilmesi, ahlak ve adaba aykırı sayılmamış, sadece bu tür devirler bazı özel hükümlere tâbi kılınmakla yetinilmiştir... Bu tür işlemlerin, ilke olarak 'muvazaalı' değil 'inançlı işlem' kabul edilmesi gerekir...»²⁰ **Diğer bir görüşe göre**²¹ ise, «borçlu tarafından, alacaklılardan mal kaçırmak amacı ile yapılan işlemleri muvazaalı olarak nitelemek gerekir...»

Doktrindeki bu görüş ayrılığı uygulamayı da etkilemiş, **Federal Mahkeme**²² kimi kararlarında birinci görüş doğrultusunda açıklamada bulunmuşken, **Yargıtay** -olayın özelliğine göre- alacaklılardan mal kaçırmak amacı güden işlemlerin, kimi kez «*inançlı bir devir*»²³ kimi kez de «*muvazaalı bir devir*»²⁴ olduğunu vurgulamıştır...

III- Yapılan açıklamalardan anlaşıldığı gibi iptâl davası, «dava konusu malın aynına ilişkin bir aynî dava olmayıp kişisel bir davadır»²⁵ Yani bu dava sonunda, tasarrufa konu mal, alıcı (veya devir

¹⁹ Von Tuhr, (Çev. **EDEGE, C.**) Borçlar Hukuku, C: 1-2, s: 200, 248

²⁰ Bu görüş doktrinde **Oser/Schönenberger** (Borçlar Hukuku, s: 147) tarafından ve hukukumuzda **UMAR, B.** (age. s: 18) tarafından desteklenmiştir.

²¹ **POSTACIOĞLU, İ.** Nam-ı Müstear Meselesi, Vekalet ve İtimat Muameleleri ile Muvazaanın Karşılıklı Münasebeti (İHFM. 1947, C: XIII, S: 3, s: 1027 vd.) – **ESENER, T.** Türk Hususi Hukukunda Muvazaalı Muameleler, 1956, s: 41, 50, 169 – **ÖZSUNAY, E.** Türk Hukukunda ve Mukayeseli Hukukta İnançlı Muameleler, 1968, s: 29 – **YAVUZ, N.** Alacaklılardan Mal Kaçırmak Amacı ile Yapılan İşlemlerin Hukuken Nitelendirilmesi Sorunu (Yard. D. 1986/1-2, s: 105 vd.) – **YAVUZ, N.** Alacaklılardan Mal Kaçırmaya Yönelik İşlemlerin Hukuken Nitelendirilmesi Sorunu ve Bu Amaçlı Yapılan Muvazaalı İşlemler Hakkındaki Yargıtay Uygulamasından Örnekler (Yarg. D. 1999/Temmuz, s: 228 vd.; Tür.Not.Bir.Huk. D. Ağustos/1999, s: 8 vd.)

²² **ÖZSUNAY, E.** age. s: 212 – **ESENER, T.** age. s: 168 vd.

²³ Bknz: 4. HD. 30.5.1977 T. 11500/3670 (www.e-uyar.com)

²⁴ Bknz: HGK. 30.3.1977 T. 3265/320 (YKD. 1978/4, s: 501); 1. HD. 21.11.1978 T. 10321/11567 (YKD. 1979/5, s: 616) (www.e-uyar.com)

²⁵ **UMAR, B.** age. s: 19 – **KURU, B.** age. C: 4, s: 3409 – **KURU, B.** El Kitabı, s: 1397 – **BERKİN, N.** age. s:1415 – **BERKİN, N.** İflâs Hukuku Rehberi, 1980, s: 111 – **ÜSTÜNDAĞ, S.** age. s: 300 – **ÖNEN, T.** agm. s: 39 – **KURTOĞLU, S.** agm. s: 776 vd. – **ESENER, T.** age. s: 105 – **ÖZSUNAY, E.** age. s: 233 – **KOSTAKOĞLU, C.** Takip Hukukunda İptal Davaları (Yasa D. 1989/8, s: 1039 - Adalet D. 1989/6, s: 9) – **MUŞUL, T.** İcra ve İflâs Hukuku, 3. Baskı, s:1283 – **AKŞENER, H. Ş.** İcra ve İflâs Hukukunda Tasarrufun İptali Davaları, 2007, s: 27 – **AKKAYA, T.** «Alacaklıdan Mal Kaçırmaya Yönelik Muvazaalı Tasarrufların İcra ve İflâs Kanununda Düzenlenen İptal Davasına Konu olup Olamayacağı Sorunu (Legal Medeni Usul ve İcra İflâs Hukuku Dergisi, 2006/3, s: 672) –

alan)nın malvarlığından çıkarılarak, tekrar borçlunun malvarlığına geri verilmez. Tasarrufa konu mal, yine alıcı (veya devir alan)ın malvarlığında kalmakla beraber, davayı kazanan davacı-alacaklı, o malı haciz ettirip sattırma ve satış bedelinden alacağını alma imkanını elde etmiş olur.

Yüksek mahkeme, iptal davalarının bu *niteliğini*, çeşitli içtihatlarında; «*tasarrufun iptali davaları, borçlanan bir şahsın daha sonra yaptığı tasarruflarla borcunu ödeyemeyecek derecede malvarlığını azaltması halinde, yapılan bu tasarrufların alacaklıya karşı geçersiz sayılması ve temlike konu malın borçlunun malvarlığına iade edilmeden, o mal üzerinde icra takibi ile alacağın tahsiline imkan veren ve takip hukuku içinde yer alan ‘şahsi’ bir davadır...*», «*iptâl davaları ‘aynî’ nitelikte dava olmayıp, borçlu tarafından yapılan tasarrufun alacaklıya karşı bâtıl olduğunun tesbitine ilişkindir...*»²⁶ «*tasarrufun iptali davasının hukuki yönü ile ‘aynî dava’ olmayıp ‘şahsi dava’ olduğu*»²⁷ şeklinde belirtmiştir.

Federal Mahkeme de «*iptâl davası, aynî bir dava değildir, yani bu dava ile, iptâlî istenen tasarruf ile oluşmuş (kazanılmış) aynî hakkın hiç bir zaman oluşmadığına dair karar verilmesi istenmez... iptâl davası hakkı, niteliği itibariyle kişiseldir, aynî değildir...*»²⁸ şeklinde, bu davanın ‘aynî’ bir dava olmayıp, ‘kişisel’ bir dava olduğunu vurgulamıştır.

İptâl davasının aynî bir dava olmayıp, kişisel bir dava olmasından -uygulamada önem taşıyan- şu **sonuçlar** doğar:

√ *İptâl davası aynî bir dava olmadığından, davanın konusu taşınmaz mal dahi olsa, özel yetki hükmü olan -ve taşınmazın bulunduğu yerdeki mahkemenin yetkili olduğunu belirten- HMK’nun 12. maddesi*

ERTEKİN, E./KARATAŞ, İ. İcra ve İflâs Hukukunda İstihkak ve Tasarrufun İptali Davaları, 1995, s: 576 – **ULUKAPI, Ö.** İcra ve İflâs Hukuku, 2007, s: 284 – **GÜNEREN, A.** İcra ve İflâs Hukukunda İstihkak Davaları ile Tasarruf İptâl Davaları, 2004, s: 1015 – **GÜNEREN, A.** Tasarrufun İptâl Davaları, 3. Baskı, s:49 – **PEKCANITEZ, H./ATALAY, O./ÖZKAN, M.S./ÖZEKES, M.** İcra ve İflâs Hukuku, 2013, 11. Bası, s:878

²⁶ Bknz: 12. HD. 8.12.2011 T. 9093/27112; 17. HD. 19.7.2007 T. 3033/2544; HGK. 5.6.2002 T. 15-421/499; 15. HD. 6.12.1990 T. 4123/5350 (www.e-uyar.com)

²⁷ Bknz: 12. HD. 08.12.2011 T. 9093/27212; 29.11.2011 T. 8816/25094; 17. HD. 17.05.2011 T. 8699/4906; 04.04.2011 T. 1830/3466, 04.04.2011 T. 1654/3040; 24.03.2011 T. 8291/2676 vd. (www.e-uyar.com)

²⁸ Bknz: ATF 20, 404; ATF 26 II 213 (BRAND, E. age. s: 42 vd.) (Diğer örnekler için bknz: **KURTOĞLU, S.** agm. s: 778)

*iptâl davalarında uygulanmaz yani bu durumda dahi yetkili mahkeme HMK. mad. 5'e (ve kimi kez de, HMK. mad. 16'ya) göre belirlenir.*²⁹

√ İptâl davası aynî bir dava olmadığından, davanın değeri, iptal konusu tasarrufun kıymetine göre değil, «alacaklının elindeki aciz belgesinde gösterilen ödenememiş (açık) alacak miktarı ile iptal konusu tasarrufun kıymetinden daha az olanına göre» saptanır.

Bu kıstasa (ölçüte) göre belirlenen değer; iptâl davasına bakacak «görevli mahkeme»³⁰ yi saptamada, bu davada alınması gereken «peşin harç» ile «karar ve ilâm harcı»nı³¹ ve dava sonunda hükmedilecek «avukatlık ücreti»ni hesaplamada önem taşır.

√ İptâl davası aynî bir dava olmadığından, iptâl isteminin kabul edilmesi halinde, «dava konusu tasarrufun tümünün iptâline» değil, «takip konusu alacak miktarı ile sınırlı olarak (takip konusu alacak ve -faiz, masraf gibi- eklentilerine yetecek oranda) tasarrufun iptaline» karar verilir.³²

√ İptâl davası aynî bir dava olmadığından iptâl konusunun taşınmaz mal olması halinde, iptâl isteminin kabul edilmesi halinde, «...davalı üçüncü kişi üzerindeki tapu (trafik) kaydının iptaline ve borçlu adına tesciline» şeklinde değil, «taşınmaza ilişkin -satış, bağış, ipotek vb.- işleminin iptaline ve davacı alacaklıya dava konusu taşınmaz üzerinde haciz ve satış isteme yetkisinin tanınmasına...»³³ şeklinde karar verilir.

√ İptâl davası aynî bir dava olmadığından, bu dava sonucunda verilen karar, *kesinleşmesi beklenmeden* uygulanır.³⁴ Çünkü, bu dava sonucunda verilen kararlar, HMK. mad. 367/2 hükmünün kapsamı içine girmez.

²⁹ Ayrıntılı bilgi için bkz: UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C. age. C: 3, 2014, s:4310 vd. – UYAR, T. İİK. Şerhi, C:12, 2009, s:19669 vd. – UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C. Tasarrufun İptali Davaları, 4. Baskı, 2011, C:1, s:1118

³⁰ Ayrıntılı bilgi için bkz: UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C. İİK. Şerhi, C: 3, s: 4503 vd. – UYAR, T. İİK. Şerhi, C:12, s:19712 vd.

³¹ Bknz: UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C. age. C: 3, s: 4505 vd. – UYAR, T. İİK. Şerhi, C:12, s:19738

³² Ayrıntılı bilgi için bkz: UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C. age. C: 3, s: 4591 – UYAR, T. İİK. Şerhi, C:12, s:20028

³³ Ayrıntılı bilgi için bkz: UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C. age. C: 3, s: 4578 vd. – UYAR, T. İİK. Şerhi, C:12, s:20026 vd.

³⁴ Bknz: 12. HD. 29.11.2011 T. 8816/25094; 24.4.2007 T. 5791/7973; 17. HD. 30.05.2011 T. 10068/5481; 17.05.2011 T. 4056/4907; 14.04.2011 T. 1830/3466; 04.04.2011 T. 1654/3040; 24.03.2011 T. 8291/2676 (www.e-uyar.com)

√ İptâl davası aynî bir dava olmadığından, davalının iflâs etmesi halinde, davacı dava (tasarruf) konusu malı, *iflâs masasından* çıkarmaz. Çünkü bu durumda, davacının sadece iflâs masasına karşı bir «*iflâs alacağı*» söz konusu olur.³⁵

IV- Buraya kadar «iptâl davasının hukukî niteliği» ve «*amacı*» hakkında yaptığımız açıklamalar, 6183 sayılı *Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında (ki) Kanun -mad. 24-31-* uyarınca, kamu alacağından dolayı açılan iptal davaları için de aynen geçerlidir. Bu davalar da, İcra ve İflâs Kanunundaki iptâl davaları ile aynı «*hukuki nitelikte*»dirler ve aynı «*amacı*» güderler.^{36 37}

Yüksek mahkeme bu davaların *amacı* hakkında;

√ «6183 sayılı Kanuna göre açılan tasarrufun iptali davalarının amacının, bu kanunun 27, 28, 29 ve 30. maddelerinin hükümsüz saydığı tasarrufların iptali ile kamu alacağının tahsil edilmesini sağlamak olduğunu»³⁸

√ «İptal davası sonucunda verilen iptal kararının amacının, 'borçlunun tasarrufuna konu teşkil eden mallardan alacaklı kamu idaresinin alacağını tahsil olanağını sağlamak' olduğunu»³⁹

√ «6183 sayılı Kanunun 24 vd. maddelerinde düzenlenmiş bulunan tasarrufun iptali davalarının amacının 'borçlunun mevcudunu azaltmaya yönelik tasarrufların butlanına hükmettirmek' olduğunu»⁴⁰

√ «6183 sayılı Kanundan kaynaklanan tasarrufun iptali davalarının amacının -'Hazine alacağının tahsiline engel olmak için yapılan tasarrufların iptali ile bu tasarruflar nedeniyle üçüncü şahısların elde ettiği bedellerin kendilerinden tahsili'- başka bir deyişle 'Hazine alacağının tahsilini önlemek için yapılan tasarrufların butlanına hükmettirmek, bu yolla yapılan işlemin iptali ile davacı idarenin dava konusu mal üzerinde cebri icra hakkını sağlamak' olduğunu»⁴¹

³⁵ UMAR, B. age. s: 19

³⁶ KOSTAKOĞLU, C. 6183 sayılı Kanuna Göre Amme Alacaklarının Tahsili Yönünden İptal Davası (Yarg. D. 1991/1-2, s: 19 - Yasa D. 1990/9, s: 1242)

³⁷ Bknz: 15. HD. 15.9.1997 T. 3445/3777 (www.e-uyar.com)

³⁸ Bknz: 17. HD. 21.1.2008 T. 5529/178; 15. HD. 22.10.2002 T. 3966/4776 (www.e-uyar.com)

³⁹ Bknz: 17. HD. 14.03.2013 T. 5562/3300; 17.5.2011 T. 8699/4906; 31.3.2011 T. 2008/2905; 12. HD. 24.9.2002 T. 17054/18248 (www.e-uyar.com)

⁴⁰ Bknz: 15. HD. 18.3.2002 T. 531/1173 (www.e-uyar.com)

⁴¹ Bknz: 17. HD. 17.05.2011 T. 8699/4906; 31.03.2011 T. 2008/2905; 15. HD. 23.10.2001 T. 4244/4730; 30.6.1997 T. 3062/3352; 28.5.1991 T. 2078/2803; 4. HD. 11.9.1978 T. 10609/9686 (www.e-uyar.com)

√ «6183 sayılı Kanundan kaynaklanan tasarrufun iptali davalarının maksadının ‘davacı Hazineye alacağı ile sınırlı olarak, borçludaki alacağını cebri icra yoluyla almasını sağlamak’ olduğunu»⁴²

√ «6183 sayılı Kanun uyarınca (mad. 24 vd. göre) açılan iptal davalarının amacının ‘dava konusu taşınmazın tapu kaydının iptaline karar verilmeden, o taşınmaz üzerinde icra takibinin devamını sağlamak’ olduğunu»⁴³

√ «6183 sayılı Kanun uyarınca, kamu alacağından dolayı açılan davaların amacının, ‘borçlunun kötünietli tasarruflarının, kamu alacağının tahsiline yetecek miktardaki kısmının, kamu idaresi bakımından hükümsüz alacağına, kamu idaresini bağlamayacağına hükmetmek’ olduğunu»⁴⁴

belirtmiştir.

(2) İİK. mad. 281’de, iptâl davasının sadece «mahkemede» görüleceği belirtilmiştir. Şu halde, iptâl davasının, asliye hukuk mahkemesinde görülmesi gerekir.

a) Haciz yolu ile takipte; iptal davası *asliye hukuk mahkemesinde* görülür.⁴⁵

İptâl davası «asliye hukuk» mahkemesi yerine «icra mahkemesi»nde açılırsa, icra mahkemesince; «dava dilekçesinin görev yönünden reddine ve istek halinde dosyanın görevli ... Asliye Hukuk Mahkemesine gönderilmesine» şeklinde karar verilmesi gerekir.⁴⁶

İptal davaları, niteliği itibarıyla ticari dava olmadığından, ticaret mahkemelerinin işbölümüne (iş alanına) girmez. Bu nedenle, bu davalara ticaret mahkemelerinde bakılamaz.^{47 48} Nitekim; yüksek mahkeme; bir yerel mahkemenin “... toplanan delillere göre TTK.’nın 5. maddesi uyarınca davanın mutlak ticari davalardan olması veya her iki tarafın tacir ve açılan davanın tarafların ticari işletmeleri ile ilgili bulunması halinde, açılan davaların asliye ticaret mahkemelerinin görevi içinde olacağı, açılan davanın ise İİK.’dan kaynaklanan tasarrufun ip-

⁴² Bknz: 15. HD. 17.7.1997 T. 1045/1450 (www.e-uyar.com)

⁴³ Bknz: 15. HD. 31.1.1996 T. 94/492 (www.e-uyar.com)

⁴⁴ Bknz: 15. HD. 29.5.1991 T. 2039/2838; 4. HD. 30.5.1977 T. 11500/3670 (www.e-uyar.com)

⁴⁵ Bknz: 17. HD. 01.10.2013 T. 8615/13128; 24.09.2013 T. 10927/12714; 30.05.2013 T. 7323/8102 (www.e-uyar.com)

⁴⁶ Bknz: 15. HD. 13.12.1993 T. 15156/19374; 12. HD. 24.9.1987 T. 12757/9300 (www.e-uyar.com)

⁴⁷ KURU, B. age. C:4, s:3542

⁴⁸ Bknz: 17. HD. 17.9.2007 T. 3596/2641 (www.e-uyar.com)

tali istemine ilişkin olup ticari davalardan olmadığı, davanın takip borçluları ile satın alan üçüncü kişiler yönünden birlikte görülmesi gerektiği, görevli mahkemenin asliye hukuk mahkemesi olduğu gerekçesiyle ‘mahkemenin görevsizliğine, dava tarihi nazara alınarak HMK.’nun 20. maddesi gereğince dosyanın tebliğden itibaren iki hafta içinde başvuru halinde İstanbul Nöbetçi Asliye Hukuk Mahkemesi’ne gönderilmesine” ş e k l i n d e vermiş olduğu karar Yargıtay 17. Hukuk Dairesi’nce onanmıştır.⁴⁹

6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunu’nun 5/(3) maddesi ile “asliye ticaret mahkemesi ile asliye hukuk mahkemesi ve diğer hukuk mahkemeleri arasındaki ilişkinin -“iş bölümü ilişkisi’ olmayıp- ‘görev ilişkisi’ olduğu kabul edilmiş olduğu”ndan, bundan böyle tasarrufun iptali davalarının asliye hukuk mahkemesi yerine ticaret mahkemesinde açılması halinde, ticaret mahkemesince -davalı tarafın ‘iş bölümü itirazı’nda bulunması beklenmeden- re’sen g ö r e v s i z l i k k a r a r ı verilmesi gerekecektir. Bu husus 6102 sayılı Kanun’un yürürlüğe girmesinden sonraki dönemde yüksek mahkemece de bu konuya ilişkin içtihatlarda açıkça vurgulanmıştır.⁵⁰

Keza, iptal davaları, kredi sözleşmesine dayalı bir dava niteliğini taşımadığından, bu davalara *tüketici mahkemelerinde* de bakılamaz.⁵¹

Bu davalara ne *aile mahkemelerinde*⁵² ve ne de *iş mahkemelerinde*⁵³ bakılamaz...

Yine iptal davaları, Bankalar Kanunu’ndan kaynaklanan davalar niteliğinde olmadığından -5411 sayılı (yeni) Bankacılık Kanunu’nun 142. (ve yürürlükten kalkmış olan 4389 sayılı Bankalar Kanunu’nun 14/5-d) maddesi uyarınca- bu davalara *ticaret mahkemelerinde* bakılamaz...⁵⁴

İptal davalarına, ancak istihkak davalarına karşı «karşılık dava» şeklinde açılmış olmaları halinde (İİK. mad. 97/XVII), icra mahkemelerinde bakılabilir.⁵⁵ Buna karşın, «karşılık dava» olarak açılmayıp,

⁴⁹ Bknz: 17.HD. 12.12.2012 T. 14601/13906; 09.05.2012 T. 166/5920 (www.e-uyar.com)

⁵⁰ Bknz: 17. HD. 11.02.2013 T. 13129/1301(www.e-uyar.com)

⁵¹ Bknz: 15. HD. 12.10.2005 T. 6766/2641(www.e-uyar.com)

⁵² Bknz: 17. HD. 30.05.2013 T. 7323/8102; 12.5.2009 T. 2714/3092 (www.e-uyar.com)

⁵³ Bknz: 17. HD. 22.4.2008 T. 4121/5669(www.e-uyar.com)

⁵⁴ Bknz: 15. HD. 22.3.2005 T. 7464/1705; 29.11.2004 T. 10857/12340, 9.11.2004 T. 3690/5728 vb. (www.e-uyar.com)

⁵⁵ Bknz: 21. HD. 10.10.2005 T. 4687/9066; 15. HD. 28.6.2004 T. 4836/6344; 29.6.1994 T. 335/4396(www.e-uyar.com)

ayrı (müstakil) olarak açılan iptal davalarına, *icra mahkemelerinde* bakılamaz...⁵⁶

İptal davalarına bakma konusunda genel mahkemeler⁵⁷ -yani; *asliye hukuk mahkemeleri*- görevli olup görev konusu kamu düzenine ilişkin olduğundan, mahkemece doğrudan doğruya gözetilir...⁵⁸

b) İflâs yolu ile takipte; iptâl davası *asliye hukuk mahkemesinde* açılır. Ancak;

aa- İptâl davası, istihkak davasına karşı İİK. mad. 97/XVII hük-müne göre «karşılık dava» olarak açılmışsa, o zaman, iptâl davasına da *icra mahkemesinde* bakılır.⁵⁹

bb- İptâl davası, «sıra cetveline itiraz davası» (İİK. mad. 235) şeklinde açılmışsa, o zaman bu davaya «iflâsa karar verilen yerdeki ticaret mahkemesinde» bakılır.

Aynı şekilde, iflâs idaresinin, «sıra cetveline itiraz davası»na karşı açacağı iptâl davası da *ticaret mahkemesinde* görülür.⁶⁰

6183 sayılı Kanun uyarınca, kamu alacağından dolayı açılacak olan iptâl davalarının *görev* yönünden nerede açılması gerekeceği, yasanın 24. maddesinde⁶¹ «umumî mahkemeler» olarak belirtilmiştir olduğundan, bu davaların, aynî bir dava olmadığı hatırlanarak, -İİK.na göre açılan iptâl davaları gibi- *asliye hukuk mahkemesinde* açılması gerekecektir...⁶²

Bu konu ile ilgili olarak ayrıca belirtelim ki; SGK. prim ve diğer alacaklarının tahsili için -6183 sayılı Kanun'a göre- borçlular hakkında yapılacak takipler nedeniyle, SGK. tarafından açılacak iptal davalarına, -5510 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 101. maddesi uyarınca- «alacaklı Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer (il) iş mahkemesi» görevlidir.⁶³

⁵⁶ Bknz: İçt. Bir. K. 24.2.1954 T. 2/7; 17. HD. 15.03.2012 T. 558/3210 (www.e-uyar.com)

⁵⁷ Bknz: 17. HD. 22.4.2009 T. 298/2615; 28.1.2010 T. 6301/546 (www.e-uyar.com)

⁵⁸ Bknz: 17. HD. 18.5.2009 T. 3365/3243 (www.e-uyar.com)

⁵⁹ **KURU, B.** age. C:4, s:3542 – **KURU, B.** El Kitabı, 2. Baskı, s:1427 – **GÜRDOĞAN, B.** İflâs Hukuku, s:249 – **AKYAZAN, S.** agm, s:242 – **MUŞUL, T.** İcra ve İflâs Hukuku, 6. Baskı, C:2, s:1770

⁶⁰ **KURU, B.** age. C:4, s:3543

⁶¹ **MADDE: 24-** «Âmme borçlusunun bu kanunun 27, 28, 29 ve 30'ncu maddelerinde yazılı tasarruf ve muamelelerinin iptali için umumî mahkemelerde dava açılır ve bu davalara diğer işlere takdimen umumî hükümlere göre bakılır.»

⁶² Bknz: 15. HD. 16.9.1997 T. 3445/3777 (www.e-uyar.com)

⁶³ Bknz: 17. HD. 11.2.2010 T. 10940/1042; 11.12.2009 T. 6054/8267; 25.5.2009 T. 1253/3566 vb. (www.e-uyar.com)

(3) İcra ve İflâs Kanununda bu konuda açık bir hüküm bulunmadığından, HMK.'nin genel hükümleri gereğince, iptâl davası; *davalı-borçlu ya da üçüncü kişinin ikametgahının bulunduğu yerde* (HMK. mad. 7) açılabilir.⁶⁴

I- Haciz yolu ile takiplerde açılan iptal davalarında ve iflâs yolu ile takiplerde açılan iptal davalarında, «davalı» iki kişi olduğundan,⁶⁵ dava bunlardan birinin ikametgâhının bulunduğu yerde açılabilir (HMK. mad. 7).⁶⁶

Bu dava, *aynî* bir dava olmayıp *kişisel* bir dava olduğundan^{67 68} konusu taşınmazlara ilişkin olsa bile, yine HMK. mad. 12 uygulanmaz, yani, «taşınmazın bulunduğu yer mahkemesi» yetkili değildir.^{69 70}

Ancak; İİK. 277 vd. dayalı tasarrufun iptali davasının yargılama sırasında davacı tarafından ıslah yolu ile TBK. 19'a dayalı tapu iptali ve

⁶⁴ Bknz: 17. HD. 25.11.2008 T. 3792/5533; 10.3.2008 T. 2684/1136; 8.10.2007 T. 3576/3007; 15. HD. 19.12.2001 T. 5180/5612 vb. (www.e-uyar.com)

⁶⁵ Ayrıntılı bilgi için bknz: **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** age. C: 3, İİK. 282, AÇIKLAMA: II-a – **UYAR, T.** İİK. Şerhi, C:12, s:19943 vd., II-b «s:3090 vd.» – **UYAR, T.** İİK. Şerhi, C:12, s:19947 vd.

⁶⁶ Bknz: 17. HD. 22.10.2009 T. 7497/6638; 15. HD. 27.6.2006 T. 3505/3951; 6.4.2004 T. 1606/1945; 18.5.1998 T. 1811/2082 (www.e-uyar.com)

⁶⁷ Ayrıntılı bilgi için bknz: **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** age. C: 3, İİK. 277; AÇIKLAMA: «Birinci Bölüm» I «dipn. 26 civarı» – **UYAR, T.** İİK. Şerhi, C:11, s:18860 vd. – 17. HD. 25.1.2010 T. 9351/356; 5.10.2009 T. 3981/5966 (www.e-uyar.com)

⁶⁸ Bknz: 17. HD. 25.1.2010 T. 9351/356; 5.10.2009 T. 3981/5966; 12.3.2009 T. 5939/1335; 10.12.2009 T. 6753/8200; 26.10.2009 T. 8028/6767; 25.11.2008 T. 3792/5533 vb. (www.e-uyar.com)

⁶⁹ **UMAR, B.** age., s: 91 – **KURU, B.** age. C:4, s:3539 – **KURU, B.** El Kitabı, s:1426 – **PEKCANITEZ, H./ATALAY, O./ÖZKAN, M.S./ÖZEKES, M.** İcra ve İflas Hukuku, 6. Bası, s:681 vd. – **ÜSTÜNDAĞ, S.** İflas Hukuku s: 300 – **OSKAY, M./KOÇAK, C./DEYNEKLİ, A./DOĞAN, A.** İİK. Şerhi, 2007, C:5, s:6002 – **GÜRDOĞAN, B.** age. s:242 – **OLGAÇ, S.** Yargıtay İçtihatlarının Işığı Altında İcra ve İflâs Hukukunda İptal Davaları (Dr. A.Recai Seçkin'e Armağan 1974, s: 474, dipn. 53) – **SARISÖZEN, İ.** İcra ve İflâs Hukukuna Göre İptâl Davalarında Yargılama Usulü (ABD. 1977/3, s:449) – **ÖNEN, T.** İptâl Davaları (Ank. İk. ve Tic. İl. Ak. D. 1969/1, s: 45 vd.) – **AKYAZAN, S.** İnceleme ve Açıklamalar, 1965, s: 190 – **KOSTAKOĞLU, C.** Takip Hukukunda İptâl Davaları (Ad. D. 1989/6, sh:9 - Yasa D. 1989/8, s:1038) – **MUŞUL, T.** İcra ve İflas Hukuku, s:1294 – **KARATAŞ, İ./ERTEKİN, E.** Tasarrufun İptali Davaları, 1998, s: 33

⁷⁰ Bknz: 17. HD. 25.11.2008 T. 3792/5533; 18.03.2013 T. 5943/3520; 4.11.2008 T. 2636/5095; 16.10.2008 T. 1834/4690; 28.4.2008 T. 1073/2146; 21.4.2008 T. 5377/2051; 15.11.2007 T. 3042/3663; 15. HD. 27.6.2006 T. 3505/3951; 23.12.2003 T. 6319/6197; 2.4.2002 T. 1041/1548; 2.4.2001 T. 1134/1659 vb. (www.e-uyar.com)

tescil davasına dönüştürülmüşse dava ‘taşınmazın aynına ilişkin bir dava’ haline gelmiş olur ve HMK.nun 12. maddesi gereğince, «taşınmazın bulunduğu yerdeki mahkeme» yetkili olur.⁷¹

İptâl davasında, eğer «*iptâlî istenen tasarrufun alacaklıları zarara sokmak kasdıyla yapıldığı*» (ve bu nedenle, ‘*haksız fiil*’ oluşturduğu) iddia ediliyorsa, «tasarrufun (haksız fiilin) yapıldığı yerde» (HMK. mad. 16) de iptâl davası açılabilir.⁷²

İptal davası «*yetki sözleşmesinde öngörülen yetkili mahkemede*»⁷³ -örneğin; takip dayanağı bono’da⁷⁴ Genel Kredi Sözleşmesinde ya da Müşterek Borçluluk ve Müşterek Mütessesil Kefalet Taahhütnamesinde öngörülen yerde (HMK. mad. 17’de öngörülen koşulların oluşması şartıyla ve özellikle *iki tarafında tacir olması halinde*)-⁷⁵ açılabilir.

Ayrıca belirtelim ki; «yetki sözleşmesi» genel yetkili mahkemenin davaya bakma yetkisini -kural olarak- ortadan kaldırmaz.⁷⁶ «Bono»da yazılı olan «özel yetki kaydı», bono borçlusu olmayan diğer davalılar için bağlayıcı olamaz.⁷⁷

Yetki itirazında bulunan (davalı) tarafın -HMK. mad. 19 uyarınca- yetkili mahkemeyi de bildirmesi gerekir.⁷⁸

Mahkeme davalının “yetki itirazı”nın kabul edilmesi halinde «mahkemenin yetkisizliğine ve dosyanın talep halinde yetkili ... mahkemesine gönderilmesine...» şeklinde⁷⁹ karar verilmesi gerekir.

Tasarrufun iptali davalarında mahkemece -davalı tarafından yetki itirazında bulunulmamış olması halinde- doğrudan doğruya «yetkisizlik kararı» verilemez⁸⁰

⁷¹ Bknz: HGK. 7.4.2004 T. 4-206/297 (www.e-uyar.com)

⁷² Bknz: 4. HD. 22.04.2010 T. 4012/4807; 15. HD. 6.10.1983 T. 1382/2284 (www.e-uyar.com)

⁷³ Bknz: 17. HD. 10.12.2009 T. 6753/8200; 15. HD. 19.4.1999 T. 626/1475 (www.e-uyar.com)

⁷⁴ Bknz: 17. HD. 5.7.2010 T. 5570/6376; 22.12.2009 T. 7968/8775; 9.6.2009 T. 5337/4100 (www.e-uyar.com)

⁷⁵ Bknz: 15. HD. 6.4.2004 T. 1084/1939; 10.10.2001 T. 3118/4472; 26.6.2001 T. 2917/3486 (www.e-uyar.com)

⁷⁶ Bknz: 17. HD. 15.5.2008 T. 404/2604 (www.e-uyar.com)

⁷⁷ Bknz: 12. HD. 5.7.2010 T. 5570/6376; 17. HD. 15.5.2008 T. 404/2604 (www.e-uyar.com)

⁷⁸ Bknz: 15. HD. 2.4.2001 T. 1134/1659 (www.e-uyar.com)

⁷⁹ Bknz: 17. HD. 30.4.2007 T. 1081/1420 (www.e-uyar.com)

⁸⁰ Bknz: 15. HD. 23.5.2006 T. 2255/3033; 11.2.2004 T. 6560/629; 9.2.1998 T. 270/397 (www.e-uyar.com)

Yüksek mahkeme «yetki» konusunda,

√ «Tasarrufun iptali davalarının genel yetki kurallarına göre davalının ikametgahı mahkemesinde görüleceğini (HMK 6. mad.), davalılar birden fazla ise davanın, davalılardan birinin yerleşim yerinin bulunduğu yer mahkemesinde açılabilirliğini (HMK. 7. mad.), tarafların tacir olması halinde ise aralarında yazılı yetki sözleşmesi varsa sözleşmede yetkili gösterilen yer mahkemesinin de HMK'nın 17. maddesine göre yetkili olacağını»⁸¹

√ «Basit yargılama usulüne tabi davalarda (tasarrufun iptali davalarında) 'yetki itirazı'nın iki haftalık 'cevap süresi' içinde yapılması gerekeceğini»⁸²

√ «6100 sayılı HMK'nun 17, 18, 7. maddeleri gereğince davalı borçlunun davacı banka ile yapılan sözleşmede kefil olduğu, tacir sıfatını taşımadığı, bu nedenle sözleşmedeki yetki kuralının borçlu hakkında geçersiz olduğu, borçlu tacir sıfatını taşısa idi dahi borçlu ile yapılan yetki sözleşmesinin sözleşmenin tarafı olmayan diğer iki davalı hakkında hüküm doğurmasının düşünülemeyeceği, aksi yöndeki yorumun 17.maddenin ilk cümlesine aykırılık oluşturacağı, 7.maddeye göre birden fazla davalının yer aldığı davalarda davanın davalıların tamamı hakkında ortak yetkiyi taşıyan bir mahkemede bakılması gerektiğini»⁸³

√ «Davalılar arasındaki 'organik bağ' nedeniyle dava konusu tasarrufun İİK. 280/I. madde gereğince iptal edilmesi gerekeceği, davalılar arasında yasadan kaynaklanan zorunlu dava arkadaşlığı olup yetki itirazının birlikte yapılmış olması gerekeceğini»⁸⁴

√ «Davalı üçüncü kişi ile davalı-borçlu arasında zorunlu dava arkadaşlığı bulunduğundan yalnız bir davalının ileri sürdüğü yetki itirazının hukuki sonuç doğurmayacağını»⁸⁵

√ «HUMK. 17. (şimdi; HMK. 14/I.) maddesi uyarınca; şubenin işleminden kaynaklanan tasarrufun iptali davasının, o şubenin bulunduğu yer mahkemesinde açılabilirliğini»⁸⁶

belirtmiştir.

⁸¹ Bknz: 17. HD. 28.03.2013 T. 8032/4367 (www.e-uyar.com)

⁸² Bknz: 17. HD. 18.03.2013 T. 430/3527 (www.e-uyar.com)

⁸³ Bknz: 17. HD. 05.03.2013 T. 5431/2726 (www.e-uyar.com)

⁸⁴ Bknz: 17. HD. 12.02.2013 T. 4250/1406 (www.e-uyar.com)

⁸⁵ Bknz: 17. HD. 09.05.2012 T. 1609/5943 (www.e-uyar.com)

⁸⁶ Bknz: 17. HD. 24.02.2011 T. 923/1622 (www.e-uyar.com)

II- «İptâl davasının nerede açılabilceğı» hakkında, yukarıdaki açıklamalar, 6183 sayılı Yasa uyarınca, kamu alacağından dolayı açılan iptâl davalarında da aynen geçerlidir⁸⁷

6183 sayılı Kanunda da -İİK.'nunda olduğı gibi- «iptâl davaları- nın nerede açılabilceğı» hakkında özel bir hüküm bulunmadığından, bu kanuna göre açılacak olan iptâl davalarının nerede açılabilceğı sorunu HMK.'nun genel hükümlerine (HMK. mad. 9; 17) göre çö- zümlenecektir.⁸⁸

6183 sayılı Kanun uyarınca açılmış olan iptâl davasında, “yetki itirazı»nın kabul edilmesi halinde mahkemece «dava dosyasının, da- valının bildirdiğı yetkili mahkemeye gönderilmesi» gerekir.⁸⁹

SSK.'nun prim ve diğ er alacaklarının tahsili için 6183 sayılı Ka- nuna göre borçlular hakkında yapılacak takipler nedeniyle SSK. tara- fından açılacak tasarrufun iptali davalarında alacaklı Sigorta Müdür- lüğünün bulunduğı yerdeki (ildeki) iş mahkemesi yetkilidir.⁹⁰

(4) Hakim, iptâl edilmesi istenen tasarruf konusu mallar hakkında davacının istemi üzerine *ihtiyati haciz* kararı verebilir (İİK. mad. 281/II).

a) Genel hükümlerden (İİK. mad. 259) farklı olarak, burada ihti- yati haciz kararı alabilmek için *güvence* göstermek zorunlu değildir. «Güvence gösterilmesine gerek bulunup bulunmadığını ve miktarını» hakim takdir eder. Ancak, davanın konusu, İİK. mad. 283/II gereğince, üçüncü kişinin elinden çıkardığı malların değerine ilişkinse, *güvence* gösterilmesi zorunludur (mad. 281/II).

Gerçekten, İİK. **mad. 259/I-III'de;**

«İhtiyatî haciz isteyen alacaklı hacizde haksız çıktığı takdirde borçlunun ve üçüncü şahsın bu yüzden uğrayacakları bütün zararlardan mesul ve Hukuk Muhakemeleri Kanununun 87 nci maddesinde yazılı teminatı vermeye mecburdur. Ancak alacak bir ilâma müstenid ise te- minat aranmaz. Alacak ilâm mahiyetinde bir vesikaya müstenid ise mahkeme teminata lüzum olup olmadığını takdir eder.»

denilmişken, İİK. **mad. 281/II'de;**

«*Hâkim, iptale tabi tasarrufların konusu olan mallar hakkında alacaklının talebi üzerine ihtiyati haciz kararı verebilir. Teminatın*

⁸⁷ GÜNEREN, A. age. s:702 vd.

⁸⁸ Bknz: 17. HD. 25.9.2007 T. 3274/2799; 15. HD. 11.9.1990 T. 3541/3256 (www. e-uyar.com)

⁸⁹ Bknz: 15. HD. 11.9.1990 T. 3541/3256 (www.e-uyar.com)

⁹⁰ Bknz: 17. HD. 9.10.2007 T. 3578/3126 (www.e-uyar.com)

lüzum ve miktarı mahkemece takdir ve tâyin olunur. Şu kadar ki, davanın elden çıkarılmış mallar yerine kaim olan kıymete taallûku halinde, teminat göstermeksizin ihtiyati haciz kararı verilemez.»

denilmiştir.

Görüldüğü gibi; davacı-alacaklının «ihtiyati haciz» talebini yerinde bulan mahkemenin, bu kararı verirken -İİK. mad. 259/I'den farklı olarak- davacı-alacaklıdan mutlaka *teminat* gösterilmesini istemesi gerekmemektedir.⁹¹ Bu husus maddenin -538 sayılı Kanuna ait- Hükümet Tasarı Gerekçesinde «*iptal davası neticesinde cebri icraya konu teşkil etmesi istenilen mallar üzerinde alacaklıya doğrudan doğruya ihtiyati haciz vazedebilmek yetkisi tanınmış ve bu hususta teminat iradesi dahi mecburi olmaktan çıkarılarak, bu cihet mahkemenin takdirine bırakılmıştır. Vaktinde verilecek bir haczi ihtiyati kararının, bir takım hallerde üçüncü şahsın haksız mukavemetini kırmaya yardım edeceğini tahmin etmek caizdir...*»⁹² şeklinde ifade edilmiştir... Mahkeme «teminatın lüzum (yani, teminat gösterilmesi gerekip gerekmediğini) ve miktarını» tayin edecektir. Bunun için önce mahkemenin «teminat gösterilmesine gerek bulunup bulunmadığını» değerlendirmesi, ondan sonra da, eğer «teminat gösterilmesine gerek görürse» o zaman «ne kadar (ne miktarda) teminat gösterilmesini» (HMK. mad. 87/(1) -%10, %15, %20 oranında gibi- kararlaştıracaktır.

Mahkeme neye göre -yani; hangi hususları inceleyerek- *teminata gerek bulunup bulunmadığına* karar verecektir? **Kanımızca;** mahkeme «yaklaşık ispat kurallarına göre»^{93 94} hem **davacı-alacaklının alacağının varlığına ve miktarına** ve hem de özellikle **dava konusu ta-**

⁹¹ **AKŞENER, H. S.** Tasarrufu İptali Davalarında İhtiyati Haciz (Legal D. Ağustos/2013, s:116)

⁹² **UYAR, T.** Gerekçeli-İctihatlı İcra ve İflâs Kanunu Şerhi, C:12, 2009, s:19152

⁹³ Ayrıntılı bilgi için bkz: **ALBAYRAK, H.** Medeni Usul ve İcra İflas Hukukunda Yaklaşık İspat, 2013, s:29 vd., 251 vd.

⁹⁴ “*Yaklaşık ispat*”; niteliği itibarı ile dava olmayan, mahkemeden bir takım usuli taleplerin kabul edilmesinde incelenmesi gereken maddi şartların ispatında kullanılan bir yöntemdir. Örneğin, geçici hukukî himaye tedbirleri..., delil tesbiti talebi gibi ‘dava’ olmayan yalnızca mahkemeden davanın ilerlemesini sağlayıcı usuli işlemler kategorisine giren maddi anlamda ‘kesin hüküm’ teşkil etmeye elverişli olmayan usuli taleplerin kabulü için verilen ara kararlarında kullanılır... Yaklaşık ispatta hakim, daha düşük bir kanaat ile yetinebilir. Çünkü edindiği kanaat ile taraflar arasındaki uyuşmazlığı sona erdirici bir karar verme yükümlülüğü bulunmamaktadır. Dolayısıyla düşük seviyedeki bir ispat ölçüsü, karşı tarafın haklarının ve hukuk devleti ilkesinin zedelenmesine yol açmaz... Bir tarafın bir takım usuli iddialarına tekrar verebilmek için, en azından belli seviyede bir kanaatin edinilmesi gerekir. (**ALBAYRAK, H.** age. s:30, 32)

sarrufun iptali gereken bir tasarruf olduğuna kanaat getirmiş olmalıdır. Örneğin;

√ «Dava konusu tasarrufun borçlu ile üçüncü dereceye kadar -neseben veya sıhren- hısımları arasında yapılmış bir (ivazlı) tasarruf olduğunun»⁹⁵

√ «Dava konusu tasarrufun tapuda gösterilen değeri ile gerçek değeri arasında bir mislinden fazla bir fark bulunduğunun»⁹⁶

√ «Dava konusu tasarrufun 'para veya mutad ödeme vasıtaları'ndan başka bir ödemeye ilişkin olduğunun»⁹⁷

√ «Dava konusu tasarrufun 'vâdesi gelmemiş bir borç için yapılan ödeme'ye ilişkin olduğunun»⁹⁸

√ «Malvarlığı borçlarına yetmeyen borçlu ile işlemde bulunmuş olan üçüncü kişinin, 'borçlunun içinde bulunduğu mâli durumu ve alacaklılarına zarar verne kasdını bildiği ya da bilebilecek durumda' olduğunun (TMK. mad. 3), örneğin;

√√ «Taraflar arasında 'organik bağ' bulunduğunun -örneğin; borçlu ile üçüncü kişinin şirket (tüzel kişi) olup, ortaklarının ve/veya yöneticilerinin aynı kişiler (ya da yakın akrabalar) olması halinde, borçlu ile işlemde bulunmuş olan üçüncü kişinin 'borçlunun malvarlığını ve zarar verme kasdını' bildiği farzedilerek, mahkemece dava konusu işlemin -davacı alacaklı bakımından- iptaline karar verileceğinden, borçlu ile üçüncü kişi arasında böyle bir organik bağ bulunduğunun»⁹⁹

√√ «Borçlu ile işlemde bulunmuş olan üçüncü kişinin iddia ve savunmalarında 'hayatın olağan akışına aykırılık' bulunduğunun»¹⁰⁰

⁹⁵ Bknz: 17. HD. 4.4.2013 T. 7891/4800; 21.3.2013 T. 8433/3974; 4.4.2013 T. 7891/4800; 5.6.2012 T. 1968/7306; 17.2.2011 T. 4968/1236; 8.7.2010 T. 1975/6630; 21.3.2011 T. 6891/2510; 22.2.2011 T. 9382/1460; 22.2.2011 T. 9364/1459 vb. (www.e-uyar.com)

⁹⁶ Bknz: 17. HD. 9.4.2013 T. 8279/5122; 8.4.2013 T. 9632/4986; 28.3.2013 T. 10381/4371; 9.4.2013 T. 8279/5122; 5.3.2013 T. 5038/2731; 15.4.2013 T. 10718/5448; 2.4.2013 T. 7658/4623; 8.4.2013 T. 6700/4976 vb. (www.e-uyar.com)

⁹⁷ Bknz: 17. HD. 4.4.2013 T. 1380/4811; 2.4.2013 T. 7471/4619; 27.11.2012 T. 11563/13096; 6.11.2012 T. 2454/12116; 11.2.2008 T. 5526/512; 26.4.2011 T. 12744/3911; 11.4.2011 T. 8424/3332 vb. (www.e-uyar.com)

⁹⁸ Bknz: 15. HD. 19.9.2000 T. 3585/3892 (www.e-uyar.com)

⁹⁹ Bknz: 17. HD. 12.2.2013 T. 4250/1406; 19.3.2013 T. 4881/3660; 30.3.2009 T. 6139/1827; 25.12.2013 T. 6208/6281; 12.11.2009 T. 5758/7495 vb. (www.e-uyar.com)

¹⁰⁰ Bknz: 17. HD. 2.4.2013 T. 7471/4619; 26.3.2013 T. 7090/4175; 25.3.2013 T. 6176/4066; 7.2.2011 T. 6468/890; 17.1.2011 T. 10482/54; 14.3.2013 T. 5830/3302; 13.9.2012 T. 8083/9227 vb. (www.e-uyar.com)

√√ «Borçlu ile işlemde bulunmuş olan üçüncü kişinin aynı işkolunda (sektörde) faaliyet gösterdiklerinin»¹⁰¹

√√ «Borçlu ile işlemde bulunmuş olan üçüncü kişi arasında ‘ticari ilişki’, ‘iş arkadaşlığı’, ‘iş ortaklığı’ bulunduğunun»¹⁰² vb.

saptanması halinde, yargılama sonucunda mahkemece «tasarrufun iptaline» karar verileceğinden, yukarıdaki durumlarda, davacı-alacaklının ihtiyati haciz talebinin teminatsız yerine getirilmesi gerekir.

Buna karşın, «dava konusu tasarrufun, davacı alacaklının alacağının doğumundan önce yapılmış olduğu»nun -dosya (dava dilekçesi) içeriğinden- anlaşılması halinde, yargılama sonucunda, açılmış olan tasarrufun iptali davası reddedileceğinden¹⁰³ mahkemece «teminat karşılığında dahi» davacı-alacaklının talebini kabul edip ihtiyati haciz kararı vermemesi gerekir...

b) Davacı-alacaklının, İİK. mad. 281/II, c:1’deki açık hüküm nedeniyle d a v a d i l e k ç e s i’nde «ihtiyati haciz» talebinde bulunması, mahkemece de -«ihtiyati haciz niteliğinde ihtiyati tedbir» ya da «ihtiyati tedbir niteliğinde ihtiyati haciz» değil- -davacı-alacaklının talebinin yerinde bulunması halinde- «ihtiyati haciz kararı» verilmesi gerekir.

Ancak, u y g u l a m a d a maalesef kimi kez **davacılar** -«ihtiyati haciz» yerine- *ihtiyati tedbir* talebinde bulunmakta, kimi kez de **mahkemeler** -dava dilekçesinde «ihtiyati haciz» istenmiş olmasına rağmen- *ihtiyati tedbir kararı* vermektedirler. İleride «sıra cetveli» yapıldığında, *ihtiyati tedbir kararlarına sıra cetvelinde yer verilmediği*»nden, bu uygulama davacı-alacaklı için hak kaybına sebebiyet vermektedir. Bu hatalı uygulama nedeniyle, **yüksek mahkeme**¹⁰⁴ -çok isabetli olarak- «tasarrufun iptali davasında davacı tarafından ‘ihtiyati tedbir’ talep edilmiş olsa dahi, bu talebin ‘ihtiyati haciz’ talebi niteliğinde olduğunu, bu nedenle mahkemece ‘ihtiyati tedbir’ değil ‘ihtiyati haciz’ kararı verilmesi gerekeceğini» belirtmiştir.

¹⁰¹ Bknz: 17. HD. 3.12.2012 T. 12662/13378; 2.5.2012 T. 3773/5423; 22.9.2009 T. 163/2613; 11.6.2009 T. 1719/4135; 23.6.2009 T. 2033/4554 vb. (www.e-uyar.com)

¹⁰² Bknz: 17. HD. 17.3.2011 T. 5301/2394; 24.2.2011 T. 572/1621; 7.2.2011 T. 6556/894; 25.10.2010 T. 4979/8747; 22.4.2009 T. 163/2613; 11.6.2009 T. 1719/4135; 4.5.2007 T. 2298/1921 vb. (www.e-uyar.com)

¹⁰³ Bknz: 17. HD. 1.4.2013 T. 15317/4587; 1.4.2013 T. 8979/4519; 9.4.2013 T. 8333/5123; 8.4.2013 T. 9618/4985; 28.3.2013 T. 14204/4372; 11.3.2013 T. 7006/3209 vb. (www.e-uyar.com)

¹⁰⁴ Bknz: 17. HD. 24.9.2012 T. 8174/9903 (www.e-uyar.com)

c) U y g u l a m a d a kimi mahkemeler davacı-alacaklının talebi üzerine yazdıkları *ihtiyati haciz kararı* -doğru olarak- davacı alacaklıya vermekte ve davacı alacaklı bu kararı, davasını dayandırdığı icra dosyasına ibraz edip, icra müdürlüğü vasıtasıyla dava konusu taşınmaz/taşınır üzerine ihtiyati haciz kararını uygulamaktadırlar. Kimi mahkemeler ise -dava konusu taşınmaz hakkında- yazdıkları ihtiyati haciz kararını doğrudan doğruya Tapu Sicil Müdürlüğüne bildirip, taşınmazın tapu kaydına «ihtiyati haciz kararını doğrudan doğruya Tapu Sicil Müdürlüğüne bildirip, taşınmazın tapu kaydına «ihtiyati haciz şerhi» işlenmesini istemektedirler. Mahkemelerin bu şekilde ihtiyati haciz kararı Tapu Sicil Müdürlüklerine uygulatmaları, ileride dava sonuçlanıp mahkemece «davanın kabulüne» karar verilmesi ve davacı-alacaklının dava konusu taşınmazın önce kıymet takdirini isteyip sonrada satılmasını icra dairesinden istemesi halinde sorun yaratmakta ve icra daireleri -icra dosyasından, dava konusu taşınmazın kayıtları üzerine konulmuş ihtiyati haciz bulunmadığından- alacaklının talebini yerine getirmekte tereddüt etmektedirler. Bu nedenle, mahkemelerin verdikleri «ihtiyati haciz kararı»nın uygulanması için doğrudan doğruya Tapu Sicil Müdürlüklerine «ihtiyati haciz müzekkeresi» göndermeyip yazdıkları ihtiyati haciz kararını davacı-alacaklıya verip «kendi takip dosyalarına bu kararı ibraz ettirip, ihtiyati haciz kararını icra daresi vasıtasıyla uygulatmaları» daha isabetli olacaktır.

ç) Mahkemece, «davacı-alacaklının ihtiyati haciz kararını alabilmesi için t e m i n a t yatırması» öngörülmüş ve gereken teminat yatırılmışsa, davacı-alacaklı bu teminatını ne zaman geri alabilir? **Kanımızca**, bu konuda *Hukuk Muhakemeleri Kanunu Yönetmeliğinin* «Teminatların iadesi» başlıklı 59. maddesi kıyasen uygulanmalı¹⁰⁵ ve bunun için «tasarrufun iptali davası» sonucunda verilen kararın kesinleşmesi ayrıca beklenmemelidir...

d) İptal davası açmış olan davacı-alacaklı, dava dilekçesinde (ya da daha sonra) '*ihtiyati haciz*' den başka '*ihtiyati tedbir*' kararı verilmesini isteyebilir.¹⁰⁶

e) İİK. mad. 281/II uyarınca verilen «ihtiyati haciz kararı» ne zaman ve ne şekilde *kesin hacze dönüşür*? İİK. mad. 264/III burada kıyasen uygulanacak mıdır? **Doktrinde**¹⁰⁷ tartışmalı olan bu konu

¹⁰⁵ Ayrıntılı bilgi için bkz. **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** İİK. Şerhi, C: 3, İİK. mad. 259, AÇIKLAMA: §A-I-A

¹⁰⁶ Bknz: HGK. 13.11.2002 T. 15-846/907 (www.e-uyar.com)

¹⁰⁷ **UYAR, T.** İcra ve İflas Hukukunda İptal Davaları, 2. Bası, s:298 – **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** İcra ve İflas Hukukunda Tasarrufun İptali Davaları,

hakkında **yüksek mahkeme** «İİK. 281/II'de düzenlenmiş olan ihtiyati haczin, İİK. 257 vd.'daki ihtiyati hacizden farklı olduğunu, davayı kazanan davacı alacaklının İİK. 181/II kapsamındaki ihtiyati haczin dayanağı olan ilamı bir aylık süre içinde, icra dairesine ibraz etmesinin zorunlu bulunmadığını (İİK. mad. 264/III hükmünün burada uygulanmayacağını)»¹⁰⁸ «tasarrufun iptali davası sırasında verilen ihtiyati haczin 'tasarrufun iptali kararı' ile kesin hacze dönüşmüş olacağını»¹⁰⁹ belirtmiştir...

U y g u l a m a d a k i önemi nedeniyle ayrıca belirtelim ki; mahkemenin «tasarrufun iptaline, davanın kabulüne» karar verdiği tarihte, daha önce tapuya konulan ihtiyati haciz, kendiliğinden kesin hacze dönüşmüş olduğundan, davacı-alacaklının -ayrıca, mahkemenin kararının kesinleşmesini beklemeden- bu tarihten itibaren bir yıl içinde (İİK. mad. 106, 110) satış avansını da yatırarak satış talebinde bulunması gerekir. Aksi taktirde, bir yıl geçince koydurduğu haciz düşer...

Yüksek mahkeme ayrıca; «tasarrufa konu taşınmazlar üzerine 'ihtiyati haciz konulmasına' ilişkin mahkemece verilen karara yönelik 'itirazın reddine' dair ara kararının temyiz edilebileceğini»¹¹⁰ isabetle belirterek, bu tür temyiz taleplerini incelemektedir...

Yüksek mahkeme, tasarrufun iptali davaları sırasında -İİK. mad. 281/II uyarınca- verilen ihtiyati hacizler ile ilgili olarak;

√ «İİK. 277 vd. maddeleri gereğince açılmış olan tasarrufun iptali istemine ilişkin davada ihtiyati haciz mahiyetindeki tedbir kararının İİK. mad. 281/2'ye uygun bulunduğunu»¹¹¹

√ «İİK'nın 281/2 maddesi uyarınca iptale tabi tasarruflar hakkında ihtiyati haciz kararı verilebileceğinden, dava dilekçesinde her ne kadar ihtiyati tedbir talep edilmiş ise de hukuki nitelendirme hakime ait olduğundan talebin, ihtiyati haciz talebi olarak nitelendirilmesi gerekeceğini»¹¹²

√ «Tasarrufun iptali davalarında davacı tarafça ihtiyati tedbir talep edilse dahi davacının taşınmazın aynına ilişkin bir davası olma-

s:699 vd. – **ÖZEKES, M.** İhtiyati Haciz, s:392 – **DEYNEKLİ, A.** İİK.'nun 268. Maddesinde 4949 sayılı Kanunla Değişiklik Yapıldıktan Sonra Alınan İhtiyati Hacizlerde Hacze İştirak Derecesi (Tür. Bar. Bir. D. - Nisan/2005, s:177 vd.)

¹⁰⁸ Bknz: 19. HD. 17.2.2005 T. 4602/1453 (www.e-uyar.com)

¹⁰⁹ Bknz: 17. HD. 18.10.2010 T. 8591/8433; 10.3.2008 T. 3025/1137; 19. HD. 7.2.2005 T. 4371/7720; 19. HD. 24.06.2009 T. 5586/6192 (www.e-uyar.com)

¹¹⁰ Bknz: 17. HD. 2.2.2009 T. 195/328; 23.12.2008 T. 4443/5715; 30.10.2008 T. 4981/4985 (www.e-uyar.com)

¹¹¹ Bknz: 17. HD. 10.09.2013 T. 7321/11716 (www.e-uyar.com)

¹¹² Bknz: 17. HD. 11.04.2013 T. 3965/5221 (www.e-uyar.com)

diğından ihtiyati tedbir talebinin, İİK'nun 281/2. maddesi uyarınca istenen ihtiyati haciz yönünden değerlendirilmesi gerekeceğini»¹¹³

√ *«Davanın İİK 277 ve devamı maddeleri gereğince açılmış tasarrufun iptali istemine ilişkin olduğu, aynı yasanın 281/2. maddesinde bu davalara ilişkin ihtiyati haczin düzenlendiği, ihtiyati tedbirin ancak taraflar arasında çekişmeli olan dava konusu hakkında verilebileceği, tasarrufun iptali davalarında; yapılan tasarrufun iptali halinde alacaklının alacağı miktarda, alacağına kavuşmasını sağlayıcı bir etkisi bulunduğu gerekçesiyle davacı vekilinin taşınmazın kaydı üzerine tedbir talebinin reddine karar verilmesi gerekeceğini»¹¹⁴*

√ *«Tasarrufun iptali davalarında verilen ihtiyati tedbirin İİK.'nün 281.maddesinde düzenlenen ihtiyati haciz mahiyetinde olduğunu»¹¹⁵*

√ *«Tasarrufun iptali davası sırasında mahkemece 'dava konusu hisseler'in satış ve devrinin önlenmesi amacıyla, %15 teminat karşılığında, İİK. 281/II uyarınca 'ara kararı' ile verilmiş olan tedbir niteliğinde ihtiyati haciz kararının, 'ihtiyati tedbir' niteliğinde olduğu, bu kararın infazına yönelik şikayetlerin icra mahkemesince değil kararı veren mahkemece inceleneyeceğini»¹¹⁶*

√ *«Tasarrufun iptali davasının kabulü sonuçlanması halinde, alacaklı tarafından başlatılacak bir icra takibi olamayacağından, 'dava konusu taşınmazlar üzerine konmuş olan ihtiyati haczin (ihtiyati tedbirin) kararın kesinleşmesine (ya da; kararın kesinleşmesinden bir ay sonrasına) kadar devamına' karar verilemeyeceğini»¹¹⁷*

√ *«İptâl davasına bakan mahkemenin, tasarrufa konu mallar bakımından ihtiyati haciz kararı verebileceğini»¹¹⁸*

√ *«Tasarrufun iptali davası sırasında alınan ihtiyati haczin de davanın kazanılması ve İİK. 100/1 maddesindeki şartların gerçekleşmesi halinde, diğer hacze iştirak hakkı vereceğini»¹¹⁹*

¹¹³ Bknz: 17. HD. 01.04.2013 T. 7919/4515 (www.e-uyar.com)

¹¹⁴ Bknz: 17. HD. 21.03.2013 T. 2422/3896 (www.e-uyar.com)

¹¹⁵ Bknz: 17. HD. 18.03.2013 T. 2588/3528 (www.e-uyar.com)

¹¹⁶ Bknz: 12. HD. 18.09.2012 T. 8486/26949 (www.e-uyar.com)

¹¹⁷ Bknz: 15. HD. 31.01.2007 T. 6494/494; 18.04.2006 T. 44/2304; 17. HD. 31.05.2007 T. 2161/1883; 30.05.2011 T. 10145/5482; 23.05.2011 T. 10223/5142; 23.05.2011 T. 9988/5138; 21.03.2011 T. 6891/2510; 24.02.2011 T. 387/1623; 22.02.2011 T. 9870/1461; 24.01.2011 T. 4362/344; 17.01.2011 T. 4358/48; 08.11.2010 T. 4680/9556; 27.09.2010 T. 6712/7380 (www.e-uyar.com)

¹¹⁸ Bknz: 17. HD. 8.5.2008 T. 411/2422; 15. HD. 31.10.1991 T. 4657/5174 (www.e-uyar.com)

¹¹⁹ Bknz: 19. HD. 17.11.2005 T. 6022/11340 (www.e-uyar.com)

√ «Davacı-alacaklının, tasarrufun iptali davasına ilişkin dava dilekçesinde ‘ihtiyati haciz’ kararı verilmesini istemiş olmasına rağmen, mahkemece -İİK’nun 281/II hükmüne rağmen- ‘ihtiyati tedbir’ kararı verilmiş olması halinde, bu ‘ihtiyati tedbir kararı’nın, ‘ihtiyati haciz kararı’ gibi değerlendirilerek, düzenlenen sıra cetvelinde, lehine ihtiyati tedbir kararı verilmiş olan alacaklıya da pay ayrılması gerekeceğini»¹²⁰

√ «Tasarrufun iptali davalarının birden fazla açılmış olması halinde, hacze iştirak sorununun İİK.’nun 268 ve 100. maddelere göre çözümlenmesi gerekeceğini; İİK.’nun 281. maddesi uyarınca uygulanan ihtiyati haczin, iptal davasının kabulü ile kesin hacze dönüşeceğini»¹²¹

√ «İİK. 281/II uyarınca, tasarrufun iptali davasına konu olan taşınmaz (lar) hakkında verilen ‘ihtiyati haciz kararı’, ‘ihtiyati tedbir’ niteliğinde olduğundan, bu karara yönelik itiraz (ve ‘haczin kaldırılması talebi’)nin, kararı veren mahkemeye yapılması gerekeceğini»¹²²

belirtmiştir.

(5) İptâl davasının “kimler tarafından” açılabileceği, İİK. mad. 277’de, “kimlere karşı” açılabileceği ise İİK. mad. 282’de düzenlenmiştir.¹²³

İptâl davasını kimlerin açabileceği -yani, bu davada kimlerin “davacı sıfatı”nı taşıyabileceği- bu maddede -sayılarak (tahdidi olarak)- belirtilmiştir. Burada belirtilen kişilerin dışındakilerin dava açma hakkı yoktur.

İptâl davasının haciz ya da iflâs yolu ile takipte açılmış olmasına göre, “davacılık sıfatı”nı ayrı ayrı incelemek gerekir:

a) Haciz yolu ile takiplerde;

I-aa) Kesin (kat’i) aciz belgesi (İİK. mad. 143; 105/I) sahibi alacaklı açabilir.¹²⁴

¹²⁰ Bknz: 19. HD. 17.2.2005 T. 6608/1465 (www.e-uyar.com)

¹²¹ Bknz: 19. HD. 31.10.2002 T. 7343/6978; 21.3.2002 T. 8208/1964; 23.3.2000 T. 1119/2070 (www.e-uyar.com)

¹²² Bknz: 12. HD. 27.12.2005 T. 22439/16135; 9.7.2002 T. 14070/14902 (www.e-uyar.com)

¹²³ **UYAR, T.** Tasarrufun İptali Davasının Tarafları (Prof. Dr. Fırat Öztana’a Armağan, C:2, 2010, s:2243-2274)

¹²⁴ Bknz: 17. HD. 4.4.2011 T. 7124/3028; 27.1.2011 T. 5310/430; 20.1.2011 T. 7202/215; 1.7.2010 T. 5096/6229; 15. HD. 10.5.2004 T. 1892/2621, 1.10.2001 T. 3971/4209; 16.4.2001 T. 1400/1954; 17. HD. 19.7.2007 T. 3037/2545; 12.7.2007

bb) *Geçici aciz belgesi* (İİK. mad. 105/II) sahibi alacaklı açabilir.¹²⁵

(Yukarıdaki i k i d u r u m d a; borçlu hakkında alacaklı tarafından yapılmış birden fazla icra takibi varsa, alacaklı her icra takibi için ayrı ayrı aciz belgesi alarak iptal davası açabilir. Ayrıca, alacaklı bir icra takibinde aldığı aciz belgesine dayanarak, hakkında aciz belgesi almadığı icra takibine konu ettiği alacağı için iptal davası açamaz. Keza alacaklı, başka bir alacaklının almış olduğu aciz belgesine dayanarak, kendisi ayrıca aciz belgesi almadan, kendi alacağı hakkında iptal davası açamaz...) ¹²⁶

cc) Ayrık olarak, kendisine karşı İİK. mad. 97/XVII'ye göre açılan¹²⁷ “istihkak davası”nda, alacaklı; *aciz belgesi sunmadan*¹²⁸ “karşılık dava” olarak da iptâl davası açabilir.¹²⁹

Hemen belirtelim ki; **Yargıtay 17. Hukuk Dairesi**¹³⁰ -daha önce, bu konuda verilen kararları temyizen inceleyen **Yargıtay 13. Hukuk Dairesi ve Yargıtay 15. Hukuk Dairesi**¹³¹ ve **Hukuk Genel Kurulu**¹³² gibi- “dava açarken veya daha sonra yargılama/temyiz/karar düzeltme aşamasında” aciz vesikası ibraz edilmemesi halinde, davanın görülemeyeceğini kabul etmesine rağmen yakın zamana kadar, yerel

T. 3032/2476; 15. HD. 4.11.2004 T. 1832/5619; 3.11.2004 T. 1725/5593 vb. (www.e-uyar.com)

¹²⁵ Bknz: 17. HD. 10.12.2009 T. 6893/8204; 23.11.2009 T. 8206/7773; 19.11.2009 T. 5582/7734; 20.11.2008 T. 3181/5422; 11.4.2007 T. 555/2363; 15. HD. 10.5.2004 T. 1892/2621; 1.10.2001 T. 3971/4209; 16.4.2001 T. 1400/1954; 17. HD. 19.7.2007 T. 3037/2545; 12.7.2007 T. 3032/2476; 15. HD. 4.11.2004 T. 1832/5619; 3.11.2004 T. 1725/5593 vb. (www.e-uyar.com)

¹²⁶ **KURU, B.** El Kitabı, 2. Baskı, s:1416 vd.

¹²⁷ Ayrıntılı bilgi için bknz: Yuk. – **UYAR, T.** İİK. Şerhi, C:5, 3. Baskı, 2009, s:8190 – **UYAR, T.** İcra Hukukunda İstihkak Davaları, 3. Baskı, s: 770

¹²⁸ Bknz: **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** age. C: 3, İİK. mad. 281, §A. AÇIKLAMA: I-b-aa – **UYAR, T.** İİK. Şerhi, C:12, 2009, «s: 19670 vd.»

¹²⁹ Bknz: 15. HD. 26.10.1988 T. 2869/3403, 27.10.1987 T. 2251/3709 (www.e-uyar.com)

¹³⁰ Bknz: 17. HD. 21.03.2013 T. 12347/3975; 14.03.2013 T. 5988/3307; 14.03.2013 T. 5569/3301; 26.06.2012 T. 1921/8024; 19.01.2012 T. 1829/269; 18.04.2012 T. 12788/4874; 25.03.2013 T. 5561/4060; 04.04.2011 T. 7124/3028; 27.01.2011 T. 5310/430; 20.01.2011 T. 7202/215; 01.07.2010 T. 5069/6229 vb. (www.e-uyar.com)

¹³¹ Bknz: 15. HD. 15.01.2003 T. 6346/153; 20.02.2002 T. 642/862; 22.09.2004 T. 3920/4487; 03.11.2004 T. 1725/5593; 04.11.2004 T. 1832/5619; 19.02.2003 T. 6107/5900 (www.e-uyar.com)

¹³² Bknz: HGK. 04.07.2007 T. 4-450/449; 14.04.2004 T. 15-182/220 (www.e-uyar.com)

mahkemelerce bu konuda verilen kararları temyizen incelemiş bulunan **Yargıtay 4. Hukuk Dairesi** -” *muavaza nedenine dayalı iptâl davaları*”nın- “*aciz vesikası ibraz edilmesine gerek kalmadan görülebileceği*”ni kabul etmekteydi...¹³³

Bugün tüm “tasarrufun iptali davalarına ilişkin olarak yerel mahkemelerce verilen kararları incelemekte olan **Yargıtay 17. Hukuk Dairesi** “*TBK. ’nun 19. maddesine dayanılarak açılmış olan muavaza nedenine dayalı tapu iptali ve tescil davalarında*” aciz belgesi aramamaktadır.¹³⁴

Bilindiği gibi, “*kesin (kat’i) aciz belgesi*”, haciz edilen malların paraya çevrilmesi sonunda, alacağını kısmen ya da tamamen alamamış olan alacaklıya verilen bir belgedir (İİK. mad. 143/I).¹³⁵ Ayrıca “*borçlunun hiç haczi kâbil malı bulunmadığını saptayan haciz tutanağı*” (İİK. mad. 105/I) “**kesin aciz belgesi hükmünde**” olduğu gibi,¹³⁶ “*borçlunun bulunan ve haciz edilen mallarının icra dairesince takdir edilen kıymetlerine göre, borcu karşılamayacağını belirten haciz tutanağı*” (İİK. mad. 105/II) da “**geçici aciz belgesi**” yerine geçer.¹³⁷

Yüksek mahkeme kimi kararlarında¹³⁸ “*haciz tutanağında ‘borçlunun haczi kabil malının bulunmadığını’ ya da ‘borçlunun borcu karşılayacak yeterli malının bulunmadığının’ belirtilmiş olması halinde, bu tutanağın aciz vesikası’ sayılacağını (niteliğinde olacağını)’ belirtmişken, kimi kararlarında*¹³⁹ “*haciz tutanağında ‘borçlunun başka haczi mümkün malları bulunmadığının belirtilmemiş olması*

¹³³ Bknz: 4. HD. 28.03.2011 T. 2023/3257; 14.03.2011 T. 717/2586; 28.02.2011 T. 3088/2012; 08.03.2011 T. 407/2480 (www.e-uyar.com)

¹³⁴ Bknz: 17. HD. 02.04.2013 T. 7306/4613; 28.03.2013 T. 6151/4361; 04.03.2013 T. 5918/2619 (www.e-uyar.com)

¹³⁵ Ayrıntılı bilgi için bknz: **UYAR, T.** ag. şerh, C:8, 3. Baskı, 2008, s:11853 vd. – **ÖZTEK, S.** İcra ve İflâs Hukukunda Borç Ödemeden Aciz Vesikası (İİK. m. 143; m. 251), s:48 vd. – **DELİDUMAN, S.** İcra ve İflas Hukukunda Borç Ödemeden Aciz Belgesi, 1995, s:28 vd.

¹³⁶ Ayrıntılı bilgi için bknz: **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** age. C: 3, İİK. mad. 105 – **UYAR, T.** ag. şerh, C:6, 2. Baskı, s:9138 vd.

¹³⁷ Ayrıntılı bilgi için bknz: **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** age. C: 3, İİK. mad. 105 – **UYAR, T.** ag. şerh, C:6, s: 9139 vd. – **ÖZTEK, S.** İcra ve İflas Hukukunda Borç Ödemeden Aciz Vesikası, 1994, s:22 vd. – **DELİDUMAN, S.** İcra ve İflas Hukukunda Borç Ödemeden Aciz Vesikası, 1995. s:8 vd.

¹³⁸ Bknz: 17. HD. 1.7.2008 T. 2898/3682; 11.3.2008 T. 287/1141; 6.3.2008 T.4113/1082 vb. (www.e-uyar.com)

¹³⁹ Bknz: 15. HD. 23.3.2006 T. 6110/1677; 14.6.2005 T. 1068/3563; 6.2.2006 T. 2375/479 29.6.2004 T. 1163/3642; 18.5.2004 T. 1528/2771; 26.2.2004 T. 494/1043; 18.2.2002 T. 4686/754 vb.; 17.HD. 20.11.2008 T. 3181/5422; 11.4.2007 T. 555/2363 (www.e-uyar.com)

halinde, bu tutanağın ‘aciz belgesi’ niteliğini taşımayacağını” belirtmişti... Bugün, “tasarrufun iptali” davaları sonucunda verilen kararları temyizden inceleyen 17. HD.¹⁴⁰ -isabetli olarak- bu şekilde karar vermekten vazgeçmiştir. Çünkü borçlunun adresindeki haciz sırasında “borçlunun başka haczi kabil malı bulunup bulunmadığı” kolaylıkla saptanamayacağından, haciz tutanağında bunun belirtilmemiş olması, haciz tutanağının (geçici) aciz belgesi sayılmaması sonucunu doğurmamalıdır...

Borçlunun sadece evinde (ya da işyerinde) yapılan hacizde “*haczedilebilecek malına rastlanamaması*” halinde tutulan tutanak “aciz belgesi” niteliğini taşımayacağı gibi, icra müdürlüğünün borçlunun taşınmazlarına haciz konulması isteğiyle gönderdiği yazıya “*borçlunun taşınmazlarının bulunmadığı*” şeklinde cevap veren tapu müdürlüğünün bu yazısı da “geçici aciz belgesi” niteliğini taşımaz. Çünkü, aynı borçlunun belki, takip konusu borcu karşılayacak bankada parası, ev veya (ve) işyerinde taşınır malı bulunabilir...

Yüksek mahkeme, tasarrufun iptali davalarının dinlenebilmesi için, davanın bir “*ön şartı*” olan aciz belgelerine (vesikalarına) ilişkin olarak;

-“*Aleyhine açılan tazminat davası henüz sonuçlanmadan hükmedilecek tazminatın tahsili engellemek amacıyla davalının muvazaalı olarak yaptığı satışların iptali istemiyle açılan davanın ‘tazminat davasının derdest olması ve davacıların gerçek bir alacağını, kesinleşmiş icra takibinin, aciz belgesinin bulunmadığı’ gerekçesiyle reddine karar verilemeyeceğini; muvazaaya dayalı davalarda davacının icra takibine geçmesi ve aciz belgesi almasına gerek olmadığını; hakim taraflarca ileri sürülen maddi olguların hukuki değerlendirilmesini yaparak uygulanacak yasa maddelerini bulmakla görevli olduğunu; muvazaa hukuksal nedenine dayalı iptal davasında (BK. mad. 18, şimdi; TBK. mad. 19), mahkemece davacılar tarafından açılan tazminat ve ceza davasının sonucu beklenerek davacıların alacaklı olduğunun belirlenmesi halinde, satış işlemlerinin danışıklı olup olmadığının araştırılması, davalıların danışıklı bir davranış içinde bulundukları tespit edildiği takdirde hükmedilen tazminatın tahsili için İİK. mad. 283/1-2 kıyasen uygulanarak tapu ve trafik sicil kaydının iptaline gerek olmadan (davalı dördüncü kişinin iyiniyetli olduğu belirlendiği takdirde, İİK. mad. 283/2’de dikkate alınarak) davacıların alacaklarını*

¹⁴⁰ Bknz: 17. HD. 8.7.2010 T. 4306/6635; 31.5.2010 T. 4308/4925; 1.7.2008 T. 2898/3682 vb. (www.e-uyar.com)

alabilmeleri için dava konusu taşınmazlar ve aracın haczi ve satışı konusunda davacının alacak ve ferileriyle sınırlı olarak cebri icra yetkisi tanınmasına karar verilmesi gerekeceğini»¹⁴¹

-“Tasarrufun iptali davalarının, elinde kat’i veya geçici aciz ve sikası bulunan alacaklılar tarafından açılabileceğini, yani aciz halinin mevcut olmasının, davanın görülebileme koşulu olduğunu, bu hususun mahkemece re’sen gözetilebileceğini”¹⁴²

-“Mahkemece, talimatla yapılan haciz işleminin yeterli olduğu kabul edilmiş ise de borçlunun tutuklu olduğu dönemde yapılan bu haciz işleminin takip dosyasındaki taşınmazlarla birlikte değerlendirildiğinde geçici aciz belgesi niteliğinde olduğunun söylenemeyeceğini, aciz halinin mevcut olup olmadığının mahkemece re’sen gözetileceğini”¹⁴³

-“İİK’nun 277 ve devamı maddeleri uyarınca açılan tasarrufun iptali davalarında davacı alacaklı tarafından kesin veya geçici aciz belgesinin ibraz edilmesi gerekeceğini, bu belgenin temyiz aşamasında, hatta karar düzeltme aşamasında dahi ibraz edilmesinin mümkün olduğunu”¹⁴⁴

-“Takip dosyasında bulunan haciz tutanağının İİK’nun 105. maddesi uyarınca geçici aciz belgesi niteliğinde olmasına rağmen, borçlu tarafından ibraz edilen tapu kayıtlarında gösterilen taşınmazların borcu karşılar nitelikte olmasına, dosyada kati (İİK. mad. 143) aciz belgesinin bulunmamasına göre, davacı vekilinin yerinde görül-meyen tüm temyiz itirazlarının reddi gerekeceğini”¹⁴⁵

-“Tasarrufun iptali davası açmanın koşullarından birinin kati veya geçici aciz belgesi sunmak olduğunu, mahkemece davacının sunduğu aciz belgesinin iptali halinde geçici aciz belgesi niteliğindeki haciz tutanağının sunulması gerekeceği aksi halde dava şartı yokluğundan davanın reddine karar verileceğini”¹⁴⁶

-“Dosya arasında bulunan haciz tutanağının borçlunun taşınmış olduğu adreste tutulmuş olması ve borçlunun başka bir adreste oturduğunun anlaşılması halinde geçici aciz belgesi niteliğinde olmadığını,

¹⁴¹ Bknz: 17. HD. 02.04.2013 T. 7306/4613 (www.e-uyar.com)

¹⁴² Bknz: 17. HD. 01.4.2013 T. 9664/4520; 21.03.2013 T. 8057/3971; 19.03.2013 T. 5119/3664; 14.03.2013 T. 5569/3301 (www.e-uyar.com)

¹⁴³ Bknz: 17. HD. 01.04.2013 T. 9664/4520 (www.e-uyar.com)

¹⁴⁴ Bknz: 17. HD. 21.03.2013 T. 12347/3975; 14.03.2013 T. 5988/3307 (www.e-uyar.com)

¹⁴⁵ Bknz: 17. HD. 21.03.2013 T. 8057/3971 (www.e-uyar.com)

¹⁴⁶ Bknz: 17. HD. 14.03.2013 T. 5569/3301 (www.e-uyar.com)

açılan tasarrufun iptali davasının dava şartı yokluğundan reddi gerekeceğini”¹⁴⁷

-“Yapılan hacizde borçlunun yurt dışında olduğu beyan edildiğinden, borçlu hakkında bilinen adresinde haciz yapılamayacağı anlaşıldığından ve borçlunun hisseli taşınmazları haczedilip kıymet takdirleri yapılmış ve yapılan kıymet takdirleri sonucu bulunan meblağların ise satışın yapılacağı dosyadaki borcu dahi karşılamayacağı açık olduğundan, kesin aciz belgesi niteliğinde olmasa da, icra müdürlüğünün yazısına göre borçlunun, davacının alacağına yeter malının bulunmadığı ve borçlunun, belirlenen malları dışında mal edindiği de ileri sürülmediğine göre, davalı borçlunun aciz halinin oluştuğunun kabul edilmesi gerekeceğini”¹⁴⁸

-“İcra dosyasında geçici veya kesin aciz belgesi bulunmadığının anlaşılması halinde, davacı alacaklıya borçlu adına düzenlenmiş geçici veya kesin aciz belgesi sunması için makul bir süre verilmesi, aksi halde iptal davasının ön şart yokluğu nedeniyle reddine karar verilmesi gerekeceğini”¹⁴⁹

-“Borçlunun ödeme emri tebliğ edilen adresine haciz işlemi için gidildiğinde bu adresten ayrıldığıının, belirlenen yeni adreslerinde de bulunmadığının ve borçluya ait haczi kabil malına rastlanmadığının haciz tutanağı ile belirlenmiş olması halinde bu durumu belirleyen haciz tutanaklarının aciz vesikası niteliğinde kabul edilmesi gerekeceği; ancak borçluya miras yolu ile intikal eden taşınmaz ve araç bulunduğunun icra dosyasından anlaşılması halinde, bunların kıymetinin borca yeter olup olmadığı hususunun araştırılarak sonucuna göre bir karar verilmesi gerekeceğini- Aciz vesikasının davanın açılmasından sonra alınabileceği gibi temyiz aşamasında hatta bozmadan sonra karar düzeltme aşamasında da alınıp ibraz edilebileceğini”¹⁵⁰

-“Dairenin yerleşmiş içtihatları ile Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun içtihatları uyarınca; borçlu hakkında aciz vesikası alınmamakla birlikte, borçlu kayıp ve adresi saptanamıyorsa, saptanan ve bilinen adreslerinde yapılan hacizlerde icraca borçlunun haczi kabil malının bulunup bulunmadığı tespit edilmemişse ‘aciz hali’nin gerçekleşmiş sayılacağını”¹⁵¹

¹⁴⁷ Bknz: 17. HD. 19.03.2013 T. 5119/3664 (www.e-uyar.com)

¹⁴⁸ Bknz: 17. HD. 17.09.2012 T. 7215/9406 (www.e-uyar.com)

¹⁴⁹ Bknz: 17. HD. 26.06.2012 T. 1921/8024 (www.e-uyar.com)

¹⁵⁰ Bknz: 17. HD. 18.04.2012 T. 12788/4874 (www.e-uyar.com)

¹⁵¹ Bknz: 17. HD. 18.04.2012 T. 12904/4878 (www.e-uyar.com)

-“Borçlunun haczi kabil malının bulunmaması halinde durumu tespit eden haciz zaptı, geçici aciz belgesi niteliğinde olup; borçlunun annesinin hazır olduğu haciz işleminde borçluya ait haczi kabil mal bulunmadığını, bunun dışında taşınmaz, araç ve mevduat haczine yönelik işlemlerin sonuçsuz kalması nedeniyle borçlunun aciz halinin gerçekleştiği kabul edilerek, borçlunun yerleşim yerine gidildiğinde dava konusu aracın satış tarihinden sonra borçlunun kullanımında olduğunun belirlenmiş olması bakımından, aracın satıldığı davalı kişinin borçlunun alacaklılarından mal kaçırmak amacıyla hareket edebilecek kişilerden olduğu kabul edilerek tasarrufun iptaline karar verilmesinin gerekeceğini”¹⁵²

-“Davacılar tarafından kesin aciz belgesi ibraz edilmese de icra dosyasına sunulan mal beyanı içeriğinden borçlunun yeterli malvarlığı olmadığı, yapılan hacizlerde de borçlunun sürekli adresini değiştirdiği bu nedenle de yapılan hacizlerden sonuç alınamadığını, ayrıca tapu sicil müdürlüğünden ve trafik tescil şube müdürlüğünden de borçlunun taşınmazını ve aracını sattığı da bildirilmiş olduğundan borçlunun aciz halinin gerçekleştiğinin kabulü gerekeceğini”¹⁵³

-“Tasarrufun iptali davasının açılabilmesi için kati ya da geçici aciz belgesinin bulunmasının gerekeceğini; bu belgenin dava açılmadan, dava açıldıktan sonra veya temyiz aşamasında hatta hükmün Yargıtay’ca onanması veya bozulmasından sonra bile sunulabileceğini; alacaklı-davacının her takip dosyası için borçlunun yapmış olduğu tasarruflarla ilgili belli bir miktar sınırlaması olmaksızın alacağını tahsil edinceye kadar iptal davası açabileceğini”¹⁵⁴

-“Borçlunun %95 hissedarı olduğu şirketin tasfiye payı ve bu şirket adına kayıtlı on dört aracın bulunduğu anlaşıldığından, mahkemece ‘davalının aciz halinde bulunmaması’ nedeniyle verilen red kararında bir usulsüzlük bulunmadığını”¹⁵⁵

-“Temyizen Yargıtay 4. Hukuk Dairesi’nce incelenecek olan ‘muvazaa’ (BK. 18; şimdi; TBK. mad. 19) iddiasına dayalı olarak açılan tasarrufun iptali davalarına, davacı tarafından ‘aciz belgesi’ ibraz edilmese dahi bakılması (sonuçlandırılması) gerekeceğini”¹⁵⁶

¹⁵² Bknz: 17. HD. 18.04.2012 T. 12904/4878 (www.e-uyar.com)

¹⁵³ Bknz: 17. HD. 08.02.2012 T. 6296/1268 (www.e-uyar.com)

¹⁵⁴ Bknz: 17. HD. 19.01.2012 T. 1829/269 (www.e-uyar.com)

¹⁵⁵ Bknz: 17. HD. 03.05.2011 T. 10356/4249 (www.e-uyar.com)

¹⁵⁶ Bknz: 17. HD. 05.05.2011 T. 3814/4847; 4. HD. 28.03.2011 T. 2023/3257; 14.03.2011 T. 717/2586; 28.02.2011 T. 3088/2012; 17. HD. 24.01.2011 T. 1723/469 (www.e-uyar.com)

-“Davalı borçlunun haczedilen taşınmaz ve araçlarının değerleri tesbit edilerek, aciz halinin varlığı saptanmadan tasarrufun iptali davasının sonuçlandırılmayacağını”¹⁵⁷

-“İptal edilen aciz vesikasından sonra davacının, tekrar aciz vesikası olarak iptal davası açabileceğini”¹⁵⁸

-“İptâl davasının açılabilmesi için, alacaklının elinde ‘kesin’ ya da ‘geçici aciz belgesi’ bulunmasının zorunlu olduğunu, bunun ‘iptâl davasının ön şartı’ olduğu, bu hususun mahkemece doğrudan gözetileceğini”¹⁵⁹

-“Dosyada mevcut belgelerden borçlunun taşınmaz mallarına ve bankalarda mevduatına rastlanamaması ve borçluya ait çeşitli adreslerde yapılan hacizlerde borcunu karşılayacak taşınır malının bulunmadığının saptanması halinde, düzenlenen haciz tutanaklarının ‘geçici aciz belgesi’ hükmünde sayılacağını”¹⁶⁰

-“Davalı borçlunun haczedilen taşınmaz ve araçlarının değerleri tesbit edilerek, aciz halinin varlığı saptanmadan tasarrufun iptali davasının sonuçlandırılmayacağını”¹⁶¹

-“Davalı borçlu şirketin yerleşim yerinde haciz işlemi yapıldığına ilişkin takip dosyasında veya dava dosyasında haciz tutanağının bulunmadığından, adına kayıtlı taşınmaz ve taşıtların bulunmasına kar-

¹⁵⁷ Bknz: 17. HD. 03.02.2009 T. 4222/384; 24.01.2011 T. 12826/355; 23.12.2010 T. 4966/11442 (www.e-uyar.com)

¹⁵⁸ Bknz: 17. HD. 20.01.2011 T. 12533/221 (www.e-uyar.com)

¹⁵⁹ Bknz: 15. HD. 15.01.2003 T. 6346/153; 20.02.2002 T. 642/862; 17. HD. 12.07.2007 T. 3032/2476; 19.07.2007 T. 3037/2545; 15. HD. 22.09.2004 T. 3920/4487; 03.11.2004 T. 1725/5593; 04.11.2004 T. 1832/5619; 17. HD. 12.02.2009 T. 144/590; 16.02.2009 T. 4706/657; 26.02.2009 T. 4946/913; 02.03.2009 T. 5045/976; 03.03.2009 T. 4328/1078; 09.03.2009 T. 5269/1208; 10.03.2009 T. 3793/1262; 26.03.2009 T. 5592/1752; 30.03.2009 T. 5040/1818; 30.03.2009 T. 5338/1819; 20.04.2009 T. 5457/2461; 07.05.2009 T. 2394/2905; 14.05.2009 T. 1906/3130; 11.06.2009 T. 1636/4130; 11.06.2009 T. 4444/4137; 17.09.2009 T. 5893/5525; 15.10.2009 T. 5255/6414; 19.11.2009 T. 5582/7734; 23.11.2009 T. 8206/7773; 10.12.2009 T. 6893/8204; 01.07.2010 T. 5096/6229; 15. HD. 09.12.2003 T. 6107/5900; HGK. 14.04.2004 T. 15-182/220; 17. HD. 20.01.2011 T. 7202/215; 27.01.2011 T. 5310/430; 04.04.2011 T. 7124/3028; 25.03.2013 T. 5561/4060 (www.e-uyar.com)

¹⁶⁰ Bknz: 15. HD. 03.03.2004 T. 7118/1171; 17. HD. 03.12.2007 T. 2793/3985; 18.04.2011 T. 7154/3609; 18.04.2011 T. 7112/3608; 11.04.2011 T. 2329/3343; 11.04.2011 T. 8424/3332; 20.09.2010 T. 6455/7049; 08.07.2010 T. 4647/6639; 08.07.2010 T. 4306/6635; 05.07.2010 T. 5564/6375; 22.06.2010 T. 3675/5803 (www.e-uyar.com)

¹⁶¹ Bknz: 17. HD. 03.02.2009 T. 4222/384; 24.01.2011 T. 12826/355; 23.12.2010 T. 4966/11442 (www.e-uyar.com)

şın, borca yeter olup olmadığı belirlenmediğinden ve davacı tarafından dosyaya kati aciz belgesi ibraz edilmediğinden davalı borçlu şirket yönünden açılan davanın reddedilmesi, buna karşın; diğer borçlu hakkında aciz vesikası alınmamakla birlikte, saptanan ve bilinen adreslerinde icraca yapılan hacizlerde borçlunun haczi kabil malının bulunmadığının anlaşılmış olması veya tespit edilen mallarının borca yeter olmadığı belirlenmiş ise bu takdirde aciz halinin gerçekleşmiş sayılacağını”¹⁶²

- “Yargıtay’ca verilen bozma kararından sonra aciz vesikasının ibraz edilmesi halinde, iptal davasının görülebileme koşulu olan bu hususun tamamlandığının kabul edileceğini”¹⁶³

- “Aciz belgesi ibraz etmenin, tasarrufun iptali davalarında davanın görülebileme koşulu olduğunu, mahkemece kendiliğinden göz önünde bulundurulacağını ve bu belgenin dava açılmadan, dava açıldıktan sonra veya temyiz aşamasından hatta hükmün Yargıtay’ca onanmasından/bozulmasından sonra ya da karar düzeltme aşamasında bile sunulabileceğini”¹⁶⁴

- “Haciz tutanağında ‘borçlunun haczi kabil malının bulunmadığının’ ya da ‘borçlunun borcu karşılayacak yeterli malının bulunmadığının’ belirtilmiş olması halinde, bu tutanağın ‘aciz vesikası’ sayılacağını (niteliğinde olacağını)”¹⁶⁵

¹⁶² Bknz: 17. HD. 02.10.2012 T. 9350/10466 (www.e-uyar.com)

¹⁶³ Bknz: 17. HD. 13.09.2012 T. 8083/9227 (www.e-uyar.com)

¹⁶⁴ Bknz: 17. HD. 12.02.2008 T. 5709/523; 15. HD. 02.05.2005 T. 7075/2686; 22.03.2006 T. 6110/1677; 16.01.2007 T. 5981/62; 17. HD. 17.03.2008 T. 357/1253; 18.03.2008 T. 113/1353; 15. HD. 15.06.2004 T. 2776/3342; 17. HD. 27.09.2007 T. 3309/2815; 15. HD. 29.06.2004 T. 1163/3642; 17. HD. 19.07.2007 T. 2982/2552; 20.05.2008 T. 1919/2695; 15. HD. 20.09.2004 T. 4272/4377; 23.09.2004 T. 3303/4567; 23.09.2004 T. 3785/4596; 29.09.2004 T. 2194/4744; 09.12.2004 T. 5440/6398; 03.11.2004 T. 5591/6591; 30.09.2002 T. 3661/4270; 17. HD. 05.02.2009 T. 4027/411; 09.02.2009 T. 465/4710; 12.02.2009 T. 4041/583; 05.05.2009 T. 18/2875; 17.09.2009 T. 5394/5517; 01.10.2009 T. 4961/5863; 01.07.2010 T. 3699/6225; 31.01.2011 T. 6288/599; 10.06.2010 T. 6946/5415; 23.12.2010 T. 3122/11438; 18.10.2010 T. 3843/8423; 04.10.2010 T. 3847/7702; 30.09.2010 T. 8378/7582; 23.09.2010 T. 2641/7568; 01.07.2010 T. 5096/6229; 08.06.2010 T. 2315/5299 (www.e-uyar.com)

¹⁶⁵ Bknz: 17. HD. 06.03.2008 T. 4113/1082; 15. HD. 22.03.2001 T. 5103/1434; 09.04.2001 T. 5397/1803; 26.01.2005 T. 4587/258; 17. HD. 11.03.2008 T. 287/1141; 15. HD. 18.04.2007 T. 6008/2521; 17. HD. 21.01.2008 T. 5653/179; 15. HD. 07.05.2002 T. 2211/2368; 17. HD. 04.10.2007 T. 4627/2955; 08.10.2007 T. 4394/3010; 01.07.2008 T. 2898/3682; 15. HD. 15.05.2002 T. 1395/2523; 17. HD. 19.07.2007 T. 2982/2552; 18.09.2007 T. 3993/2650; 18.09.2007 T. 4041/2651; 22.10.2007 T. 4353/3158; 15. HD. 30.10.2003 T. 5707/5100;

-“Borçlunun mal beyanı dilekçesinde bildirdiği taşınmazlarının, borcu karşılayıp karşılamadığı, dolayısı ile borçlunun aciz halinde olup olmadığı araştırılmadan karar verilemeyeceğini”¹⁶⁶

-“Borçlunun malvarlığı üzerinde çok miktarda haciz bulunması ve borçlarını ödeyememiş olmasının, aciz halinin varlığını ve mal kaçırma niyetinin bulunduğunu göstereceğini”¹⁶⁷

-“İcra müdürlüğünce düzenlenmiş olan ‘geçici aciz belgesi’ başlıklı belgenin ‘yok’ hükmünde olacağı, çünkü ne İİK’nda ve ne de İİK. Yönetmeliği’nde, icra müdürlüğüne böyle bir belge düzenleme yetkisinin verilmemiş olduğunu”¹⁶⁸

-“İcra dairesince düzenlenmiş olan ‘geçici aciz belgesi’nin iptali için icra mahkemesine başvurulması gerekeceğini”¹⁶⁹

-“İcra dosyası içeriğinden (tapu idaresinden ve trafik bürosundan ve bankalardan haciz teskerelerine verilen cevaplardan), haciz tutanaklarının içeriğinden borçlunun mal beyanında belirttiği mallarının borcu karşılamaya yeterli olmadığına anlaşılmaması halinde, borçlunun aciz halinde olduğunun kabulü gerekeceğini”¹⁷⁰

-“Mahkemece verilen süre içinde aciz belgesinin ibraz edilmemesi nedeniyle, tasarrufun iptali davasının reddine karar verilmesinden sonra aciz belgesinin ibraz edilmesi halinde, red kararının bozularak yeni duruma göre karar verilmesi gerekeceğini”¹⁷¹

-“Mahkeme tarafından ‘aciz belgesi’ sunması için davacıya kesin mehil verilebileceğini”^{172 173}

08.04.2005 T. 1049/2145; 12. HD. 08.03.2005 T. 1659/4687; 17. HD. 31.05.2010 T. 4308/4925; 08.07.2010 T. 4306/6635; HGK. 15.05.2002 T. 15-367/403; 17. HD. 09.05.2011 T. 10595/4459; 23.12.2010 T. 3122/11438; 21.03.2013 T. 8433/3974 (www.e-uyar.com)

¹⁶⁶ Bknz: 17. HD. 17.11.2010 T. 8656/7600; 16.3.2009 T. 5106/1467 (www.e-uyar.com)

¹⁶⁷ Bknz: 17. HD. 8.6.2010 T. 2315/5299; 25.5.2010 T. 2340/4686; 19.2.2009 T. 4913/801 vb. (www.e-uyar.com)

¹⁶⁸ Bknz: 17. HD. 3.6.2010 T. 3874/5105; 27.1.2009 T. 2857/210; 15.1.2008 T. 22130/223 vb. (www.e-uyar.com)

¹⁶⁹ Bknz: 4. HD. 29.4.2010 T. 8851/5159 (www.e-uyar.com)

¹⁷⁰ Bknz: 17. HD. 22.2.2010 T. 10328/1359; 1.2.2010 T. 9625/619; 18.1.2010 T. 10416/26 vb. (www.e-uyar.com)

¹⁷¹ Bknz: 17. HD. 15.2.2010 T. 10704/1138; 9.2.2010 T. 9455/964 (www.e-uyar.com)

¹⁷² Bknz: 17. HD. 23.11.2009 T. 8051/7771; 14.9.2009 T. 5267/5315; 14.9.2009 T. 5267/5321 (www.e-uyar.com)

¹⁷³ Karş: 17. HD. 12.5.2009 T. 2884/3093 (www.e-uyar.com)

-“Davacı tarafından ibraz edilen aciz belgesinin mahkemece iptal edilmiş olması ve haciz tutanakları ‘geçici aciz belgesi’ niteliğini taşıyamaması halinde, açılan iptal davasının reddine karar verilmesi gerekeceğini”¹⁷⁴

-“Borçlunun ev ve işyeri adreslerinde tutulan haciz tutanaklarında ‘borçlunun bu adreslerden ayrılmış olduğu’nun belirtilmiş olması ve tapu, trafik ve bankalara yazılan müzekkerelere verilen cevaplardan ‘borçlunun, borcuna yetecek malvarlığının bulunmadığı’nın anlaşılması halinde, düzenlenen tutanakların ‘geçici aciz belgesi’ niteliğinde sayılacağını”¹⁷⁵

-“İcra mahkemesinin kararı ile iptâl edilmiş olan kesin aciz vesikasına dayanılarak tasarrufun iptâlî davası açılmayacağını”¹⁷⁶

-“İcra müdürlüğünce verilen (düzenlenen) aciz belgesinin, şikayet yoluyla icra mahkemesince iptâl edilmedikçe geçerliliğini koruyacağını ve tasarrufun iptâlî davasına bakan mahkemece -gerek doğrudan doğruya ve gerekse davalının savunması doğrultusunda- aciz belgesinin geçerliliğinin tartışılmayacağını (araştırılmayacağını)”¹⁷⁷

√ “Davacı tarafından ‘kesin aciz vesikası’ sunulmamış olan durumlarda, borçlunun aciz halinde olup olmadığı araştırılarak, aciz halinde olduğu saptanmadan yargılamaya devam edilemeyeceğini”¹⁷⁸

√ “Tasarrufun iptali davalarında, her icra takibi için ayrı ayrı aciz vesikası ibraz edilmesi gerekeceğini”¹⁷⁹

√ “Borçlunun kendisine ait taşınmazı ile, borçluya intikal edecek taşınmazlar üzerinde bulunan hacizler nedeniyle davacının alacağını tahsil edemeyeceğinin -dosyadaki kıymet takdiri raporu ile mal beyanı ve haciz tutanaklarından- anlaşılması halinde, borçlunun aciz halinde olduğunun kabulü gerekeceğini”¹⁸⁰

√ “Borçlunun halen oturduğu ve dava dilekçesinin tebliğ edildiği adresinde herhangi bir haciz işlemi yapılmadan, daha önce boşalttığı

¹⁷⁴ Bknz: 17. HD. 30.6.2009 T. 3330/4749 (www.e-uyar.com)

¹⁷⁵ Bknz: 17. HD. 15.6.2009 T. 2624/4232; 13.11.2008 T. 1952/5312; 11.11.2008 T. 2356/5234 vb. (www.e-uyar.com)

¹⁷⁶ Bknz: 17. HD. 14.9.2009 T. 5047/5320; 15. HD. 15.3.2004 T. 688/1433; 23.9.2003 T. 2993/4247 (www.e-uyar.com)

¹⁷⁷ Bknz: 17. HD. 26.5.2009 T. 2858/3627; 23.3.2009 T. 5823/1628; 3.3.2009 T. 6031/1085 vb. (www.e-uyar.com)

¹⁷⁸ Bknz: 17. HD. 18.5.2009 T. 384/3232 (www.e-uyar.com)

¹⁷⁹ Bknz: 17. HD. 10.3.2009 T. 3739/1268 (www.e-uyar.com)

¹⁸⁰ Bknz: 17. HD. 9.3.2009 T. 5232/1205 (www.e-uyar.com)

adresinde düzenlenen haciz tutanağının, İİK. 105’de ifade edilen ‘geçici aciz belgesi’ niteliğinde sayılamayacağını’’¹⁸¹

√ *“Davacı-alacaklı tarafından dosyaya ‘kesin aciz belgesi’ sunulmamış olmasına rağmen, borçlunun tesbit edilen tüm adreslerinde yapılan haciz işlemlerinde tutulan haciz tutanaklarında ‘borçlunun, borcuna yetecek haczi kabil malının bulunmadığı’nın belirlenmiş olması halinde, haciz tutanaklarının İİK’nun 105. maddesinde öngörülen ‘geçici aciz belgesi’ yerine geçeceğini’’¹⁸²*

√ *“Borçlunun mevcut malvarlığı, karşısında aciz halinde olup olmadığı, dosyada mevcut haciz tutanaklarının geçici aciz belgesi niteliğinde kabul edilip edilmeyeceği tartışılmadan açılan tasarrufun iptali davasının görülemeyeceğini’’¹⁸³*

√ *“Fiili haciz yapılmadan ve aciz belgesi sunulmadan açılan tasarrufun iptali davasının reddedileceğini; aciz belgesinin, karar kesinleşinceye kadar her zaman mahkemeye sunulabileceğini’’¹⁸⁴*

√ *“İptâl davasında, davacının aciz belgesi sunamaması halinde mahkemece ‘...dava şartı yerine getirilmemiş olması nedeni ile açılan davanın reddine...’ şeklinde karar verilmesi gerekeceğini’’¹⁸⁵*

√ *“Borçlunun haciz konulan traktör, motosiklet ve hisselerinin değerinin, davacının alacak miktarı karşılayacak durumda bulunmaması ve borçlunun evinde yapılan menkul haczi sırasında tutulan tutanağının, İİK’nun 105. maddesinde öngörülen “aciz vesikası” niteliğinde bulunması halinde, açılan tasarrufun iptali davasının dinlenmesi gerekeceğini’’¹⁸⁶*

√ *“Davalı borçlunun haczedilen taşınmaz ve araçlarının değerleri tespit edilerek, aciz halinin varlığı saptanmadan tasarrufun iptali davasının sonuçlandırılmayacağını’’¹⁸⁷*

√ *“Aciz halinde bulunmayan borçlu hakkında tasarrufun iptali davası açılmayacağını’’¹⁸⁸*

¹⁸¹ Bknz: 17. HD. 5.3.2009 T. 5019/1112 (www.e-uyar.com)

¹⁸² Bknz: 17. HD. 5.3.2009 T. 5319/1108 (www.e-uyar.com)

¹⁸³ Bknz: 17. HD. 3.3.2009 T. 4328/1078 (www.e-uyar.com)

¹⁸⁴ Bknz: 17. HD. 23.2.2009 T. 3537/830 (www.e-uyar.com)

¹⁸⁵ Bknz: 17. HD. 19.2.2009 T. 713/804; 9.2.2009 T: 4454/462; 8.7.2008 T. 848/3817 vb. (www.e-uyar.com)

¹⁸⁶ Bknz: 17. HD. 5.2.2009 T. 3871/421 (www.e-uyar.com)

¹⁸⁷ Bknz: 17. HD. 3.2.2009 T. 4222/384 (www.e-uyar.com)

¹⁸⁸ Bknz: 17. HD. 27.1.2009 T. 4568/216 (www.e-uyar.com)

√ “‘Geçici aciz vesikası’na (İİK. 105/II) dayanılarak ‘açılan tasarrufun iptali davasının zamanaşımını kesmeyeceğini’”¹⁸⁹

√ “İptâl davasından önce veya iptâl davası sırasında davacı ‘aciz vesikası’ ibraz etmemiş dahi olsa, borçlunun malvarlığı olarak bildirildiği taşınmazların üzerinde pek çok sayıda haciz bulunduğu ve bir kısmının ipotekli olması, alacaklının sırasının ise arkalarda bulunuyor olması halinde, borçlunun aciz halinde olduğunun kabul edilerek, açılan iptâl davasına bakılması gerekeceğini”¹⁹⁰

√ “Haciz sırasında, borçlunun ödeme taahhüdünde bulunması üzerine, alacaklı vekilinin haciz yapılmasını istememesi halinde, bu durumu belgeleyen haciz tutanağının ‘aciz belgesi’ niteliğini taşımayacağını”¹⁹¹

√ “Borçluya mirasbırakanından kalan taşınmazlardaki hisselerinin değerleri bilirkişi marifetiyle tesbit ettirildikten sonra, borçlunun borcunun karşılanıp karşılanmadığı dolayısı ile aciz halinin gerçekleşip gerçekleşmediği araştırılarak, sonucuna göre karar verilmesi gerekeceğini”¹⁹²

√ “Mahkeme dosyasına sunulmuş olan ‘haciz tutanağı’nın, İİK’nun 105/II. maddesinde belirtilen ‘geçici aciz belgesi’ niteliğinde bulunmaması halinde, davacı alacaklıya ‘aciz belgesi’ ibraz etmesi için süre verilmesi gerekeceğini”¹⁹³

√ “Üzerine alacaklı tarafından haciz konulan borçluya ait çeşitli taşınmaz ve araçlardaki hisselerin değerleri tesbit edilmeden (dolayısı ile borçlunun aciz halinde bulunup bulunmadığı saptanmadan) icra dairesince düzenlenen ‘haciz tutanağı’nın ‘aciz belgesi’ niteliğinde kabul edilemeyeceğini”¹⁹⁴

√ “Dava konusu tasarrufun İİK. 277 ya da BK. 18’e (şimdi; TBK. 19’a) göre terditli (kademeli) olarak iptâlinin istenmiş ve mahkemece HUMK. 76 (şimdi; HMK. 33) uyarınca davanın İİK. 277 vd. göre açılmış iptâl davası olarak algılanmış olması halinde, ‘aciz vesikası

¹⁸⁹ Bknz: 12. HD. 2.12.2008 T. 18203/21511 (www.e-uyar.com)

¹⁹⁰ Bknz: 17. HD. 27.10.2008 T. 4002/4853 (www.e-uyar.com)

¹⁹¹ Bknz: 17. HD. 31.3.2008 T. 192/1594 (www.e-uyar.com)

¹⁹² Bknz: 17. HD. 17.3.2008 T. 259/1251; 1.10.2007 T. 3597/2889 (www.e-uyar.com)

¹⁹³ Bknz: 17. HD. 29.1.2008 T. 5423/366 (www.e-uyar.com)

¹⁹⁴ Bknz: 17. HD. 23.05.2011 T. 10061/5139; 23.12.2010 T. 4727/11441; 01.07.2010 T. 3699/6225; 24.1.2008 T. 150/273; 22.10.2007 T. 4316/3156 (www.e-uyar.com)

bulunmamış olması nedeniyle davanın reddine’ dair verilen kararda isabetsizlik bulunmadığını”¹⁹⁵

√ *“Takipte taraf olmayan üçüncü kişilerin, borçlu hakkında düzenlenen aciz vesikasının şikayet yolu ile iptâlini isteyemeyeceğini”¹⁹⁶*

√ *“‘Aciz hali’nin gerçekleşmesi, tasarrufun iptâli davasının ‘dava şartı’ olduğundan, mahkemece davacı-alacaklıya, ‘kesin aciz vesikası’ ya da ‘geçici aciz vesikası yerine geçecek haciz tutanağı’ ibraz etmesi için mehil verilerek, sonucuna göre hüküm kurulması gerekeceğini”¹⁹⁷*

√ *“‘Aciz vesikası’ olarak kabul edilemeyecek bilirkişi raporuna dayanılarak, borçlunun aciz halinde olduğunun kabul edilemeyeceğini”¹⁹⁸*

√ *“‘Haciz işlemi yapıldığı’ yazılı olmayan haciz tutanaklarının, İİK. 105 anlamında ‘geçici aciz belgesi’ niteliğini taşımayacağını”¹⁹⁹*

√ *“Tasarrufun iptâli davasının dinlenebilmesi için, ‘borçlu hakkında alınmış kesin bir aciz vesikasının bulunması’ veya ‘yapılan haciz işleminin İİK. 105 anlamında geçici aciz belgesi niteliğinde olması’ ya da ‘tasarrufun iptâli davasının İİK. 245 uyarınca iflas idaresi’ yahut ‘İİK. 255/III uyarınca kendilerine yetki verilen alacaklılar’ tarafından açılmış olması gerekeceğini”²⁰⁰*

√ *“Dosyada mevcut belgelerden borçlunun taşınmaz mallarına ve bankalarda mevduatına rastlanamaması ve borçluya ait çeşitli adreslerinde yapılan hacizlerde borcunu karşılayacak taşınır malının bulunmadığının saptanması halinde düzenlenen haciz tutanaklarının ‘geçici aciz belgesi’ hükmünde sayılacağını”²⁰¹*

√ *“‘Geçici aciz vesikası’ndan bahsedebilmek için, borçlu hakkında yapılan haciz işlemi sonunda, borçlunun borcunu karşılayacak -haczedilenler dışında- malı bulunmadığının haciz tutanağında belirtilmiş olması gerekeceğini; ‘kesin aciz vesikası’nda ise; alacağının*

¹⁹⁵ Bknz: 17. HD. 8.10.2007 T. 4359/3009 (www.e-uyar.com)

¹⁹⁶ Bknz: 12. HD. 26.12.2006 T. 21812/24763 (www.e-uyar.com)

¹⁹⁷ Bknz: 15. HD. 8.3.2005 T. 7623/1299; 10.11.2004 T. 1756/5785; 21.10.2004 T. 3131/5291 vb. (www.e-uyar.com)

¹⁹⁸ Bknz: 19. HD. 30.9.2004 T. 5030/4768 (www.e-uyar.com)

¹⁹⁹ Bknz: 15. HD. 12.5.2004 T. 6913/2676 (www.e-uyar.com)

²⁰⁰ Bknz: 15. HD. 10.5.2004 T. 1892/2621; 1.10.2001 T. 3971/4209, 16.4.2001 T. 1400/1954 vb. (www.e-uyar.com)

²⁰¹ Bknz: 17. HD. 3.12.2007 T. 2793/3985; 15. HD. 3.3.2004 T. 7118/1171 (www.e-uyar.com)

tamamını -yapılan satış sonucunda- alamamış olan bir alacaklının bulunması gerekeceğini”²⁰²

√ *“Sadece borçlunun maaşının haczi için çalıştığı kuruma yazı yazılmakla yetinilmiş ve haciz için başka bir işlem yapılmamış olması halinde, borçlunun ‘aciz halinde olduğu’nun kabul edilemeyeceğini”²⁰³*

√ *“Borçlunun mevcut olduğu anlaşılan taşınmazlarına kıymet takdiri yapıp satışa çıkarılmadan ve borcu karşılayıp karşılamadığı anlaşılmadan, düzenlenen haciz tutanağında, ‘borçlunun haczi kâbil taşınır malının bulunmadığı’nın belirtilmiş olmasının, borçlunun aciz halinde bulunduğunu göstermeyeceğini”²⁰⁴*

√ *“Diğer borçluların aciz halinin gerçekleşmemiş olmasının, tasarrufun iptali davasının davalısı olan borçlu lehine dikkate alınabilecek bir husus olmadığını”²⁰⁵*

√ *“Yapılmış olan hacze itiraz edilmesi üzerine haczin icra mahkemesince iptâl edilmiş olması halinde, ‘geçici aciz belgesi’nin varlığından söz edilemeyeceğini (ve açılan tasarrufun iptali davasının görülemeyeceğini)”²⁰⁶*

√ *“Davalı-borçlu limited şirket adına kayıtlı araçlara, icraca kıymet takdiri yapılarak, haczedilen diğer taşınır mallarla birlikte değerlendirilerek, takip konusu alacak ve eklentilerini karşılayıp karşılamayacağını ve davalı borçlunun aciz halinin gerçekleşip gerçekleşmediği kesin olarak saptanmadan iptâl davasının görülemeyeceğini”²⁰⁷*

√ *“İcra mahkemesince, borçluya, babasının vefatı üzerine kendisine intikal eden taşınmaz hakkında ortaklığın giderilmesi davası açabilmesi için yetki verildiğinin anlaşılması üzerine, ‘ortaklığın giderilmesi davası sonucu, borçluya intikal eden taşınmazın alacağı karşılayıp karşılamayacağı, dolayısıyla borçlunun aciz halinin gerçekleşip gerçekleşmediği’nin araştırılması gerekeceğini”²⁰⁸*

√ *“Borçlunun haczedilen mallarının borcunu karşılamaması halinde, mal beyanında ‘taşınır/taşınmaz hiçbir mal bulunmadığını’ be-*

²⁰² Bknz: 15. HD. 20.1.2004 T. 6317/223 (www.e-uyar.com)

²⁰³ Bknz: 15. HD. 11.6.2003 T. 2290/3145 (www.e-uyar.com)

²⁰⁴ Bknz: 15. HD. 5.6.2003 T. 202/3020; 15.5.2003 T. 1368/2608; 11.2.2002 T. 348/631 vb. (www.e-uyar.com)

²⁰⁵ Bknz: 15. HD. 6.11.2002 T. 3313/4951 (www.e-uyar.com)

²⁰⁶ Bknz: 15. HD. 23.10.2002 T. 3008/4797 (www.e-uyar.com)

²⁰⁷ Bknz: 15. HD. 17.6.2002 T. 2241/3270 (www.e-uyar.com)

²⁰⁸ Bknz: 15. HD. 11.6.2002 T. 2362/3173 (www.e-uyar.com)

lirtmiş olan borçlunun bu beyanı karşısında, haciz tutanağının ‘geçici aciz belgesi’ niteliğini taşıyacağını”²⁰⁹

√ *“İcra müdürlüğünce ‘borçluya geçici aciz belgesi verilmesine’ dair kararın, takibe taraf olmayan üçüncü kişi tarafından şikayet konusu yapılamayacağını”²¹⁰*

√ *“Borçlunun ‘hiç malı bulunmadığına’ dair icra memurluğuna yaptığı mal beyanının ‘aciz belgesi’ niteliğinde sayılamayacağını”²¹¹*

√ *“‘Tasarrufun iptâlî’ne karar verilebilmesi için, borçlunun aciz halinde olması, başka bir anlatımla ‘haczedilenler dışında borcu karşılayacak başka malının bulunmaması’ gerekeceğini”²¹²*

√ *“Davacı alacaklının kendi alacağı (takip dosyası) ile ilgili olarak aciz belgesi almadan, başka alacaklının (veya aynı alacaklının başka bir dosyasından) aldığı aciz belgesine dayanarak, iptâl davası açamayacağını”²¹³*

√ *“‘İİK. 105. uyarınca icra müdürlüğünce düzenlenmiş olan haciz tutanağı’nın ‘geçici aciz belgesi’ sayılıp sayılmayacağını mahkemece değerlendirileceğini”²¹⁴*

√ *“İptâl davasına dayanak teşkil eden takip dosyasındaki ödeme emrinin iptâlîne karar verilmiş olması halinde, davacı-alacaklının ibraz ettiği aciz belgesinin geçersiz hale geleceğini”²¹⁵*

√ *“‘Alacaklı tarafından bildirilen adresin, borçluya ait olmaması nedeniyle haciz yapılamadığını’ belirten tutanağın ‘geçici aciz belgesi’ niteliğinde kabul edilemeyeceğini”²¹⁶*

√ *“Kollektif şirket hakkında alınan aciz belgesinin, alacaklıya, kollektif şirket ortakları hakkında iptâl davası açma hakkı vermeyeceğini”²¹⁷*

belirtmiştir.

²⁰⁹ Bknz: 15. HD. 15.5.2002 T. 1395/2523; 18.4.2000 T. 1539/1882 vb. (www.e-uyar.com)

²¹⁰ Bknz: 12. HD. 7.3.2002 T. 3364/4613 (www.e-uyar.com)

²¹¹ Bknz: 15. HD. 26.3.2001 T. 4982/1465; 7.4.1997 T. 780/1898; 13. HD. 18.5.1974 T. 1298/121(www.e-uyar.com)

²¹² Bknz: 15. HD. 5.10.1999 T. 3250/3480 (www.e-uyar.com)

²¹³ Bknz: 15. HD. 23.11.1998 T. 4281/4368; 20.4.1995 T. 1917/2378; 23.3.1994 T. 6/1772; 11.3.1992 T. 673/1216 vb. (www.e-uyar.com)

²¹⁴ Bknz: 15. HD. 2.10.1995 T. 2300/5157 (www.e-uyar.com)

²¹⁵ Bknz: 15. HD. 28.4.1993 T. 2187/2016 (www.e-uyar.com)

²¹⁶ Bknz: 15. HD. 18.2.1993 T. 535/696 (www.e-uyar.com)

²¹⁷ Bknz: 13. HD. 16.4.1981 T. 1228/2844 (www.e-uyar.com)

II- Burada, alacaklıya ‘iptâl davası’ açma hakkı veren ‘*haciz tutanağı*’ “kesin haciz”e ilişkin olan haciz tutanağıdır. Bu nedenle;

aaa- Geçici haciz²¹⁸ tutanağı (İİK. mad. 69/I), “geçici aciz belgesi” yerine geçmez.

bbb- İhtiyati haciz tutanağı, borçlunun hiçbir malının bulunmadığını tesbit etse dahi, *ihtiyati haciz*, *kesin hacze dönüşmedikçe*, bu tutanağa dayanılarak iptâl davası açılmaz.^{219 220}

Yüksek mahkeme²²¹ “*borçlunun adresini gizlemesi (bildirmemesi) nedeniyle ihtiyati hacizin kesin hacze dönüşmemiş olması halinde, açılmış olan tasarrufun iptâlî davasının hemen reddedilmeyerek, ihtiyati haczi, icrai (kesin) hacze çevirmesi için alacaklıya süre verilmesi gerekeceğini*” belirtmiştir...

ccc- “Rehin açığı belgesi”ne²²² (İİK. 152) dayanılarak da iptâl davası açılmaz.^{223 224}

Uygulamadaki önemi nedeniyle şu hususu da belirtelim ki, iptâl davasına bakan mahkemede, “*aciz belgesinin yetersizliği ve geçersizliği*” davalı tarafından tartışma konusu yapılamaz.^{225 226} **Doktrinde²²⁷**

²¹⁸ Ayrıntılı bilgi için bkznz: **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** age. C: 1, İİK. mad. 69 – **UYAR, T.** ag. şerh. C:4, 4. Baskı, s:5895 – **UYAR, İcra Hukukunda Haciz**, 1990, 2. Baskı, s:6 vd.

²¹⁹ Bknz: 15. HD. 11.5.2004 T. 1641/2645; 24.5.2001 T. 2361/2799; 22.11.2000 T. 4738/5136 vb.

²²⁰ **KARAYAZGAN, G./VAROL, B.** Tatbiki İcra ve İflâs Hukuku ve En Son İçtihatlar, 1971, s:137 – **CİMCOZ, S.** İcra-İflâs Hukukunda İptâl Davasının İhtilaflı ve Aksayan Yönleri Üzerine Düşünceler (Yargı Dergisi, 1977/Mayıs, s:15 vd.)

²²¹ Bknz: 15. HD. 5.10.2000 T. 2072/4269 (www.e-uyar.com)

²²² Ayrıntılı bilgi için bkznz: **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** age. C: 2, İİK. mad. 152 – **UYAR, T.** ag. şerh. C:8, s:12612 – **UYAR, T.** İcra Hukukunda Rehnin Paraya Çevrilmesi, 2. Baskı, 1992, s: 466 vd.

²²³ Bknz: 17. HD. 10.2.2011 T. 12344/1006; 15. HD. 24.10.2001 T. 2598/4758; HGK. 1.12.1999 T. 15-986/997; 15. HD. 3.11.1997 T. 4061/4665 (www.e-uyar.com)

²²⁴ **KARAYAZGAN, G./VAROL, B.** age. s:137 – **CİMCOZ, S.** İcra-İflâs Hukukunda İptâl Davasının İhtilaflı, Eksik ve Aksayan Yönleri Üzerine Düşünceler (Günümüzde Yargı D. 1977, S. 3, s:15)

²²⁵ **KOSTAKOĞLU, C.** Takip Hukukunda İptâl Davaları (Ad. D. 1989/6, s:16 - YD. 1989/8, s:1044 vd.)

²²⁶ Bknz: HGK. 2.3.2005 T. 15-100/119; 15. HD. 9.12.2005 T. 5440/6398; 13.9.2000 T. 3147/3774 vb.

²²⁷ **KURU, B.** El Kitabı, s:1416 – **ÖZTEK, S.** age. s:76 – **ÖZTEK, S.** İptâl Davası Açma Hakkı İle Bağlantılı Olarak Hacizdeki Borç Ödemeden Aciz Vesikası ve Uygulamada Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar (Bankacılar Dergisi, S:1998/27, s:92) – **MUŞUL, T.** agm. s:2833

“aciz belgesi düzenlenmesi (İİK. mad. 143) veya aciz belgesi niteliğindeki haciz tutanağının düzenlenmesi (İİK. mad. 105) icra dairesinin bir işlemi olduğundan, ‘aciz belgesinin geçersiz olduğu’ ancak şikayet yolu ile (İİK. mad. 16) icra mahkemesinde ileri sürülebilir ve aciz belgesinin iptali talep edilebilir (iptal davasına bakan mahkeme aciz belgesinin geçersiz olduğuna ilişkin iddiayı inceleme görevine sahip değildir)” denilmiş olmasına rağmen, uygulamada daha çok icra müdürlüğünce düzenlenen “kesin aciz belgeleri” (İİK. mad. 143) iptal davasına bakan mahkemelerde tartışılmamakta, fakat mahkemeye “geçici aciz belgesi” (İİK. mad. 105/II) yerine geçmek üzere sunulan haciz tutanakları’nın “gerçekten ‘geçici aciz belgesi’ niteliğinde olup olmadığı” mahkemelerce (ve Yargıtay’ca) tartışılmaktadır.²²⁸

Ancak, bu belgenin iptâlî için şikayet yoluna (icra mahkemesine) başvurulmuşsa, iptâl davasına bakan mahkemece, şikayetin sonuçlanması “bekletici sorun” yapılır.²²⁹

İptâl davası açabilmesi için, alacaklının “aciz belgesi”ne sahip olması niçin istenmektedir? İptâl davası, alacaklının alacağını, kısmen ya da tamamen borçlunun malvarlığından -onun, alacaklılarına zarar vermek amacı ile mallarını kaçırmış olması nedeniyle- sağlayamadığı durumlarda açılabilen bir dava olduğundan, alacaklı “borçlusunun aciz halinde olduğunu” ancak aciz belgesi ile kanıtlayabildiğinden, iptâl davası açan alacaklının, icra müdürlüğünden alacağı “aciz belgesi”ni “İİK. mad. 143, 105/I” (ya da; geçici aciz belgesi hükmündeki “haciz tutanağını” “İİK. mad. 105/II”) mahkemeye -ileride belirteceğimiz gibi; “dava dilekçesi” ile birlikte ya da yargılama sona erinceye kadar sunması gerekir...

III- Davacının “aciz belgesi”ne sahip olması, iptâl davasının “dinlenme koşulu” (dava şartı) dur.^{230 231} Bu nedenle, davacının, dava

²²⁸ Bknz: 17. HD. 22.10.2007 T. 4316/3156; 1.7.2008 T. 2898/3682; 11.3.2008 T. 287/1141; 6.3.2008 T. 4113/1082; 22.10.2007 T. 4353/3158; 4.10.2007 T. 4627/2955; 8.10.2007 T. 4394/3010 vb.; 15. HD. 23.3.2006 T. 6110/1677; 6.2.2006 T. 2375/479; 14.6.2005 T. 1068/3563 vb.; HGK. 2.3.2005 T. 15-100/119; 15. HD. 9.12.2005 T. 5440/6398; 13.9.2000 T. 3147/3774; 12.5.2004 T. 6913/2676 (www.e-uyar.com)

²²⁹ Bknz: 15. HD. 7.5.1992 T. 2135/2460; 4.3.1992 T. 869/1042 (www.e-uyar.com)

²³⁰ KURU, B. age. C:4, s:3494 vd. – KURU, B. El Kitabı, s:1212 – PEKCANITEZ, H./ALTAY, O./ÖZKAN, M.S./ÖZEKES, M. age., s:871 – UMAR, B. age. s:36 – GÜRDOĞAN, B. age. s:238 – KOSTAKOĞLU, C. a.g.m. (Ad. D. 1989/6, s:14 - Yasa D. 1989/8, s:1043 – ÜSTÜNDAĞ, S. İflas Hukuku, s: 240, dipn. 2 – MUŞUL, T. İcra ve İflas Hukuku, 6. Baskı, C:2, s:1786 vd.

²³¹ Bknz: 17. HD. 19.7.2007 T. 3037/2545; 12.7.2007 T. 3032/2476; 4.11.2004 T. 1832/5619 vb.

dilekçesine “aciz belgesi”ni de eklemesi uygun olur.²³² Mahkemenin, *kendiliğinden*, davanın açıldığı tarihte bu dava koşulunun gerçekleşmiş olup olmadığını kendiliğinden araştırması gerekir.²³³ ²³⁴ Burada karışımıza şöyle bir sorun çıkabilir: Davacı -alacaklı, mahkemece, dava henüz “aciz belgesinin dava açılmadan önce alınmamış olması” nedeniyle red edilmeden, bir “aciz belgesi” alır ve bunu mahkemeye sunarsa ne şekilde karar verilecektir? **Doktrinde** ileri sürülen -bizim de katıldığımız- **görüşe göre**,²³⁵ *bu durumda başlangıçtaki “dava koşulu” noksanlığı ortadan kalkmış olacağından mahkemenin artık davaya bakması gerekir, çünkü hüküm sırasında “dava koşulu” tamamdır.* Başka bir deyişle, dava koşulları, dava açılmasından, hükmün verilmesine kadar var olmalıdır. Davanın dışında, bir dava koşulunun noksan olduğu tesbit edilirse dava esasa girmeden (usulden) red edilir. Fakat, bu ihmal edilmiş olup da, bu dava koşulunun noksan olmasına rağmen, esasa girilmiş ve dava sırasında, o dava koşulu noksanlığı ortadan kalkmış (giderilmiş) ise, hüküm anında, bütün dava koşulları tamam olduğundan, davanın esası hakkında karar verilir. Yani, dava “dava koşullarının başlangıçta noksan olduğu” gerekçesiyle usulden red edilmez. İptâl davası, borç ödemeden aciz belgesi alınmadan önce açılırsa, dava koşulu noksandır. Fakat, davacı-alacaklı, iptâl davasından sonra aldığı aciz belgesini mahkemeye verirse, bununla dava koşulu tamamlanmış olacağından, mahkemenin davaya bakması gerekir.

Diğer bir görüşe göre²³⁶ ise; *dava koşullarının, davanın açıldığı tarihte var olması gerekir. Dava tarihinde, davacı aciz belgesi almamışsa, açtığı iptâl davası red edilmelidir.*

²³² AKYAZAN, S. Borç Ödemeden Aciz Vesikası (Ansay Armağanı, 1964, s:320)

²³³ UMAR, B. a.g.e. s: 36 – KURU, B. a.g.e. C:4, s:3494 – KURU, B. El Kitabı, s:1212 – GÜRDOĞAN, B. a.g.e. s:238 – SARISÖZEN, İ. İcra ve İflas Hukukuna Göre İptâl Davasında Yargılama Usulü (ABD. 1977/2, s:284) – GÜNEREN, A. İcra ve İflas Hukukunda İstihkak Davaları ile Tasarruf İptâl Davaları, 2004, s:1078

²³⁴ Bknz: 17. HD. 01.04.2013 T. 9664/4520; 19.03.2013 T. 5119/3664; 21.03.2013 T. 8057/3971; 14.03.2013 T. 5569/3301; 19.7.2007 T. 3037/2545; 12.7.2007 T. 3032/2476; 4.11.2004 T. 1832/5619 vb. (www.e-uyar.com)

²³⁵ KURU, B. a.g.e. C:4, s:3496 – KURU, B. El Kitabı, s:1413 – KOSTAKOĞLU, C. a.g.m. (Ad. D. 1989/6, s:14 - Yasa D. 1989/8, s:1043) – ŞİMŞEK, E. Uygulamalı İcra ve İflas Kanunu, 1989, s:851 – KARATAŞ, İ./ERTEKİN, E. Tasarrufun İptâlî Davaları, s:55 vd. – ÖZTEK, S. İcra ve İflas Hukukunda Borç Ödemeden Aciz Vesikası, s:68, dipn. 51 civarı – YILDIRIM K. İcra ve İflas Hukukunda İptâl Davaları, s:252 – ÖZTEK, S. agm. s:89

²³⁶ UMAR, B. a.g.e. s: 37 – BERKİN, N. İflas Hukuku, s: 498 – OLGAC, S. Yargıtay İçtihatları Işığında İcra ve İflas Hukukunda İptâl Davaları (Dr. A. Seçkin’e Armağan, 1974, s:459)

Davacı-alacaklının mahkemeye sunacağı “*aciz belgesi*”nin, davanın açıldığı tarihte “borçlunun aciz halinde olduğunu” ortaya koyması gerekir.^{237 238} Eğer, mahkemeye sunulan “aciz belgesi” borçlunun, davanın açılmasından sonraki tarihte aciz halinde bulunduğunu” belirtiyorsa, bu durumda davanın “esasa girilmeden” (usulden) red edilmesi gerekir. Ancak uygulamada -yüksek mahkemenin son (yeni) içtihatlarında- bu kurala titizlikle uyulduğu söylenemez.²³⁹

Yüksek mahkeme önceleri (iptâl davalarına ilişkin kararları temyizen incelediği dönemde, kimi kararlarında; **Yargıtay 13. Hukuk Dairesi**^{240 241} (ve **Hukuk Genel Kurulu**^{242 243}) ikinci görüşü benimsemişken, yakın zamana kadar iptâl davalarına ilişkin kararları temyizen inceleyen **Yargıtay 15. Hukuk Dairesi**²⁴⁴ ve bugün bu kararları temyizen inceleyen **Yargıtay 17. Hukuk Dairesi** bu görüşten ayrılarak, “*aciz belgesinin dava açılmadan önce alınmış olmasının zorunlu olmadığını, davadan önce veya davadan sonra*²⁴⁵ *başlamış bir icra takibine dayalı olarak, davadan sonra da düzenlenmiş olabileceğini (ve duruşmanın bitmesine kadar, hatta Yargıtay incelemesi aşamasında veya Yargıtay bozmasından sonraki duruşmalarda da mahkemeye ibraz edilebileceğini)*”²⁴⁶ belirtmiştir...

²³⁷ KOSTAKOĞLU, C. agm. s:14 vd. – ÖZTEK, S. age. s:71 – MUŞUL, T. Tasarrufun İptali Davasında Dava Şartı Olarak Aciz Vesikası, Sorunlar, Yargıtay Kararları ve Düşünceleriniz (Legal Huk. D. Ekim/2004, s:2827 vd.

²³⁸ Aynı doğrultuda: 13. HD. 24.6.1982 T. 1699/4690; 15. HD. 22.10.1984 T. 1407/3166; 21.9.1989 T. 2097/3737 (www.e-uyar.com)

²³⁹ Bknz: 17. HD. 8.7.2008 T. 848/3817; 11.6.2007 T. 2003/2018; 15. HD. 11.7.2006 T. 2937/4343; HGK. 14.4.2004 T. 15-182/220 vb... (www.e-uyar.com)

²⁴⁰ Bknz: 13. HD. 24.6.1982 T. 1699/4690 (www.e-uyar.com)

²⁴¹ Karş: 13. HD. 1.6.1981 T. 2245/4164; 27.9.2979 T. 4000/4691; 23.11.1978 T. 3850/4936 (www.e-uyar.com)

²⁴² Bknz: HGK. 13.3.1976 T. 12-201/1064 (www.e-uyar.com)

²⁴³ Karş: HGK. 18.1.1967 T. İc. İf-684/13 (www.e-uyar.com)

²⁴⁴ Bknz: 15. HD.16.1.2007 T. 3981/62; 22.3.2006 T. 6110/1677; 2.5.2005 T. 7075/2686; 9.12.2004 T. 5440/6398; 3.11.2004 T. 5591/6591 vb. (www.e-uyar.com)

²⁴⁵ Bknz: 17. HD. 11.03.2013 T. 5718/3199 (www.e-uyar.com)

²⁴⁶ Bknz: 17. HD. 19.03.2013 T. 5119/3664; 14.03.2013 T. 5569/3301; 21.03.2013 T. 12347/3975; 14.03.2013 T. 5988/3307; 18.04.2012 T. 12788/4874; 19.01.2012 T. 1829/269; 31.01.2011 T. 6288/599; 23.12.2010 T. 3122/11438; 18.10.2010 T. 3843/8423; 04.10.2010 T. 3847/7702; 30.09.2010 T. 8378/7582; 23.09.2010 T. 2641/7568; 01.07.2010 T. 5069/6229; 08.06.2010 T. 2315/5299; 20.5.2008 T. 1919/2695; 18.3.2008 T. 113/1353; 17.3.2008 T. 357/1253; 27.9.2007 T. 3309/2815; 19.7.2007 T. 2982/2552 (www.e-uyar.com)

IV- a) Buraya kadar ayrıntılı olarak açıklandığı gibi, mahkemeye aciz belgesi sunmak, iptâl davalarının dinlenebilmesi için bir ön şart ise de, bu zorunluluk eğer özel bir kanun hükmü ile kaldırılmış ise, o zaman kendisine bu olanak tanınan alacaklılar, “aciz belgesi” ibraz etmeden, iptâl davası açabilirler. Örneğin; **5411 sayılı Bankacılık Kanunu** uyarınca; TMSF tarafından²⁴⁷ Fon (kamu) Bankaları tarafından²⁴⁸ Fon’a devredilen Bankalar tarafından,²⁴⁹ RTC Varlık Yönetim A.Ş. tarafından,²⁵⁰ sermayesinin yarısından fazlası kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan ya da hisselerinin çoğunluğu üzerinde bu kurum ve kuruluşların idare ve temsil yetkisi bulunan bankalar tarafından²⁵¹ Türkiye Vakıflar Bankası A.O. tarafından,²⁵² açılan iptâl davalarında “aciz belgesi” aranmaz...

b) İstihkak davasına karşı «karşılık (mukabil) dava» olarak açılan iptal davalarında da (İİK. mad. 97/XVII) -istihkak davasına karşı haczi yaptırmış olan alacaklı- «aciz belgesi» sunmadan dava konusu tasarrufun iptalini isteyebilir.²⁵³

c) İflâs idaresi tarafından açılan iptal davalarında da *aciz belgesi* aranmaz (İİK. mad. 187, 226, 277/2).²⁵⁴

ç) 6183 sayılı Kanuna göre açılan iptal davalarında da *aciz belgesi* aranmaz.²⁵⁵

d) Ayrıca; **muvaazaa nedenine dayalı olarak açılan tasarrufun iptali davaları** hakkında verilen kararları yakın zamana kadar temyizen incelemiş olan **Yargıtay 4. Hukuk Dairesi**²⁵⁶ ile bugün tüm «tasarrufun iptali davaları»na ilişkin kararları incelemekte olan **Yargıtay**

²⁴⁷ Bknz: 17. HD. 30.10.2007 T. 4626/3300; 19.7.2007 T. 1079/2553; 15. HD. 5.7.2006 T. 2840/4211 vb. (www.e-uyar.com)

²⁴⁸ Bknz: 17. HD. 28.11.2008 T. 2743/5604; 30.10.2008 T. 1887/4838; 24.6.2008 T. 1053/3480 vb. (www.e-uyar.com)

²⁴⁹ Bknz: 15. HD. 17.4.2006 T. 7979/2249 (www.e-uyar.com)

²⁵⁰ Bknz: 17. HD. 19.2.2009 T. 277/806; 19.11.2008 T. 2339/5386 (www.e-uyar.com)

²⁵¹ Bknz: 17. HD. 3.3.2008 T. 5058/995 (www.e-uyar.com)

²⁵² Bknz: 17. HD. 09.05.2011 T. 9914/4455; 3.2.2009 T. 4842/389 (www.e-uyar.com)

²⁵³ Ayrıntılı bilgi için bknz: **UYAR,T./UYAR,A./UYAR,C.**, age, C:3, s:4343,4360,4398 – **UYAR,T.** İcra Hukukunda İstihkak Davaları, 3. Baskı, s:770.

²⁵⁴ Ayrıntılı bilgi için bknz: **UYAR,T./UYAR,A./UYAR,C.**, age, C:3, s:4360, 4381

²⁵⁵ Ayrıntılı bilgi için bknz: **UYAR,T./UYAR,A./UYAR,C.**, age, C:3, s:4390.

²⁵⁶ Bknz: 4. HD. 17.3.2008 T. 6100/3475; 17.3.2008 T. 1813/3444; 21.2.2008 T. 5775/2100 vb. (www.e-uyar.com)

17. Hukuk Dairesi²⁵⁷ de, bugüne kadar hiç sapma göstermeden oluşturduğu içtihatlarında ”davacı-alacaklı tarafından açılmış veya açılacak alacak (tazminat) davasını ve yapılacak icra takibini sonuçsuz (karşılıksız) bırakmak amacı ile kötü niyetli borçlu davalı ile diğer davalı üçüncü kişi arasında yapılmış olan danışıklı (muvazaalı) mal kaçırmaya yönelik hukuki işlemlerin (tasarrufların) iptâlî için de -TBK. 19’a dayalı olarak- iptâl davası açılabilceğini, bu davanın dinlenebilmesi için, davacı-alacaklının ayrıca ‘aciz belgesi’ ibraz etmesine gerek bulunmadığını”, “davacı-alacaklı tarafından ‘kendisine borçlu olan davalı ile diğer davalı üçüncü kişi arasındaki işlemin, danışıklı (muvazaalı) olduğu, kendisini alacağından yoksun bırakmak amacıyla yapılmış olduğu’ ileri sürülerek TBK. 19 dayanılarak iptâl davası açılabilceğini, bu davanın dinlenebilmesi için, davacı-alacaklının ayrıca ‘aciz belgesi’ne dayanmak zorunda olmadığını” belirtmiştir...

Buraya kadar incelenen, iptâl davası açabilmek için “aciz belgesi”ne sahip olma koşulu, 538 sayılı Kanunun hazırlık çalışmaları sırasında -1965 yılında- kaldırılmak istenmiş²⁵⁸ ve bu istek Hükümet Tasarısına girmişse de, Millet Meclisi Adalet Komisyonu bu değişikliği benimsememiş ve istek böylece kanunlaşmamıştır.²⁵⁹

V- Davacının, iptâl davası açabilmek (ya da açtığı davanın görülmesini sağlayabilmek) için -kural olarak-²⁶⁰ *aciz belgesi* alıp, mahkemeye vermek zorunda olması, borçlu hakkında, -*iptal davası açılmadan önce veya iptal davasından sonra (dava sırasında)*-²⁶¹ alacaklı tarafından icra takibi yapılmış olmasını zorunlu kılmaktadır. Gerçekten, “*aciz belgesi*” -ya da “*aciz belgesi niteliğindeki haciz tutanağı*” -icra takibi sırasında ya da icra takibi sonunda verildiğinden, borçlusu hakkında icra takibinde bulunmamış olan alacaklıya, “*aciz belgesi*” verilmesi düşünülemez.

²⁵⁷ Bknz: 17. HD. 28.03.2013 T. 6151/4361; 04.03.2013 T. 5918/2619 (www.e-uyar.com)

²⁵⁸ **GÜRDOĞAN, B.** İptâl Davaları (İcra ve İflas Kanunu Değişiklik Tasarısı Hakkında Seminer, 1965, s:162 vd.)

²⁵⁹ **ÖNEN, T.** İptâl Davaları (Ank. İk. Tic. İl. Ak. D. 1969/1, s:41)

²⁶⁰ TBK. mad. 19’a dayalı tasarrufun iptali davaları hariç (Bknz: **UYAR, T./UYAR, A./UYAR/C.** İcra ve İflas Hukukunda Tasarrufun İptali Davaları, 4. Baskı, C: 2, s:2970)

²⁶¹ Bknz: 17. HD. 11.03.2013 T. 5718/3199; 26.11.2012 T. 6703/13012; 15. HD. 18.11.2003 T. 5510/5515 (www.e-uyar.com)

Bu nedenle tasarrufun iptali davasının dinlenebilmesi için “dava tarihinden önce veya sonra”^{262 263} (yargılama sırasında) davacı-alacaklı tarafından yapılmış ve kesinleşmiş bir icra takibi bulunması gerekir.^{264 265}

İptal davası mutlaka bir icra takibine dayalı olarak açıldığı ve dava sonucunda davacıyı haklı bularak “davanın kabulüne” karar verecek duruma gelen mahkemenin “davacı-alacaklının .... sayılı icra takibine konu alacağını eklentileri ile birlikte karşılayacak miktarla sınırlı olarak dava konusu taşınmaz/taşınır üzerinde davacı-alacaklıya cebri icra yetkisi (haciz ve satış isteme yetkisi) tanınmasına....” şeklinde karar vermesi gerekeceğinden²⁶⁶ yargılama sona ermeden, davacı-alacaklı tarafından davalılardan borçlu hakkında yapılmış ve kesinleşmiş bir icra takibinin bulunması gerekir.

Ayrıca, mahkemece tasarrufun iptali davası sonucunda karar verilebilmesi için, alacaklı tarafından takip konusu yapılmış olan alacağın da kesinleşmiş olması gerekir.^{267 268}

Bu nedenle; davacı-alacaklı, davalı-borçlu hakkında örneğin; senetsiz veya bir adi senede dayalı olarak takip yapmış ve 7 günlük

²⁶² GÜNEREN, A. Tasarrufun İptali Davaları, 3. Baskı, 2012, s:403

²⁶³ Bknz: 17. HD. 11.03.2013 T. 5718/3199; 26.11.2012 T. 6703/13012; 15. HD. 18.11.2003 T. 5510/5515

²⁶⁴ GÜNEREN, A. age. s:403 vd. – UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C. Tasarrufun İptali Davaları, 4. Baskı, C:2, s:1558 – KOSTAKOĞLU, C. Takip Hukukunda İptal Davaları, (Ad. D. 1989/6, s:23 vd. - Yasa D. 1989/8, s:1050 vd.) – ŞİMŞEK, E. Uygulamalı İcra ve İflas Kanunu, 1989, s:852

²⁶⁵ Bknz: 11. HD. 11.3.2013 T. 5718/3199; 26.11.2012 T. 6703/13012; 17. HD. 03.11.2011 T. 2228/10229; 03.10.2011 T. 3588/8567; 26.05.2011 T. 9358/5323; 16.0.2011 T. 3901/4867; 24.03.2011 T. 7161/2673; 07.03.2011 T. 6767/1995; 07.02.2011 T. 12468/899; 04.11.2010 T. 5462/9379; 03.06.2010 T. 3019/5107; 08.02.2010 T. 10275/857; 28.12.2009 T. 8452/9007; 15.12.2009 T. 8495/8457; 12.11.2009 T. 8903/7489; 29.09.2009 T. 3072/5789; 20.05.2009 T. 2951/3395; 26.12.2008 T. 4215/5810; 14.7.2008 T. 2594/3948; 14.08.2008 T. 3088/3951; 29.05.2008 T. 386/2885; 26.06.2008 T. 727/3542; 15.05.2008 T. 1800/2608; 22.04.2008 T. 459/2096; 21.04.2008 T. 4950/2050; 08.10.2007 T. 4397/3011; 20.09.2007 T. 3827/2724; HGK. 17.01.2007 T. 15-1/1; 15. HD. 18.11.2003 T. 4639/5513; 05.05.2003 T. 898/2384; 04.12.2000 T. 3553/5342; 28.11.1999 T. 5051/173 (www.e-uyar.com)

²⁶⁶ UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C. İcra ve İflas Kanunu Şerhi “El Kitabı”, 2. Bası, 2012, C:2, s:3113

²⁶⁷ UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C. Tasarrufun İptali Davaları, C:2, s:1560 – GÜNEREN, A. age. s:398

²⁶⁸ Bknz: 17. HD. 01.04.2013 T. 8176/4516; 10.09.2012 T. 6784/8885; 28.03.2012 T. 1335/3768; 31.03.2011 T. 6372/2899; 06.04.2010 T. 2043/3166; 20.10.2009 T. 4804/6607; HGK. 11.06.1997 T. 4-322/520; 15. HD. 25.10.1995 T. 3259/5830

“*itiraz süresi*” içinde borçlu tarafından -icra dairesine başvurularak- ödeme emrine (takip konusu *borca* ya da *imzaya*) itiraz edilememişse hem *takip* ve hem de *alacak* kesinleşmiş olur. Alacaklı, böylece kesinleşmiş olan icra takibine (ve takip konusu alacağına) dayanarak tasarrufun iptali davası açabilir... Yapılmış olan bu takibe karşı borçlu tarafından süresi (7 gün) içinde “icra dairesi”ne başvurularak itiraz edilmişse, alacaklının bu itirazı hükümsüz hale getirmek amacıyla “*itirazın iptali*” için “mahkeme”ye^{269 270} ya da “*itirazın kaldırılması*” için “icra mahkemesi”ne başvurmuş olması halinde, bu başvuruların sonucu, tasarrufun iptali davasına bakan mahkemece “*bekletici mesele*” yapılarak verilecek kararların kesinleşmesinden sonra davanın sonuçlandırılması gerekir.^{271 272}

Eğer alacaklı, bir *kambiyo senedine* dayalı olarak borçlusu hakkında takip yapmış ve borçlusu “5 gün” içinde -icra mahkemesine başvurarak- “*borca*” (İİK. mad. 168/5) ya da “*imzaya*” (İİK. mad. 168/4) i t i r a z etmemiş; “beş (İİK. 168/3) ya da 7 gün (İİK. mad. 168/I) içinde” şikayet yoluna başvurmamışsa t a k i p kesinleşir. Eğer borçlu belirtilen süreler içinde ödeme emrine itiraz ya da şikayette bulunmuşsa, icra mahkemesince “*itirazın* (ya da; şikayetin) reddine” karar verilince t a k i p kesinleşir. Fakat bu durum, tasarrufun iptali davasının mahkemece sonuçlandırılması için yeterli değildir. Ayrıca takip konusu a l a c a ğ ı n da kesinleşmiş olması gerekir. Bunun için de icra mahkemesinin vermiş olduğu “*itirazın/şikayetin reddine*” ilişkin kararın da kesinleşmiş olması gerekir.

Eğer alacaklı, bir *ilama* dayalı olarak takipte bulunmuşsa; borçlunun İİK. mad. çerçevesinde icra mahkemesine başvurup -5 gün içinde- “*itfa*”, “*imhal*”, “*zamanaşımı*” ya da “*borçlu olmadığı*” itirazında bulunmaması ya da bu itirazının reddedilmesi ile (yahut; İİK. mad. çerçevesinde “icra mahkemesi”ne başvurup şikayette bulunmaması ya da bu şikayetin reddedilmesi ile) yapılmış olan t a k i p kesinleşir. Bu kararların kesinleşmesi ile de a l a c a k kesinleşir.

²⁶⁹ GÜNEREN, A. age. s:403 vd.

²⁷⁰ Bknz: 17. HD. 23.02.2010 T. 10319/1442; 4. HD. 22.06.2009 T. 5788/8420; 17. HD. 11.05.2009 T. 203/3002; 20.05.2009 T. 2978/3396 (www.e-uyar.com)

²⁷¹ GÜNEREN, A. age. s:403 vd.

²⁷² Bknz: 17. HD. 23.02.2010 T. 10319/1442; 11.05.2009 T. 203/3002; 4. HD. 22.06.2009 T. 5788/8420; 17. HD. 16.03.2009 T. 1612/1477; 20.09.2007 T. 3827/2724; 15. HD. 28.11.2002 T. 5744/5609; 15. HD. 21.11.2002 T. 4561/5440; 03.10.2001 T. 2054/4297 (www.e-uyar.com)

Keza; borçlu tarafından takip, takip konusu borç hakkında *menfi tesbit davası* açılmışsa, “*bu davanın reddine*” dair verilen kararın kesinleşmesi ile de takip konusu *alacak* kesinleşmiş olur. Tasarrufun iptali davasına bakan mahkemece borçlu tarafından açılmış olan bu “menfi tesbit davası”nın sonucu “*bekletici mesele*” yapılır.²⁷³

Tasarrufun iptali davasına bakan mahkemenin, yargılamayı sonuçlandırıp “davanın kabulü”ne dair karar verebilmesi için, davadan önce veya davadan sonra borçlu hakkında açılmış bir icra takibinin bulunup bulunmadığını araştırıp; **a)** Hem icra takibinin **b)** Ve hem de icra takibine konu *alacağın* kesinleşmiş olduğunu saptaması gerekir.

Buna karşın alacaklı, davalı-borçlu hakkında -ne tasarrufun iptali davasından önce ve ne de dava sırasında- hiçbir icra takibi yapmadan,²⁷⁴ *muhtemel alacağı için*²⁷⁵ tasarrufun iptali davası açamaz...

Yüksek mahkeme, “icra takibinin kesinleşmiş olması” koşulu ile ilgili olarak;

√ “*Tasarrufun iptali davalarında davacının kesinleşmiş bir alacağı olmasının dava şartı olduğunu*”²⁷⁶

√ “*Tasarrufun iptali davasında varlığı zorunlu bulunan icra takibinin, dava tarihinden önce yapılmış olması bir zorunluluk olmadığından icra takibinin dava tarihinden sonra yapılabileceği, önemli olan yargılama aşamasında borçlu hakkında icra takibinin varlığı olduğunu*”²⁷⁷

√ “*Tasarrufun iptali davasının açıldığı gün (ya da daha sonra) icra takibinin başlatılmasının mümkün olduğu, böyle bir durumda mahkemece ‘davacı tarafından yapılmış bir icra takibi bulunmadığı’ gerekçesi ile ‘iptal davasının reddine’ karar verilemeyeceği, mahkemece davanın esasına girilerek iptal koşullarının oluşup oluşmadığının incelenerek bir karar verilmesi gerekeceğini*”²⁷⁸

²⁷³ Bknz: 17. HD. 31.03.2011 T. 6372/2899; 06.04.2010 T. 2043/3166; 20.10.2009 T. 4804/6607; HGK. 11.06.1997 T. 4-332/520 (www.e-uyar.com)

²⁷⁴ Bknz: 17. HD. 21.01.2010 T. 9229/181; 17. HD. 16.11.2009 T. 6501/7528 (www.e-uyar.com)

²⁷⁵ Bknz: 17. HD. 11.05.2009 T. 318/3005 (www.e-uyar.com)

²⁷⁶ Bknz: 17. HD. 01.04.2013 T. 8176/4516 (www.e-uyar.com)

²⁷⁷ Bknz: 17. HD. 11.03.2013 T. 5718/3199 (www.e-uyar.com)

²⁷⁸ Bknz: 17. HD. 26.11.2012 T. 6703/13012 (www.e-uyar.com)

√ “İptal davasının açılabilmesi koşullarından birinin de, kesinleşmiş bir alacağın bulunması olduğunu”²⁷⁹

√ “İcra mahkemesince zamanaşımı nedeniyle icranın geri bırakılmasına karar verilmesi halinde, davacı tarafından İİK. mad. 33a/2 uyarınca, yedi gün içinde dava açılmaması halinde, geçerli bir icra takibinin varlığından söz edilemeyeceğinden, mahkemece tasarrufun iptali davasının reddine karar verilmesi gerekeceğini- Borçludan aldığı malı elden çıkaran davalıdan, elden çıkardığı tarihteki gerçek bedelin, alacak ve fer’ileriyle sınırlı olmak üzere tahsiline hükmolunacağı nazara alınarak taşınmazın dördüncü kişiye geçişi için davacıdan talebi sorularak bu kişinin davaya dahil edilmesi halinde delilleri toplanıp yargılamaya devam ile bir hüküm verilmesi gerekeceğini- Davacının takibe konu ettiği çeklerin keşide tarihlerinin iptali istenen tasarruftan çok sonra olduğu nazara alınarak, davacının alacağın daha önce doğduğuna dair delilleri mahkemece sorulmadan karar verilemeyeceğini”²⁸⁰

√ “Davacı alacaklılarının, ayrı ayrı alacakları nedeniyle farklı dosyalardan takip yapmış olmaları halinde aralarında ‘zorunlu takip arkadaşlığı’ değil ‘ihtiyari takip arkadaşlığı’ var sayılacağını; dava koşullarının her takip dosyası bakımından ayrı ayrı araştırılması gerekeceğini”²⁸¹

√ “İptâl davasının açılabilmesi için, davacı-alacaklının davalı-borçlu hakkında icra takibi yapmış, bu takibin -davadan önce veya dava sırasında- kesinleşerek, davacının davalıda gerçekleştirmiş bir alacağının bulunmasının zorunlu olduğunu”²⁸²

√ “İptâl davalarında, ‘davacının davalıda bir alacağının bulunmasının’ ve ‘davacının borçlu hakkında yaptığı icra takibinden bir sonuç elde edememiş olması’nın ön koşul olduğunu”²⁸³

²⁷⁹ Bknz: 17. HD. 10.09.2012 T. 6784/8885 (www.e-uyar.com)

²⁸⁰ Bknz: 17. HD. 28.03.2012 T. 1335/3768 (www.e-uyar.com)

²⁸¹ Bknz: 17. HD. 26.04.2011 T. 10675/3948 (www.e-uyar.com)

²⁸² Bknz: 15. HD. 28.11.1999 T. 5051/173; 05.05.2003 T. 898/2384; 17. HD. 29.05.2008 T. 386/2885; 26.06.2008 T. 727/3542; 15.05.2008 T. 1800/2608; 22.04.2008 T. 459/2096; 15. HD. 22.09.1997 T. 3757/3864; 28.06.2005 T. 1163/3873; 17. HD. 14.07.2008 T. 2594/3948; 15. HD. 18.11.2003 T. 4639/5513; 17.12.2003 T. 4545/6078; 04.12.2000 T. 3553/5342; 17. HD. 26.12.2008 T. 4215/5810; HGK. 08.03.2006 T. 15-34/36; 17. HD. 26.05.2011 T. 9358/5323; 16.05.2011 T. 3901/4867; 24.03.2011 T. 7161/2673; 07.03.2011 T. 6767/1995; 07.02.2011 T. 12468/899; 04.11.2010 T. 5462/9379; 03.06.2010 T. 3019/5107; 26.12.2008 T. 4215/5810 (www.e-uyar.com)

²⁸³ Bknz: 15. HD. 24.05.1989 T. 4546/2485; 17. HD. 24.03.2011 T. 2174/2656 (www.e-uyar.com)

√ “Alacaklı sıfatı ile borçlu ve onunla işlemde bulunan 3. kişi aleyhine açılan ‘borçlunun 3. kişiye yaptığı muvazaalı satış işleminin iptali’ davasında, icra takibinin kesinleşmesi yeterli olmayıp, aynı zamanda takip konusu alacağın da kesinleşmesi gerekeceğinden, borçlu tarafından alacaklıya karşı açılıp devam eden olumsuz tespit davasının sonucunun, iptal davası için ‘bekletici mesele’ oluşturacağını”²⁸⁴

√ “Borçlunun, hakkında yapılan -ilamsız- takibe itiraz etmiş ve alacaklı tarafından “itirazın iptali davası” açılmış olması halinde, tasarrufun iptali davasında, itirazın iptali davasının kesinleşecek sonucunun ‘bekletici mesele’ yapılması gerekeceğini”²⁸⁵

√ “İptal davasının dayandığı icra takip dosyasında, borçluya gönderilen ödeme/icra emrinin, Tebligat Kanunu’nun hükümlerine uygun olarak borçluya tebliğ edilip, takibin kesinleşmiş olması gerektiğini”²⁸⁶

√ “Davalı-borçlu hakkında yapılmış bir icra takibi bulunmaması halinde, açılmış olan davanın reddine karar verilmesi gerekeceğini”²⁸⁷

√ “Borçluya karşı yapılmış olan icra takibi hakkında, İİK. 71 uyarınca icra mahkemesince ‘icranın geri bırakılması’ kararı verilmişse, mahkemece ‘tasarrufun iptali davasının reddine’ karar verilmesi gerekeceğini”²⁸⁸

√ “Tasarrufun iptali davalarında ‘borçlu hakkında yapılmış olan icra takibinin kesinleşmiş olması’nın, davanın ön koşulu olduğunu”²⁸⁹

√ “Tasarrufun iptali davasının dayanağını teşkil eden takipte -kesinleşen mahkeme kararı ile- borçlunun alacaklıya borçlu bulunmadığının (borçlunun, borçlu olmadığına) saptanmış olması halinde, açılmış olan tasarrufun iptali davasının red edilmesi gerekeceğini”²⁹⁰

²⁸⁴ Bknz: 17. HD. 20.10.2009 T. 4804/6607; 06.04.2010 T. 2043/3166; HGK. 11.06.1997 T. 4-332/520; 17. HD. 31.03.2011 T. 6372/2899 (www.e-uyar.com)

²⁸⁵ Bknz: 17. HD. 23.2.2010 T. 10319/1442 (www.e-uyar.com)

²⁸⁶ Bknz: 17. HD. 8.2.2010 T. 10275/857; 14.9.2009 T. 3384/5315 (www.e-uyar.com)

²⁸⁷ Bknz: 17. HD. 21.1.2010 T. 9229/181 (www.e-uyar.com)

²⁸⁸ Bknz: 17. HD. 19.1.2010 T. 7767/96 (www.e-uyar.com)

²⁸⁹ Bknz: 17. HD. 28.12.2009 T. 8452/9007; 15.12.2009 T. 8495/8457; 12.11.2009 T. 8903/7489 vb. (www.e-uyar.com)

²⁹⁰ Bknz: 17. HD. 23.11.2009 T. 6128/7781; 13.4.2009 T. 5713/2307; 30.3.2009 T. 5342/1822 (www.e-uyar.com)

√ “Tasarrufun iptali davasının dinlenebilmesi için, alacaklı tarafından, davalı-borçlu aleyhine yapılmış bir icra takibi bulunması gerektiğini”²⁹¹

√ “Takip dayanağı nafaka ilamının kısmen bozulmuş olmasının -davacının alacağının kısmen de olsa mevcut sayıldığı durumların- davanın reddine neden olmayacağını”²⁹²

√ “Tasarrufun iptali davalarının dinlenebilmesi için; ‘davacının davalı-borçluda gerçek bir alacağının bulunması’, ‘borçlu hakkında yapılan icra takibinin kesinleşmiş olması’, ‘iptal konusu tasarrufun borcun doğumundan sonra yapılmış olması’ ve ‘borçlu hakkında alınmış aciz belgesinin bulunması’ nın gerekli olduğunu”²⁹³

√ “Muhtemel bir alacak için tasarrufun iptali davası açılmayacağı”²⁹⁴

√ “Tasarrufun iptali davasının dinlenebilmesi için, öncelikle kesinleşmiş bir icra takibinin bulunması gerektiğini, yapılmış olan icra takibinin icra mahkemesince iptal edilmiş olması halinde, tasarrufun iptali davasının da reddedilmesi gerekeceğini”²⁹⁵

√ “İcra takibinin, takip tarihinde ölü olan kişiye karşı yapılmış olması halinde, usulüne uygun bir takip bulunmadığından, bu takibe dayalı olarak iptâl davası açılmayacağını”²⁹⁶

√ “İptâl davasının dinlenebilmesi için varlığı zorunlu bulunan icra takibinin, dava tarihinden önce yapılmış olmasının gerekmediğini, yapılan yargılama aşamasında icra takibin bulunmasının, davanın dinlenebilmesi için yeterli olduğunu”²⁹⁷

√ “Takip konusu borca, borçlu tarafından itiraz edilmiş olması üzerine alacaklı tarafından ‘itirazın iptâli davası’ açılmamış ya da ‘itirazın kaldırılması’ nın istenmemiş sadece borçlu tarafından açılmış olan menfi tesbit davası reddedilmiş ise, ‘icra takibinin kesinleştiği’ kabul edilerek açılmış olan tasarrufun iptâlî davasına bakılamayacağını”²⁹⁸

²⁹¹ Bknz: 17. HD. 16.11.2009 T. 6501/7528 (www.e-uyar.com)

²⁹² Bknz: 17. HD. 30.6.2009 T. 2907/4754 (www.e-uyar.com)

²⁹³ Bknz: 17. HD. 20.5.2009 T. 2951/3395 (www.e-uyar.com)

²⁹⁴ Bknz: 17. HD. 11.5.2009 T. 318/3005 (www.e-uyar.com)

²⁹⁵ Bknz: 17. HD. 19.1.2009 T. 3254/11; 20.1.2008 T. 2843/90 (www.e-uyar.com)

²⁹⁶ Bknz: 17. HD. 6.11.2007 T. 4751/3439 (www.e-uyar.com)

²⁹⁷ Bknz: 15. HD. 18.11.2003 T. 5510/5515 (www.e-uyar.com)

²⁹⁸ Bknz: 15. HD. 4.10.2000 T. 3682/4236 (www.e-uyar.com)

√ “İcra takibinin, iptâl davasının açılmasından sonra kesinleşmiş olmasının, davanın incelenmesine engel teşkil etmeyeceğini”²⁹⁹

√ “Borçlunun, kambyo senetlerine mahsus -örnek: 10- ödeme emrine itiraz etmiş olmasının, takibin kesinleşmediğini göstermeyeceğini (ve buna dayalı olarak alacaklının ‘iptâl davası’ açabileceğini)”³⁰⁰

√ “Borçluya ödeme emri tebliğ edilmeden (takip kesinleşmeden) haciz yapılmış olduğunun saptanması halinde, alacaklının açtığı iptâl davasının reddedilmesi gerekeceğini”³⁰¹

belirtmiştir...

VI- Açılmış olan tasarrufun iptali davasında, “*takip konusu alacağın kesinleşmesi*” için, bazı davaların sonuçlarının mahkemece «bekletici mesele» yapılması gerekir. **Yüksek mahkeme**, bu konuyla ilgili olarak;

√ “Muvazaa iddiasına dayalı tasarrufun iptali istemine ilişkin davalarda, davacının zararının, dolayısı ile de, alacak hakkının ‘des-teğinin ölüm gününde’ doğmuş sayılacağı, bu davada davacının borçlu hakkında icra takibine geçmiş olmasına ve onun hakkında aciz belgesi almış olmasına gerek bulunmadığı ancak davacının açmış olduğu tazminat davasının sonucunun beklenerek tasarrufun iptali davasının sonuçlandırılması gerekeceğini”³⁰²

√ “Alacaklı sıfatı ile borçlu ve onunla işlemde bulunan 3.kişi aleyhine açılan ‘borçlunun 3. kişiye yaptığı muvazaalı satış işleminin iptali’ davasında, icra takibinin kesinleşmesi yeterli olamayıp, aynı zamanda takip konusu alacağın da kesinleşmesi gerekeceğinden, borçlu tarafından alacaklıya karşı açılıp devam eden olumsuz tespit davasının sonucunun, iptâl davası için ‘bekletici mesele’ oluşturacağını”³⁰³

√ “Tasarrufun iptâlî davasının dinlenme koşullarından birisinin de ‘takip konusu alacağın kesinleşmiş olması’ gerektiğinden, takip konusu borca, itiraz edilmiş olması ve alacaklı tarafından ‘itirazın iptali davası’ açılmış olması (ya da; icra mahkemesinden ‘itirazın kal-

²⁹⁹ Bknz: 15. HD. 12.9.1995 T. 4203/4514 (www.e-uyar.com)

³⁰⁰ Bknz: 15. HD. 20.12.1994 T. 5801/7717 (www.e-uyar.com)

³⁰¹ Bknz: 15. HD. 12.3.1992 T. 823/1256 (www.e-uyar.com)

³⁰² Bknz: HGK. 04.07.2007 T. 4-450/449; 4. HD. 08.03.2011 T. 407/2480; 17. HD. 25.09.2006 T. 11117/9749 (www.e-uyar.com)

³⁰³ Bknz: 17. HD. 31.03.2011 T. 6372/2899; 6.4.2010 T. 2043/3166; 20.10.2009 T. 4804/6607; HGK. 11.6.1997 T. 4-332/520 (www.e-uyar.com)

*dırılması'nın talep edilmiş olması) halinde, mahkemece bunların sonucunun (kesinleşmesinin) "bekletici mesele" yapılması gerekeceğini"*³⁰⁴

√ *"İtirazın iptali davaları'nın, tasarrufun iptali davalarında 'bekletici mesele' olarak kabul edilmesi gerektiğinden, bu iki davanın birleştirilerek birlikte görülemeyeceğini"*³⁰⁵

√ *"Tasarrufun iptâlî davasının 'tazminat davası' nedeniyle açılmış olması ve mahkemece hükmedilmiş olan tazminatın Yargıtay'ca bozulmuş olması halinde, tazminat davasının kesinleşmesi beklenmeden tasarrufun iptâlî davasının sonuçlandırılmayacağını"*³⁰⁶

√ *"Mahkemece icra (ödeme) emrinin davalı-borçluya tebliğ edilmesi ve böylece takibin kesinleşmesi beklenerek, sonucuna göre, tasarrufun iptâlî davası hakkında karar verilmesi gerekeceğini"*³⁰⁷

√ *"Davalı-borçlu tarafından yapıldığı anlaşılan 'aciz belgesinin iptali' konusundaki şikayetin sonucunun, iptâl davasında 'bekletici mesele' yapılması gerekeceğini"*³⁰⁸

belirtmiştir.

VII- Mahkeme, açılan iptâl davasını, aciz belgesi sunulmamış olması nedeniyle red ederse, *"...dava şartı yerine getirilmemiş olması nedeniyle, açılan davanın reddine..."* şeklinde karar vermelidir.³⁰⁹ Davacı-alacaklının açtığı iptâl davası, "aciz belgesi" olmadığı için reddedilirse, aynı alacaklı, alacağı aciz belgesine dayanarak, ikinci kez iptâl davası açabilir.³¹⁰

Keza, davacının mahkemeye sunduğu aciz vesikası icra mahkemesince iptal edilir ve açtığı tasarrufun iptali davası bu nedenle red edilirse, davacı yeni bir aciz vesikası olarak tekrar tasarrufun iptali davası açabilir.³¹¹

İptâl davası, birden fazla "aciz belgesi sahibi alacaklı" tarafından, birlikte açılabilir. Çünkü, dava, her biri için aynı sebepten doğmaktadır

³⁰⁴ Bknz: 17. HD. 23.2.2010 T: 10319/1442; 4. HD. 22.6.2009 T. 5788/8420; 17. HD. 11.5.2009 T: 203/3002 vb. (www.e-uyar.com)

³⁰⁵ Bknz: 17. HD. 16.3.2009 T: 1612/1477 (www.e-uyar.com)

³⁰⁶ Bknz: HGK. 8.3.2006 T. 15-34/36 (www.e-uyar.com)

³⁰⁷ Bknz: 15. HD. 22.1.2001 T. 5903/362 (www.e-uyar.com)

³⁰⁸ Bknz: 15. HD. 7.5.1992 T. 2135/2460; 4.3.1992 T. 869/1042 (www.e-uyar.com)

³⁰⁹ Bknz: 17. HD. 8.7.2008 T. 848/3817; 11.6.2007 T. 2300/2018; 15. HD. 11.7.2006 T. 2937/4343; HGK. 14.4.2004 T. 15-182/220 vb. (www.e-uyar.com)

³¹⁰ Bknz: 15. HD. 2.3.2004 T. 87/1109; 28.3.2002 T. 1005/1456 (www.e-uyar.com)

³¹¹ Bknz: 17. HD. 20.01.2011 T. 12533/221 (www.e-uyar.com)

(HMK. mad. 57/c).³¹² **Yüksek mahkeme**^{313 314} “aynı şirkette çalışan işçilerin, işçilik alacağından dolayı açtıkları dava sonunda aldıkları ilama dayalı takipteki alacaklarının ödenmemesi üzerine ‘birlikte’ tasarrufun iptali davası açabileceklerini” belirtmiştir.

İİK.nun 277 vd maddelerine göre açılan tasarrufun iptâlî davalarında, davalı üçüncü kişinin “borçlu ile alacaklı arasındaki icra takibinin muvazaalı olduğunu” ileri sürmesi halinde, mahkemece bu iddianın incelenmesi gerekir. Çünkü iptâl davasının dinlenebilirlik koşullarından birisi de “tasarrufta bulunan kişinin ‘borçlu’ durumda olması”, başka bir deyişle alacaklının gerçekten ‘alacaklı’ sıfatını taşımasıdır.^{315 316}

Bu durumda, “davacı-alacaklının alacağın muvazaalı olduğunu” davalı-üçüncü kişinin ispat etmesi gerekir.

VIII- İptâl davası açma hakkı, kişiye sıkı sıkıya bağlı haklardan değildir. Bu hak, *miras, devir (temlik)*³¹⁷ ya da *yasal halefiyet* yolu ile sonradan aciz belgesine sahip olan kimseye de geçer.³¹⁸

b) İflas yolu ile takiplerde “davacı”;

İptâl davası, «iflas idaresi» tarafından -aciz belgesi sunulmadan- açılır (İİK. mad. 187, 226, 277/2).³¹⁹

Ancak, iflas idaresi, bu davayı açmak istemezse, iptâl davası, kendisine -İİK. mad. 245 uyarınca- “dava hakkı devir olunan alacaklı” tarafından açılır.³²⁰

³¹² KURU, B. age. C:4, s:3503 – KURU, B. El Kitabı, s:1419 – OLGAÇ, S. agm. s:459 – YILDIRIM, M.K. age. s:254 – ÖZTEK, S. agm. s:92 vd.

³¹³ Bknz: 17. HD. 4.5.2009 T. 154/2806 (www.e-uyar.com)

³¹⁴ Karş: 15. HD. 06.03.2003 T. 4758/1118 (www.e-uyar.com)

³¹⁵ KURU, B. age. C:4, s:3506 – KURU, B. El Kitabı, s:1213 – PEKCANITEZ, H./ATALAY, O./ÖZKAN, M.S./ÖZEKES, M. age. s:874 – GÜNEREN, A. age. s:1058

³¹⁶ Bknz: 17. HD. 11.04.2012 T. 1729/4537; 11.07.2012 T. 5955/8883; 30.10.2007 T. 4356/3297; 15. HD. 10.6.2003 T. 587/3094; HGK. 19.6.2002 T. 15-495/528; 15. HD. 1.4.1997 T. 1262/1778; HGK. 26.2.1997 T. 15-890/127 vb. (www.e-uyar.com)

³¹⁷ Bknz: 17. HD. 15.10.2009 T. 6930/6417 (www.e-uyar.com)

³¹⁸ ATF III 172; jdT 1930 II 67 (Naklen; BRAND, E. «Çev. ARAS, F.A.» İptâl Davası, s: 29)

³¹⁹ Bknz: 17. HD. 08.04.2013 T. 6700/4976; 15. HD. 17.5.2000 T. 2092/2426; 16.12.1993 T. 4391/5388; 13. HD. 3.4.1978 T. 645/1474 (www.e-uyar.com)

³²⁰ Bknz: 17. HD. 11.11.2008 T. 2109/5231; 15. HD. 26.2.2007 T. 242/1157; 30.4.2001 T. 142/2269; 22.1.2001 T. 3536/358; 10.5.2004 T. 1892/2621; 1.10.2001 T. 3971/4209 (www.e-uyar.com)

Haciz sahibi alacaklı tarafından açılmış olan iptâl davası devam ederken -yargılama sırasında- borçlunun iflas ettiğinin anlaşılması halinde, davaya iflas idaresince devam edilir (İİK. mad. 187, 194).³²¹

İflas kapandıktan sonra ise, iptâl davasını açma hakkı, iflâs idaresine aittir (İİK. mad. 255). Elinde “aciz belgesi” bulunan -yani ‘iflâs açığı belgesi’ne dayanan- alacaklı sadece bu aciz belgesine dayanarak -haciz yolu ile takipten farklı olarak- iptâl davası açamaz. Bunun için, alacaklıya bu dava hakkının İİK. mad. 255/III, 245 uyarınca devredilmiş olması gerekir.

Buna karşın, bir iflâs alacaklısı, başkasının sıra cetveline kabul edilen alacağına, bu alacağı doğuran tasarrufun İİK. mad. 278-280’e göre “iptâl tâbi olduğu” gerekçesiyle itiraz etmek istiyorsa (İİK. mad. 235/II), bu halde, İİK. mad. 245’e göre kendisine yetki verilmemiş olsa bile, alacaklı “sıra cetveline itiraz davası” adı altında, ayrıca iptâl davası açabilir.³²²

“*Terekenin iflâs hükümlerine göre tasfiyesi*”nde kimin tasarrufun iptâlî davası açabileceği konusunda kanunda bir açıklık bulunmamaktadır. **Doktrinde** bu durumda “*tasarrufun iptâlî davası açma hakkının iflâs idaresi görevini yapan tasfiye memuruna ait olduğu*” ifade edilmiştir.³²³

c) 6183 sayılı Kanuna göre açılan tasarrufun iptâlî davalarında “davacı”;

6183 sayılı Kanun uyarınca, kamu alacağından dolayı, kimlerin “iptâl davası” açabileceği adı geçen kanunda -İİK. mad. 277’e benzer bir şekilde- gösterilmediği halde, kime karşı bu davaların açılabilmesi, kanunun 25. maddesinde³²⁴ -İİK. mad. 282’ye paralel şekilde- düzenlenmiştir.

6183 sayılı Kanunda, kamu alacağından dolayı iptâl davasını kimlerin açabileceği açıkça düzenlenmemişse de, gerek **doktrinde**³²⁵

³²¹ Bknz: 17. HD. 24.2.2011 T. 686/1624; 15. HD. 22.1.2001 T. 3536/358 (www.e-uyar.com)

³²² KURU, B. a.g.e. C:4, s:3521 – KURU, B. El Kitabı, s:1422

³²³ DEYNEKLİ, A. Terekenin İflâs Hükümlerine Göre Tasfiyesinde Tasarrufun İptâlî Davasını Kim Açabilir? (Prof. Dr. Bilge Öztan Armağanı, 2008, s:302)

³²⁴ MADDE: 25- «İptâl, borçlu ile hukuki muamelede bulunan veya borçlu tarafından kendisine ödeme yapılan kimselerle, bunların mirasçılarına ve suiniyet sahibi diğer üçüncü şahıslara karşı istenir.»

³²⁵ KOSTAKOĞLU, C. 6183 sayılı Kanuna göre Amme Alacaklarının Tahsili Yönünden İptâl Davası (Yarg. D. 1991/1-2, s:10 vd.; Yasa D. 1990/9, s:1233 vd.) – ŞİMŞEK, E. Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Kanun Şerhi, s:196 – GÜNEREN, A. age. s:1220

ve gerekse **Yargıtay içtihatlarında**, bu davaların, “vergi, resim, harç, ceza kovuşturmalarına ait yargılama giderleri, vergi cezası, para cezası ile bunların gecikme zammı ve faiz gibi eklentileri ve kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinden doğan alacaklar ile bunların takip masrafları” (6183 sayılı K. mad. 1) olarak nitelenen kamu alacaklarını, borçlularından tahsil edememiş olan;

aa) Devlet,

bb) İl özel idareleri,

cc) Belediyeler,

dd) Çeşitli özel Kanunlarda (örneğin; 5411 s. Bankacılık K.’nın 132. maddesinde; 5302 s. Sosyal Güvenlik K.’nın 37/III. maddesinde; 5510 s. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası K.’nın 88/16. maddesinde) nitelikleri belirtilen alacakların tahsili için kendisine takip yetkisi tanınan kurum ve kuruluşlar,

tarafından açılır.³²⁶

Uygulamada, *Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, Sosyal Güvenlik Kurumu, Vergi Dairesi Müdürlüğü, Maliye ve Gümrük Bakanlığı, Maliye ve Gümrük Bakanlığı adına Vergi Dairesi Müdürlüğü, Vergi Dairesi Müdürlüğüne izafetle Maliye Hazine, Maliye Hazinesini temsilen Mal Müdürlüğü* vb. tarafından iptâl davalarının açıldığı görülmektedir...

Belirtilen ve kısaca “*kamu idareleri*” diye isimlendirebileceğimiz kurum ve kuruluşların iptâl davası açabilmeleri için,

1- Borçlu hakkında -tasarruf tarihi itibariyle (önce)³²⁷ - doğmuş olan kamu alacağının kesinleşmiş^{328 329} ve ödeme tarihi geçmiş (muaccel olmuş) bulunmalıdır.

³²⁶ Ayrıntılı bilgi için bkz: **ASKAN, F.** 6183 sayılı A.A.T.U.H.K. Uyarınca Kamu İcra Hukukunda Tasarruf İptâl Davaları, 2008, s:97 vd. – **TOKTAŞ, M.** Kamu Alacağının Korunmasında Tasarrufun İptali Davaları, 2009, s:126 vd. – **KARAKOÇ, Y.** Kamu İcra Hukukunda Tasarrufun İptali Davası (Prof. Dr. Mualla Öncel’e Armağan, 2009, s:406) – **GÜNEREN, A.** age. s:1200 vd.

³²⁷ Bknz: 17. HD. 24.2.2009 T. 4557/871 (www.e-uyar.com)

³²⁸ Bknz: 17. HD. 11.03.2013 T. 6889/3205; 24.05.2011 T. 10367/5181; 10.05.2011 T. 11572/4547; 31.03.2011 T. 6364/2901; 31.03.2011 T. 2008/2905; 17.6.2010 T. 2805/5638; 10.5.2011 T. 11572/4547; 31.3.2011 T. 2008/2905; 8.10.2007 T. 3122/2999; 25.9.2007 T. 3274/2799; 25.9.2007 T. 3237/2798; 12.6.2007 T. 2507/2042; 11.6.2007 T. 2809/2007; 15. HD. 26.4.2007 T. 1453/2802; 9.11.1994 T. 5324/6642; 8.10.1993 T. 3742/3904 (www.e-uyar.com)

³²⁹ Karş: 15. HD. 16.1.1995 T. 6377/76 (www.e-uyar.com)

Kamu alacağı, borçlusuna tebliğ edilip onun tarafından süresinde (7 gün) *itiraz olunmaması* veya yaptığı *itirazın vergi mahkemesince reddedilmesi* ile kesinleşir (6183 s. K. mad. 58). *SGK.’nın prim ve diğer alacaklarının tahsili için* bu Kurumun “tahsil dairelerince düzenlenip gönderilmiş olan “ödeme emri”ne karşı borçlu, yedi gün içinde, alacaklı Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer -“vergi mahkemesi”nde değil- *iş mahkemesinde* dava açabilir. Borçlu belirtilen “yedi gün” içinde borca itiraz etmez ya da iş mahkemesinde açmış olduğu dava reddedilirse, hakkındaki icra takibi kesinleşmiş olur.

Eğer *alacaklı (kamu idaresi/kurumu)*, borçlunun ödeme emrine karşı açtığı dava sonuçlanmadan (verilecek karar kesinleşmeden) tasarrufun iptali davası açmış olursa, mahkemece “borçlunun açtığı davanın sonucu (verilecek kararın kesinleşmesi)” *bekletici mesele* yapılmalıdır.^{330 331}

Kamu/kurum alacağı için “*tahsil dairesi*” yerine “*icra dairesi*”nde yapılan icra takibine dayanılarak açılan tasarrufun iptali davası -ortada geçerli bir icra takibi bulunmadığı için- reddedilir...³³²

Yüksek mahkeme³³³ “*kamu alacağının en geç yargılama sırasında ve hükümden önce kesinleşmiş olmasını*” açılmış olan tasarrufun iptali davasının görülmesi için yeterli saymıştır. Başka bir deyişle, “*kamu alacağının dava açılmadan önce kesinleşmiş olması*” gerekmemekte ve açılmış olan tasarrufun iptali davasının reddine neden olmamaktadır...

Ayrıca önemi nedeniyle belirtelim ki, *ihtiyaten tahakkuk ettirilen ve hakkında ihtiyati haciz kararı verilip uygulanan kamu alacakları için* -kesinleşip, ödeme günü gelmemiş olduğu için- iptal davası açamaz.³³⁴

Yüksek mahkeme bu konuyla ilgili olarak ayrıca;

√ «6183 sayılı AATUHK’nun 24 ve devamı maddeleri gereğince açılmış tasarrufun iptali istemine ilişkin davaların dinlenebilmesi için borçlu hakkındaki takibin kesinleşmiş olması gerekeceği, davacı tara-

³³⁰ GÜNEREN, A. age. s:1220

³³¹ Bknz: 17. HD. 5.3.2009 T. 217/1116; 15. HD. 22.11.1999 T. 4287/4195; 8.7.1999 T. 2668/2992; 30.5.1990 T. 55/2866; 25.5.1989 T. 857/2507 (www.e-uyar.com)

³³² Bknz: 15. HD. 3.2.2000 T. 43/459; 16.9.1999 T. 3082/3150 (www.e-uyar.com)

³³³ Bknz: 17. HD. 21.03.2011 T. 6922/2511; 7.4.2009 T. 5331/2168 (www.e-uyar.com)

³³⁴ KOSTAKOĞLU, C. a.g.m. (Yarg. D.1991/1-12, s:12; Yasa D. 1990/9, s:1235) – ŞİMŞEK, E. a.g.e. s: 189

findan davalı borçlu hakkında düzenlenen ödemeye çağrı mektubu, ödeme emri ve bunlara istinaden düzenlenen ihtiyati haciz kararlarının kesinleşmiş mahkeme kararı ile ortadan kaldırıldığından davanın, dava koşulu yokluğundan reddine karar verileceğini»³³⁵

√ «Tasarrufun iptal davasında davacı alacaklının (2006 yılı Ocak ayından 2008 Aralık ayına kadar olan döneme ilişkin) vergi borcundan kaynaklanan alacağı hesaplanırken, vadesi geçen vergi borcu miktarının esas alınmasının hatalı olacağını- davacının alacak ve ferilerinin vade tarihine göre değil asıl alacağın; borcun doğduğu tarih, gecikme faizinin ise vade tarihine göre hesaplanması gerektiğinden bilirkişi raporunun hükme esas alınamayacağı, ek rapor veya yeni bir hesap uzmanı bilirkişiden 2006 yılı ocak ayından iptale konu tasarruf tarihine kadar olan idare alacağı ve fer'ileri konusunda rapor alınarak sonucuna göre karar verilmesi gerekeceğini»³³⁶

√ «Kamu alacağından dolayı açılan tasarrufun iptali davasının dinlenebilmesi için borçlu hakkındaki takibin kesinleşmiş olması gerekeceğini; borçlu tarafından kendisine gönderilen ödeme emrinin iptali için vergi mahkemesinde dava açılmış olması ve bu konuda verilen kararın henüz kesinleşmemiş olması halinde, verilecek kararın kesinleşmesinin beklenmesi gerekeceğini»³³⁷

√ «6183 sayılı Kanunun 24 vd. maddelerine göre tasarrufun iptali davası açılabilmesi için öncelikle kesinleşmiş ve muaccel hale gelmiş bir kamu alacağı bulunması gerektiğinden, borçluya ödeme emrinin tebliğ edilmiş ve bu ödeme emrinin kesinleşmiş olması zorunlu olduğundan borçlu tarafından gönderilen ödeme emri üzerine idare mahkemesinde ödeme emrinin iptali için dava açılmışsa bu davanın kesinleşecek olan sonucunu tasarrufun iptali davasına bakan mahkemece bekletici mesele yapılması gerekeceğini»³³⁸

√ «Tasarrufun iptali davasında, “tasarruf tarihi itibarıyla” doğmuş olan vergi borcunun miktarının (borç aslı+ferilerinin) saptanması gerekeceğini»³³⁹

belirtmiştir...

2- Kesinleşen kamu alacağı için, -tasarrufun iptali davasından önce veya dava sırasında- icra takibi yapılmış olmalı ve icra takibi de

³³⁵ Bknz: 17. HD. 11.03.2013 T. 6889/3205 (www.e-uyar.com)

³³⁶ Bknz: 17. HD. 27.11.2012 T. 10816/13091 (www.e-uyar.com)

³³⁷ Bknz: 17. HD. 12.11.2012 T. 4538/12378 (www.e-uyar.com)

³³⁸ Bknz: 17. HD. 05.03.2009 T. 217/1116 (www.e-uyar.com)

³³⁹ Bknz: 17. HD. 24.02.2009 T. 4557/871 (www.e-uyar.com)

-süresinde itiraz edilmemesi yahut itirazın kaldırılması suretiyle- kesinleşmiş olmalıdır.

Yüksek mahkeme,

√ «6183 sayılı Kanunun 35. maddesine göre limited şirket ortakları şirketten tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan kamu alacaklılarından, sermaye payları oranında doğrudan doğruya sorumlu iseler de bunun için şirket ortağı hakkında kamu idaresince yapılmış ve kesinleşmiş bir icra takibi bulunması gerekeceğini bu hususun kamu idaresi tarafından sorumlu ortak hakkında açılacak olan tasarrufu iptali davasında ‘dava şartı’ olduğunu»³⁴⁰

√ «Limited şirket ortaklarının -6183 s. Kanunun 4369 sayılı Kanunla değişik 35. maddesi uyarınca- şirketten tahsil imkanı bulunmayan kamu alacaklılarından, sermaye payları oranında sorumlu olduklarından, bu kişilerin ortağı bulundukları şirketin vergi borcunu kendilerine ödeme emirlerinin tebliğine rağmen- ödememek için kendilerine ait taşınmazları üçüncü kişilere satmaları halinde, bu satış işlemleri hakkında iptal davası açılabileceği; ortak hakkında yapılması gereken icra takibinin dava esnasında da yapılabileceğini»³⁴¹

ifade etmiştir.

3- Borçlu; a) Süresi içinde veya hapsen tazyikine rağmen “mal beyanında” bulunmamış olmalıdır veya b) “Malı bulunmadığını” bildirmiş olmalıdır yahut c) “Beyan ettiği malların borcunu ödemeye yetmeyeceği” anlaşılmış olmalıdır (mad. 27; 29).

Belirtilen bu durumlar, “borçlunun ödeme güçsüzlüğü içinde bulunduğu” **karine** sayılmıştır.

4- Borçlu, malvarlığını azaltacak bir tasarrufta bulunmuş olmalıdır.³⁴²

Borçlu tarafından yapılmış, kamu alacağının tahsilini engeller nitelikte bir tasarruf (mal ya da hak devri) yoksa, açılan tasarrufun iptali davasında reddedilmesi gerekir.

5- Ödenmemiş olan kamu borcu bir sermaye şirketine (anonim şirkete yada limited şirkete) ait ise;

Anonim şirketlerde “ödenmeyen kamu borçlarından dolayı” kim ya da kimlerin sorumlu olduğu öncelikle ‘Kanuni Temsil-

³⁴⁰ Bknz: 17. HD. 19.09.2011 T. 11153/7801 (www.e-uyar.com)

³⁴¹ Bknz: 17. HD. 03.06.2008 T. 986/2995 (www.e-uyar.com)

³⁴² Bknz: 15. HD. 3.7.2008 T. 2039/4492 (www.e-uyar.com)

*cilerin Sorumluluğu’ kenar başlığı altında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun mükerrer 35. maddesinin 1. fıkrasında;*³⁴³

“Tüzel kişilerle küçüklerin ve kısıtlıların vakıflar cemaatler gibi tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin mal varlığından tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacakları, kanuni temsilcilerin ve tüzel kişiliği olmayan teşekkülü idare edenlerin şahsi mal varlıklarından bu Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.”

ş e k l i n d e düzenlenmiştir.

Ayrıca; “anonim şirketlerin ödenmeyen vergi borçlarınd a n dolayı, kanuni temsilcilerin sorumluluğu” 213 sayılı Vergi Usul Kanunun 10. maddesinin 1 ve 2. fıkrasında,³⁴⁴

“Tüzel kişilerle küçüklerin ve kısıtlıların vakıflar cemaatler gibi tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin mükellef veya vergi sorumlusu olmaları halinde bunlara düşen ödevler kanuni temsilcileri, tüzel kişiliği olmayan teşekkülleri idare edenler ve varsa bunların temsilcileri tarafından yerine getirilir.

Yukarıda yazılı olanların bu ödevleri yerine getirmemeleri yüzünden mükelleflerin veya vergi sorumlularının varlığından tamamen veya kısmen alınamayan vergi ve buna bağlı alacaklar, kanuni ödevleri yerine getirmeyenlerin varlıklarından alınır...”

ş e k l i n d e düzenlenmiştir.

³⁴³ Ayrıntılı bilgi için bkz: **YARALI, L.** Limited Şirketin Kamu Borçlarından Müdürlerin ve Ortakların Sorumluluğu, 2010, s:164 vd., 180 vd. – **DEYNEKLİ, A.** Sosyal Güvenlik Kurumunun Alacaklarının Tahsilinde 6183 sayılı Kanunun Uygulanması (Prof. Dr. Fırat Öztan’a Armağan, C:1, 2010, s:755 vd.) – **CANDAN, T.** Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, 2007, s:163 vd., 187 vd. – **KOÇAK, M.** Vergi-İcra Hukuku, 2011, s:50 vd. – **ÇOŞKUN, M.** Açıklamalı-İçtihatlı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, 2011, s:312 vd. – **TOMBALOĞLU, M. L.** Amme Alacaklarının Takip ve Tahsil Usulü, 2011, s:64 vd. – **YILMAZ, K.** Kamu (Amme) Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Yasa, 2006, s:448 vd. – **YILDIZ, Ş.** Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulu Üyelerinin Kamu Borçlarından Sorumluluğu (Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu’na 65. Yaş Günü Armağanı, 1999, s:777 vd.) – **KARAKOÇ, Y.** Genel Vergi Hukuku, 6. Bası, 2012, s:641 vd.

³⁴⁴ Ayrıntılı bilgi için bkz: **BARLASS, İ.** Anonim ve Limited Ortaklıklarda Kanuni Temsilcilerin Vergisel Sorumluluğu, 2006, s:40 vd., 89 vd. – **YARALI, L.** age. s:62 vd., 160 vd., 172 vd., 197 vd. – **CANDAN, T.** age. s:172 vd. – **KOÇAK, M.** age. s:49 vd. – **YILDIZ, Ş.** age. s:775

Bu konuda özel düzenlemenin yapıldığı diğer bir Kanun da 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 88. maddesinin 20. fıkrasıdır.³⁴⁵ Burada da “İşveren tarafından sigorta primleri ve diğer alacakların haklı bir sebep olmaksızın süresi içinde ödenmemesi halinde tüzel kişiliği haiz işverenler ile birlikte kanuni temsilcilerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna karşı müştereken ve müteselsilen sorumlu oldukları;”

“Kurumun sigorta primleri ve diğer alacakları haklı bir sebep olmaksızın bu kanunda belirtilen sürelerde ödenmez ise kamu idarelerinin tahakkuk ve tediye ile görevli kamu görevlileri, tüzel kişiliği haiz diğer işverenlerin şirket yönetim kurulu üyeleri de dahil olmak üzere üst düzeydeki yönetici veya yetkilileri ile kanuni temsilcileri Kuruma karşı işverenleri ile birlikte müşterek ve müteselsilen sorumludur”

ş e k l i n d e düzenlenmiştir.³⁴⁶

³⁴⁵ Ayrıntılı bilgi için bkznz: **YARALI, L.** age. s:65 vd. – **MUTLU, Z. A.** Anonim Şirketlerde SSK. Prim Borçlarının Ödenmemesinden Doğan Sorumluluk, 2007, s:78 vd. – **DEYNEKLİ, A.** agm. s:754

³⁴⁶ Şirket tarafından ödenmeyen “kamu borçları”ndan dolayı, şirket dışında başka bir kişinin de sorumluluğuna ilişkin benzer bir düzenlemeyi -*Limited şirketten tahsil edilemeyen kamu borçlarından dolayı Limited şirket ortaklarının sorumluluğu*”nu- 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanunun 35. maddesinde görüyoruz.

Bu husus, anılan Kanunun 35. maddesinde “*Limited şirket ortakları şirketten tahsil imkanı bulunmayan amme alacağından sermaye hisseleri oranında doğrudan doğruya sorumlu olurlar ve bu kanun hükümleri gereğince takibe tabi tutulurlar*” ş e k l i n d e düzenlenmiştir. (Ayrıntılı bilgi için bkznz: **YARALI, L.** age. s:235 vd. – **CANDAN, T.** age. s:169 vd. – **COŞKUN, M.** age. s: 296 vd. – **YILMAZ, K.** age. s:433 vd. – **KARAKOÇ, Y.** age. s: 640)

Bu madde uyarınca “*şirketten tahsil imkanı bulunmayan*” amme alacağını -sermaye hisseleri oranında- şirket ortağından talep edilmesi için ö n c e şirket ortağı hakkında icra takibi yapılıp kendisine ödeme emri gönderilmesi gerekir. (**YILMAZ, K.** Kamu (Amme) Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Yasa “Açıklama, Yorum, Yargı Kararları”, 2006, s:423, 426)

Yüksek mahkeme de “*Limited şirketten tahsil imkanı bulunmayan amme alacaklarından dolayı 6183 sayılı Kanunun 35. maddesi gereğince ‘sermaye hisseleri oranında sorumlu olan Limited şirket ortakları hakkında önceden icra takibi yapılıp bu paranın kendilerinden ödeme emri gönderilerek talep edilmesi (ve ondan sonra ortak hakkında aciz vs. işlemlerine girilmesi) gerekeceğini*” çeşitli içtihatlarında açık seçik vurgulamıştır. Bknz: 17. HD. 19.09.2011 T. 1153/7801; 10.07.2008 T. 1067/3916; 03.06.2008 T. 986/2995; 07.02.2008 T. 4314/457

Görüldüğü gibi, 6183 sayılı Kanunun 35. maddesi çerçevesinde Limited şirketten tahsil imkanı bulunmayan kamu borçlarından dolayı, ‘sermayeleri hissesinde’ sorumlu olan şirket ortaklarından ödenmeyen kamu borcunun talep edilebilmesi için, kamu idaresi tarafından icra takibi yapılıp, kendisine ödeme emri

Yine bilindiği gibi; anonim şirketler 6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunun 329. (6762 sayılı eski Türk Ticaret Kanunun 269.) maddesine göre; kural olarak şirket borçlarından dolayı bizzat kendileri bütün malvarlığı ile sorumludur. Pay sahipleri ise sadece taahhüt etmiş oldukları sermaye payları ile şirkete karşı sorumludur. Bu sorumluluk dışında, pay sahiplerinin, şirketin özel hukuk ve kamu borçlarından dolayı herhangi bir sorumluluğu bulunmamaktadır. *Yönetim kurulu üyelerinin durumu ise pay sahiplerinden farklıdır.* Anonim şirketlerde “*kanuni temsilci*” sıfatına sahip olan *yönetim kurulu üyeleri*, pay sahipleri gibi şirketin özel hukuk borçlarından sorumlu olmamakla birlikte, belli şartların varlığı halinde, vergi, sigorta primi gibi *kamu borçları* nedeniyle sorumlulukları mevcuttur.

Kamu alacağının esas sorumlusu anonim şirket tüzel kişisi olduğundan, bu alacak şirket adına tahakkuk eder. 6183 sayılı kanun hükümleri çerçevesinde anonim şirket hakkında takip başlatılır, az önce belirtilen 6183 sayılı kanunun *mükerrer 35. maddesine göre kanuni temsilcilere* (yönetim kuruluna) müracaat edilebilmesi için; yapılan takip sonucunda kamu alacağını, anonim şirketin mal varlığından tamamen veya kısmen tahsil edilemeyeceğinin anlaşılması gerekir. Kamu alacağı, borcun asıl yükümlüsü olan *anonim şirketten* istenmedikçe, *yönetim kurulu üyelerine* başvurulamaz. Bu durumda, yönetim kurulunun kamu borçlarından sorumluluğu *fer’i* nitelikte olup *ikinci derece* sorumludur.³⁴⁷

6183 sayılı kanunun 3. maddesine göre “*tahsil edilemeyen kamu alacağı*” terimi ‘kamu borçlusunun anılan kanun hükümlerine göre yapılan mal varlığı araştırması sonucunda, haczi kabil herhangi bir mal varlığının bulunmaması, haczedilen malvarlığının satılarak paraya çevrilmesine rağmen satış bedelinin kamu alacağını karşılamaması gibi nedenlerle tahsil edilemeyen kamu alacağı’ ifade etmektedir.

“*Tahsil edilemeyeceği anlaşılan kamu alacağı*” terimi ile de ‘kamu borçlusunun haczedilen mal varlığına adı geçen kanun hükümlerine göre biçilen değerlerin kamu alacağını karşılamayacağıının veya hakkında iflas kararı verilen kamu borçlusundan anılan kamu alacağı-

---

gönderilmesi gerekir. Bu yapılmadan, ortağın şahsi mallarına haciz konulamaz(ve ortak tarafından mal kaçırma kastı ile yapıldığı iddia edilen tasarrufların iptali için ‘tasarrufun iptali davası’ açılmaz...)

³⁴⁷ **YARALI, L.** age. s:181 – **ÖNCEL, M.** Vergi Hukuku Açısından Sorumluluk (Prof. Dr. Fadıl H. Sur Anısına Armağan), 1983, s:50 – **ÇAMOĞLU, E.** Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, 2007, s:261 – **GERÇEK, A.** Türk Vergi Hukukunda Vergi Sorumlusu, Sorumluluk Halleri ve Türlerinin İncelenmesi (A. Ü. Hukuk Fak. D. 2005, S:3, s:170)

nın iflas masasından tahsil edilemeyeceğinin anlaşılması gibi nedenlerle tahsil dairelerince yürütülen takip işlemlerinin herhangi bir aşamasında kamu borçlusundan tahsil edilemeyeceği ortaya çıkan kamu alacağı' anlatılmak istenmiştir.

Anonim şirketlerde; esas sözleşme ile atanmış veya genel kurul tarafından seçilmiş bir veya daha fazla kişiden oluşan bir *yönetim kurulu* bulunur. Bu şirketler, yönetim kurulu tarafından yönetilir ve temsil olunur. Yönetim kurulu şirketin yürütme ve temsil organıdır. Dolayısıyla, anonim şirketlerin *kanuni temsilcisi* yönetim kuruludur. Ancak yönetim kurulu üyeleri *kanuni temsilcilik* sıfatını, üyelikle değil, temsil yetkisi ile kazanırlar. Nitekim TTK.'nın 370/II maddesinde “*yönetim kurulunun, temsil yetkisini bir veya daha fazla murahhas üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere devredebileceği, ancak bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisine sahip olması gerektiği*” ifade edilmiştir. Bu hüküm çerçevesinde 6183 sayılı kanunun mükerrer 35. maddesi uygulamasında *kanuni temsilci, temsil yetkisi verilmiş kişi ya da kişiler* olacaktır. Yönetim kurulu üyelerine şirketi temsile yönelik herhangi bir yetki verilmemesi halinde söz konusu üyeler şirketin ödenmeyen kamu borçlarından sorumlu tutulamayacaktır. Tekrar belirtmek gerekir ki; *temsil yetkisi* üçüncü kişilere devredilmiş olsa da yönetim kurulu üyelerinden en az birisinin yönetim kurulu bir üyeden oluşuyorsa bu kişinin, şirketi temsil yetkisine sahip olması zorunludur. Bu arada, yönetim kurulu üyesinin *gerçek* veya *tüzel kişi* olması, sorumluluğu etkilemeyecektir. Tüzel kişi olması halinde sorumluluk, tüzel kişi adına hareket eden temsilciye değil, tüzel kişinin kendisine ait olacaktır.

Bu çerçevede, kamu alacağının anonim şirketin mal varlığından *kısmen veya tamamen tahsil edilememesi ya da tahsil edilemeyeceğinin anlaşılması* halinde, şirketin kanuni temsilcisi konumundaki yönetim kurulu üyelerinin şahsi mal varlığından takip ve tahsil cihetine gidilmeden önce;

a- Temsil yetkisinin aynı zamanda yönetim kurulu üyesi olan murahhas bir veya birkaç üyeye veya şirkette pay sahibi olmayan müdürlerle bırakılmış olup olmadığı tesbit edilmelidir:

√ Şirketi temsil yetkisinin murahhas üyeye/üyelere ve/veya müdür olarak üçüncü kişilere bırakıldığının anlaşılması durumunda; kamu alacağı sadece bunlardan takip ve tahsil edilecektir. Yönetim kurulu üyesi olmasına karşın, temsil yetkisi bulunmayan diğer üyelerin ise kamu borcundan dolayı herhangi bir sorumluluğu olmayacaktır.

√ Eğer temsil yetkisi kimseye devredilmemiş ise; yönetim kurulu üyelerinin tamamı kamu borcundan müteselsilen sorumlu olacaktır.

b- Kimliği belirlenen anonim şirket temsilcileri hakkında -‘anonim şirketten kısmen veya tamamen tahsil edilemeyen’ veya ‘tahsil edilemeyeceği anlaşılan’ vergi sigorta primi gibi kamu alacakları için- kamu idaresince (Vergi Dairesi, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından) icra takibi yapıp kendilerine ödeme emri gönderilmesi gerekir.

Bu husus gerek **doktrinde** ve gerekse **Yargıtay/Danıştay içtihatlarında** çok açık biçimde ifade edilmiştir.

U y g u l a m a d a k i önemi nedeniyle şu hususu da belirtelim ki; limited şirketlerden tahsil edilemeyen amme alacaklarının -6183 s. K.’nun 35. maddesi uyarınca- limited şirket ortaklarından, sermaye payları oranında talep edilebilmesi ve yine anonim şirketlerden tahsil edilemeyen kamu (vergi) alacaklarının, anonim şirketin kanuni temsilcilerinden -6183 s. K.’nun mükerrer 35. maddesi uyarınca- talep edilebilmesi için önce anonim/limited şirket hakkında -6183 s. K. hükümlerine göre- takip yapılması, bu takibin kesinleşmesi sonucunda, takip konusu kamu (vergi) alacağının şirketten tahsil edilememesi -yani, yapılan haciz işlemlerinin sonuçsuz kalması- ve ondan s o n r a, şirket hakkında yapılmış olan takibin şirketin kanuni temsilcilerine (anonim şirketlerde)/ortaklarına (limited şirketlerde) yöneltilip, bu kişilere ö d e m e e m r i gönderilip, takibin bunlar yönünden de kesinleşmesi gerekir... Buna karşın, 5510 s. SGK.’nun 88/(20) fıkrası uyarınca işveren tarafından ödenmemiş olan prim ve diğer alacakların şirket üst düzey yöneticilerinden tahsili için ö n c e işveren (şirket) hakkında takip yapıp, takip konusu prim vs. diğer alacakların ondan tahsil edilememesi üzerine şirketin üst düzey yöneticilerine önceki takibin yöneltilmesi gerekmemekte ve doğrudan doğruya SGK. tarafından, hem işveren (şirket) ve hem de hakkında birlikte -aynı takip dosyasında, aynı anda- takip yapılabilmektedir.³⁴⁸

Bu konu ile ilgili olarak uygulamada önem taşıyan şu hususa da değinelim; kamu idaresinin, iptâl davası açabilmesi için -İİK.’na göre açılan iptâl davalarında olduğu gibi- **aciz belgesi** alıp, bunu mahkemeye sunması zorunlu mudur? Bu konunun doktrinde, tartışmalı olduğunu görüyoruz. Gerçekten, **bir görüşe göre**,³⁴⁹ Devlete (kamu

³⁴⁸ DEYNEKLİ, A. agm. s:754 – GÜNEREN, A. agm. s:157 – ARICI, K. agm. s:118

³⁴⁹ ŞİMŞEK, E. a.g.e. s: 191 vd.

idarelerine), özel kişilerden farklı bir ayrıcalık tanınamaz. 6183 sayılı 24 ve onu izleyen maddelerine göre iptâl davası açılabilmesi için, tahsil dairesinin tüm yasa yollarını uygulamasına rağmen, alacağını alamadığını öncelikle kanıtlaması zorunlu ve gerekli sayılmalıdır. İdare, borçlunun bu durumunu “*aciz fişi*” ile (6183 s. K. mad. 75) veya borçlunun haczi mümkün başka malı olmadığını belirten “*haciz tutanağı*” ile kanıtlayabilir. Ancak, 6183 sayılı Kanunun 27 ve 29/I. maddesindeki durumlar, borçlunun ödeme güçsüzlüğü içinde bulunduğu karene sayıldığından, bu durumda alacaklı kamu idaresinin ayrıca *aciz belgesi* sunmasına gerek kalmaz... Katıldığımız **diğer bir görüşe göre**³⁵⁰ ise, iptâl davasının görülebilmesi için, alacaklı kamu idaresinin ayrıca kesin ya da geçici aciz belgesi alıp, bunu mahkemeye sunmasına gerek yoktur. Yakın zamana -Şubat/2007- kadar tasarrufun iptâlî davaları hakkında mahkemelerce verilen kararları temyizen inceleyen **Yargıtay 15. Hukuk Dairesi**³⁵¹ ve bugün aynı kararları temyizen inceleyen **Yargıtay 17. Hukuk Dairesi**³⁵² içtihatlarında, ikinci görüşü benimseyerek “*kamu alacağından dolayı idarenin borçlu hakkında aciz belgesi almadan iptâl davası açabileceğini*” belirtmiştir...

Tasarrufun iptali davasında “*tasarruf tarihi itibariyle*” doğmuş olan vergi borcunun miktarı (borç aslı+fer’ileri) saptanır...³⁵³

Alacaklı kamu idaresinin, iptâl davası açabilmesi için, *kamu alacağının, iptâl konusu tasarruftan önce doğmuş olması* zorunlu mudur? Ya da başka bir deyişle, alacaklı kamu idaresi, borçlunun iptâl (dava) konusu tasarrufundan sonra doğan alacağı için, borçlunun daha önce yaptığı tasarrufların iptâlini isteyebilir mi? **Bir görüşe göre**³⁵⁴, davacı kamu idaresinin alacağı, borçlunun iptâl (dava) konusu tasarrufundan önce doğmuş olmalıdır. Eğer, tasarrufun yapıldığı tarihte, vergiyi doğuran olay henüz ortaya çıkmamışsa, süre ne olursa olsun, işlemin iptâlî dava edilemez. Çünkü, üçüncü kişi, borçlunun malvarlığını görerek ve vergiyle (kamu borcuyla) bir ilgisi olmadığını düşünerek, onunla işlemde bulunmuştur. Özel hukukta da durum aynıdır. Aksi halde, kişiler arasındaki güvensizlik, hukuksal ilişkilerde de duraksamalar yaratılır...

³⁵⁰ KOSTAKOĞLU, C. a.g.m. (Yarg. D.1991/1-2, s:10; Yasa D.1990/9, s:1233) – ÖZMEN.İ, 6183 sayılı Kanundan Kaynaklanan Tasarrufun İptali Davaları (Tür. Not. Bir. Huk. D. Mayıs/2009, s: 144, s: 53 vd.)

³⁵¹ Bknz: 15. HD. 24.6.2003 T. 1643/3472; 8.12.1997 T. 4752/5269 (www.e-uyar.com)

³⁵² Bknz: 5.4.2011 T. 2254/3055; 14.9.2009 T. 6724/5326; 17. HD. 25.12.2008 T. 3555/5754; 6.5.2008 T. 864/2398; 7.2.2008 T. 5281/458 (www.e-uyar.com)

³⁵³ Bknz: 17. HD. 17.6.2010 T. 2805/5638; 24.2.2009 T. 4557/871; 15. HD. 3.3.1997 T. 969/1149 (www.e-uyar.com)

³⁵⁴ ŞİMŞEK, E. a.g.e. s:190

Buna karşın, katıldığımız **diğer bir görüşe göre**³⁵⁵, Hükümet Gerekçesinde de ifade edildiği gibi, ileride doğacak kamu borçlarını ödeyemeyecek derecede malvarlığını önceden azaltan kişinin, yaptığı bu tasarrufların kamu idaresine karşı geçersiz sayılması, kamu yararı yönünden gerekli görülmüştür. Kanun tasarının TBMM’de görüşülmesi sırasında bu konu tartışılmış ve “*kamu alacağını doğuran olayın doğumundan önce yapılan tasarrufların maddenin kapsamı dışında bırakılması*”na ilişkin teklif (öneri) reddedilmiş ve kanun bugünkü şekliyle kabul edilmiştir. Bütün bu nedenlerle, 6183 sayılı Kanuna göre yapılan icra takiplerine dayalı iptâl davalarında, “*alacağın tasarrufun yapıldığı tarihten önce veya sonra doğması*” önem taşımaz.

Yüksek mahkeme³⁵⁶ de, bu konudaki içtihatlarında *birinci görüşe* katılmıştır...

Kamu alacağından dolayı *iflasın açılmasından sonra* -borçlunun, iflastan önceki dönemde alacaklılarından mal kaçırmak amacı ile yaptığı bağışlama ve hileli tasarrufların iptâli için- iptâl davası, “*iflas idaresi*” veya -onun masa adına dava açılmasında yarar görmediği durumlarda- “*kendisine dava açma hakkını devrettiği kamu idaresi*” tarafından açılır.³⁵⁷

(6) I- 538 sayılı Kanun ile -1965 yılında- yapılan değişiklik sonunda, iptâl davalarında borçlunun da «davalı» olarak gösterilmesi ilkesi kabul edilmiştir. Daha önce, böyle bir zorunluk olmadığı halde uygulamada «*borçlunun da davalı olarak gösterilmesi gerektiğine*» **Yargıtay kararlarında**³⁵⁸ işaret edilmiş olduğu gibi, **doktrinde** de bu görüşü savunan yazarlar³⁵⁹ vardı...

538 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle, bu konudaki duraksamalara son verilmiş ve «borçlu»nun da -diğer davalılarla birlikte- davalı olacağı kabul edilmiştir.^{360 361}

³⁵⁵ KOSTAKOĞLU, C. a.g.m. (Yarg. D.1991/1-2), s:14, Yasa D.1990/9, s:1237)

³⁵⁶ Bknz: 17. HD. 16.5.2011 T. 4276/4869; 10.5.2011 T. 11572/4547; 01.04.2013 T. 9904/4522; 31.03.2011 T. 6364/2901; 31.03.2011 T. 2008/2905; 24.05.2011 T. 10367/5181; 23.12.2010 T. 3122/11438; 08.07.2010 T. 4306/6635; 9.10.2007 T. 3034/3030; 5.10.2004 T. 2573/4847; 15. HD. 2.4.2002 T. 1363/1549 vb. (www.e-uyar.com)

³⁵⁷ Bknz: 15. HD. 17.1.1995 T. 6538/115 (www.e-uyar.com)

³⁵⁸ Bknz: 4. HD. 17.1.1953 T. 27/150 (TİK. 1953, C:1, s:438); 5. HD. 30.12.1952 T. 4000/4694 (TİK. 1952, C:II, s:1353); 4. HD. 29.4.1952 T. 2690/2294 (TİK. 1952, C:1, s:442) (www.e-uyar.com)

³⁵⁹ BELGESAY, M.R. İcra ve İflas Hukuku (Sentetik Bölüm), C:2, s:170 – ARAR, K. İcra ve İflas Hükümleri, C:2, 1945, s:241

³⁶⁰ GÜRDOĞAN, B. İptâl Davaları (İcra ve İflâs Kanunu Değişiklik Tasarısı Hakkında Seminer, 1965) s:163

³⁶¹ Bu düzenlemenin eleştirisi için bknz: UMAR, B. a.g.e. s:48, dipn.1

II- a) Haciz yolu ile takipte açılan iptâl davalarında, aşağıdaki kimselerin davalı olarak gösterilmesi gerekir:

aa) «Asıl borçlu» ve «iptâl konusu tasarruftan yararlanan üçüncü kişi» (yani; «*borçlu*» ve «*borçlu ile iptâl konusu işlemi yapan veya kendisine borçlu tarafından bir ödemede bulunulan kimse*») (İİK. mad. 282, c:1).³⁶²

Burada, «iptâl konusu tasarruftan yararlanan üçüncü kişi»nin yani «borçlu ile işlemde bulunmuş olan üçüncü kişi»nin aleyhine iptâl kararı verilebilmesi için; İİK. mad. 278'e dayanılan durumlarda davalı - üçüncü kişinin *kötüniyetli* olması gerekmediği halde, İİK. mad. 279'a dayanılan durumlarda «*lehine tasarrufta bulunulan davalı üçüncü kişinin borçlunun durumunu bilmesi*» (İİK. mad. 279/II) gerektiği gibi, İİK. mad. 280'e göre açılan iptâl davalarında da «*davalı üçüncü kişinin borçlunun durumunu ve zarar verme kasdını bilmesi ya da bilmesini gerektiren açık emarelerin bulunması*» (İİK. mad. 280/I) gerekir...

Hemen belirtelim ki; «*borçluya ait taşınmazı vekaleten başkasına satan kişi (vekil)*», *açılan iptâl davasında «davalı»* olarak gösterilemez.³⁶³

bb) Asıl borçlu ve iptâl konusu tasarruftan faydalanan kimsenin «mirasçılar»³⁶⁴. Açılan iptal davalarında, «*mirasçılar*»ın, iptâl davasında «*davalı*» olarak yer alabilmesi için, kendilerinin kötüniyetli bulunmaları gerekmez. Ancak, üçüncü kişinin bilgisinin arandığı durumlarda (İİK. mad. 279, 280), bu bilgi mirasçılar bakımından değil, miras bırakan bakımından aranmalıdır.³⁶⁵

Yüksek mahkeme, «*mirasçıların, iptâl davalarında 'davalı' olarak gösterilmeleri*» konusu ile ilgili olarak;

√ «*Tasarrufun iptali davalarının, borçlu ve borçlu ile hukuki muamelede bulunan veya borçlu tarafından kendilerine ödeme yapılan kimseler ile bunların mirasçıları aleyhine açılacağını, dava şartı olan taraf teşkili sağlanmadan davaya devam olunamayacağını*»³⁶⁶

³⁶² Bknz: 17. HD. 30.05.2011 T. 10068/5481; 17.05.2011 T. 4056/4907; 26.04.2011 T. 12695/3913; 20.01.2011 T. 7836/219; 21.10.2010 T. 2974/8597; 17.06.2010 T. 4967/5636; 25.12.2008 T. 3217/5748; 25.12.2008 T. 3555/5754; 23.12.2008 T. 3807/5724; 26.9.2008 T. 2841/4334 vb.; 15. HD. 12.6.2006 T. 1509/3470; 24.12.2003 T. 6382/6240; 22.10.2003 T. 4033/4936 vb. (www.e-uyar.com)

³⁶³ Bknz: 15. HD. 4.5.1992 T. 1042/2331; 26.6.1989 T. 1614/3044 (www.e-uyar.com)

³⁶⁴ Bknz: 17. HD. 23.12.2008 T. 3807/5724; 30.10.2007 T. 3575/3296; 15. HD. 19.2.2007 T. 6667/1004; 24.12.2003 T. 6382/6240; 22.10.2003 T. 4033/4936; 10.6.2003 T. 587/3094 vb. (www.e-uyar.com)

³⁶⁵ GÜRDOĞAN, B. age. s:241

³⁶⁶ Bknz: 17. HD. 16.04.2013 T. 6104/5537 (www.e-uyar.com)

√ «Borçlu miras bırakanın mirasının en yakın bütün mirasçıları tarafından reddedilmiş olması halinde mirasın iflas hükümlerine göre tasfiyesi için yasal prosedürün uygulanması, sonuçlandırıldığı takdirde mirası reddedilen borçlu için atanacak ve yetkilendirilecek bir temsilci ile açılmış olan tasarrufun iptali davasına devam edilmesi ve buna göre taraf teşkili sağlandıktan sonra bir karar verilmesi gerekeceğini»³⁶⁷

√ «Borçlunun mirasçısı olan davalıların, dava açılmadan önce mirası reddetmiş olmaları halinde, açılmış olan iptâl davasının ‘hususet nedeniyle’ reddedilmesi gerekeceğini»³⁶⁸

√ «Tasarrufun iptâli davası devam ederken, davalı-borçlunun (borçluların) ölüp, mirasçılarının da mirası reddetmesi halinde, durumun sulh mahkemesine bildirilerek, mirasın iflâs kurallarına göre tasfiyesinin sağlanması ve mahkemece mirası reddeden mirasçılar için bir temsilcisi atanarak, onun huzurunda davaya devam edilmesi gerekeceğini»³⁶⁹

belirtmiştir.

Devlet, MK. mad. 501 gereğince mirasçı olursa, iptâl davası onun aleyhine de açılır.³⁷⁰ Örneğin; borçlunun iptâl konusu tasarrufu yaptıktan sonra ölmesi ve mirasçılarının da mirası reddetmesi halinde, iptâl davasının, «borçlu ile işlemde bulunan üçüncü kişi» (alıcı) ile Hazine aleyhine açılması gerekir.³⁷¹

cc) «Asıl borçlu» ve «kötüniyetli dördüncü kişi»ler (İİK. mad. 282, c:2).³⁷² Buradaki «dördüncü kişi»lerden maksat; «lehine borçlu tarafından tasarrufta bulunulmuş olan -iptâle tâbi- tasarrufu borçludan devralmış olan kişi»lerdir.³⁷³ Bu kişilere karşı iptâl davası açabilmesi için, bu kişilerin kötü niyetli olduklarının -davacı alacaklı tarafından- ispat edilmesi gerekir.³⁷⁴ «Dördüncü kişilerin kötüniyetli

³⁶⁷ Bknz: 17. HD. 24.05.2011 T. 10367/5181 (www.e-uyar.com)

³⁶⁸ Bknz: 15. HD. 19.9.2002 T. 2834/4050 (www.e-uyar.com)

³⁶⁹ Bknz: 17. HD. 28.06.2012 T. 7326/8329; HGK. 3.7.2002 T. 15-572/577 (www.e-uyar.com)

³⁷⁰ **UMAR, B.** a.g.e. s:50

³⁷¹ Bknz: 15. HD. 30.1.1989 T. 3821/270 (www.e-uyar.com)

³⁷² Bknz: 15. HD. 12.6.2006 T. 1509/3470; 24.12.2003 T. 6382/6240; 22.10.2003 T. 4033/4936 vb.; 17. HD. 27.9.2007 T. 3228/2830; 15. HD. 22.3.2005 T. 6529/1708; 3.2.2005 T. 7361/485 vb. (www.e-uyar.com)

³⁷³ Bknz: 17. HD. 8.7.2010 T. 698/6628 (www.e-uyar.com)

³⁷⁴ Bknz: 17. HD. 27.9.2010 T. 6295/7377; 8.7.2010 T. 698/6628; 18.11.2008 T. 5121/5376; 7.11.2008 T. 2850/5172; 26.9.2008 T. 2667/4332; 3.7.2008 T. 847/3728 vb. (www.e-uyar.com)

olduğu» davacı alacaklı tarafından her türlü kanıtla -«tanık» dahil- ispat edilebilir.

Eğer, açılan iptâl davasında, yukarıda belirtilen kişiler «birlikte» davalı olarak gösterilmemişse, örneğin, dava sadece «borçlu» ya da «üçüncü kişi»ye karşı açılmışsa, davanın hakkında dava açılmamış olan diğer kişiye de yöneltilmesi -daha doğrusu, bu kişilerin de davaya katılmalarının sağlanması- için süre verilmesi gerekir. Yani bu durumda, yeniden dava açılması gerekmezsiniz, dava dilekçesinin, davada daha önce «davalı» olarak gösterilmemiş olan fakat gerçekte «davalı» olarak yer alması gereken kişi (ya da kişilere) tebliğ edilmek suretiyle, tüm davalıların önünde duruşmaya devam edilmesi gerekir. **Yüksek mahkeme** de bu çözüm doğrultusunda içtihadta bulunmuştur.³⁷⁵ Ancak, kimi kararlarında, bu durumda; «... mahkemece, öncelikle davacıya, -davada ‘davalı’ olarak gösterilmemiş olan- borçlu hakkında da dava açması için mehil verilmeli, açılacak davanın birleştirilmesinden sonra esas hakkında karar verilmelidir...»³⁷⁶ şeklinde bir çözüm önermişse de, bu çözüm şekli, diğeri kadar pratik olmadığı için uygulamada çok tercih edilmemektedir.

Yukarıda belirtilen durumlarda, borçlu ile lehine tasarruf yapılan üçüncü kişi (ve iptâl tâbi tasarruf konusu mal veya haklı üçüncü kişiden devralmış olan kötünietli dördüncü kişi) -şekli anlamda- «zo-runlu dava arkadaşı» durumundadır.^{377 378} Bu nedenle, mahkeme, bu kişilerin açılmış olan iptâl davasında «davalı» olarak gösterilmiş olup olmadığını kendiliğinden araştırır.³⁷⁹

³⁷⁵ Bknz: 17. HD. 25.12.2008 T. 3217/5748; 23.12.2008 T. 3807/5724; 5.6.2008 T. 565/3078; 26.2.2008 T. 4980/848 vb. (www.e-uyar.com)

³⁷⁶ Bknz: 15. HD. 26.2.2004 T. 324/1042; 19.2.1990 T. 4667/677 (www.e-uyar.com)

³⁷⁷ KURU, B. age. C:4, s:3522 – KURU, B. El Kitabı, s:1425 – PEKCANITEZ, H./ATALAY, O./ÖZKAN, M.S./ÖZEKES, M. İcra ve İflas Hukuku, 6. Bası, s:683 – MUŞUL, T. İcra ve İflas Hukuku, s:1312 – YILDIRIM, M.K. İcra ve İflas Hukukunda İptâl Davaları, 1995, s:264 – ÜSTÜNDAĞ, S. İflas Hukuku, s:297, dipn. 242a – KARATAŞ, İ./ERTEKİN, E. age. s:57 vd. – OSKAY, M./KOÇAK, C./DEYNEKLİ, A./DOĞAN, A. age. C:5, s:6017 – SARISÖZEN, İ. a.g.m. s:290 – KOSTAKOĞLU, C. a.g.m. (Ad. D. 1989/6 s:30 - Yasa D. 1989/8, s:1054) – ULUKAPI, Ö. Medeni Usul Hukukunda Dava Arkadaşlığı, s:104 – GÜNEREN, A. Tasarruf İptâl Davaları, s:99

³⁷⁸ Bknz: 17. HD. 25.12.2008 T. 3217/5748; 23.12.2008 T. 3807/5724; 5.6.2008 T. 565/3078; 26.2.2008 T. 4980/848; 15. HD. 19.2.2007 T. 6667/1004 vb.; 17. HD. 5.11.2007 T. 3606/3386 (www.e-uyar.com)

³⁷⁹ Bknz: 17. HD. 25.12.2008 T. 3217/5748; 5.6.2008 T. 565/3078; 4.10.2007 T. 3304/2949 vb. (www.e-uyar.com)

Yüksek mahkeme;

√ «Borçlu ile lehine tasarrufta bulunduğu kişi arasında zorunlu dava arkadaşlığı bulunduğundan bu hususun mahkemece res'en gözönünde bulundurulması gerekeceğini»³⁸⁰

√ «İİK. 'nun 282. maddesine göre borçlu ve borçlu ile hukuki işlemde bulunan üçüncü kişiler arasında zorunlu dava arkadaşlığı bulunduğundan, davada taraf gösterilmeyen borçlu için taraf teşkili sağlanıp deliller toplandıktan sonra oluşacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekeceğini»³⁸¹

√ «İİK'nun 282. maddesi hükmü gereğince tasarrufun iptali davalarında, davalı olarak borçlu ve borçlu ile hukuki muamelede bulunan kişiler arasında mecburi dava arkadaşlığı olduğundan, taraf teşkili sağlanmadan işin esasına girilemeyeceğini»³⁸²

√ «Tasarrufun iptali davalarında takip borçlusu yasal hasım konumunda olduğundan, davalı olarak gösterilmese de karşı dava dilekçesi ekli duruşma gün ve saatini gösterir uyarılı davetiye ile duruşmaya davet edilip savunmasını yaparak delillerini sunabilme olanağının kendisine tanınması, bundan sonra toplanacak delillere göre işin esası hakkında bir karar verilmesi gerekeceğini»³⁸³

√ «İptale konu tasarruf ile açılan tasarrufun iptali davası arasında İİK mad. 284'de öngörülen 5 yıllık hak düşürücü süreden fazla bir sürenin geçmiş olması halinde davanın reddi gerekeceğini- Tasarrufun iptali davasının borçlu ve borçlu ile işlem yapan üçüncü kişiye karşı açılması gerekeceğini (İİK. mad. 282), olayda davalı olarak gösterilen kimse hakkında yapılmış bir icra takibi bulunmadığı gibi adı geçen davalı tarafından yapılan bir tasarruf işlemi de bulunmadığından, bu davalı yönünden davanın husumet nedeniyle reddi gerekeceğini»³⁸⁴

√ «Takip borçlusunun tasarrufun iptali davalarında mecburi dava arkadaşı olarak yasal hasım konumunda olduğunu (İİK mad. 282), tasarrufun iptali dava dilekçesinin borçluya tebliğ edilmemesinin ve borçlunun sadece birleşen istihkak davası nedeni ile duruşmaya çağrılmasının savunma ve adil yargılanma haklarını ihlal edeceğini»³⁸⁵

³⁸⁰ Bknz: 17. HD. 09.04.2013 T. 7744/5115 (www.e-uyar.com)

³⁸¹ Bknz: 17. HD. 14.12.2010 T. 10689/11025 (www.e-uyar.com)

³⁸² Bknz: 17. HD. 28.02.2011 T. 5721/1738 (www.e-uyar.com)

³⁸³ Bknz: 17. HD. 18.02.2013 T. 546/1725 (www.e-uyar.com)

³⁸⁴ Bknz: 17. HD. 01.11.2012 T. 10386/11800 (www.e-uyar.com)

³⁸⁵ Bknz: 17. HD. 19.03.2012 T. 1251/3286 (www.e-uyar.com)

√ «Dava konusu aracın, yargılama sırasında dava dışı dördüncü kişiye satılmış olması halinde, davacıya bu kişiyi davaya dahil edip etmeyeceği sorularak, davanın bedele dönüşüp dönüşmediğinin saptanması gerekeceğini»³⁸⁶

√ « 'Taraf teşkili' kamu düzeni ile ilgili olup, mahkemece kendiliğinden gözetileceğinden, aralarında 'zorunlu dava arkadaşlığı' bulunan 'borçlu' ya da 'üçüncü kişi'nin açılan davada davalı olarak gösterilmemiş olması halinde, bu kişiye usulüne göre dava dilekçesi tebliğ edilip, kendisine savunma olanağı tanınmadan tasarrufun iptali davasının sonuçlandırılmayacağını»³⁸⁷

√ «İptâl davasında, 'borçlu' ve 'borçlu ile hukuki ilişkide bulunan üçüncü kişiler', 'kötüniyet sahibi üçüncü (dördüncü) kişiler' ve 'bunların mirasçıları'nın, 'zorunlu dava arkadaşı' durumunda olduğu, mahkemenin bu kişilerin 'davalı' olarak gösterilmiş olup olmadığını kendiliğinden araştıracağı ve eğer 'davalı' olarak gösterilmemişlerse, kendilerine dava dilekçesi gönderilerek davaya dahil edilmeleri için davacıya süre verilmesi gerekeceğini»³⁸⁸

belirtmiştir.

Buna karşın; «borçlu» ile «dördüncü kişi» (yani üçüncü kişi ile işlemde bulunan, borçlu ile doğrudan doğruya işlemde bulunmamış olan kişi) arasında da «zorunlu dava arkadaşlığı» bulunduğu **doktrinde**^{389 390} ileri sürülmesine rağmen, **yüksek mahkeme** bu durumda «ihtiyari dava arkadaşlığı»nın bulunduğu kabul edilmektedir.³⁹¹

³⁸⁶ Bknz: 17. HD. 10.05.2011 T. 11572/4547 (www.e-uyar.com)

³⁸⁷ Bknz: 17. HD. 19.01.2009 T. 3284/13; 20.01.2009 T. 2849/87; 19.02.2009 T. 697/805; 09.03.2009 T. 5276/1209; 12.05.2009 T. 2265/3087; 14.05.2009 T. 1792/3136; 01.06.2009 T. 725/3776; 02.07.2009 T. 2018/4866; 21.12.2009 T. 6548/8632; 28.12.2009 T. 8437/9006; 18.01.2010 T. 6390/15; 22.03.2010 T. 442/2543; 23.05.2011 T. 11458/5143; 07.02.2011 T. 6554/893; 25.11.2010 T. 5364/10054; 01.04.2013 T. 5724/4509 (www.e-uyar.com)

³⁸⁸ Bknz: 17. HD. 26.02.2008 T. 4980/848; 15. HD. 10.03.2005 T. 6646/1364; 19.02.2007 T. 6667/1004; 17. HD. 04.10.2007 T. 3304/2949; 05.06.2008 T. 565/3078; 30.10.2007 T. 3575/3296; 26.09.2008 T. 2841/4334; 15. HD. 06.10.2004 T. 1205/4874; 18.10.2004 T. 2503/5194; 18.10.2004 T. 2422/5195; 17. HD. 23.12.2008 T. 3807/5724; 25.12.2008 T. 3217/5748; 25.12.2008 T. 3555/5754; 05.05.2009 T. 6065/2868; 07.05.2009 T. 2710/2908; 30.06.2009 T. 3279/4758; 22.10.2009 T. 5393/6636; 15.12.2009 T. 6557/8458; 29.12.2009 T. 8677/9126; 23.05.2011 T. 11458/5143; 28.03.2011 T. 7348/2748; 10.02.2011 T. 5314/1004; 07.02.2011 T. 6554/893 (www.e-uyar.com)

³⁸⁹ KURU, B. age. C:4, s:3530 – KURU, B. El Kitabı, s:1423

³⁹⁰ Karş: MUŞUL, T. agm. s:2823

³⁹¹ Bknz: 17. HD. 5.11.2007 T. 3606/3386; 15. HD. 5.6.2002 T. 2104/3024 (www.e-uyar.com)

Yüksek mahkeme, bu konu ile ilgili olarak;

√ «‘Borçlu’ ile hukuki işlemde bulunan ‘üçüncü kişi’ arasında ‘zorunlu dava arkadaşlığı’ bulunmasına rağmen ‘borçlu’ ile ‘dördüncü kişi’ arasında ‘ihtiyari dava arkadaşlığı’ bulunduğundan, davacının takibi olmadığı halde, mahkemece kendiliğinden, ‘dördüncü kişinin de davaya dahil edilmesi’ konusunda, davacıya süre verilemeyeceğini»³⁹²

√ «Dava konusu taşınır/taşınmazı ‘borçlu’dan değil de borçlu ile işlemde bulunan ‘üçüncü kişi’den devir (satın) almış olan kişilerin (dördüncü kişilerin), tasarrufun iptâlî davalarında ‘ihtiyari dava arkadaşı’ konumunda olduklarını, bu kişilerin kötüniyetli olduğunu kanıtlayabilen davacıların bu kişileri açtığı davada ‘davalı’ olarak gösterebileceğini veya daha sonra haklarında ayrı dava açıp, diğer (önceki) dava ile birleştirebileceğini (yoksa davacıların açmış oldukları davaya ‘dahili dava’ yoluyla bu kişileri dahil edemeyeceğini)»^{393 394}

belirtmiştir.

İptâl davasında, borçlu ile diğer davalı birlikte hareket etmezlerse, örneğin; biri kararı temyiz eder diğeri etmezse ne olacaktır? Bu konuda da doktrinde görüş ayrılığı belirtmiştir. **Bir görüşe göre**³⁹⁵ davalıların birlikte hareket etmesi gerekir. Biri tek başına hükmü temyiz edemez. **Diğer bir görüşe göre**³⁹⁶ ise, birinin temyizinin sonucundan diğeri de yararlanır. **Yüksek mahkeme;**³⁹⁷ «tasarrufun iptali davalarında davalılar arasında zorunlu dava arkadaşlığı bulunduğunu, zorunlu dava arkadaşları usul işlemlerini hep birlikte yapmak zorunda olduklarından, ilk itirazlardan sonra ‘yetki itirazı’nın da davalılarca birlikte ileri sürülmesi gerekeceğini, yalnız bir veya birkaç davalı yanca ileri sürülen yetki itirazının sonuç doğurmayacağını» belirtmiştir...

Maddede; «iptâl davasının iyiniyetli üçüncü şahısların haklarını ihlâl etmeyeceği» belirtildiğinden,³⁹⁸ lehine tasarruf yapılan kimse, iptâl konusu bu tasarrufla iktisap ettiği malı, iyiniyetli yani tasarrufun

³⁹² Bknz: 17. HD. 21.10.2010 T. 2974/8597; 5.11.2007 T. 3606/3386 (www.e-uyar.com)

³⁹³ Bknz: 15. HD. 5.6.2002 T. 2104/3024 (www.e-uyar.com)

³⁹⁴ Karş: 15. HD. 24.10.1994 T. 5372/5800; 4.7.1995 T. 3882/4162 (www.e-uyar.com)

³⁹⁵ KURU, B. İflas ve Konkordato Hukuku, 1971, s: 393 – SARISÖZEN, İ. a.g.m. s: 290

³⁹⁶ BELGESAY, M.R. İcra ve İflas Kanunu Değişen Maddeler Şerhi, 1966, s:160 – GÜRDOĞAN, B. a.g.e. s:240, dipn. 684 – ÜSTÜNDAĞ, S. age. 4. Bası, s:365

³⁹⁷ Bknz: 17. HD. 20.5.2009 T. 2035/3389 (www.e-uyar.com)

³⁹⁸ Bknz: 15. HD. 12.6.2006 T. 1509/3470; 24.12.2003 T. 6382/6240; 22.10.2003 T. 4033/4936 vb. (www.e-uyar.com)

iptâl konusu olduğunu bilmeyen bir «dördüncü kişi»ye devretmişse, iyiniyetli olan bu «dördüncü kişi» aleyhine iptâl davası açılmaz. Buna karşın dördüncü kişi *kötüniyetli* ise, aleyhine iptâl davası açabilir.

Yüksek mahkeme, bu konuyla ilgili olarak ayrıca;

√ «Davacının, dördüncü kişiye karşı da iptal istemini yönelterek ‘onun kötüniyetli kişi olduğunu’ iddia ve ispat etmek hakkına sahip olduğunu»³⁹⁹

√ «Tasarrufun iptali davasının, kötüniyetli dördüncü kişiler aleyhine de açılabilceğini»⁴⁰⁰

√ «Hakkında tasarrufun iptali davası açılan dördüncü kişinin kötüniyetli olduğunun davacı alacaklı tarafından isbat edilmesi gerekeceğini»⁴⁰¹

√ «Yalnız bedel farkının taşınmaz borçludan satın almayan son malik açısından başka delillerle desteklenmediği sürece iptal nedeni olarak kabul edilemeyeceğini»⁴⁰²

√ «Dava konusu malların üçüncü kişi tarafından elden çıkarılmış olması halinde, mahkemece davacıdan ‘davasını dördüncü kişilere yöneltip yöneltmeyeceği’ hususunun sorularak ve dördüncü kişinin davaya dâhil edilmesi durumunda delilleri toplanarak sonucuna göre bir karar verilmesi, davanın dördüncü kişiye yöneltilmeyip bedele dönüşmesi halinde ise, İİK 283/II maddesi uyarınca davalı üçüncü kişinin, dava konusu malları elinden çıkardığı tarihteki gerçek değerleri oranında tazminatla sorumlu tutulması gerekeceğini»⁴⁰³

√ «Tasarrufun iptali davalarının ‘borçlu’, ‘borçlu ile hukuki işlemde bulunan veya borçlunun ödeme yaptığı kişiler’ ile ‘bunların mirasçıları’na ve ‘kötüniyetli dördüncü kişiler’e karşı açılabilceğini»⁴⁰⁴

√ «Doğrudan doğruya borçlu değil de, borçlunun sattığı kişiden dava konusu taşınır/taşınmaz satın almış olanlar (4. kişiler) hakkında iptâl davası açılabilmesi (ve yargılama sonunda iptâl kararı verile-

³⁹⁹ Bknz: 17. HD. 01.04.2013 T. 15317/4587 (www.e-uyar.com)

⁴⁰⁰ Bknz: 17. HD. 25.03.2013 T. 6166/4065 (www.e-uyar.com)

⁴⁰¹ Bknz: 17. HD. 14.03.2013 T. 6439/3312 (www.e-uyar.com)

⁴⁰² Bknz: 17. HD. 28.03.2012 T. 1926/3772 (www.e-uyar.com)

⁴⁰³ Bknz: 17. HD. 15.03.2011 T. 11906/2280 (www.e-uyar.com)

⁴⁰⁴ Bknz: 17. HD. 07.06.2010 T. 4656/5233; 17.06.2010 T. 4967/5636; 26.06.2010 T. 5795/6835; 30.05.2011 T. 10068/5481; 17.05.2011 T. 4056/4907; 26.04.2011 T. 12695/3913; 20.01.2011 T. 7836/219; 21.10.2010 T. 2974/8597; 17.06.2010 T. 4967/5636; 07.06.2010 T. 4656/5233; 25.03.2013 T. 6166/4065 (www.e-uyar.com)

bilmesi) için ‘bu kişilerin kötünietli olduklarının, davacı-alacaklı tarafından kanıtlanması’ gerekeceğini»⁴⁰⁵

√ *«İyiniyetli dördüncü kişilere (dava konusu taşınırı/taşınmazı, borçlu ile işlemde bulunan üçüncü kişiden devir (satın) almış olan kişilere) karşı iptal davası açılmayacağını, ivazlar arasında aşırı (fahiş) farkın varlığının tek başına dördüncü kişinin kötünietli olduğunu göstermeyeceğini, bu durumun ancak diğer delillerle birlikte ‘takdiri delil’ niteliğini taşıyacağını»⁴⁰⁶*

√ *«Tasarrufa konu malın, üçüncü kişi tarafından elden çıkarılmış olması halinde, davacıya ‘dördüncü kişiye davaya dahil edip etmeyeceği’nin sorulması gerekeceğini»⁴⁰⁷*

√ *«Dava konusu taşınmazı/taşınırı borçludan satın alan kişinin, borçlunun muhasebecisi olması halinde, ‘iyiniyetli’ kabul edilerek, hakkındaki davanın reddedilemeyeceğini»⁴⁰⁸*

√ *«Kötünietli dördüncü kişiler aleyhine de iptâl davası açılabilceğini, dava devam ederken ve alacaklının koydurduğu tedbir/ihtiyati haciz tapu kaydında mevcutken ve bu bilgiler satışa ilişkin akit tablosunda açıkça belirtilmişken, davalı dördüncü kişilerin, taşınmazın ve borçlunun durumunu, kendilerine taşınmazı satan kişinin borçlunun annesi olduğunu bilmediklerinin kabul edilemeyeceğini»⁴⁰⁹*

√ *«Taşınmazın halen adına kayıtlı bulunan kişinin, kendiliğinden harcını da yatırarak davaya katılmış olması halinde, açılan davanın husumet yönünden reddedilemeyeceğini»⁴¹⁰*

belirtmiştir.

Lehine «borçlu» tarafından iptâlê tâbi tasarruf yapılan «üçüncü kişi», aleyhine iptâl davası açıldıktan sonra tasarruf konusu mal ya da

⁴⁰⁵ Bknz: 17. HD. 27.09.2007 T. 3228/2830; 17.07.2007 T. 2808/2531; 13.05.2008 T. 747/2560; 09.06.2008 T. 1247/3111; 19.10.2007 T. 4343/3128; 25.10.2007 T. 3736/3216; 26.09.2008 T. 2667/4332; 03.07.2008 T. 847/3728; 22.11.2007 T. 3428/3802; 07.11.2008 T. 2850/5172; 18.11.2008 T. 5121/5376; 26.01.2009 T. 3403/171; 19.02.2009 T. 5260/802; 02.02.2009 T. 3408/320; 19.03.2009 T. 6033/1528; 02.04.2009 T. 2180/2023; 04.06.2009 T. 2163/3930; 17.11.2009 T. 7699/7593; 15.12.2009 T. 7471/8455; 27.05.2009 T. 2345/4795; 21.03.2011 T. 6991/2512 (www.e-uyar.com)

⁴⁰⁶ Bknz: 17. HD. 8.6.2010 T. 2341/5297; 2.2.2010 T. 8712/700; 2.11.2009 T. 3250/6986; 27.9.2007 T. 3228/2830; 15. HD. 22.3.2005 T. 6529/1708; 3.2.2005 T. 7361/485; 20.12.2004 T. 1273/6735 vb. (www.e-uyar.com)

⁴⁰⁷ Bknz: 17. HD. 14.9.2006 T. 5541/5223 (www.e-uyar.com)

⁴⁰⁸ Bknz: 15. HD. 1.7.2004 T. 1901/3706 (www.e-uyar.com)

⁴⁰⁹ Bknz: HGK. 13.11.2002 T. 15-846/907 (www.e-uyar.com)

⁴¹⁰ Bknz: 15. HD. 10.2.1995 T. 57/679; 10.2.1992 T. 4848/517 (www.e-uyar.com)

hakkı «*dördüncü kişi*»ye devreder ve bu dördüncü kişi de kötünietli ise, davacı «*iptâl davasını, dördüncü kişiye yöneltebileceği*» (HMK. mad. 125/1a) gibi, iptâl davasına, «*üçüncü kişiye karşı tazminat (bedel) davası olarak devam edilmesini*» (İİK. mad. 283/II) de isteyebilir (HMK. mad. 125/1b).⁴¹¹

Davacı-alacaklı, iyiniyetli üçüncü kişiden, kötünietle iktisapta bulunan kimseye karşı da **kanımızca** iptâl davası açılabilir.^{412 413}

Ancak, dava konusu tasarrufun tarafı olmayan kişi aleyhine tasarrufun iptali davası açılmaz...⁴¹⁴

b) İflâs yolu ile takipte iptâl davası sadece;

aa- *İptâle tâbi tasarruftan faydalanan* (yani, borçlu ile iptâl konusu işlemi yapan veya kendisine borçlu tarafından bir ödemede bulunulan) *üçüncü kişiler*,

bb- Ve, varsa; *kötünietli dördüncü kişiler*,

cc- (a) ve (b) deki kimselerin *mirasçıları*, aleyhine açılabilir.

«*Borçlu*» iflâs etmiş olduğundan, iptâl davasında «*davalı*» olarak gösterilemez, «*iflas masası*»nı temsilen «*iflas idaresi*»nin ‘*davalı*’ olarak gösterilmesi gerekir...

Yüksek mahkeme,⁴¹⁵ «*İflâs masası alacaklılarının, bir iddianın takibi hakkını herhangi bir alacaklıya -İİK. 245 uyarınca- devretmiş olmasının, ‘iflâs idaresi’ nin davada taraf olma zorunluluğunu ortadan kaldırmayacağı, bu durumda mahkemece ‘davanın husumet (iflâs idaresi) yönünden reddine’ karar verilemeyeceğini*» belirtmiştir...

c) «6183 sayılı Kanun’a göre açılan iptâl davalarında»

6183 sayılı Kanun’a göre, *kamu alacağından dolayı* iptâl davalarının kimlere karşı açılacağı, bu kanunun 25. maddesinde- İİK. mad. 282’ye paralel şekilde düzenlenmiş olduğundan, yukarıda -şa. başlığı altında- yaptığımız açıklamalar burada da aynen geçerlidir.

6183 sayılı Yasa’nın 25. maddesinde her ne kadar, «*hakkında iptâl davası açılacak kişiler*» (yani; davalılar) arasında ‘*borçlu*’⁴¹⁶ öngö-

⁴¹¹ KURU, B. age. C:4, s:3336 – KURU, B. El Kitabı, s:1217

⁴¹² Aynı görüşte: YILDIRIM, M.K. age. s:268

⁴¹³ Aksi görüş: OLGAC, S. Yargıtay İçtihatlarının Işığında İcra ve İflas Kanununda İptâl Davaları (Dr. A. Recai Seçkin’e Armağan, 1974, s:476)

⁴¹⁴ Bknz: 17. HD. 22.12.2009 T. 4699/8781; 7.5.2009 T. 2616/2906 (www.e-uyar.com)

⁴¹⁵ Bknz: 17. HD. 11.11.2008 T. 2109/5231 (www.e-uyar.com)

⁴¹⁶ Kamu icra hukukunda «*borçlu*» kavramının içeriği hakkında bknz: ASKAN, F. Kamu İcra Hukukunda Tasarruf İptâl Davaları, s:108 vd. – TOKTAŞ, M. Kamu Alacağının Korunmasında Tasarrufun iptâli Davaları, s:129 vd.

rülmemişse de, İcra ve İflâs Kanununa göre açılan iptâl davalarında olduğu gibi, bu kanuna göre açılacak olan iptâl davalarında da ‘borçlu’ -‘zorunlu dava arkadaşı’ olarak- davada, «*davalı*» olarak gösterilmelidir.⁴¹⁷ **Yüksek mahkeme**⁴¹⁸ de bu hususu, içtihatlarında «*6183 sayılı Kanun uyarınca kamu alacağından dolayı açılan iptâl davalarında yasada ‘borçlu’nun da ‘davalı’ gösterileceği belirtilmemişse de, tasarrufun iptâline dair verilecek karardan, borçlu da etkileneceğinden, bu davalarda ‘borçlu’nun da ‘davalı’ olarak gösterilmesi, eğer gösterilmemişse, ‘zorunlu dava arkadaşı’ durumunda bulunan borçluya da dava dilekçesi ve davetiye gönderilerek davaya dahil edildikten sonra, davanın sonuçlandırılması gerekir*» şeklinde belirtmiştir.

Eğer tasarrufun iptali davası **6183 sayılı Kanun’un mükerrer 35 ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun 10. maddesi** uyarınca “*kanuni temsilci*” sıfatıyla tüzel kişinin (örneğin; anonim ve limited şirketin) ödenmeyen kamu borcundan sorumlu olan kişiler aleyhine açılmak isteniyorsa, bu borcun ödenmesinden sorumlu olan *kanuni temsilci (ler)* hakkında, kamu idaresi tarafından -asıl borçlu tüzel kişi hakkında yapılmış olan- icra takibinin bu *kanuni temsilciye* de -6183 sayılı Kanun’un 54. maddeleri uyarınca- yöneltilerek yani bu kanuni temsilciye de ödeme emri gönderilip, onun hakkında bu takibin kesinleşmesi sağlanmış olmalıdır.^{419 420}

Kanuni temsilciye herhangi bir ödeme emri tebliğ edilip, hakkında sorumlu olduğu kamu borcundan dolayı icra takibi yapılmadan ve bu takip kesinleşmeden, alacaklı kamu idaresinin alacağını tahsil etmesini önlemek amacıyla “mallarını kaçırdığı” iddiasıyla kendisine karşı ‘tasarrufun iptali davası’ açılmaz.

⁴¹⁷ **KOSTAKOĞLU, C.** a.g.m. (Yarg. D. s:20 vd.; Yasa D. s:1243 vd.) – **ŞİMŞEK, E.** a.g.e. s:214 – **ASKAN, F.** age. s:117 vd. – **TOKTAŞ, M.** age. s:129

⁴¹⁸ Bknz: 17. HD. 19.01.2010 T. 31/102; 27.11.2011 T. 11364/427, 15. HD. 15.4.1998 T. 1143/1444; 4.3.1996 T. 1126/1085 (www.e-uyar.com)

⁴¹⁹ **BARLAS,İ.** Anonim ve Limited Ortaklarda Kanuni Temsilcinin Vergisel Sorumluluğu, 2006, s:151 vd. – **COŞKUN,M.** Açıklamalı-İçtihatlı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, 2011, s:318 – **DEYNEKLİ, A.**Sosyal Güvenlik Kurumunun Alacaklarının Tahsilinde 6183 Sayılı Kanunun Uygulanması (Prof. Dr. Fırat Öztan’a Armağan, C:1, 2010, s:754 vd.)

⁴²⁰ Bknz: 23. HD. 27.05.2013 T. 2581/3534; 25.06.2012 T. 1780/4316; 05.04.2012 T. 919/2653; 08.12.2011 T. 1022/2425; 17.11.2011 T. 633/1819, 19. HD. 02.12.2010 T. 7537/13728; 28.04.2010 T. 3051/5175; 03.06.2009 T. 4660/5222; 23.01.2003 T. 5865/508, 17. HD. 28.03.2011 T. 7587/2753; 17.01.2011 T. 11524/56,15.HD. 29.05.2002 T. 1468/2870; Danıştay Dava Daireleri Genel Kurulu 24.12.1999 T. 389/607, 15.HD. 8.12.1999 T. 4474/4562; Danıştay 3.Dairesi 26.05.1999 T. 2761/2128 (www.e-uyar.com)

Yüksek mahkeme bu konu ile ilgili -yani; «davalı» sıfatı ile- ilgili diğer içtihatlarında;

√ «'Kötü niyetli 4. kişi olduğu' kanıtlanamayan davalı hakkındaki davanın reddine karar verilmesi gerekeceğini»⁴²¹

√ «Ölü kişi aleyhine takip yapılamayacağı gibi (Not: yeni HMK. 'nun 124/(4) maddesi uyarınca, bugün ölü kişi aleyhine yapılmış olan takibin mirasçılara yöneltilmesi mümkün olduğundan, bu içtihat önemini yitirmiştir) mirası reddeden mirasçılar aleyhine de takip yapılamayacağını, bu durumda, MK. 612 uyarınca 'terekenin resmi tasfiyeye konu olup olamayacağı'nın da araştırılması gerekeceğini»⁴²²

√ «6183 sayılı Kanun uyarınca açılan iptâl davalarında -İİK. 277 vd. göre açılan iptâl davalarında olduğu gibi- 'zorunlu dava arkadaşı' durumunda olan tüm ilgililerin ('borçlu' ve 'borçlu ile hukuki işlemde bulunan üçüncü kişiler'in ve bunların mirasçılarının) davalı olarak gösterilmesi, eğer gösterilmemişse, bu kişilerin de davaya dahil edilmelerinin sağlanması gerekeceğini»⁴²³

√ «Kamu alacağından dolayı tasarrufun iptali davalarının -6183 s.K. 25 ve İİK. 282/II uyarınca- 'borçlu', 'borçlu ile hukuki muamelede bulunan veya borçlu tarafından kendilerine ödeme yapılan kimseler' ile 'bu kişilerin mirasçıları'na ve 'kötüniyetli dördüncü kişiler'e karşı açılacağını»⁴²⁴

√ «Kendisine karşı tasarrufun iptali davası açılabilir olan -6183 s.K. 'nun 25. maddesinde bahsedilen- «kötüniyetli üçüncü kişiler»den maksadın «iptal davasına konu malı borçlunun alacaklısından mal kaçırmak amacıyla temlik ettiğini bilen veya bilmesi gereken kişiler» olduğunu»⁴²⁵

√ «Yöneticisi olduğu anonim şirketin vergi borcunu ödetmeyen kişinin -şirket hakkında yapılan takibin semeresiz kalmasından sonrasahip olduğu taşınmazdaki hissesini kardeşine satması halinde, bu satışa yönelik açılan iptal davasının kabulü gerekeceğini»⁴²⁶

⁴²¹ Bknz: 17. HD. 7.6.2010 T. 4813/5235 (www.e-uyar.com)

⁴²² Bknz: 17. HD. 19.1.2010 T. 31/102 (www.e-uyar.com)

⁴²³ Bknz: 17. HD. 25.04.2011 T. 8851/3888; 20.12.2010 T. 10678/11300; 09.11.2009 T. 7967/7283; 30.06.2009 T. 4367/4763; 28.11.2008 T. 2654/5603; 12.5.2008 T. 1276/2499; 5.5.2008 T. 1308/2352; 25.10.2007 T. 3239/3212; 26.2.2004 T. 324/1042; 29.9.2002 T. 3101/4215 vb. (www.e-uyar.com)

⁴²⁴ Bknz: 17. HD. 22.4.2009 T. 5542/2567 (www.e-uyar.com)

⁴²⁵ Bknz: 17. HD. 7.4.2009 T. 5156/2165 (www.e-uyar.com)

⁴²⁶ Bknz: 17. HD. 9.2.2009 T. 3539/458 (www.e-uyar.com)

√ «*Limited şirket ortaklarının -6183 s. Kanun'un 4369 sayılı Kanun'la değişik 35. maddesi uyarınca- şirketten tahsil imkanı bulunmayan kamu alacaklarından, sermaye payları oranında sorumlu olduklarından, bu kişilerin ortağı bulundukları şirketin vergi borcunu -kendilerine ödeme emirlerinin tebliğine rağmen- ödememek için kendilerine ait taşınmazları üçüncü kişilere satmaları halinde, bu satış işlemleri hakkında iptâl davası açılabileceğini*»⁴²⁷

√ «*Limited şirket ortaklarının «ödenmemiş olan şirketin kamu borçlarından dolayı» -sermaye payları oranında- 6183 sayılı Kanun'un mükerrer 35. maddesi uyarınca, limited şirket temsilcilerinin de, Vergi Usul Kanunu'nun 10/II ve 6183 sayılı Kanun'un mükerrer 35. maddesi uyarınca- sorumlu olduklarını*»⁴²⁸

√ «*Dava konusu taşınırı/taşınmazı, 'borçlu'dan değil de borçlu ile işlemde bulunan 'üçüncü kişi'den devir (satın) almış olan kişilerin (dördüncü kişilerin), 6183 sayılı Kanun'a göre açılan tasarrufun iptâli davalarında (da) 'ihtiyari dava arkadaşlığı' konumunda oldukları, bu kişilerin kötü niyetli olduğunu kanıtlayamayan davacının, açtığı iptâl davasında bu kişileri de 'davalı' olarak göstermeyebileceğini*»⁴²⁹

√ «*Anonim şirketlerin ödenmiş vergi borçlarından; anonim şirketin kanuni temsilcileri'nin (şirket esas sözleşmesi ile temsile yetkilendirilmiş veya kaynağını esas sözleşmeden alan yetki ile idare meclisi ya da genel kurulca temsil selahiyeti verilmiş kişi veya kişilerin, eğer şirket esas sözleşmesinde bu şekilde görevlendirmeye ilişkin herhangi bir kayıt bulunmuyorsa, tüm yönetim kurulu üyelerinin müştereken ve müteselsilen) sorumlu olacağını*»⁴³⁰

√ «*İptâl tâbi tasarruf konusu taşınmazı (taşınırı) doğrudan borçludan satın almamış olan ve kötüniyeti isbat edilmemiş olan dördüncü kişi aleyhine iptâl davası açılmayacağını*»⁴³¹

√ «*213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 3505 Kanun ile değişik 10. maddesi uyarınca, tüzel kişilerin yasal temsilcilerinin, tüzel kişinin ödenmeyen vergi borçlarından sorumlu olduğunu*»⁴³²

⁴²⁷ Bknz: 17. HD. 10.7.2008 T. 1067/3916; 3.6.2008 T. 986/2995; 7.2.2008 T. 4314/457 (www.e-uyar.com)

⁴²⁸ Bknz: 17. HD. 28.3.2011 T. 7587/2753; 17.1.2011 T. 11524/56; 15. HD. 29.5.2002 T. 1468/2870; 8.12.1999 T. 4474/4592 (www.e-uyar.com)

⁴²⁹ Bknz: 15. HD. 18.3.2002 T. 531/1173 (www.e-uyar.com)

⁴³⁰ Bknz: Danıştay 3. Daire, 26.5.1999 T. 2761/2128 (www.e-uyar.com)

⁴³¹ Bknz: 17. HD. 15.1.2008 T. 4114/72; 15. HD. 22.4.1998 T. 442/1590; 17.11.1997 T. 5099/5076; 25.2.1997 T. 6141/996 (www.e-uyar.com)

⁴³² Bknz: 17. HD. 2.5.2011 T. 914/4200; 15. HD. 3.12.1992 T. 5943/5697; 23.11.1992 T. 4858/5464; 18.5.1992 T. 98/2615 (www.e-uyar.com)

√ «Borçlunun iflâs etmiş olması halinde, dava dilekçesinin bir örneğinin iflâs idaresine gönderilerek, davacıya dahil edilmesi gerekeceğini»⁴³³

√ “Şirket mal varlığından, şirketin vergi borcunun tahsil edilememesi halinde Vergi Usul Kanun’un 10. maddesi gereğince şirket yönetim kurulu üyesinden bu borcun istenebilmesi için öncelikle kendisine hakkında icra takibi yapıp kendisine ödeme emri gönderilmesi gerekeceğini”⁴³⁴

√ “Sermaye şirketlerinin ödenmeyen kamu borçlarından dolayı kanuni temsilcilerinin Vergi Usul Kanunu’nun 10. maddesi ve limited şirket ortaklarının ise 6183 sayılı Kanun’un 35. maddesi uyarınca sorumlu oldukları, bu kişilere, anılan maddeler uyarınca başvurulabilmesi için haklarında önce takip yapıp bu takibin, kesinleşmesinden sonra takip konusu kamu borcunun ödenmemesi halinde bu kişilerin yaptıkları tasarrufların iptali için -iptal koşullarının olup oluşmadığı araştırılarak- tasarrufun iptali davası açılabileceğini”⁴³⁵

belirtmiştir.

(7) İİK. mad. 277/I’de; iptâl davasının, «İİK. 278, 279 ve 280. maddelerinde yazılı tasarruflar nedeniyle açılabileceği» belirtilmiştir (İİK. mad. 277).

I- Maddede kullanılmış bulunan «tasarruflar» sözcüğünün hatalı olduğu **doktrinde**⁴³⁶ belirtilmiştir. Gerçekten, borçlunun «İİK. mad. 277 anlamında iptâl edilebilen tasarrufları» sadece «malvarlığındaki bir hakka doğrudan etki yaparak, o hakkı başkasına nakleden veya sınırlandıran, külfet yükleyen veya değiştiren veya sona erdiren hukukî işlemler» olarak tanımlanan⁴³⁷ **tasarruf işlemleri** (tasarrufi muameleler)nden ibaret bulunmadığı gibi, tasarruf işlemlerinin ancak bir bölüm olarak dahil olduğu ve **doktrinde**⁴³⁸ «hukukî bir sonuç doğurmak

⁴³³ Bknz: 15. HD. 1.7.1993 T. 2570/3198 (www.e-uyar.com)

⁴³⁴ Bknz: Danıştay Dava Daireleri Genel Kurulu 24.12.1999 T. 389/607

⁴³⁵ Bknz: 15. HD. 8.12.1999 T. 4474/4562 (www.e-uyar.com)

⁴³⁶ **UMAR, B.** age. s: 54 vd.

⁴³⁷ **TUHR, von.** Borçlar Hukukunun Umumi Kısım (C: 1-2, s: 189) – **SCHWARZ, A. B.** Borçlar Hukuku, s: 163 – **AYİTER, K.** Medeni Hukukta Tasarruf Muameleleri, s: 13

⁴³⁸ **ATAAY, A.** Medeni Hukukun Genel Teorisi, s: 317 vd. – **OĞUZMAN, K.** Medeni Hukuk Dersleri, s: 106 vd. – **ÖZSUNAY, E.** Medeni Hukuka Giriş, s: 318 vd. – **İMRE, Z.** Medeni Hukuka Giriş, s: 205 vd. – **ZEVLİLİLER, A./ACARBAY, M. B./GÖKYAYLA, K. E.** Medeni Hukuk (Giriş, Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku, Aile Hukuku), s: 131 vd.

üzere yapılan irade beyanları» olarak tanımlanan «*hukukî işlem*»lerden ibaret değildir. Bu madde gereğince iptâlî söz konusu olanlar, «hukukî işlem» kavramından daha geniş olan, onu da içeren ve **doktrinde**⁴³⁹ «kendisine hukuk düzenince hukukî bir sonuç bağlanmış olan beşeri (insan) fiilleri» olarak tanımlanan hukukî fiiller'dir.⁴⁴⁰ Nitekim kaynak yasanın Almanca metninde, bu konuda «tasarruf» değil «hukukî fiil» kavramı yer almaktadır.⁴⁴¹ Bu nedenle, İİK. mad. 277 vd. geçen «tasarruf» kavramını, «*hukukî işlem*»leri, «*hukukî fiil*»leri de içerir şekilde, en geniş anlamıyla kabul etmek gerekir.⁴⁴² Örneğin, borçlunun «protesto çekmemesi», «haksız bir ödeme emrine itiraz etmemesi», «zamanasını def'inde bulunmaması», «davayı kabul etmesi», «davadan feragat etmesi», «yeminden çekinmesi», «kanun yoluna başvurmadan kaçınması», «hukukî işlem» olmadığı halde birer «hukukî fiil» sayılır ve iptal davasına konu yapılabilir.⁴⁴³ Nitekim, **İsviçre Federal Mahkemesi**;⁴⁴⁴ «*borçlunun anlaşmalı olarak hakkında icra takibine geçen alacaklının*» yaptığı takibe itiraz etmemesi yani 'itirazdan kaçınması' halinde, bu davranışa karşı, asıl alacaklıların iptal davası açabileceğine» karar vermiştir. **Yargıtay**'da, «*borçlunun 'muvaazalı olarak kardeşine borçlanıp kendisi hakkında takip yaptırıp, taşınmazlarını haciz ettirmesi işleminin, iptal davasına konu edilebileceğini*»⁴⁴⁵ belirtmiştir.

Şu halde, borçlunun gerek «dava dışındaki», gerek -sulh, feragat, kabul gibi- «icra takibi içindeki» en geniş anlamı ile hukukî işlemleri, iptâl davasına konu olabilecektir.⁴⁴⁶ Kısaca, borçlunun; alacaklıları aleyhine malvarlığını azaltıcı nitelik taşıyan her türlü -en geniş anlamı ile- hukukî işlemleri, iptâl davasına konu olabilir.

İptal davasına konu olan işlemler -kural olarak- maddi hukuk bakımından tamamen geçerli olan ve alacaklıları zarara sokan işlemlerdir.

⁴³⁹ ATAAY, A. age. s: 310 vd. – OĞUZMAN, K. age. s: 99 – ÖZSUNAY, E. age. s: 319 – İMRE, Z. age. s: 207 – ZEVLİLİLER, A./ACARBEY, M. B./GÖKYAYLA, K. E. age. s: 129

⁴⁴⁰ UMAR, B. age. s: 54 vd. – GÜRDOĞAN, B. age. s: 222, dipn. 615 – SARISÖZEN, İ. İcra ve İflâs Hukukuna Göre İptal Davasında Yargılama Usulü (ABD. 1977/1, s: 52 vd.)

⁴⁴¹ UMAR, B. age. s: 54 vd. – ÜSTÜNDAĞ, S. age. s: 294

⁴⁴² KURU, B. age. C: 4, s: 3410 – KURU, B. El Kitabı, s: 1398

⁴⁴³ UMAR, B. age. s: 54, dipn. 4 – ÜSTÜNDAĞ, S. age. s: 294

⁴⁴⁴ Bknz: BGE. 65 III, s: 133 (Naklen; ÜSTÜNDAĞ, S. Medeni Yargılama Hukuku, C: 1-2, s: 762)

⁴⁴⁵ Bknz: 15. HD. 15.9.1990 T. 3485/3290 (www.e-uyar.com)

⁴⁴⁶ ÜSTÜNDAĞ, S. age. s: 294

Örneğin, «devredilen şirket hisseleri»,⁴⁴⁷ «bedeli borçlu tarafından ödenip üçüncü kişi adına kayıt ve tescil edilen şeyler»,⁴⁴⁸ «alacağın temlik»,⁴⁴⁹ «devredilen miras hisseleri»,⁴⁵⁰ «tapuya şerh verilerek güçlendirilen satış vaadi sözleşmeleri»,⁴⁵¹ «satılan taşınmazlar»,⁴⁵² «boşanma protokolü uyarınca devredilen taşınır ve taşınmazlar»,⁴⁵³ «havale işlemleri»,⁴⁵⁴ «parası borçlu tarafından verilerek eşi (oğlu vs.) adına tescil ettirilen taşınır/taşınmazlar»,⁴⁵⁵ «borçlunun malvarlığının artışı önleyen işlemler»,⁴⁵⁶ «borçlunun, aleyhine açılan tapu iptali ve tescil davasını kabul etmesi»,⁴⁵⁷ «borçlunun, miras bırakandan kalan taşınmazlardan pay istemeyip, kendisine intikal edecek payları kardeşlerine devretmesi işlemi»,⁴⁵⁸ «borçluların, mirasın reddi konusundaki işlemleri»,⁴⁵⁹ «kişisel hakların kuvvetlendirilmesi için tapuya verilen şerhler»,⁴⁶⁰ «nam-ı müstear konusu işlemler»,⁴⁶¹ «adi ortaklığın feshine ilişkin sözleşme»,⁴⁶² «borçlu tarafından yapılan ölüncüye kadar bakma sözleşmesi»⁴⁶³, «tapuya şerh verilmiş kira sözleşmeleri»,⁴⁶⁴

⁴⁴⁷ Bknz: 17. HD. 19.4.2010 T. 2848/3607; 22.2.2010 T. 9772/1356; 12.11.2009 T. 8068/7497 (www.e-uyar.com)

⁴⁴⁸ Bknz: 17. HD. 26.03.2013 T. 7206/4179 (www.e-uyar.com)

⁴⁴⁹ Bknz: 17. HD. 11.03.2013 T. 14091/3212; 04.04.2011 T. 7798/3034; 28.02.2011 T. 1421/1750; 14.02.2011 T. 6625/1151; 4. HD. 21.12.2010 T. 13071/13307; 17. HD. 25.10.2010 T. 8599/8755; 05.07.2010 T. 5594/6375; 19.04.2010 T. 2387/3606; 01.03.2010 T. 9111/1733; 14.02.2010 T. 10446/1043; 04.02.2010 T. 330/757; 09.01.2009 T. 6091/7275; 02.06.2009 T. 1286/3827; 11.03.2010 T. 10418/2168; 30.06.2008 T. 1919/2695; 24.03.2008 T. 5535/1407; 11.03.1999 T. 1146/1615; 20.01.2011 T. 4431/220 (www.e-uyar.com)

⁴⁵⁰ Bknz: 17. HD. 23.2.2010 T. 9831/1437 (www.e-uyar.com)

⁴⁵¹ Bknz: 17. HD. 22.2.2010 T. 10739/1362; 5.5.2008 T. 1637/2353; 15. HD. 30.9.2002 T. 3158/4300 (www.e-uyar.com)

⁴⁵² Bknz: 17. HD. 15.2.2010 T. 503/1144 (www.e-uyar.com)

⁴⁵³ Bknz: 17. HD. 11.2.2010 T. 10940/1042; 24.3.2009 T. 4342/1702; 17.2.2009 T. 3448/733 (www.e-uyar.com)

⁴⁵⁴ Bknz: 17. HD. 28.12.2009 T. 6547/8779 (www.e-uyar.com)

⁴⁵⁵ Bknz: 17. HD. 26.03.2013 T. 72061/4179; 14.9.2009 T. 6101/5325; 15.6.2009 T. 2886/4235; 14.5.2009 T. 1791/3139 (www.e-uyar.com)

⁴⁵⁶ Bknz: 17. HD. 4.5.2009 T. 148/2805 (www.e-uyar.com)

⁴⁵⁷ Bknz: 17. HD. 14.4.2009 T. 5384/2350 (www.e-uyar.com)

⁴⁵⁸ Bknz: 17. HD. 14.2.2008 T. 4110/617 (www.e-uyar.com)

⁴⁵⁹ Bknz: 17. HD. 11.2.2008 T. 5540/513 (www.e-uyar.com)

⁴⁶⁰ Bknz: 15. HD. 15.5.2002 T. 1010/2526 (www.e-uyar.com)

⁴⁶¹ Bknz: 17. HD. 18.03.2013 T. 6263/3521; 14. HD. 19.10.2001 T. 5932/6946; 15. HD. 29.4.1993 T. 2212/2029 (www.e-uyar.com)

⁴⁶² Bknz: 13. HD. 3.5.1982 T. 2826/3119 (www.e-uyar.com)

⁴⁶³ Bknz: 13. HD. 16.4.1974 T. 640/925 (www.e-uyar.com)

⁴⁶⁴ Bknz: 17. HD. 07.04.2011 T. 335/3215 (www.e-uyar.com)

«borçlunun, üçüncü kişideki alacağını kızına devretmesi işlemi»⁴⁶⁵ hakkında iptal davası açılabilceği gibi, borçlunun «bir taşınır ya da taşınmaz malın başkasına bağışlaması»nın, «borç ikrarında bulunması»nın,^{466 467} «ticari işletmesini üçüncü bir kişiye devretmesi»nin, «ödeme emrine itiraz etmemesinin»nin,⁴⁶⁸ «takibe konu borcu kabul etmesi»nin^{469 470} vs. iptali için, «iptal davası» açılabilir.

Yüksek mahkeme⁴⁷¹ «borçlunun iptale tabi tasarruflarının üç grup altında ve İİK.nun 278, 279 ve 280. maddelerinde düzenlenmiş olduğunu, ancak, bu maddelerde iptal edilebilecek bütün tasarrufların sınırlı olarak sayılmamış olduğunu, kanunun iptale tabi bazı tasarruflar için genel bir tanımlama yaparak, hangi tasarrufların iptale tabi olduğu hususunun tayinini hakimın takdirine bırakmış (İİK. md. 281) olduğunu, bu yasal nedenle de, davacı tarafından İİK.nun 278, 279 ve 280. maddelerden birine dayanılmış olsa dahi, mahkemenin bununla bağlı olmayıp, diğer maddelerden birine göre iptal kararı verilebileceğini» belirtmiştir...

II- Buna karşın;

a) «Maddi hukuk» (TBK. mad. 27) bakımından hükümsüz olan işlemler hakkında, iptâl davası açılmasına gerek yoktur.⁴⁷² Çünkü, bu gibi durumlarda, tasarruf konusu mal ya da hak, borçlunun malvarlığından çıkmamıştır. Hükümsüz olan bu tasarrufa dayanarak, üçüncü kişinin «istihkak davası» açması halinde (İİK. mad. 97; 228) davalı alacaklı (iflâsta; iflâs masası) savunma yoluyla «hükümsüzlük iddiası»nı ileri sürebilir. Buna karşın, alacaklı (İİK. mad. 99) ya da iflâs idaresinin, üçüncü kişiye karşı açtığı istihkak davasında, dava-

⁴⁶⁵ Bknz: İİD. 4.11.1968 T. 9095/9886 (www.e-uyar.com)

⁴⁶⁶ KURU, B. El Kitabı, s:1398 – AKŞENER, H. Ş. Tasarrufun İptali Davaları, s:96

⁴⁶⁷ Bknz: 15. HD. 15.11.1999 T. 4175/4058 - 15.9.1990 T. 3485/3290

⁴⁶⁸ GÜNEREN, A. Tasarruf İptali Davaları, s:56

⁴⁶⁹ GÜNEREN, A. age. s:56

⁴⁷⁰ Bknz: 15. HD. 13.6.2006 T. 1163/3523; 17. HD. 1.7.2010 T. 2225/6230 (www.e-uyar.com)

⁴⁷¹ Bknz: 17. HD. 19.12.2011 T. 2320/12460; 23.05.2011 T. 3727/5149; 28.03.2011 T. 7537/2752; 17.03.2011 T. 5301/2394; 07.03.2011 T. 11643/2011; 07.03.2011 T. 6769/1997; 03.02.2011 T. 5101/678; 20.01.2011 T. 7836/219; 17.01.2011 T. 4398/49; 15. HD. 16.02.2005 T. 5141/808; 23.11.2004 T. 2240/5575; 21.10.2004 T. 3131/5291; HGK. 25.11.1987 T. 15-381/873 (www.e-uyar.com)

⁴⁷² UMAR, B. age. s: 16 – ANSAY, S. Ş. Hukuk, İcra ve İflâs Usulleri, s: 325 – KURU, B. age. C: 4, s: 3413 – ULUKAPI, Ö. İcra ve İflâs Hukuku, s: 284 – GÜRDOĞAN, B. age. s: 222 – PEKCANITEZ, H./ATALAY, O./ÖZKAN, M. S./ÖZEKES, M. age. s:8570 – MUŞUL, T. İcra ve İflâs Hukuku, 6. Baskı, C:2, s:1749 vd. – ÖZKAYA, E. İnançlı İşlem ve Muvazaa Davaları, s: 214; 1005

cı-alacaklı ya da iflâs idaresinin, «üçüncü kişinin o malı hükümsüz bir tasarruf sonucunda ele geçirdiğini ve bu nedenle, malın borçluya ait olduğunu» kanıtlaması gerekir. Görüldüğü gibi, aslında ayrı nitelikte davalar olmalarına rağmen gerek «*istihkak davası*»nın ve gerekse «*iptâl davası*»nın amacı aynı olup, bu da alacaklılarına zarar vermek isteyen borçlunun tasarruflarına karşı alacaklıları korumaktadır.⁴⁷³ Bu amaca, istihkak davasında, borçlu ile üçüncü kişi arasında yapılan tasarrufun hükümsüz olması nedeniyle, «*malın borçlunun malvarlığından çıkmadığı*» iptâl davasında da, borçlu ile üçüncü kişi arasındaki tasarrufun geçerli olduğu, malın böylece borçludan üçüncü kişinin malvarlığına geçtiği ancak, bu tasarrufun İİK. 278 vd. göre iptâlê konu olduğu, bu nedenle davacı - alacaklının (iflâsta; iflâs masasının) «*mal borçlunun malvarlığındaymış gibi, cebri icra yolu ile, o malın bedelinden alacağını almak yetkisine sahip olduğu*» iddia edilerek ulaşılır.

b) Takip hukuku bakımından hükümsüz olan (İİK. mad. 191/1, 290) işlemler hakkında iptâl davası açılmasına gerek yoktur.⁴⁷⁴ Çünkü, bu durumda, tasarruf konusu mal ya da hak, borçlunun malvarlığından çıkmamıştır.

c) «Muvazaalı işlem»ler (TBK. mad. 19) hakkında iptâl davası açılmasına gerek olup olmadığı **doktrinde** tartışmalıdır. Bu konuda «*iptâl davası açılmasına gerek bulunmadığını*» ileri sürenler bulunduğu gibi, «*iptâl davası açılabilirliğini*» kabul edenler de vardır.

«Muvazaalı işlemler hakkında iptâl davası açılmasına gerek bulunmadığını» ileri sürenlere göre;⁴⁷⁵ İİK. 277 vd. göre iptâl davasına konu olan tasarruflar geçerli tasarruflardır. İşlemin muvazaalı olması halinde, işlem konusu taşınır/taşınmazın mülkiyeti borçlu ile işlemde bulunan üçüncü kişiye geçmemiş olduğundan, bu durumda iptâl davası açılamaz. Şeklen üçüncü kişinin üzerinde gözükene göre;

⁴⁷³ KURU, B. age. C: 4, s: 3416 – KURU, B. El Kitabı, s: 1199

⁴⁷⁴ UMAR, B. age. s: 16 – GÜRDOĞAN, B. age. s: 222

⁴⁷⁵ UMAR, B. age. s: 17 – KURU, B. age. C: 4, s: 3413 vd. – KURU, B. El Kitabı, s: 1400 vd. – BELGESAY, M. R. İcra ve İflas Kanunu Şerhi, 1950, s: 264 – GÜRDOĞAN, B. age. s: 222 – MUŞUL, T. İflas Suçları (Taksiratlı ve Hileli İflas Suçları ile Diğer İflas Suçları) s: 95, dipn. 285a – MUŞUL, T. İcra ve İflas Hukuku ile İlgili Bilirkişi Raporları ve Hukuki Mütalâalar, s: 833 vd., 899 vd., 907 vd. 1000 vd. – MUŞUL, T. İcra ve İflas Hukuku, C:2, 6. Bası, s:1751 vd. – ÜSTÜNDAĞ, S. age. s: 286 – ÜSTÜNDAĞ, S. Medeni Usul, İcra ve İflas Hukukçuları Toplantısı, II-III, s: 207 vd. – KARATAŞ, İ./ERTEKİN, İ. Tasarrufun İptali Davaları, s: 133 vd. – DELİDUMAN, S. Medeni Usul, İcra ve İflas Hukukçuları Toplantısı, s: 211 – AKŞENER, H.Ş. age., s: 117 – ASLAN, K. Hacizde İstihkak Davası, 2005, s: 492 vd. – ALTAY, S. Türk İflas Hukuku, C: 1, 2004 s: 670

aracın, taşınmazın alacaklı tarafından haciz ve satışının istenmesi gerekir...

Muvazaalı işlemler hukuki sonuç doğurmadığından, «iptâl davası»na değil «istihkak davası»na konu yapılabilir: Eğer, muvazaalı tasarrufa konu yapılmış olan mal, *borçlunun elinde bulunduğu için* üçüncü kişi, «istihkak davası» açarak (İİK. mad. 97) ‘malın kendisine ait olduğunu’ ileri sürerse, davalı-alacaklı veya iflas masası, «muvazaa» iddiasını -tıpkı «hükümsüzlük» iddiası gibi- davaya vereceği cevapta ileri sürebilir. Eğer mal *üçüncü kişinin elinde bulunduğu için* (İİK. mad. 99), alacaklı ya da iflas masası, üçüncü kişiye karşı «istihkak davası» açmak zorunda kalmışsa, bu davada alacaklı veya iflas masasının ‘üçüncü kişinin, o malı muvazaalı bir işlem sonucunda ele geçirdiğini’ ileri sürmesi ve bunu kanıtlaması gerekir. Bir işlemin muvazaalı olmasından dolayı iptâlî, TBK’nun 19. maddesi mümkündür. Zira, muvazaada, malvarlığı devri muvazaalıdır ve bu hali ile de devir gerçekten arzu edilmiş değildir. Bu nedenle de, İİK. mad. 277 vd. eden hükümlerin uygulanmasına ihtiyaç ve zaruret yoktur. Burada, İİK. mad. 277 vd. hükümlerinin uygulanamamasının nedeni, muvazaalı işlemler ile borçlu malvarlığı dışına çıkarılmış gibi görünen malların, yine borçlu malvarlığında kalmış olması ve bu nedenle de alacaklıların müdahale alanı dışına çıkarılmamış olmasıdır... Bu bakımdan, «muvazaa iddiası» ile «tasarrufun iptâlî davası»nın bir arada bulunması mümkün değildir...

«Muvazaalı işlemler hakkında iptâl davası açılabileceğini» kabul edenlere göre⁴⁷⁶ borçlunun muvazaalı tasarrufları hakkında İİK.

⁴⁷⁶ **ŞENER, T.** Türk Hususi Hukukunda Muvazaalı Muameleler, s: 108 – **KOSTAKOĞLU, C.** Takip Hukukunda İptal Davaları (Yasa D. 1989/8, s: 1040 - Adalet D. 1989/6, s: 263 vd.) – Aynı görüşte: **GÜNEREN, A.** İstihkak Davaları ile Tasarruf İptal Davaları, s: 1017 vd. – **GÜNEREN, A.** Tasarrufun İptâlî Davaları, 3. Baskı, s:67 vd. – **AKKAYA, T.** Alacaklıdan Mal Kaçırmaya Yönelik Muvazaalı Tasarrufların İcra ve İflas Kanunu’nda Düzenlenen İptal Davasına Konu Olup Olamayacağı Sorunu (Legal Medeni Usul ve İcra İflâs Hukuku Dergisi, 2006/3, s: 681 – **YILDIRIM, M. K.** İcra ve İflas Hukukunda İptal Davaları, s: 142 – **ÜLKÜ, F.M.** Muvazaa Davaları ile İptal Davaları Arasındaki İlişki (Manisa Bar. D. 1997/Tem.-Ekim, S: 62-63, s: 84) – **YAVUZ, N.** Alacaklılardan Mal Kaçırmaya Yönelik İşlemlerin Hukuken Nitelendirilmesi Sorunu ve Bu Amaçla Yapılan Muvazaalı İşlemler Hakkındaki Yargıtay Uygulamasından Örnekler (1986/1-2, Ocak-Nisan 1986, s: 106 - Yarg. D. 1999/3, Tem./1999, s: 224 - Tür. Not. Bir. Huk. D. Ağustos/1999, S: 103, s: 8 vd.) – **KILIÇOĞLU, A.** age. s: 103 – **UYAR, T.** İcra ve İflas Yasasında Düzenlenen İptal Davasının Hukuki Niteliği ve Konusu (İBD. 1984/10-11-12, s: 574 vd; 581) – **YAVUZ, N.** Muvazaa, İnançlı İşlem, Nam-ı Müstear ve Kanuna Karşı Hile Davaları, 2. Baskı, s. 140 – **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** Tasarrufun İptali Davaları, 4. Baskı, C:1, s:68 vd.

mad. 277 vd. göre iptâl davası ya da TBK. mad. 19'e göre muvazaalı işlemin hükümsüzlüğünün tesbiti için dava açılabilir.

Muvazaa davasının iptâl davasını bertaraf ettiği kabul edilecek olursa, İİK'nun 277 vd.'da öngörülen iptâl davasının pratik öneme kaybolmuş olur ve bu yorum şekli borçlu ile borçlunun mal kaçırma fiiline katılan kötü niyetli üçüncü kişileri koruyucu bir sonuç yaratacağından hukuk mantığı ile bağdaşmaz.

Bu görüşlerden hangisi daha doğrudur ve uygulamada benimsenmektedir? Konunun daha iyi değerlendirilmesi için «muvazaa» hakkında şu hususların açıklanması yararlı olacaktır. Bilindiği gibi, *«tarafaların üçüncü kişileri aldatmak amacı ile gerçek durumu onlardan gizleyerek kendi gerçek iradelerine uymayan ve kendi aralarında geçerli olmayan bir hususta anlaşmalarına»* muvazaa ve bu şekilde yapılan işlemlere de muvazaalı işlemler denilir.⁴⁷⁷ Başka bir deyişle, muvazaa; *«açıklanan beyanlarının gerçek maksatlarına uymadıklarını bildikleri halde, âkitlerin (tarafaların) kastettikleri durumda başka bir ilişkide kendilerini anlaştırmış gibi göstermeleri hali»*⁴⁷⁸ «tarafaların

⁴⁷⁷ Bknz: OĞUZMAN, K./SELİÇİ, Ö./OKTAY, S. Eşya Hukuku, s: 301 – OĞUZMAN, K./ÖZ, T. Borçlar Hukuku (Genel Hükümler), s: 106 – ESENER, T. Türk Hususî Hukukunda Muvazaalı Muameleler, 1956, s: 7; Borçlar Hukuku, s: 83 – FEYZİOĞLU, F. Borçlar Hukuku (Genel Hükümler) 1976, C: 1, s: 187 – TEKİNAY, S.S. Borçlar Hukuku, 358 – ÖNEN, T. Borçlar Hukuku, s: 45 – REİSOĞLU, S. Borçlar Hukuku, s: 48 – İNAN, A.N. Borçlar Hukuku, s: 178 – TEKİL, F. Borçlar Hukuku, s: 70 – ÖZSUNAY, E. Borçlar Hukuku, 1, s: 92 – BAŞTUĞ, İ. Borçlar Hukuku (Genel Hükümler), s: 93 – AKBAY, A. Borçlar Hukuku Dersleri, s: 46 – KAYNAR, R. Borçlar Hukuku (Genel Hükümler), s: 34 – SAYMAN, F.H. – ELBİR, H.K. Türk Borçlar Hukuku (Umumi Hükümler), s: 249 – TUNÇOMAĞ, K. Türk Borçlar Hukuku, C: 1, s: 291 – KURAK, N. Muvazaa ve Yargıtay Kararları (Adalet D. 1989/4, s: 37 vd.) – SARIGÖLLÜ, E. Muvazaa (ABD. 1989/4, s: 665 vd.) – POSTACIOĞLU, İ. Nam-ı Müstear Meselesi, Vekalet ve İtimat Mukavelesi ile Muvazanın Karşılıklı Münasebetleri (İHFM. 1947, S: 3, s: 1021) – POSTACIOĞLU, İ. Gayrimenkullerin Ferağına Müteallik Akitlerde Şekle Riayet Mecburiyeti, s: 114 – ÖZSUNAY, E. Türk Hukukunda ve Mukayeseli Hukukta nanç ıMuameleler, s: 219 – UYGUR, T. Açıklamalı-İçtihatlı Borçlar Kanunu, C: 1, s: 728 – KILIÇOĞLU, A. M. Borçlar Hukuku (Genel Hükümler), s: 115 – KARAHASAN, M. R. Türk Borçlar Hukuku (Genel Hükümler), C: 1, s: 203 – EREN, F. Borçlar Hukuku (Genel Hükümler), s: 315 vd. – OĞUZMAN, K./ÖZ, T. age. s: 108 vd. – OĞUZMAN, K./SELİÇİ, Ö./OKTAY, S. age. s: 301 – AKKAYA, T. agm. s: 666 – YAVUZ, N. age. s: 3

⁴⁷⁸ Bknz: İçt. Bir. K. 7.10.1953 T. 8/7 (RG. No: 8569; (Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararları «Yargıtay Yayınları» C: IV, Hukuk Bölümü, s: 516 vd.) (www.e-uyar.com)

üçüncü kişiler aldatmak amacıyla kendi gerçek iradelerine uymayan haksız eylem niteliğinde anlaşmaları»dır.⁴⁷⁹

Bu tanımlardan da anlaşıldığı gibi, «muvazaalı bir hukuki işlem»den bahsedilmek için; a) Tarafların iradeleri ile beyanları arasında isteyerek yaratılmış bir uygunsuzluk, b) Üçüncü kişileri aldatmak (muvazaa) niyeti, c) Taraflar arasında gizli işlemi yaratan muvazaa sözleşmesi bulunmalıdır.

Tüm «muvazaalı işlemler»de; a) Üçüncü kişileri aldatmak için yapılmış «görünürdeki işlem», b) Görünürdeki işlemin taraflar arasında hüküm ifade etmeyeceğini tesbit eden «muvazaa anlaşması» bulunur. Bu öğeleri içeren muvazaaya «**mutlak (=âdi=basit) muvazaa**» denilir.⁴⁸⁰ Bu muvazaada; taraflar aslında aralarında hukuki işlem yapmadıkları halde üçüncü kişileri yanıltmak ve onlara karşı bir işlem yapmış gibi görünmek amacı ile görünüşte bir işlem yapmışlardır. Örneğin; alacaklıların icra takibinden kurtulmak için, bir borçlu, mallarını bir arkadaşına devreder ve «bu devrin gerçekte aralarında hiç bir hukukî sonuç doğurmayacağı» borçlu ile arkadaşı arasında kararlaştırılırsa «mutlak muvazaa» söz konusu olur... Eğer taraflar arasında yaptıkları bir işlemi, kendi gerçek iradelerine uymayan ve sırf üçüncü kişileri yanıltmak için yaptıkları başka bir işlemin altına gizlemişlerse, bu tür muvazaaya «**nisbî (mevsuf) muvazaa**» denilir.⁴⁸¹ Bu muvazaa türünde, görüldüğü gibi, «görünürdeki işlem» ve «muvazaa anlaşması» yanında ayrıca -tarafların gerçek iradelerine uygun- bir «gizli işlem» bulunur. Örneğin; taraflar gerçekte «bağışlama» yapmak istedikleri halde, bunu «satış sözleşmesi» biçiminde yaparlar. Böylece, görünürdeki işlem «satış» olduğu halde, gizli işlem «bağışlama»dır.

Tarafların üçüncü kişileri yanıltmak için, muvazaalı olarak yaptıkları (görünürdeki) işlemin -bu konuda Borçlar Kanununda açık bir hüküm olmamakla beraber- «*hükümsüz (bâtıl) olduğu*» gerek **dokt-**

⁴⁷⁹ Bknz: 4. HD. 13.3.2008 T. 7208/3253; 9.4.2007 T. 2654/4665 (www.e-uyar.com)

⁴⁸⁰ Ayrıntılı bilgi için bknz: **ESENER, T.** age. s: 41 vd. – **FEYZİOĞLU, F.** age. s: 192 – **TEKİNAY, S. S.** 360 – **ÖNEN, T.** age. s: 47 – **REİSOĞLU, S.** age. s: 49 – **İNAN, N.** age. s: 179 – **OĞUZMAN, K./ÖZ, T.** age. s: 109 – **EREN, F.** age. s: 318 – **KILIÇOĞLU, A.** age. s: 100 – **ÖZKAYA, E.** s: 173 vd. – **TEKİL, F.** age. s: 68 – **ÖZSUNAY, E.** age. s: 93 – **AKBAY, A.** age. s: 47 – **KURAK, N.** agm. s: 38 – **SARIGÖLLÜ, E.** agm. s: 667 – **YAVUZ, N.** age. s: 4

⁴⁸¹ Ayrıntılı bilgi için bknz: **ESENER, T.** age. s: 42 – **FEYZİOĞLU, F.** age. s: 192 vd. – **TEKİNAY, S. S.** age. s: 360 – **ÖNEN, T.** age. s: 47 vd. – **ÖZSUNAY, E.** age. s: 94 – **İNAN, A. N.** age. s: 180 vd. – **KURAK, N.** agm. s: 38 – **SARIGÖLLÜ, E.** agm. s: 668 – **ÖZKAYA, E.** age. s: 174 vd. – **EREN, F.** age. s: 318 – **OĞUZMAN, K./ÖZ, T.** age. s: 109 – **KILIÇOĞLU, A.** age. s: 100 – **YAVUZ, N.** age. s: 4 vd.

rin⁴⁸² ve gerekse **Yargıtay**⁴⁸³ tarafından öteden beri duraksamasız belirtilmiştir. Hükümsüzlüğün nedeni, taraflarca açıklanan beyanların, onların gerçek iradelerine uymaması, başka bir deyişle bu beyanların «irade beyanı» niteliği taşınamamasıdır... Görünürdeki işlemin hükümsüzlüğü taraflarca ileri sürülebileceği gibi, bunu ileri sürmede hukuki yararı bulunan üçüncü kişiler (örneğin; işlemde bulunan kimsenin alacaklıları) tarafından da ileri sürülebilir. Hakim de, muvazaayı kendiliğinden dikkate alır. Ayrıca, muvazaa iddiası, taraflarca herkese karşı ileri sürülebilir. Ancak; a) TBK. mad. 19/II uyarınca, yazılı borç ikrarına dayanarak muvazaalı alacağı iktisap etmiş olan iyiniyetli (MK. mad. 3) üçüncü kişilere karşı borçlu; muvazaa iddiasında bulunamaz. b) Muvazaalı bir sözleşme gereğince bir malı devralan kimse, emin sıfatıyla zilyet durumunda olduğundan, ondan iyiniyetle o malı iktisap eden kimsenin iktisabı korunur (MK. mad. 990) ve ona karşı muvazaa iddiasında bulunulamaz. c) Muvazaalı sözleşme ile mülkiyeti devredilen bir taşınmaz ise, görünürde malik lehine olan tapu kaydına, iyiniyetle güvenerek, ondan o taşınmazı iktisap eden kimsenin bu iktisabı korunur (MK. mad. 1023) ve ona karşı muvazaa iddiası ileri sürülemez.

Görünürdeki işlemin hükümsüzlüğü -taraflarca ve üçüncü kişilerce- def'i olarak ileri sürülebileceği gibi⁴⁸⁴ bu konuda -taraflarca ve üçüncü kişilerce- bir davada da açılabilir.⁴⁸⁵ Bu davada, yapılan görünürdeki işlemin, «muvazaa nedeniyle hükümsüz olduğunun tesbiti» istenir. Bu dava hukukî niteliği bakımından bir «menfi tesbit davası»dır.

Görünürdeki (muvazaalı) işlem, belirtildiği şekilde «hükümsüz» olur ve belirtilen sonuçları doğururken, görünürdeki işlemin altında (gizli) bir işlem varsa -yani, bir «nisbi muvazaa» söz konusu ise- bu gizli işlem, tarafların gerçek iradelerine uygun olduğu için, genel ve (şekil) koşulları yerine getirilerek yapılmış ise, geçerli olur.⁴⁸⁶

⁴⁸² Ayrıntılı bilgi için bkznz: **ESENER, T.** s: 49 vd. – **FEYZİOĞLU, F.** age. s: 195 – **İNAN, A. N.** age. s: 182 vd. – **REİSOĞLU, S.** age. s: 50 vd. – **ÖZSUNAY, E.** age. s: 97 vd. – **AKBAY, A.** age. s: 47 vd. – **TUNÇOMAĞ, K.** age. s: 300 vd. – **YAVUZ, N.** age. s: 5

⁴⁸³ Bknz: HGK. 3.6.1964 T. 422/398 (www.e-uyar.com)

⁴⁸⁴ **ESENER, T.** age. s: 56 – **ÖZSUNAY, E.** age. s: 97 – **İNAN, A. N.** age. s: 183 – **von Tuhr, A.** Borçlar Hukuku, C: 1-2 (Terc. Edege, C.) s: 274 – **TUNÇOMAĞ, K.** age. s: 301

⁴⁸⁵ **ÖZDİL, Z.** Sözleşmenin Tarafı Olmayan Kişinin «Muvazaa» İddiası (Yarg. D. 1984/4, s: 444 vd. - İzmir Bar. D. 1984/4, s: 33 vd.) – **YAVUZ, N.** age. s: 6

⁴⁸⁶ **ESENER, T.** age. s: 102 vd. – **von Tuhr, A.** age. s: 274 – **TUNÇOMAĞ, K.** age. s: 301

Buraya kadar -konumuz bakımından önem taşıdığı için- niteliğini belirtmeye çalıştığımız «muvazaalı işlemler» hakkında, İİK. mad. 277 vd. göre «iptâl davası açılmayacağı» **doktrinde**⁴⁸⁷ genellikle belirtilmesine rağmen, **kanımızca** -biraz sonra değineceğimiz Yargıtay'ın bu konudaki içtihatlarındaki görüşe de katılarak- «muvazaalı işlemler hakkında iptâl davası açılabilirliğini- kabul eden görüş»⁴⁸⁸ daha doğrudur.

«**Muvazaa davası**» -daha doğrusu; yapılan işlemin muvazaa nedeniyle hükümsüz olduğunu belirtmek için açılan tesbit davası- ile «*iptâl davası*» güttükleri amaç bakımından birbirlerine yaklaşırlarsa da, gerçekte, nitelikleri, koşulları, doğurduğu sonuçlar bakımından birbirinden farklıdır. «İptal davası»da, borçlunun tasarruf işlemlerinden zarar gören -ve elinde «aciz vesikası» bulunan- alacaklılar tarafından açılabilir. Ancak, «iptâl davası», borçlu tarafından geçerli olarak yapılan tasarruf işlemlerinin -davacı bakımından- hükümsüz olduğunu tesbit ettirmek için açıldığı halde, «muvazaa davası»nda, borçlunun yaptığı tasarruf işleminin gerçekte hiç yapılmamış olduğunun tesbiti istenir... «İptal davası... aynı olmayıp kişisel (şahsi) bir dava olduğu halde, «muvazaa davası» aynı bir davadır ve sonunda muvazaa kanıtlanırsa, dava konusu mal, borçlunun malvarlığından hiç çıkmamış hale gelir. Taşınmaza ilişkin muvazaa davalarında, hakim «tapu kaydının da (borçlu adına) düzeltilmesine» karar verir. «Muvazaa iddiası» zamanlaşımına bağlı olmadan ileri sürülebildiği halde^{489 490} «iptâl dava-

⁴⁸⁷ Ayrıntılı bilgi için bkz: **UYAR,T./UYAR,A./UYAR,C.** age. C:3, s:4316 vd.– **UYAR, T.** İİK. Şerhi, C:11, s:18694

⁴⁸⁸ Ayrıntılı bilgi için bkz: **UYAR,T./UYAR,A./UYAR,C.** age. C:3, s:4317 vd. – **UYAR, T.** İİK. Şerhi, C:11, s:18695

⁴⁸⁹ **ESENER, T.** age. s: 107 – **ÖZKAYA, E.** age. s: 215-1006 – **UYGUR, T.** age. C: 1, s: 734 – **OĞUZMAN, K./SELİÇİ, Ö./ÖZDEMİR, S. O.** age. s: 301, dipn. 319 – **ALTAY, S.** age. C: 1, s: 671 – **YAVUZ, N.** age. s: 6

⁴⁹⁰ Bknz: «...Muvazaa iddiasına dayanan davalarda zamanlaşımı ve hak düşürücü süre söz konusu olamaz. Anılan yön, yargısal uygulamada benimsenmiş bulunmaktadır...» '1. HD. 10.12.1987 T. 9438/11993' (YKD. 1988/4, s: 469)

-«...bu temlikin muvazaalı olup geçerli bulunmadığını ileri sürerek işbu iptâl ve tescil davasını açmıştır. Böylece dava, mülkiyete ve aynı hakka ilişkindir. Bu tür davalarda kural olarak dava zamanlaşımı sözkonusu olmaz. Bu nedenle, olayda BK'nun 125. ve MK'nun 638. maddelerinin uygulama yeri yoktur...» '1. HD. 28.2.1984 T. 1206/2145' (Manisa Bar. D. 1985/Temmuz, s: 17)

- «...muvazaalı işlemin hiçbir hüküm doğurmayacağı konusu gerek uygulamada ve gerekse bilimsel görüşlerde oybirliği ile benimsenmiş bulunduğu; bu nedenle hakimın muvazaayı istek olmaksızın resen gözönünde tutması gerektiğine; muvazaa sebebinin ortadan kalkması veya bir zamanın geçmesi ile görünüşteki işlemin geçerli hale geleceği kuşkusuz bulunduğu, muvazaanın gerek def'an ve gerekse dava yolu ile her zaman ileri sürülebileceğine, bir başka

sı»nın, tasarrufun yapıldığı tarihten itibaren en geç hak düşürücü süre olan beş yıl içinde açılması gerekir (İİK. mad. 284).

«Muvazaalı tasarrufun hangi tarihte yapıldığı» önem taşıyamamasına -ve bu nedenle; az önce belirttiğimiz gibi her zaman muvazaa iddiasının ileri sürülebilmesine rağmen; «iptâl konusu tasarrufun İİK. mad. 277 vd. göre iptâl davası sonucunda iptâl edilebilmesi için, davacı alacaklının alacağının doğumundan sonra yapılmış olması» öteden beri Yargıtayın yerleşmiş içtihatları ile istenmektedir...

Aynı amaca yönelik bulunmakla beraber, nitelikleri, koşulları birbirinden farklı olan bu davalar karşısında, alacaklıların durumu ne olmalıdır?

Kanımızca, borçlunun muvazaalı bir işlemde bulunduğunu öğrenen alacaklı, dilerse İİK. mad. 277 vd. göre «iptâl davası» dilerse TBK. mad. 19'e göre «muvazaa davası» (daha doğrusu, yapılan işlemin muvazaa nedeniyle hükümsüz olduğu konusunda tesbit davası) açabilmelidir. Alacaklının, muvazaalı işlem hakkında «iptal davası» açmayıp, «muvazaa davası» açması gerektiğini savunmak, teorik esaslara uygun olmakla beraber, özellikle, muvazaa davalarında, «muvazaa iddiasının isbatı» konusunda alacaklılar çok güç durumda kalabilir. Gerçekten, «*muvazaanın üçüncü kişilerce isbatında yazılı delile gerek yok ve bu konuda tanık dinletilebilirse*»de⁴⁹¹ alacaklı, muvazaa iddiasını kanıtlayabilmek için tanık beyanından da yararlanmıyor olabilir. Halbuki, iptal davasında davacı - alacaklı, borçlunun muvazaalı işlemi hakkında tanık dinletmeden de -dava konusu işlemin, kanunun öngördüğü belirli kimseler arasında veya belirli süreler içinde yapılmış olduğunu (İİK. mad. 278, 279, 280) kanıtlamak suretiyle- kendi yararına, tasarrufun iptali konusunda, mahkemeden bir karar alabilir.

---

ifadeyle muvazaa iddialarında zamanaşımı söz konusu olmadığına göre (Kenan Tunçomağ; Türk Borçlar Hukuku, C: 1, Genel Hükümler, s: 300 vd., özellikle dipn. 19 ile ilgili metin ve dipnotta anılan eserler; Becker, Borçlar Kanunu Şerhi, 87). Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen özel daire bozma kararına uyulmak gerekirken, önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır...» 'HGK. 22.6.1983 T. 1-497/713' (İKİD. 1983/10, s: 2090 - YKD. 1984/2, s: 189 - Bursa Bar. D. 1984/Kasım, s: 30)

«...Borçlar Yasasının 18.maddesine dayanılarak açılan iptal davalarında zamanaşımı söz konusu değildir. Hal böyle olunca, yazılı olduğu üzere, davanın kabulüne karar verilmesinde bir isabetsizlik yoktur...» '1.HD. 25.1.1983 T. 14813/430' (Yayımlanmamıştır).

⁴⁹¹ **ESENER, T.** age. s: 109 – **FEYZİOĞLU, F.** age. s: 210 – **TUNÇOMAĞ, K.** age. s: 312 – **İNAN, A. N.** age. s: 187 – **POSTACIOĞLU, İ.** Şehadetle İspat Memnuiyeti ve Hudutları, 1964, s: 230 – **ÖZKAYA, E.** age. s: 206

Davacı - alacaklı, «muvazaa»yı her türlü kanıtla isbat edebilecek durumda ise, «muvazaa davası» açabileceği gibi, «iptâl davası»da açabilir. Ancak, iptâl davası süreye bağlı olduğundan (İİK. mad. 284) eğer davacı - alacaklı, bu süreyi geçirmişse ya da iptâl davasına konu ettiği tasarruf, İİK. mad. 278, 279 ve 280'deki bir ve iki yıllık sürelerden daha önce yapılmışsa, davacı - alacaklının «muvazaa davası» açması gerekir. Çünkü, bu dava, zamanaşımına bağlı olmadığından, her zaman açılabilir.

Eğer davacı - alacaklı, açtığı «muvazaa davası»nı kazanırsa, mahkemeden alacağı ilâmı, icra dairesine sunarak, dava konusu taşınmazın -borçlunun borcundan dolayı- haczedilmesini isteyebilir. Ayrıca «iptâl davası» açmasına gerek yoktur.⁴⁹²

Buraya kadar yaptığımız açıklamalardan anlaşıldığı gibi, davacı - alacaklının, borçlunun yaptığı muvazaalı tasarrufun iptâlini isteyebilmesine karşı çıkmamak gerekir. Aksi takdirde, «*muvazaalı olan, dolayısı ile hükümsüz olan hiç bir hukukî sonuç doğurmamış olan bir işlemin iptâli istenemez*» gerekçesiyle, alacaklıların bu dava hakkında yararlanamayacakları ileri sürülürse, borçluların uygulamada sık sık başvurdukları pek çok muvazaalı işlemlere göz yumulması gerekir. Örneğin; borçlu, alacaklılarının muhtemel icra takibinden etkilenmek ve mallarının haczini önlemek için, bir yakınına muvazaalı olarak borç senedi verip, maaşına haciz koydurursa ya da bir taşınmazı üzerine muvazaalı borç ikrarında bulunup ipotek kurdurursa, gerçek alacaklıları bu tasarrufların «muvazaalı olduğunu» nasıl kanıtlayacaklardır? Eğer bu gibi durumlarda «*alacaklılar, iptal davası açamamışlar, çünkü ortada geçerli bir tasarruf yoktur, muvazaa davası açmışlar*» denilirse, muvazaanın isbatı konusundaki güçlük -hatta, imkansızlık- nedeniyle, borçluların kötüniyetli davranışı ödüllendirilmiş olur. Halbuki, bu gibi durumlarda borçlulara «iptal davası» açma olanağı da tanınırsa, alacaklılar hiç olmazsa, İİK. mad. 278-280'de öngörülen durumların varlığını -örneğin; borçlu ile işlemde bulunan kimsenin, borçlunun İİK. mad. 278/III-1'de öngörülen hısını ya da evlatlığı olduğunu veya kurulan ipoteğin İİK. mad. 279/III-1'deki bir yıllık süre içinde kurulmuş olduğunu- kanıtlamak suretiyle, borçlunun muvazaalı olarak yaptığı tasarrufu iptal ettirerek, bu tasarruftan etkilenmeyebilirler...

Veya, belirtilen durumlarda «iptâl davası açılmaz yahut iptâl davası açılmasına gerek yoktur, çünkü muvazaalı tasarruflar hiçbir hüküm doğurmadığından, bu işleme konu mal ve alacaklar borçlunun

⁴⁹² ESENER, T. age. s: 107

malvarlığı dışına çıkmamış olduğundan alacaklı bunları haciz ettirip, sattırarak -gerekirse istihkak davası açarak- alacağına kavuşabilir» şeklinde düşünülürse; borçlu tarafından muvazaalı olarak başkasına devredilmiş (ya da üzerinde ipotek kurulmuş uzun süreli kira şerhi verilmiş) taşınmaz ya da sicile kayıtlı (kara, deniz ve hava taşıtları vb. gibi) taşınırılar hakkında alacaklının -yapılan devir ya da ipotek işlemini yok sayarak- «haciz» ve «satış» işlemini yürütmesi teknik olarak mümkün değildir. «Bu gibi durumlarda ‘İİK. mad. 94/II uyarınca alacaklının talebi üzerine icra müdürlüğünce tasarruf konusu taşınmazın tapu kaydı üzerine haciz konulabileceği’ konusundaki görüşün uygulamada benimseneceğini sormadığımız gibi İcra ve İflâs Kanunu hükümlerini öteden beri çok dar yorumlayan Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin de bu görüşe sıcak bakacağını sanmıyoruz...

Alacaklıların «muvazaa nedeni»ne dayanarak İİK. mad. 277 vd. göre iptâl davası açamamalarını istemek teorik esaslara uygun olmakla beraber bu görüş uygulamada özellikle taşınmazlara ve sicile kayıtlı taşınırılara ilişkin muvazaalı işlemlerden kaynaklanan tüm sorunları çözememektedir...

Sonuç olarak, borçlunun malvarlığını azaltmak (mal kaçırmak) amacıyla yaptığı muvazaalı işlemlerden zarar gören alacaklı dilerse *özel hüküm* niteliğindeki İİK. mad. 277 vd. göre iptâl davası, dilerse *genel hüküm* niteliğindeki TBK. mad. 19’a göre muvazaa davası açabilir.⁴⁹³ ⁴⁹⁴ İİK. mad. 277 vd.’da düzenlenmiş «iptâl davası», genel hükümlere (TBK. mad. 19) göre «muvazaa davası» açılmasını önlemez.⁴⁹⁵ Ayrıca davacı-alacaklı bu konuda mahkemede *terditli (kademeli)* dava da açabilir (HMK. mad. 111 vd.). Yani; borçlunun mal kaçırmak amacıyla yaptığı tasarruflardan zarar gören alacaklı, açtığı davada önce «işlemin muvazaalı olduğunun tesbiti ile buna göre hüküm kurulmasını» (yani; borçlunun yaptığı işlemin hükümsüzlüğünün, hiç yapılmamış olduğunun tesbitini), bu (muvazaa) iddiasının kabul edilmemesi halinde ise «İİK. mad. 277. vd. göre tasarrufun iptâline karar verilmesini» talep edebilir. Ya da önce «İİK. mad. 277 vd. göre tasarrufun iptâlini» bu kabul edilmediği takdirde «muvazaa nedeniyle hükümsüzlüğün tesbitine karar verilmesini» isteyebilir. Davacı birinci halde «ispat yükünün gereğini yerine getirmeme ihtimalini dikkate alarak, ikinci halde ise «iptâl sebeplerine ilişkin objektif koşulların

⁴⁹³ Bknz: 1. HD. 22.5.1984 T. 3005/6104 (www.e-uyar.com)

⁴⁹⁴ Aynı görüşte **AKKAYA, T.** agm. s: 681 – **ÖZKAYA, E.** age. s: 215

⁴⁹⁵ Bknz: 15. HD. 11.10.1993 T. 3423/3940 (www.e-uyar.com)

gerçekleşmeme ihtimali nedeniyle» terditli (kademeli) talepte bulunur.⁴⁹⁶

Hatta **doktrinde**⁴⁹⁷ bu davaların birbirinden farklı olmaları nedeniyle, aynı anda ayrı ayrı açılarak görülebileceği, bu durumda «*derdestlik itirazı*»nda bulunulamayacağı ve birisinde verilen kararın diğeri için «*kesin hüküm*» teşkil etmeyeceği ancak, «muvazaa davası» sonuçlanıp karar kesinleştğinde, «iptâl davası»nın konusuz kalacağı ileri sürülmüştür...

Yargıtay'ın «muvazaa nedenine dayalı iptâl davaları» konusundaki tutumu nedir?

Yerel mahkemeler tarafından İİK. 277 vd. dayanılarak açılan davalar sonucunda verdikleri kararlar, yakın zamana kadar temyizen **Yargıtay 15. Hukuk Dairesi** tarafından incelenmekteyken (daha önce bu kararlar **Yargıtay İİD. ve 12. Hukuk Dairesi ile Yargıtay 13. Hukuk Dairesi** tarafından inceleniyordu) 1.2.2007 tarihli Yargıtay Başkanlar Kurulu Kararı ile 29.1.2007 tarihinden itibaren **Yargıtay 17. Hukuk Dairesi** tarafından incelenmeye başlanmıştır.⁴⁹⁸ Ayrıca, «muvazaa (TBK. mad. 19) nedenine dayalı iptâl» (veya «iptâl ve tescil) istemleri hakkında yerel mahkemeler tarafından verilmiş olan kararlar öteden beri -«haksız fiil»den kaynaklanmaları nedeniyle- temyizen **Yargıtay 4. Hukuk Dairesi** tarafından incelenmekteyken; Yargıtay Başkanlar Kurulunun 21.01.2013 tarihli kararı⁴⁹⁹ ile «tüm TBK. 19'dan kaynaklanan muvazaa davaları» **Yargıtay 17. Hukuk Dairesince** temyizen incelenmeye başlamıştır.

Bu **Dairelerin** (ve Dairelerin kararlarına karşı yerel mahkemelerce «direnme kararı» verilmesi üzerine, uyuşmazlığı çözümleyen **Yargıtay Hukuk Genel Kurulu**'nun) olaya bakış açısı farklı olmuştur.

Gerçekten;

A) Yargıtay 12. Hukuk Dairesi, bu konudaki içtihatlarında;

√ «*'Cironun muvazaaya dayalı olduğu'nun, iptâl davasına konu yapılabileceğini*»⁵⁰⁰

⁴⁹⁶ **AKKAYA, T.** agm. s: 677 vd. – **ASLAN, K.** age., s: 493 – **ALTAY, S.** age. C: 1, s: 671 – **BELGESAY, M. R.** İcra ve İflas Hukuku, 2. Cilt, İflas, 1946, s: 88 – **BELGESAY, M. R.** İcra ve İflas Kanunu Şerhi, 1949, s: 264

⁴⁹⁷ **ÖZKAYA, E.** age. s: 215

⁴⁹⁸ Bknz: Yargıtay Kararları Dergisi, Mart/2007, s:424

⁴⁹⁹ Bknz: R. G. 26.01.2013 T. sayı:28540

⁵⁰⁰ Bknz: 12. HD. 14.3.1988 T. 5283/2978 (www.e-uyar.com)

√ «Borçlunun yaptığı temlik işleminin muvazaaya dayandığı ileri sürülerek iptâl davası açılabilirliğini»⁵⁰¹

√ «Muvazaalı borç ikrarlarının, iptâl davasına konu edilebileceğini»⁵⁰²

B) Yargıtay 13. Hukuk Dairesi, bu konudaki içtihatlarında;

√ «Muvazaalı borç ikrarının (borçlanmanın) iptâl davasına konu olabileceğini»⁵⁰³

√ «Muvazaalı taşınmaz devir işlemi hakkında iptâl davası açılabilirliğini»⁵⁰⁴

belirtmişken;

C) Yargıtay 15. Hukuk Dairesi, bu konudaki içtihatlarının bir kısmında «muvazaalı işlemler hakkında iptâl davası açılabilirliğini» bir kısmında ise «iptâl davasının geçerli tasarrufları için sözkonusu olabileceğini, muvazaalı tasarruflar için iptâl davası açılmayacağını» aşağıda sunulduğu şekilde belirtmiştir.

aa) √ « 'Muvazaalı' borç ikrarı ve takip hakkında İİK'nun 277 vd. göre iptâl davası açılabilirliğini»⁵⁰⁵

√ « 'Borçlunun muvazaalı olarak diğer davalı üçüncü kişiye borçlandığı' ileri sürülerek, bu borç senedinin iptâli istemiyle İİK. 277 vd. göre dava açılabilirliğini»⁵⁰⁶

√ «Muvazaalı işlemler hakkında iptâl davası açılabilirliğini»⁵⁰⁷

√ « 'Borçlunun 'muvazaalı olarak kardeşine borçlanıp, kendisi hakkında takip yaptırıp taşınmazlarını haciz ettirmesi' işleminin iptâl davasına konu edilebileceğini»⁵⁰⁸

bb) √ «Tasarrufun iptâli davalarının kanun uyarınca geçerli tasarruflar için sözkonusu olabileceğini, başka bir deyişle muvazaalı olmayan, geçerli satışların tasarrufun iptâli davasının konusunu teşkil edebileceğini»⁵⁰⁹

⁵⁰¹ Bknz: HGK. 9.4.1975 T. 12-1274/528 (www.e-uyar.com)

⁵⁰² Bknz: İİD. 9.6.1966 T. 8057/8007 (www.e-uyar.com)

⁵⁰³ Bknz: 13. HD. 13.2.1978 T. 5021/535 (www.e-uyar.com)

⁵⁰⁴ Bknz: 13. HD. 18.4.1975 T. 2153/2622 (www.e-uyar.com)

⁵⁰⁵ Bknz: 15. HD. 20.2.2002 T. 5385/865; 15.11.1999 T. 4175/4058 (www.e-uyar.com)

⁵⁰⁶ Bknz: 15. HD. 24.10.1994 T. 3652/6122; 5.4.1994 T. 1516/2040 (www.e-uyar.com)

⁵⁰⁷ Bknz: 15. HD. 5.3.1992 T. 917/1106; 14.11.1990 T. 4381/11547 (www.e-uyar.com)

⁵⁰⁸ Bknz: 15. HD. 15.9.1990 T. 3485/3260 (www.e-uyar.com)

⁵⁰⁹ Bknz: 15. HD. 18.9.2002 T. 3326/3957; 16.1.2002 T. 5624/97; 5.6.2001 T. 2478/3026; 15.2.2001 T. 514/873; 29.11.2000 T. 4908/5266 (www.e-uyar.com)

√ «İİK. 277 vd. göre iptâl davası açma hakkının, genel hükümlere göre (BK. 18, şimdi; TBK. 19) muvazaa davası açılmasını engellemeyeceğini»⁵¹⁰

belirtmiştir.

D) Bugün iptâl davası hakkında verilen kararları temyizen inceleyen **Yargıtay 17. Hukuk Dairesi**, bu konudaki içtihatlarında;

√ «Davacıların amacı kendilerine ait olduğunu iddia ettikleri taşınmazlar üzerine muvazaalı icra takibi sonucu konulan hacizlerin kaldırılmasını sağlamak olduğundan, olaylara uygulanacak kanun hükmünü bulmak ve vakıaların hukuki sebebinin tayin ederek kanunları kendiliğinden uygulamakla görevli olan hakim somut olayı değerlendiren, uygulanacak kanun hükmü olarak davacılar tarafından yapılan bir icra takibi bulunmaması nedeniyle -daha özel nitelikteki- İİK. mad. 277 vd. na göre değil, maddi olguya uygun BK. mad. 18'e (şimdi; TBK. mad. 19'a) göre inceleme yapması gerekeceğini»⁵¹¹

√ «Bedeli borçlu tarafından ödenerek alınan malın borçlunun isteği ile üçüncü kişi adına kayıt ve tescil ettirmesi işleminin 'tasarruf işlemi' olarak iptal davasına konu olabileceğini»⁵¹²

√ «Alacaklı tarafından, icra takibi sonucunda alacağı karşılayarak malı bulunmayan borçlunun yaptığı araçların satışına ilişkin tasarruf hakkında, muvazaa nedeniyle tasarruf iptali davası açılabilirceğini»⁵¹³

√ «Borçlu hakkında açtığı tazminat (alacak) davası devam ederken, borçlunun kendisine ait taşınmazı, alacaklılarından mal kaçırmak amacıyla başka bir kişiye satması üzerine, alacaklı tarafından BK. 'nın 18. (şimdi; TBK. 'nın 19.) maddesine dayanılarak -aciz belgesi ibraz edilmeden ve beş yıllık İİK. 'nın 284. maddesindeki hak düşürücü süre geçmiş olsa bile- 'tapu iptali ve tescil davası' açılabilirceğini»⁵¹⁴

√ «Borçlu müteahhit hakkında yaptığı icra takibinde, borçluya ait mal bulamadığı için alacağını tahsil edememiş olan alacaklının, borçlu müteahhidin yaptığı inşaatla kendisine düşen ancak tapuda kendi adına kayıtlı bulunan dairelerin (dükkanların) üçüncü kişilere arsa sahipleri

⁵¹⁰ Bknz: 15. HD. 11.10.1993 T. 3423/3940 (www.e-uyar.com)

⁵¹¹ Bknz: 17. HD. 19.09.2013 T. 8492/12445 (www.e-uyar.com)

⁵¹² Bknz: 17. HD. 26.03.2013 T. 7206/4179 (www.e-uyar.com)

⁵¹³ Bknz: 17. HD. 25.03.2013 T. 6241/4068; 11.03.2013 T. 6461/3144 (www.e-uyar.com)

⁵¹⁴ Bknz: 17. HD. 28.03.2013 T. 6151/4361; 04.03.2013 T. 5918/2619 (www.e-uyar.com)

tarafından satılması tasarrufu hakkında İİK.'nun 277. vd. göre 'tasarrufun iptali davası' açılabilceği gibi, BK.'nun 18. (şimdi; TBK.'nun 19.) maddesine dayalı olarak 'muvaaza nedeniyle tapu iptali ve tescil davası' da açılabilceğini, alacaklının bu konuda bir 'seçimlik hakka' sahip olduğunu»⁵¹⁵

√ «Alacaklı tarafından, icra takibi sonucunda alacağı karşılayacak malı bulunmayan borçlunun yaptığı araçlarının satışına ilişkin tasarruf hakkında, muvaaza nedeniyle tasarrufun iptali davası açılabilceğini»⁵¹⁶

√ «Borçlu hakkında açtığı tazminat (alacak) davası devam ederken, borçlunun kendisine ait taşınmazı, alacaklılarından mal kaçırmak amacıyla başka bir kişiye satması üzerine, alacaklı tarafından BK.'nun 18. (şimdi; TBK.'nun 19.) maddesine dayanılarak -aciz belgesi ibraz edilmeden ve beş yıllık İİK.'nun 284. maddesindeki hak düşürücü süre geçmiş olsa bile- 'tapu iptali ve tescil davası' açılabilceğini»⁵¹⁷

√ «Davacı vekili borçlu davalının parasını ödeyerek satın aldığı aracı kendisi adına tescil ettirmesi gerekirken muvaazalı olarak diğer davalı şirket adına tescil ettirdiğini öne sürerek buna ilişkin tasarrufun iptalini talep etmiş olduğundan mahkemece borçlu davalı şirketin tüm sicil kayıtları üzerinde inceleme yapılarak borçlu davalı şirketin durumunun tesbit edilmesi, şirket ortağı ve diğer yetkili müdürü ile borçlu arasındaki ilişkinin ne olduğunun saptanması, davalı şirket defter ve kayıtları üzerinde inceleme yapılarak dava konusu aracın satışı ile ilgili kayıt olup olmadığı, satışla ilgili olarak şirketten yapılan ödeme bulunup bulunmadığının belirlenmesi, borcun kaynağı olan sözleşmede sözü edilen satış sonucu alınan paranın şirket kayıtlarında yer alıp almadığının irdelenmesi gerekeceğini»⁵¹⁸

√ «Davacının davasını özellikle BK.nun 18. (şimdi; TBK.'nun 19.) maddesine dayalı olarak açtığını bildirmesi ve dava açma hakkını muvaaza yönünde tercih etmiş olması karşısında, mahkemece davanın BK.nun 18. (şimdi; TBK.'nun 19.) maddesindeki genel muvaazaya dayalı tapu iptal ve tescil istemi doğrultusunda değerlendirilmesi, tarafların iddia, savunma ve delillerinin bu yönde incelenip sonuçlandırılması gerekeceğini»⁵¹⁹

⁵¹⁵ Bknz: 17. HD. 11.03.2013 T. 5917/3140 (www.e-uyar.com)

⁵¹⁶ Bknz: 17. HD. 25.03.2013 T. 6241/4068; 11.03.2013 T. 6461/3144 (www.e-uyar.com)

⁵¹⁷ Bknz: 17. HD. 28.03.2013 T. 6151/4361; 04.03.2013 T. 5918/2619 (www.e-uyar.com)

⁵¹⁸ Bknz: 17. HD. 31.05.2012 T. 6222/7081 (www.e-uyar.com)

⁵¹⁹ Bknz: 17. HD. 15.03.2012 T. 833/3201 (www.e-uyar.com)

√ « Muvazaalı borç ikrarının (ve icra takibinin) iptâli için dava açılabilirliğini»⁵²⁰

√ « ‘Borçlu ile üçüncü kişi arasındaki icra takibinin kendi alacağının tahsilini önlemeye yönelik olduğu’ iddiası ile davacı-alacaklı tarafından açılmış olan ‘alacağın muvazaalı olduğunun tesbiti ve takibin iptaline karar verilmesi’ istemini içeren davanın ‘tasarrufun iptali’ (İİK. 277 vd.) değil ‘muvazaanın iptali’ (BK. 18, şimdi; TBK. 19) davası olduğunu; bu davada, davacı tarafından davalı-borçlu hakkında açılmış olan ‘tazminat davası’nın kesinleşmesi beklenerek, sonucuna göre karar verilmesi gerekeceğini»⁵²¹

√ «Borçlu ile üçüncü kişi arasındaki işlemin ‘muvazaa nedeniyle’ iptalinin istenebileceğini»⁵²²

√ «İptal davalarının ‘borçlu tarafından geçerli olarak yapılmış bazı tasarrufların hükümsüz kılınması için ‘açıldığını’ muvazaa davalarının ise ‘borçlunun yaptığı tasarrufi işlemin gerçekte hiç yapılmamış olduğunu tesbit ettirmeyi’ amaçladığını, İİK. 277 vd.’da düzenlenmiş olan iptal davası açma hakkının, davacının genel hükümlere göre muvazaa nedenine dayalı dava açmasına engel teşkil etmediğini»⁵²³

√ «Mal kaçırmak amacı ile muvazaalı olarak yapılan satışın iptalinin istenebileceğini, bu durumda İİK. 278, 279 ve 280. maddelerde öngörülen iptal sebeplerinin araştırılması gerekeceğini»⁵²⁴

√ «Muvazaaya dayalı olarak tasarrufun iptâli davası açılabilirliğini, muvazaalı işlemin dışında kalan davacı-alacaklının, muvazaa iddiasını her türlü delille isbat edebileceğini»⁵²⁵

√ «Muvazaalı borç ikrarının (ve icra takibinin) iptâli için dava açılabilirliğini»⁵²⁶

√ « ‘Tasarrufun iptâli davası’ ile ‘muvazaa (BK. 18, şimdi; TBK. 19) nedeniyle tapu iptâli ve tescil davası’nın terditli olarak açılabilir-

⁵²⁰ Bknz: 17. HD. 15.04.2008 T. 1204/1936; 16.09.2008 T. 1246/4471; 04.04.2011 T. 7832/3036; 26.10.2010 T. 5337/8808 (www.e-uyar.com)

⁵²¹ Bknz: 17. HD. 28.9.2009 T. 6788/5741 (www.e-uyar.com)

⁵²² Bknz: 17. HD. 24.7.2009 T. 6030/1710 (www.e-uyar.com)

⁵²³ Bknz: 17. HD. 12.5.2009 T. 2906/3094 (www.e-uyar.com)

⁵²⁴ Bknz: 17. HD. 18.5.2009 T. 1716/3303 (www.e-uyar.com)

⁵²⁵ Bknz: 17. HD. 24.7.2009 T. 6030/1710; 19.11.2008 T. 2804/5381; 4.11.2008 T. 3947/5089; 15.5.2008 T. 5260/6830 (www.e-uyar.com)

⁵²⁶ Bknz: 17. HD. 4.4.2011 T. 7832/3036; 26.10.2010 T. 5337/8808; 28.9.2009 T. 6788/5741; 16.9.2008 T. 1246/4471; 15.4.2008 T. 1204/1936 (www.e-uyar.com)

ceğini, muvazaa hukuki nedenine dayalı davalarda zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerin söz konusu olmadığını»⁵²⁷

√ «Muvazaa nedenine dayalı iptâl davaları» ile «İİK. 277 vd. dayalı iptâl davaları» arasında sadece güttükleri «amaç» bakımından bir benzerlik bulunmadığı; İİK. 277 vd. dayalı iptâl davalarının «borçlu tarafından geçerli olarak yapılmış olan bazı tasarrufların hükümsüz kılınması için» açıldığı, buna karşın muvazaa davalarının ise «alacaklı ve borçlunun yaptığı tasarrufi işlemlerin gerçekte hiç yapılmamış olduğunu tesbit ettirmeyi» amaçladığı, bu tür davaların dinlenebilmesi için davacının icra takibine geçmesine ve aciz belgesi almasına gerek bulunmadığı sadece davacının, danışıklı (muvazaalı) işlemde bulunmuş olan kişide bir alacağının bulunmasının yeterli olduğu, İİK'nun 277 vd. maddelerinde düzenlenmiş olan iptâl davası açma hakkının, davacının genel hükümlere (BK. 18, şimdi; TBK. 19) dayanarak «muvazaa davası»nı açmasına engel teşkil etmediği, davacının muvazaa iddiasını kanıtlaması durumunda, iddianın dava konusu taşınmazın aynına ilişkin olmayıp, alacağın tahsiline yönelik bulunduğu gözetilerek, dava sonucunda İİK'nun 283/I. maddesinin benzetme yoluyla (kıyasen) uygulanarak «iptâl ve tescile gerek olmaksızın davacının taşınmazın haciz ve satışını isteyebilmesi» yönünde hüküm kurulması gerekeceğini»⁵²⁸

√ «Davacı-alacaklının dilerse BK. 'nun 18. (şimdi; TBK. 'nun 19.) maddesine göre, dilerse İİK'nun 277 vd. göre 'muvazaa sebebiyle' iptâl davası açabileceğini; HMK'nun 33. maddesine göre 'bir davada ileri sürülen maddi olgu ve bulgulara göre yasa maddelerini bulmak ve davanın hukuki nitelendirmesi yapmanın hakimnin doğrudan görevi olduğunu»⁵²⁹

belirtmiştir.

E) Yakın zamana -21.01.213 tarihi Yargıtay Başkanlar Kurulu kararına kadar⁵³⁰ «muvazaa nedenine dayalı tasarrufun» davaları hakkında yerel mahkemelerce verilen kararları temyizen incelemiş olan **Yargıtay 4. Hukuk Dairesi** bu konudaki içtihatlarında;

√ «İİK. 277 vd. ve BK. 18'e (şimdi; TBK. 19'a) göre 'muvazaa' nedeniyle iptal davası açılabileceğini»⁵³¹

⁵²⁷ Bknz: 17. HD. 17.6.2008 T. 630/3223; 27.3.2008 T. 5099/1546 (www.e-uyar.com)

⁵²⁸ Bknz: 17. HD. 8.10.2007 T. 4397/3011 (www.e-uyar.com)

⁵²⁹ Bknz: 17. HD. 15.11.2007 T. 3042/3663; 17.7.2007 T. 3519/2534 (www.e-uyar.com)

⁵³⁰ Bknz: R.G. 26.01.2013 T. s:28540

⁵³¹ Bknz: 4. HD. 24.3.2010 T. 2797/3315; 11.3.2010 T. 15119/2684; 13.7.2009 T. 7584/9369 vb. (www.e-uyar.com)

√ «Danışıklı (muvazaalı) olan bir hukuki işlem ile üçüncü kişiye zarar verilmesinin, ona karşı işlenmiş bir haksız eylem niteliğinde olduğu, üçüncü kişinin danışıklı (muvazaalı) işlem ile haklarının zarar gördüğünün benimsenebilmesi için, onun danışıklı işlemde bulunanda bir alacağının var olması ve bu alacağın ödenmesini önlemek amacıyla danışıklı işlemin yapılmış olması gerektiğini»⁵³²

√ «BK. 'nun 18. (şimdi; TBK. 'nun 19.) maddesine dayalı tasarrufun iptali davalarında, İİK 'nun 277. maddesinde düzenlenen koşulların aranmayacağını»⁵³³

√ «Muvazaalı icra takibinin iptâlî için iptâl davası açılabileceğini»⁵³⁴

√ «Davacı alacaklı tarafından 'kendisine borçlu olan davalı ile diğer davalı üçüncü kişi arasındaki işlemin, danışıklı (muvazaalı) olduğu, kendisini alacağından yoksun bırakmak amacıyla yapılmış olduğu ileri sürülerek BK. 18'e (şimdi; TBK. 19'a) dayanılarak iptal davası açılabileceğini, muvazaanın, onlara karşı işlenmiş bir haksız fiil niteliğinde olduğunu, bu davanın dinlenebilmesi için, davacı-alacaklının ayrıca 'aciz belgesi'ne dayanmak zorunda olmadığı, davadan muvazaanın varlığının anlaşılması halinde, İİK. 283/1'e göre 'iptal ve tescil olmaksızın taşınmazın haciz ve satışının istenebileceğine' karar verilmesi gerekeceğini»⁵³⁵

√ «Muvazaanın ' tarafların, üçüncü kişileri aldatmak amacıyla kendi gerçek iradelerine uymayan haksız eylem niteliğinde anlaşmaları' olduğunu, muvazaa iddiasının her zaman ileri sürülebileceğini (bu durumda zamanaşımının ya da hak düşürücü sürenin söz konusu olmayacağını)»⁵³⁶

√ «Muvazaalı işlemler (haciz, satış, ipotek vs.) hakkında iptâl davası açabileceğini»⁵³⁷

√ «Danışıklı (muvazaalı) işlem nedeniyle, hakları zarara uğratılan üçüncü kişilerin, bu danışıklı (muvazaalı) işlemin geçersizliğini ileri

⁵³² Bknz: 4. HD. 12.5.2009 T. 12633/6745 (www.e-uyar.com)

⁵³³ Bknz: 4. HD. 5.3.2009 T. 7929/3172 (www.e-uyar.com)

⁵³⁴ Bknz: 4. HD. 24.3.2010 T. 2797/3315; 11.3.2010 T. 15119/2684; 1.5.2008 T. 2996/6066; 8.11.2007 T. 12753/13696; 31.5.2007 T. 4760/7445 (www.e-uyar.com)

⁵³⁵ Bknz: 4. HD. 12.5.2009 T. 12633/6745; 17.3.2008 T. 6100/3475; 17.3.2008 T. 1813/3444; 21.2.2008 T. 5775/2100 vb. (www.e-uyar.com)

⁵³⁶ Bknz: 4. HD. 13.3.2008 T. 7208/3253; 9.4.2007 T. 2654/4665 (www.e-uyar.com)

⁵³⁷ Bknz: 4. HD. 10.12.2007 T. 2393/15778; 24.5.2007 T. 5742/7066; 13.12.2004 T. 6067/14091 vb. (www.e-uyar.com)

sürebileceklerini, çünkü danışıklı (muvazaalı) bir hukuki işlemin onlara karşı işlenmiş bir 'haksız fiil' niteliğinde olduğu, 'desteklerini öldüren' davalının (ya da 'trafik kazasında yaralanmasına neden olan' davalının veya 'boşanma davasına bağlı olarak açılan maddi/veya manevi tazminat davalarında, boşandığı eşinin') diğer davalıya-kendilerine tazminat ödememek için- yaptığı danışıklı (muvazaalı) satış işleminin iptâli istemiyle davacılar (alacaklılar) tarafından açılan iptâl davasında, davacıların açtıkları tazminat (ya da ceza) davasının sonucunun beklenilmeden, davacıların davalıdan ne kadar alacaklı olduğu belirlenmeden, iptâl davasının sonuçlandırılmayacağını»⁵³⁸

√ «İİK. 277 vd. göre 'tasarrufun iptâli davası' açılabilmesi için, davacının davalıdaki alacağından dolayı yaptığı icra takibinin kesinleşmiş olması ve bu takip (ler) sonucu alacaklının 'aciz belgesi'ne dayanması gerekirse de, davacı-alacaklı tarafından açılmış veya açılacak alacak (tazminat) davasını sonuçsuz (karşılıksız) bırakmak amacı ile kötü niyetli borçlu-davalı ile diğer davalı üçüncü kişi arasında yapılmış olan danışıklı (muvazaalı) mal kaçırmaya yönelik hukuki işlemlerin (tasarrufların) iptâli için de -BK. 18'e (şimdi; TBK. 19'a) dayalı olarak- iptâl davası açılabilceğini, bu davanın dinlenebilmesi için, davacı-alacaklının ayrıca 'aciz belgesi' ibraz etmesine gerek bulunmadığını»⁵³⁹

√ «18 yaşını henüz doldurmuş birinin, satın alma tarihine çok yakın tarihlerde yapılmış olan kira sözleşmeleriyle gelir sağlayacağını ve bu gelirle 4.865.000.000 TL bedelle taşınmaz satın alacağını kabulünün hayatın olan akışına ters düşeceğinden, davacının, davalı borçlu hakkında, alacağının tahsili için yaptığı icra takibinden sonra, davalı borçlu ile diğer davalı kızı arasındaki satışın muvazaalı olduğu sonucuna varılarak açılan iptâl davasının kabulü doğrultusunda karar verilmesi gerekeceğini»⁵⁴⁰

belirtmiştir.

F) Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun da bu konuda kesin bir tavır sergilemediğini -özellikle kararların gerekçe bölümünde- kimi kez «muvazaalı işlemler hakkında iptâl davası açılabilceği»⁵⁴¹ kimi kez

⁵³⁸ Bknz: 4. HD. 1.11.2007 T. 13999/13413; 26.10.2007 T. 13684/13083; 9.4.2007 T. 2660/4675 vb. (www.e-uyar.com)

⁵³⁹ Bknz: 4. HD. 5.3.2009 T. 7929/3172; 21.6.2007 T. 6454/8425; 24.5.2007 T. 8388/6948; 7.3.2007 T. 3924/2876 vb. (www.e-uyar.com)

⁵⁴⁰ Bknz: 4. HD.4.11.2004 T. 12951/12703 (www.e-uyar.com)

⁵⁴¹ Bknz: HGK. 14.4.2007 T. 4-79/77; 3.5.2000 T. 4-823/85; 11.6.1997 T. 4332/520; 9.4.1975 T. 12-1274/528 (www.e-uyar.com)

ise «iptâl davasının geçerli tasarruflar için söz konusu olabileceğini, muvazaalı işlemlerin iptâl davasına konu olamayacağını»⁵⁴² ifade ederek, bu konuda çelişkili kararlar vermiştir...

Burada, muvazaa nedenine (TBK. 19) dayalı 'iptâl' (ya da «iptâl ve tescil») istekleri hakkında **Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin** -kimi kez oyçokluğu kimi kez de oybirliği ile- oluşturduğu ve yıllardır hiç sapma göstermeden aynı doğrultuda devam eden içtihatlarının⁵⁴³ isabetli olup olmadığına da değinmek istiyoruz. **Yüksek mahkeme** bu içtihatlarında «davacı alacaklının, herhangi bir aciz vesikası ibraz etmeden hatta alacağının kesinleşmesini beklemeden, borçlu hakkında açtığı teminat/alacak davası devam ederken 'borçlunun üçüncü kişilerle muvazaalı işlemlerde bulunduğunu' -örneğin; taşınır/taşınmaz mallarını başkalarına devrettiğini/sattığını/üzerinde ipotekler kurduğunu/kaydına uzun süreli kira sözleşmelerin iptâlini isteyebileceğini, bunda hukuki yararı bulunduğunu, çünkü borçlunun üçüncü kişilerle yaptığı bu tür muvazaalı işlemlerin 'haksız eylem' niteliğinde bulunduğunu, ancak bu tür davalarda davacının asıl amacı davalı-borçludaki alacağını tahsil etmek olduğundan, -davacı dilekçesinde 'tapu (trafik) kaydının iptâli ile tekrar davalı borçlu adına tescilini' istemiş dahi olsa- davacıyı haklı bulan mahkemenin -İİK. mad. 283 hükmünü kıyasen uygulayarak- tapu ya da trafik kaydının iptâline (ve tekrar borçlu adına tesciline) gerek kalmaksızın (dava konusu taşınmazların tesciline gerek kalmaksızın) 'dava konusu taşınmazların/taşınırların haciz ve satışını isteyebilmesi' yönünde hüküm kurulması gerekeceğini» oyçokluğu ile belirtirken, bu içtihatların «karşı oy» yazısında «İİK. 277 vd. göre iptâl davası açabilmek için 'alacağının kesinleşmesi'ne ve 'aciz vesikası' olması gereken davacı alacaklının bunları yerine getirmeden, açtığı tazminat/alacak davasında 'alacak veya tazminatın doğum tarihine yakın tarihlerde borçlunun üçüncü kişilerle muvazaalı işlemlerde bulunarak malvarlığını kaçırdığını' ileri sürüp, bu işlemlerin iptâlini istemeyeceği, eğer buna olanak tanınırsa, İİK. 277 vd. maddelerinin uygulama alanı kalmayacağı, çünkü herkesin alacak/tazminat istemli davalarında -davanın sonuçlanmasını, alacağının kesinleşmesini beklemeden, borçlu hakkında aciz vesikası almadan- iptâl isteminde bulunarak amacına kolaylıkla ulaşabileceği, bu davaların hem «yasal dayanağı»nın bulunmadığı hem de bu aşamada davacının -henüz alacağı kesinleşmediği için- dava açmakta «hukuki yararı» bulunmadığı, ayrıca davacının asıl alacak ve tazminat

⁵⁴² Bknz: HGK. 14.4.2004 T. 15-182/220; 3.5.2000 T. 4-823/851 (www.e-uyar.com)

⁵⁴³ Bknz: **UYAR,T./UYAR,A./UYAR,C.** İİK Şerhi, C:3, s:4329 vd'da sunulan içtihatlar – **UYAR, T.** İİK. Şerhi, C:11, s:18704 vd.

davasını kaybetmesi halinde, davalıların (borçlu ve üçüncü kişilerin) tasarruf haklarının kısıtlanmış olmasından doğacak zararlarının kimin tarafından karşılanacağına bir sorun olarak ortaya çıkacağı» ileri sürülmüştür...

Kanımızca, alacaklı -alacağı kesinleşmeden, borçlu hakkında aciz vesikası almadan- borçlu hakkında açtığı *t a z m i n a t* ya da *a l a c a k d a v a s ı* devam ederken «borçlunun, üçüncü kişilerle muvazaalı işlemlerde (TBK. mad. 19) *bulunarak, mallarını kaçırdığını*» ileri sürerek açtığı davada haklı görülmesi halinde, mahkemece muvazaalı işlem iptâl edilip, dava konusu taşınmaz/sicile kayıtlı taşınır tekrar borçlu adına tescil edilmelidir. Burada, İİK. mad. 277'deki koşulları yerine getirerek dava açmamış olan davacıya -bu koşulların yerine getirilmesi halinde uygulanabilecek olan- İİK. mad. 283'e göre «dava konusu taşınmaz/taşınır üzerinde haciz ve satış isteyebilme yetkisi» verilmemelidir... Davacının amacının, «yaptığı/yapacağı icra takibi sonucunda alacağını tahsil etmek olanağına kavuşmak» olması, davacının istemi doğrultusunda TBK. mad. 19'e göre karar verilmesine engel teşkil etmemelidir.⁵⁴⁴

Bugün -«muvazaa nedenine dayalı» tasarrufun iptali davaları dahil- tüm «tasarrufun iptali davaları» sonucunda yerel mahkemelerce verilen kararları temyizen inceleyen **Yargıtay 17. Hukuk Dairesi** de aynı görüşte olup, «borçlu hakkında açtığı *t a z m i n a t* (*a l a c a k d a v a s ı*) devam ederken, borçlunun kendisine ait taşınmazı (taşınmazları), alacaklılarından mal kaçırmak amacıyla başka kişilere satması üzerine, alacaklı tarafından TBK.'nın 19. maddesine dayanarak – aciz belgesi ibraz etmeden ve beş yıllık İİK.'nin 284. maddesindeki hak düşürücü süre geçmiş bile olsa- ‘tapu iptali ve tescil davası’ açılabilceğini»⁵⁴⁵

d) «Nam-ı müstear» ile gizlenmiş işlemler hakkında iptâl davası açılabilir.⁵⁴⁶

Sözlük anlamı «bir kişinin, sanat, edebiyat, ticaret hayatında yahut faaliyette bulunduğu herhangi bir işte, kimliğini gizlemek için seçtiği

⁵⁴⁴ Bu konuda; Sayın **M. H. SURLU**'nun HGK. 3.5.2000 T. 4-823/851 sayılı kararı altındaki “muhalefet şerhi”ne bknz.

⁵⁴⁵ Bknz: 17. HD. 28.03.2013 T. 6151/4361; 04.03.2013 T. 5918/2619 (www.e-uyar.com)

⁵⁴⁶ Bu konuda ayrıntılı ve nitelikli bir inceleme için bknz: **ERDÖNMEZ, G.** Nam-ı Müstear ve Tasarrufun İptali Davaları (Bankalar Der. Aralık/2006, S: 59, s: 84 vd.)

ad»⁵⁴⁷ olan -ve uygulamada «*mehlâs*» ya da «*takma ad*» da denilen-nam-ı müstear durumunda, borçlu çeşitli nedenlerle -özellikle, konumuz bakımından, alacaklılarından mal kaçırmak amacı ile- «kendi adını gizleyerek, yapmak istediği hukuki işlemi bir başkasına, kendi hesabına» yaptırır.⁵⁴⁸

Borçlunun adını gizleyerek, borçlu hesabına ancak kendi adına hareket ederek üçüncü kişilerle işlemde bulunan bu kişiye *nam-ı müstear* denilir.

Uygulamada, borçlunun gerçekte kendi adına satın almak üzere bedelini ödediğini bir *taşınmaz* veya *aracı*, alacaklılarından kaçırmak amacı ile yakınları adına tescil ettirmiş olması halinde, tasarruf (hukukî işlem) dışarıdan üçüncü kişiler arasında yapılmış görünmesine rağmen, gerçekte bedeli borçlunun malvarlığından çıkmış fakat karşılığı, borçlunun arkasına gizlendiği kişinin malvarlığına girmiştir.⁵⁴⁹

Medeni Kanun ve Borçlar Kanununda bu kurumu düzenleyen açık bir hüküm bulunmamasına rağmen, gerek **doktrinde**⁵⁵⁰ ve gerekse -aşağıda belirteceğimiz gibi- **Yargıtay içtihatlarında**; -biraz sonra belirteceğimiz gibi- «*nam-ı müstear iddialarının dinlenebilir*» olduğu kabul edilmektedir.

Kanımızca tüm nam-ı müstear vasıtasıyla işlem yapılan durumlarda İİK. 277 vd. göre iptâl davası açılabilir.^{551 552}

Yüksek mahkeme -eski tarihli- bir kararında «*borçlu kocanın, borcunu ödememek amacıyla kendisine ait (parasını ödeyerek/satın aldığı) aracı, trafikte karısı adına tescil ettirmesi olayının nam-ı müs-*

⁵⁴⁷ Türk Hukuk Lügatı, 3. Baskı, 1991, s: 266 – **ŞENER, E.** Hukuk Sözlüğü, 2001, s: 586 – **YILMAZ, E.** Hukuk Sözlüğü, 2004, s: 897

⁵⁴⁸ Bknz: 4. HD. 3.7.1973 T. 7053/7760 (www.e-uyar.com)

⁵⁴⁹ **KOSTAKOĞLU, C.** agm. (Ad. D. 1989/6, s: 12 - Yasa D. 1989/8, s: 104 vd.)

⁵⁵⁰ **KOSTAKOĞLU, C.** agm (Ad. D. 1989/6, s: 12 - Yasa D. 1989/8, s: 104 vd.) **ERDÖNMEZ, G.** agm. s: 86

⁵⁵¹ Karş: **MUŞUL, T.** age. s:1290

⁵⁵² Karş: **ERDÖNMEZ, G.** agm. s: 85 vd. (Bu görüşe göre; «şahısta muvazaâ» yani, «tarafardan birisinin ismini, üçüncü kişilerden gizlemek amacı ile, başka bir kişinin öne sürülmesi» durumunda örneğin; borçlu (B) ve onunla birlikte hareket eden (C), alacaklılardan mal kaçırmak için (Ü) ile anlaşılır ve (C) ile (Ü) arasında bir satış akdi yapılırsa, bu satış akdi «muvazaalı olduğu» için muvazaalı tasarruflar hakkında da İİK. 277 vd. göre iptâl davası açılmayacağından-alacaklılar tarafından «muvazaâ davası»na (BK. 18) konu edilebilir...)

tear demek olduğunu, İİK. 277 vd. göre değil, BK. 18'e göre iptâlî gerekeceğini»⁵⁵³ vurgulamışken daha sonraki kararlarında;

√ «6183 s. AATUHK'nun uygulanmasından doğan her türlü davalar için avukatlı ücreti tutarının maktu olarak belirlenmesi gerektiğini; davalı borçlunun, dava konusu araçları parasını kendi vererek diğer oğlu adına satın almasına ilişkin tasarrufların, namı müstear şeklinde muvazaalı yapıldığı gerekçesi ile iptal edilebileceğini, borçlunun oğlunun tasarrufların yapıldığı sırada gerek sigortalılık başlangıcı gerekse işe başlama tarihi nazara alındığında, iptale tabi tasarrufların bedelini ödeyebilecek ekonomik güce sahip olduğunun hayatın olağan akışına aykırı olduğunu, borçlunun mamelekenden çıkan para ile üçüncü kişinin malvarlığına giren artışların da tasarrufun iptaline konu olabileceğini, tanık beyanlarının tek başına iyiniyet ve ekonomik durumun ispatında yeterli olmadığını»⁵⁵⁴

√ «Namı müstear (inançlı işlem) ile gizlenmiş muvazaalı işlemler hakkında iptal davaları açılabilirliğini»⁵⁵⁵

√ «Borçlunun, hakkında yapılan icra takibini sonuçsuz bırakmak için 'parasını ödeyerek satın aldığı taşınmazı, kız kardeşi adına tescil ettirmesi' işleminin iptâl davasına konu olabileceğini»⁵⁵⁶

√ «Bedeli borçlu tarafından ödenip tapu kaydı eşi adına oluşturulan taşınmaz hakkında açılan iptâl davasının kabulü gerekeceğini»⁵⁵⁷

√ «Borçlu tarafından parası ödenerek satın alınan ancak borçlunun isteği üzerine karısı adına tapuya tescil edilen taşınmaz hakkında iptâl davası açılabilirliğini, çünkü kocanın bu işleminin gerçekte karısı yararına yapılmış 'bağış' niteliğini taşıyacağını»⁵⁵⁸

belirtmiştir.

e) Borçlandırıcı (iltizami) işlemler hakkında iptâl davası açılmasına gerek yoktur.⁵⁵⁹ Çünkü, «borçlandırıcı işlemler sonu-

⁵⁵³ Bknz: 4. HD. 3.7.1973 T. 7053/7760 (www.e-uyar.com)

⁵⁵⁴ Bknz: 17. HD. 09.09.2013 T. 7129/11624 (www.e-uyar.com)

⁵⁵⁵ Bknz: 17. HD. 18.03.2013 T. 6263/3521 (www.e-uyar.com)

⁵⁵⁶ Bknz: 14. HD. 19.10.2001 T. 5932/6946 (www.e-uyar.com)

⁵⁵⁷ Bknz: 15. HD. 29.4.1993 T. 2212/2029 (www.e-uyar.com)

⁵⁵⁸ Bknz: 15. HD. 21.10.1988 T. 2561/3344; 26.4.1984 T. 775/1466 (www.e-uyar.com)

⁵⁵⁹ **UMAR, B.** age. s: 56 – **KURU, B.** age. C: 4, s: 3411, El Kitabı, 2. Baskı, s:1399 – **BERKİN, N.** age. s: 491 – **ANSAY, S. Ş.** age. s: 325 – **GÜRDOĞAN, B.** age. s: 222 – **GÜRDOĞAN, B.** İptal Davaları («İcra ve İflas Kanunu Değişiklik Tasarısı Hakkında Seminer»e sunulan bildiri) s: 157 – **MUŞUL, T.** age. C:2, s:1750 – **KURU, B./ARSLAN, R./YILMAZ, E.** İcra ve İflâs Hukuku, 27. Baskı, 2013, s:614

cunda -ayrıca «tescil» ya da «teslim» gibi tasarrufi işlem yapılmadan- mal borçlunun malvarlığından çıkmamış olduğu için iptâl davası açılmasına gerek kalmadan, alacaklı o malı haczettirebilir ya da borçlunun iflâsı halinde o mal da iflâs masasına girer.

Nitekim, **yüksek mahkeme**, borçlunun yaptığı «satış vaadi» hakkında iptâl davası açılmayacağını,⁵⁶⁰ eğer «satış vaadi tapuya şerh verilmişse, o zaman iptâl davasına konu olabileceğini»⁵⁶¹ belirtmiştir.

Aynı şekilde; «taşınmazın kiralınmasına ilişkin sözleşmelerin, ancak tapu siciline şerh verilmesi halinde tasarrufun iptali davasına konu olabileceğini»⁵⁶² ifade etmiştir.

f) Borçlunun haczedilmeyen (İİK. mad. 82) bir malını malvarlığından çıkarması, iptâl davasına konu olamaz. Çünkü, borçlunun bu işleminden alacaklıları zarar görmüş değildir. Bir malın haczinin mümkün olup olmadığına karar verme yetkisi icra mahkemesine ait olmakla beraber (İİK. mad. 82) iptâl davasında, «iptâli istenen tasarruf konusu mal ya da hakkın haczinin mümkün olup olmadığını», davaya bakan mahkeme karar verecektir.⁵⁶³

Ancak **doktrinde** ileri sürülen **diğer bir görüşe göre**⁵⁶⁴ «ne lehine iptâle tâbi tasarruf yapılmış olan üçüncü kişi ve ne de borçlu 'iptâle tâbi tasarruf konusu malın haciz edilemeyeceğini ileri süremez... Çünkü, üçüncü kişi, alacaklı ile borçlu arasındaki icra takibinde taraf değildir. Borçlu da; tasarruf konusu mal üçüncü kişinin mülkiyetine geçmiş olduğundan ve tasarrufun iptâline karar verilmesiyle borçlunun mülkiyetine geri dönmeyeceğinden, haczedilmezlik iddiasında bulunamaz... 'Borçlu' ya da 'üçüncü kişi' bu hususu şikayet yolu ile icra mahkemesine bildiremeyeceği gibi, iptâl davasında da mahkemede ileri süremezler...»

Yüksek mahkeme de bu konudaki içtihatlarında;

√ « 'Mesken' niteliğindeki taşınmaza ilişkin borçlunun tasarrufunun iptâline karar verilmesi halinde, taşınmazın mülkiyeti borçluya dönmeyeceğinden, borçlu tarafından bu taşınmaz hakkında 'hacze-

⁵⁶⁰ Bknz: 13. HD. 9.10.1979 T. 3558/4980 (www.e-uyar.com)

⁵⁶¹ Bknz: 17. HD. 5.5.2008 T. 1637/2353; 15. HD. 30.9.2002 T. 3158/4300; 20.9.1995 T. 3945/4845; 26.1.1990 T. 5153/160; 19.12.1990 T. 4739/5602 (www.e-uyar.com)

⁵⁶² Bknz: 17. HD. 07.04.2011 T. 335/3215 (www.e-uyar.com)

⁵⁶³ **GÜRDOĞAN, B.** age. s: 223, dipn. 617 – **SARISÖZEN, İ.** İcra ve İflas Hukukuna Göre İptal Davalarında Yargılama Usulü (ABD. 1977/2, dipn. 3)

⁵⁶⁴ **KURU, B.** age. C: 4, s: 3476 vd. – **KURU, B.** El Kitabı, s:1415

dilmezlik şikayeti'nde ('meskeniyet iddiası'nda) bulunulamayacağını»^{565 566}

√ «*Tasarrufun iptâlî davasını kazanan alacaklının, bu ilamı icra dosyasına koyarak, üçüncü kişi adına kayıtlı bulunan taşınmaza -borçlusunun borcundan dolayı- haciz koydurması üzerine, taşınmaz maliki üçüncü kişi tarafından -icra takibine taraf olmadığı, takipte 'borçlu' sıfatını taşımadığı için- «haczedilmezlik şikayeti»nde bulunulamayacağını»^{567 568}*

√ «*İptal davasına bakan mahkemenin 'dava konusu taşınmazın borçlunun meskeni olup olmadığı' araştıramayacağını, borçlunun dava konusu taşınmazı -diğer davalı- üçüncü kişiye satmakla meskeniyet iddiasından vazgeçmiş sayılacağını»⁵⁶⁹*

belirtmiştir.

g) Borçlunun kişilik haklarından olan ve aile hukukuna giren; boşanma, evlat edinme, nesebin tanınması gibi eylem ve işlemleri iptâl davasına konu olamaz.⁵⁷⁰

h) Alacaklılarına zarar vermek amacı ile borçlunun kasden yaptığı ihmali işlemler de, iptâl davasına konu olabilir. Örneğin; *borçlunun kasden ödeme emrine itiraz etmemesi*^{571 572} veya *alacak davasında kasden zamanaşımı def'inde bulunmamış olması* da iptâl davasının konusunu teşkil edebilir. Bu durumda, alacaklılar açtıkları iptâl davasında, borçlunun alacaklarına zarar vermek kasdıyla hareket ettiğini isbat ederek, «*ödeme emrine itirazda bulunulmuş veya zamanaşımı def'inde bulunulmuş gibi, haklarının saklı kalmasını*» talep edebilirler. Bu istem üzerine, borçlunun ihmali işlemlerinin iptâlî karar veren mahkeme, «*davacıların itiraz hakkını veya zamanaşımını kullanmalarına*» karar verebilir.⁵⁷³

⁵⁶⁵ Bknz: 12. HD. 6.6.2005 T. 9692/12254; 12.2.2005 T. 1234/3437; 20.9.1995 T. 11388/11631 (www.e-uyar.com)

⁵⁶⁶ Karş: 12. HD. 26.11.1992 T. 7896/14934; 21.11.1983 T. 7982/9211 (www.e-uyar.com)

⁵⁶⁷ Bknz: 12. HD. 8.2.2005 T. 24990/2109; 20.9.1995 T. 11388/11631 (www.e-uyar.com)

⁵⁶⁸ Karş: 12. HD. 17.2.2004 T. 26637/3061 (www.e-uyar.com)

⁵⁶⁹ Bknz: 15. HD. 17.3.1997 T. 826/1399; 27.2.1995 T. 706/1077; 17.12.1987 T. 3690/4496 (www.e-uyar.com)

⁵⁷⁰ **UMAR, B.** age. s: 61 – **GÜRDOĞAN, B.** age. s: 223 – **ANSAY, S. Ş.** age. s: 326 – **BERKİN, N.** age. s: 494

⁵⁷¹ Bknz: FMK. 19.10.1939 T. (JdT 1940 II, 29) Naklen; **BERKİN, N.** age. s: 513

⁵⁷² Bknz: 15. HD. 21.11.2006 T. 4991/6698; 15.9.1990 T. 3485/3260 (www.e-uyar.com)

⁵⁷³ **BERKİN, N.** age. s: 514

1) Borçlu tarafından «gerçek bir alacak-borç ilişkisine dayanmayan» alacağın temlikli işlemleri hakkında iptal davası açılabilir.

Yüksek mahkeme bu konuyla ilgili olarak;

√ «*Davalı borçlu ile davalı üçüncü kişi arasında yapılan alacağın temlikli işleminin muvazaalı ve kötüniyetle yapıldığı gerekçesiyle iptaline karar verilebileceğini*»⁵⁷⁴

√ «*Davalı üçüncü kişinin alacağının, davacının alacağından önce doğması ve temlik işleminin muvazaalı olmadığı sonucuna varılması halinde, üçüncü kişi ile borçlu arasında gerçekleşen alacağın temlikine yönelik açılan tasarrufun iptali davasının reddine karar verilmesi gerekeceğini*»⁵⁷⁵

√ «*Dava konusu temlik tasarrufunun gerçek bir borç ödemesine ilişkin olup olmadığının tespiti bakımından davalı borçlu ile dava dışı ... Yetiştirme Yurdu arasındaki yapılan 16.2.2009 tarihli ihale evraklarının tümü (sözleşme, hak ediş raporları, ödeme belgeleri, söz konusu ihale işinin alt taşeron tarafından yapılıp yapılamayacağı gibi hususlar) ilgili idareden istenerek, davalı borçlu O. davalı S. ve davalı S.'nin müdürlüğünü yaptığını belirttiği dava dışı şirketin (Ticari sicil kayıtları istenerek davalı S.'nin adı geçen şirketle bağı belirlendikten sonra) ticari defterleri üzerinde mali müşavir veya hesap uzmanı bilirkişiye inceleme yaptırılıp rapor alınması gerekeceğini*»⁵⁷⁶

√ «*Borçlu tarafından kendisinden gerçekten alacaklı olan üçüncü kişiye yapılan (muvazaalı olmayan) temlik işleminin iptaline karar verilemeyeceğini*»⁵⁷⁷

√ «*Gerçek bir alacak için yapılmış olan 'temlikin iptaline' karar verilemeyeceğinden, mahkemece davalılar (borçlu ile üçüncü kişi) arasında yapılmış olan temlikin dayandığı bir alacak ilişkisinin bulunup bulunmadığı, gerekirse tarafların defterleri üzerinde inceleme yapılarak araştırılması yani temlik işleminin muvazaalı ya da alacaklılara zarar verme kasdıyla yapılıp yapılmadığının, taraflar arasında temlikli gerektirecek bir ticari ilişkinin var olup olmadığının araştırılması gerekeceğini– Temlikin 'mutad dışı ödeme' olarak kabul edilemeyeceğini*»⁵⁷⁸

⁵⁷⁴ Bknz: 17. HD. 1.10.2013 T. 10340/13129 (www.e-uyar.com)

⁵⁷⁵ Bknz: 17. HD. 02.04.2013 T. 6958/4611 (www.e-uyar.com)

⁵⁷⁶ Bknz: 17. HD. 11.03.2013 T. 14091/3212 (www.e-uyar.com)

⁵⁷⁷ Bknz: 17. HD. 14.02.2011 T. 6625/1151; 4. HD. 21.12.2010 T. 13071/13307; 17. HD. 25.10.2010 T. 8599/8755 (www.e-uyar.com)

⁵⁷⁸ Bknz: 17. HD. 04.04.2011 T. 7798/3034; 28.02.2011 T. 1421/1750 (www.e-uyar.com)

√ «Alacağın temlik işlemi hakkında ‘temlikin gerçek bir alacak-borç ilişkisine dayanmadığı’ iddiasıyla-iptal davası açılabilceğini»⁵⁷⁹

belirtmiştir.

i) İptal davası, borçlunun alacaklılarına zarar vermek kasdı ile yaptığı hukuki işlemlere yönelik olduğundan, **borçlunun aleyhine açılan bir davada, karşı tarafla anlaşarak davayı kaybetmiş olması halinde**, alacaklıları, alınan mahkeme kararının «hile» nedeniyle iptâlini sağlamak için İcra ve İflâs Kanununa göre bir iptal davası açamazlar.⁵⁸⁰ Alacaklılar ancak, karara karşı «yargılamanın iadesi» yoluna (HMK. mad. 376) başvurabilirler.⁵⁸¹

j) «Cebri icra yolu ile yapılan satışlar» hakkında da -kural olarak- iptâl davası açılmaz.⁵⁸² Çünkü, ortada, borçlunun serbest iradesi ile yaptığı bir tasarruf yoktur. Halbuki; ancak borçlunun -mal kaçırmak amacı ile- üçüncü kişilerle yaptığı tasarruflar iptâl davasına (İİK. mad. 277 vd.) konu olabilir. Yani, «*cebri icra yolu ile yapılan satışlar, borçlu tarafından yapılmış bir tasarruf*» niteliğinde değildir...

Ancak, borçlu -alacaklılarından mal kaçırmak amacıyla- anlaştığı üçüncü bir kişiyle *muvaazalı olarak borç ilişkisi yaratarak*, aleyhine takip yapılmasını sağlayarak malvarlığına dahil malların ihale ile satılmasını gerçekleştirmişse, bu tür ihaleler hakkında iptâl davası açılabilir...

Yüksek mahkeme, bu konuya ilişkin olarak;

√ «Kural olarak ‘cebri icra yoluyla yapılmış olan satışlar (ihaleler) hakkında’ iptâl davası açılmayacağını, ancak «alacaklısından mal kaçırmak amacına yönelik bir (muvaazalı) alacak- borç ilişkisi yaratılarak, takip yapılmak suretiyle gerçekleştirilen ihaleler hakkında iptâl davası açılabilceğini»⁵⁸³

⁵⁷⁹ Bknz: 17. HD. 05.07.2010 T. 5564/6375; 19.04.2010 T. 2387/3606; 01.03.2010 T. 9111/1733; 11.02.2010 T. 10446/1043; 04.02.2010 T. 330/757; 09.01.2009 T. 6091/7275; 02.06.2009 T. 1286/3827; 11.03.2010 T. 10418/2168; 30.06.2008 T. 1919/2695; 24.03.2008 T. 5535/1407; 11.03.1999 T. 1146/1615; 20.05.2008 T. 1919/2695; 20.01.2011 T. 7431/220 (www.e-uyar.com)

⁵⁸⁰ Bknz: 13. HD. 24.9.1974 T. 2095/1919; 3. HD. 25.6.1956 T. 841/3633 (www.e-uyar.com)

⁵⁸¹ **KURU, B.** El Kitabı, s:1399 – **KURU, B.** age. C: 4, s: 3412 – **ALTAY, S.** Türk İflâs Hukuku, C: 1, s: 674

⁵⁸² **KURU, B.** age. C: 4, s: 3412 – **KURU, B.** El Kitabı, s:1399 vd.

⁵⁸³ Bknz: 17. HD. 18.9.2008 T. 2637/4156; 16.9.2008 T. 1246/4471; 1.5.2008 T. 188/2286 (www.e-uyar.com)

√ «İcra dairesince, tapu sicilindeki on yıllık kira şerhiyle birlikte satılan ipotekli taşınmaz hakkında, iptâl davası açılmayacağını»⁵⁸⁴ belirtmiştir.

k) Borçlunun taraf olmadığı (yani borçlu tarafından yapılmamış olan) işlemler, iptâl davasına konu olamaz.⁵⁸⁵ Örneğin; borçlunun karısının «borçlunun yetiştirdiği tütünlerin kendisine ait olduğu» konusunda Tekel Müdürlüğüne verdiği beyanname hakkında iptâl davası açılmaz.⁵⁸⁶

Borçlunun vekaleten yapmış olduğu tasarruflar da, iptâl davasına konu olamaz.⁵⁸⁷

Ekonomik değeri bulunmayan işlemler -örneğin; ..... Büyükşehir Belediyesince tahsis edilen işletme hakkının devrine ilişkin işlem hakkında iptâl davası açılmaz.⁵⁸⁸ **Yüksek mahkeme** bir olayda «Borçlu tarafından yapılan, işletme ruhsatı kendisine ait olan özel halk otobüsü hattının başka bir kişiye devrine ilişkin işlem hakkında tasarrufun iptali davası açılmayacağını»⁵⁸⁹ belirtmiştir.

Tasarrufun iptâlî davası açılabilmesi için, iptâle konu olabilecek somut bir tasarruf bulunması gerekir.⁵⁹⁰ **Belli bir tasarruf bildirilmeden, muhtemelen alacak ve borç ilişkisinin iptâlî için iptâl davası açılmaz.**⁵⁹¹

Kadastro tesbit tutanakları, borçlunun iradesi dışında, 3402 sayılı Kadastro Kanununda belirtilen usul ve şekillere göre düzenlendiğinden, kadastro tutanağı ve içeriği hakkında -borçlunun, kadastro çalışmalarını sırasında, kendisine ait tapusuz taşınmazları bildirdiği kişi (eşi) adına tesbit ve tescil ettirmesi işlemi hakkında- iptâl davası açılmaz.⁵⁹²

⁵⁸⁴ Bknz: İİD. 5.4.1969 T. 1668/3785 (www.e-uyar.com)

⁵⁸⁵ Bknz: 17. HD. 01.04.2013 T. 6396/4510; 15. HD. 21.4.1988 T. 1432/1589; 13. HD. 23.3.1982 T. 823/2020 (www.e-uyar.com)

⁵⁸⁶ Bknz: 15. HD. 12.9.1988 T. 328/2777 (www.e-uyar.com)

⁵⁸⁷ Bknz: 15. HD. 1.12.1986 T. 4402/4059 (www.e-uyar.com)

⁵⁸⁸ Bknz: 17. HD. 22.5.2008 T. 384/2764 (www.e-uyar.com)

⁵⁸⁹ Bknz: 17. HD. 22.02.2011 T. 10039/1464 (www.e-uyar.com)

⁵⁹⁰ Bknz: 17. HD. 8.4.2008 T. 4699/1760 (www.e-uyar.com)

⁵⁹¹ Bknz: 17. HD. 27.3.2008 T. 5233/1548 (www.e-uyar.com)

⁵⁹² Bknz: 17. HD. 24.1.2008 T. 4045/268; 21.1.2008 T. 5529/178 (www.e-uyar.com)

III- Açılmış olan tasarrufun iptali davası bazen *konusuz* kalır. **Yüksek mahkeme;**

√ «*Davanın dayanağı olan alacağın ödenmiş olması halinde davanın konusuz kalmış olacağını*»⁵⁹³

√ «*Alacaklı tarafından ‘borçluya ait olduğu yargı kararıyla belirlenen’ mallar üzerinde haciz/muhafaza işlemi yapılmış olması halinde, alacaklının satış isteme imkanı doğmuş olacağından, iptal davasının konusuz kalmış olacağını*»⁵⁹⁴

√ «*Dava konusu taşınmazın, ipotek borcu nedeniyle alacağına mahsuben -dava dışı- ipotekli alacaklıya ihale edilmiş olması halinde, davanın o taşınmaz yönünden konusuz kalmış olacağını*»⁵⁹⁵

√ «*Tasarrufun iptali davaları icra takibine bağlı davalar olduğundan, alacağın herhangi bir şekilde ödenmemesi veya alacaktan vazgeçilmesi halinde, davanın konusuz kalmış olacağını*»⁵⁹⁶

IV- Bir tasarrufun İİK. mad. 277 vd. göre iptâl davasına konu olabilmesi için, «davacı-alacaklının alacağının doğumundan sonra yapılmış olması» gerekir mi? Doktrinde tartışmalı olan bu konuda ileri sürülen -ve çoğunlukla savunulan (egemen olan)- görüşe göre⁵⁹⁷ «*bir tasarrufun iptâl edilebilmesi için, davacı-alacaklının alacağının, dava konusu yapılan bu tasarruftan önce doğmuş olması gerekir. Borçlunun tasarrufta bulunurken, o tarihte (tasarruf tarihinde) mevcut olmayan bir alacaklısına zarar vermesi mümkün değildir. Alacaklı, borçlu ile işlemde bulunurken -örneğin; ona borç verirken ya da ona bir taşınır ya da taşınmazını satarken işlem (tasarruf) tarihindeki durumunu dikkate alır. Borçlunun mâli durumu hakkında alacaklının gerekli araştırmayı yaparak, ona göre, borçlu ile işlemde bulunması gerekir. Tedbirli bir kişi gibi gerekli araştırmayı yapmayan kimse bunun sonucuna katla-*

⁵⁹³ Bknz: 17. HD. 19.11.2009 T. 5751/7739; 4. HD. 18.6.2009 T. 5045/8146; 17. HD. 13.4.2009 T. 5924/2311 (www.e-uyar.com)

⁵⁹⁴ Bknz: 17. HD. 20.4.2009 T. 2730/2467 (www.e-uyar.com)

⁵⁹⁵ Bknz: 17. HD. 3.2.2009 T. 4447/336 (www.e-uyar.com)

⁵⁹⁶ Bknz: 17. HD. 27.1.2009 T. 74/263 (www.e-uyar.com)

⁵⁹⁷ KURU, B. age. C: 4, s: 3417 vd – KURU, B. El Kitabı, s:1402 – MUŞUL, T. age. s:1292 – MUŞUL, T. Bilirkişi Raporları ve Hukuki Mütalâalar, C: 2, s: 887, 928 – KOSTAKOĞLU, C. Takip Hukukunda İptal Davaları (Ad. D. 1989/6, s: 21 vd; Yasa D. 1989/6, s: 1048 vd.) – GÜNEREN, A. age. s: 1069 – KALE, S. Aciz Halindeki Borçlunun, Bir veya Birkaç Alacaklısını Kayıran Hukuki Fiilleri Dolayısıyla İptal Davası (İİK. mad. 279) (Prof. Dr. Ergun Önen’e Armağan, s: 193) – ŞENER, A. age. s: 1190 – KARATAŞ, İ./ERTEKİN, E. age. s: 74 – ŞİMŞEK, E. age. s: 863

nır... Başka bir deyişle, alacaklı, borçlunun tasarruf (işlem) tarihindeki mal varlığına güvenerek onunla işlem yaptığından, işlem tarihinden (borcun doğum tarihinden) *önceki* tasarruflar iptâl davasına konu olamaz... Ayrıca; İİK. 277 vd. maddelerinin Millet Meclisi Adalet encümeninde müzakeresi sırasına, ‘alacaklıların, muamelede bulunduğu sırada, borçlunun mâli durumunu bilmeleri gerekeceği’ belirtilerek, ‘borçlu veya müflisin, borçlu olmadığı bir zamandaki tasarrufunu mu-teber saymanın doğru olmayacağı’ belirtilmiştir...»

Diğer bir görüşe göre⁵⁹⁸ ise «iptâl davasının açılabilmesi için, alacaklının alacağını iptâlê tâbi tasarruftan önce veya sonra doğmuş olması önemli değildir. Başka bir ifade ile, alacaklının alacağı, iptâlî istenen tasarruftan sonra doğsa bile alacaklı, kendi alacağının doğumundan önce yapılmış olan tasarrufun iptâlîni isteyebilir...»⁵⁹⁹

Yüksek mahkeme bu konudaki içtihatlarında **birinci görüşe** katılmıştır.⁶⁰⁰

6183 sayılı Kanuna göre amme (kamu) alacaklarının tahsili yönünden açılacak iptâl davalarında «borcun doğum tarihine bakılmaksızın, borçlunun tasarruflarının -6183 sayılı Kanunun 24-31. maddeleri çerçevesinde- iptâlîne karar verilebileceği» **doktrinde**⁶⁰¹ ileri sürülmüşse de, **yüksek mahkeme**⁶⁰² bu görüşe katılmamış ve «6183 sayılı Kanuna dayanılarak açılan tasarrufun iptâlî davalarında iptâl kararı verilebilmesi için, davacı idarenin kamu alacağının dava konusu tasarruftan önce doğmuş olması gerekeceğini» belirtmiştir...

V- «İptal davası»nın niteliğinin daha iyi anlaşılabilmesi için, bu davanın «istihkak davası»ndan farklı olay yönünün de açıklanması yararlı olur. Bilindiği gibi, haczedilen malın üçüncü kişinin bulunması ve üçüncü kişinin de o mal üzerinde «istihkak iddiasında» bulunması

⁵⁹⁸ ÜSTÜNDAĞ, S. age. s: 284 – BERKİN, M. İflâs Hukuku, 1972, s: 499 – BERKİN, N. İflâs Hukuku Rehberi, 1980, s: 110 – YILDIRIM, M. K. age. s: 139, 288 vd. – UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C. age. s:828 vd. – ALTAY, S. age. C: 1, s: 675

⁵⁹⁹ Bu konuda daha ayrıntılı bilgi için bkz: UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C. age. C:2, s:1362 vd. – UYAR, T. İİK. Şerhi, C:11, s:18869

⁶⁰⁰ Bu konudaki içtihatlar için bkz: UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C. age. C: 3, s: 4373 vd.

⁶⁰¹ KOSTAKOĞLU, C. 6183 sayılı Kanuna Göre Amme Alacaklarının Tahsili Yönünden İptal Davaları (Yarg. D. 1991/1-2, s: 14; Yasa D. 1990/9, s: 1237)

⁶⁰² Bknz: 17. HD. 9.10.2007 T. 3034/3010; 15. HD. 5.10.2004 T. 2573/4847; 2.4.2002 T. 1363/1549; 1.4.2002 T. 5792/1502; 4.10.1999 T. 2389/3628 vb. (www.e-uyar.com)

halinde, alacaklının -icra mahkemesinde- o kimse aleyhine «**istihkak davası**» açması gerekir. (İİK. mad. 99)⁶⁰³ Davacı - alacaklı, açtığı bu davada, «*dava konusu malın üçüncü kişiye değil, borçluya ait olduğunu*» ileri sürer ve bunu kanıtlamaya çalışır.

Halbuki, «**iptâl davası**»nda, davacı - alacaklı, «davalılardan üçüncü kişinin, dava konusu malın maliki olduğunu» önceden kabul etmiş ve bunu bile bile bu davayı açmıştır. Davacı-alacaklı, iptâl davasında, «*davalılardan borçlunun, diğer davalı üçüncü kişiye, dava konusu malı devrettiğini ve üçüncü kişinin 'malik' olduğunu (ya da 'rehin hakkı sahibi' olduğunu) ancak, borçlu ile üçüncü kişi arasındaki işlemin İİK. mad. 278, 280'de öngörülen varsayımlardan dolayı kendisi hakkında geçersiz olduğunu ve bu devre (tasarruf işlemine) rağmen, kendisine o mal üzerinde cebri icra hakkı, tanınmasını*» -yani, o malı haczettirip sattırma ve satış parasından alacağını alma hakkı tanınmasını- ister.

Eğer davacı - alacaklı, dava konusu malın mülkiyetinin üçüncü kişiye geçip geçmediği konusunda kesin bilgi sahibi olmadığı için, bu malın «borçluya ait olduğu» kanısıyla istihkak davası açar ve davalı-üçüncü kişi de, «o malın kendisine ait olduğunu (devredildiğini)» ileri sürerse, davacı - alacaklı, «borçlu ile üçüncü kişi arasındaki devir işleminin iptâlini» isteyebilir.

VI- İptal davasına konu olabilecek ve neticede iptâl edilebilecek tasarruflar, İcra ve İflâs Kanununda, üç grup halinde; 278, 279 ve 280 inci maddelerde öngörülmüştür. İİK. mad. 278, 279 ve 280'de iptâl edilebilecek (iptâle tâbi) tasarrufların neler olduğu, teker teker sayılarak (tahdidi olarak) belirtilmiş değildir. Yasanın bu maddelerinde, bazı iptâle tâbi tasarruflar sayılmış ise de, bu sayma sınırlayıcı (tahdidi) değildir. Hangi tasarrufun iptâle tâbi bulunduğunu, olayın koşullarına göre -maddedeki genel tanımlamalar çerçevesinde- hakim takdir edecektir (İİK. mad. 281/I).⁶⁰⁴

İcra ve İflâs Kanununda öngörülen «iptâl edilebilecek» (iptâle tâbi) tasarruflar ileride İİK. mad. 278, 279 ve 280'de ayrıntılı olarak açıklanmıştır...

VII- Buraya kadar «*İcra ve İflâs Kanununa göre açılacak olan iptâl davalarına konu olabilecek tasarruflar*» hakkında yaptığımız

⁶⁰³ Ayrıntılı bilgi için bknz: **UYAR,T./UYAR,A./UYAR,C.** İİK Şerhi, C:3, s:4340 vd - **UYAR, T.** İcra Hukukunda İstihkak Davaları, 3. Bası, s: 1003 vd. - s:1484 vd. - **UYAR, T.** İİK. Şerhi, C:6, s:8795 vd.

⁶⁰⁴ Bknz: 15. HD. 16.2.2005 T. 5141/808; 21.10.2004 T. 3131/5291; HGK. 25.11.1987 T. 15-381/873; 17. HD. 21.1.2008 T. 5529/178 (www.e-uyar.com)

açıklamalar, kural olarak, **6183 sayılı Kanun -mad. 24-31- uyarınca açılacak olan iptal davaları** bakımından da aynen geçerlidir.

Başka bir deyişle, 6183 sayılı Kanun uyarınca açılacak iptâl davaları ile İİK. mad. 277 vd. göre açılacak iptâl davaları aynı «*hukuki nitelikte*»dir.⁶⁰⁵ Bu davalar sonucunda, davanın kabulü halinde mahkemece «*iptâl ve tescil*» kararı değil, «*dava konusu taşınır/taşınmaz üzerinde davacı alacaklıya haciz ve satış isteme yetkisinin tanınması...*» yönünde hüküm kurulur.

Bu kanunda da, iptâl konusu olabilecek tasarruflar İcra ve İflâs Yasasına paralel şekilde üç grup halinde -**a)** «*İvazsız tasarruflar*» (mad. 27, 28) (İİK. mad. 278), **b)** «*Aciz halinde iken (ödeme güçsüzlüğü içinde iken yapılan tasarruflar*» (mad. 29) (İİK. mad. 279), **c)** «*Kamu alacağını ödememek amacı ile yapılan tasarruflar*» (mad. 30) (İİK. mad. 280) şeklinde- düzenlenmiştir.

Yüksek mahkeme, «6183 sayılı Kanuna göre açılabilir iptâl davalarının konusu»na ilişkin olarak;

√ «*Borçlunun, diğer davalı üçüncü kişinin açtığı tapu iptali ve tescil davasını kabul ederek, dava konusu taşınmazı davalı üçüncü kişi adına tescil edilmesini sağlayan tasarrufun iptali davasına konu olabileceğini*»⁶⁰⁶

√ «*Borçlu tarafından yapılmamış olan tasarruflar hakkında iptal davası açılmayacağını*»⁶⁰⁷

√ «*Devredilen şirket hisseleri hakkında «tasarrufun iptali davası» açılabilirliğini*»⁶⁰⁸

√ «*6183 sayılı Kanun'un 24 vd. maddelerine göre açılan tasarrufun iptali davalarının dinlenebilmesi için 'kamu veya kurum alacağının iptal konusu tasarruftan önce doğmuş bulunması' ve 'kurum/kamu alacağını tahsili için yapılan icra takibinin kesinleşmiş olması gerekeceğini*»⁶⁰⁹

√ «*Kamu alacağının tahsili için, 6183 s. Kanuna göre muvazaalı işlemlerin iptâlini sağlamak için dava açılabilirliğini*»⁶¹⁰

⁶⁰⁵ **KOSTAKOĞLU, C.** 6183 sayılı Kanuna Göre Amme Alacaklarının Tahsili Yönünden İptal Davası (Yarg. D. 1991/1-2, s: 19)

⁶⁰⁶ Bknz: 17. HD. 1.3.2010 T. 218/1741 (www.e-uyar.com)

⁶⁰⁷ Bknz: 17. HD. 23.11.2009 T. 6735/7776 (www.e-uyar.com)

⁶⁰⁸ Bknz: 17. HD. 17.11.2009 T. 3071/7592 (www.e-uyar.com)

⁶⁰⁹ Bknz: 17. HD. 9.6.2009 T. 2875/4093 (www.e-uyar.com)

⁶¹⁰ Bknz: 17. HD. 4.11.2008 T. 4007/5090 (www.e-uyar.com)

√ «İptâl davasına konu olabilecek tasarrufların 6183 s. Kanun'da üç grup halinde' düzenlenmiş olduğunu»⁶¹¹

√ «Cebri icra yoluyla, icra dairesince yapılan ihalelerin iptâli için -6183 sayılı Kanun uyarınca, kamu alacağından dolayı- iptâl davası açılmayacağını»⁶¹²

√ «Gerek uygulamada gerek doktrinde kira akitlerinin tasarrufun iptâli davasına konu edilebileceği kabul edildiğinden, 6183 sayılı Kanun uyarınca da kamu alacağını engeller nitelikteki borçlu tarafından yapılmış olan kira sözleşmesinin iptâli için de iptâl davası açılabilceğini»⁶¹³

belirtmiştir.

(8) Bknz: İleride, dipn. 14

(9) a) **Hacizdeki iptal davalarında** yani haciz yolu ile takiplerde, davacının alacağının (*aciz belgesinde yazılı olan alacağının*) **miktarı** ile, iptâl konusu tasarrufun (*tasarrufa konu taşınırın/taşınmazın*) **değerinden** hangisi az ise, ona göre⁶¹⁴ harç hesaplanır.

Fon -4389 s. Bankalar Kanunu'nun 15/3 maddesi uyarınca- *yargı harçları* dahil her türlü harçtan muaf olduğundan, tasarrufun iptali davası sonucunda mahkemece, *Fon* yargı harçlarından sorumlu tutulamaz.⁶¹⁵

Yargılama sırasında *takip konusu borcun ödenmesi* halinde, mahkemece -«konusu kalmayan istem hakkında karar verilmesine yer olmadığına» şeklinde karar verilirken- «maktu» karar ve ilam harcına hükmedilmesi gerekir.⁶¹⁶

Tasarrufun iptâli davalarında, bir davalı ancak iptâline karar verilen tasarruftaki (ya da tasarruflardaki) müddeabihin toplam değeri üzerinden, oranlama yapılarak «harç» ve «vekalet ücreti» yönünden bu oranla sorumlu tutulabilir fakat kendisinin taraf olmadığı tasarruflar-

⁶¹¹ Bknz: 17. HD. 21.1.2008 T. 5529/178 (www.e-uyar.com)

⁶¹² Bknz: 15. HD. 5.11.2003 T. 4290/5246; 24.1.1991 T. 5427/157; 25.6.1990 T. 1367/309 (www.e-uyar.com)

⁶¹³ Bknz: 15. HD. 18.5.1998 T. 1988/2084 (www.e-uyar.com)

⁶¹⁴ Bknz: 17. HD. 25.03.2013 T. 6657/4073; 21.03.2013 T. 6883/3887; 11.03.2013 T. 6894/3206; 04.03.2013 T. 6883/3887; 10.05.2012 T. 816/5968; 09.05.2012 T. 4008/5929; 30.5.2011 T. 3932/5494; 23.5.2011 T. 10066/5140; 24.6.2010 T. 2105/5924; 22.6.2010 T. 3107/5797; 18.3.2010 T. 1137/2405; 18.2.2010 T. 10567/1315; 25.11.2008 T. 3569/5536; 18.11.2008 T. 2633/5370; 7.11.2008 T. 1621/5170 vb. (www.e-uyar.com)

⁶¹⁵ Bknz: 15.HD. 28.11.2005 T. 3106/5995 (www.e-uyar.com)

⁶¹⁶ Bknz: 17. HD. 9.10.2007 T. 4052/3045 (www.e-uyar.com)

daki müddeabihlerin toplam değerleri üzerinden «harç» ve «vekalet ücreti»nden diğer davalılarla birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulamaz.⁶¹⁷

Yüksek mahkeme; «Üçüncü kişinin İİK. mad. 96 vd. maddeleri uyarınca açtığı 'istihkak' ve davalı alacaklının İİK. mad. 97/17. maddesi uyarınca karşı dava olarak açtığı «tasarrufun iptali» davası niteliğindeki davada, takip borçlusunun iflasına karar verilmiş ve buna ilişkin hüküm de kesinleşmiş olduğundan, dava konusu haczin İİK. mad. 193/2 gereğince düşeceği, hükümden sonra ortaya çıkan bu yeni durum karşısında konusuz kalan istihkak davasında karar verilmesine yer olmadığı, maktu karar ve ilam harcı ile yargılama giderleri ve nispi vekâlet ücretinin davanın açılmasına neden olan tarafa yükletilmesine karar verilebilmesi için hükmün bozulması gerektiğini»⁶¹⁸ belirtmiştir.

b) İflastaki iptal davalarında yani iflas yolu ile takiplerden iptal konusu tasarrufun -tasarruf tarihindeki- *tamamının değeri* üzerinden nisbi oranda harç alınır. Yani; dava açılırken bu değer üzerinden nisbi oranda peşin harç alındığı gibi, «davanın kabulüne» karar verilmesi halinde aynı değer üzerinden nisbi oranda karar ve ilam harcı alınır.⁶¹⁹

II- «İptâl davalarından alınacak harç» konusunda, yukarıda yapılan açıklamalar; **6183 sayılı Kanun uyarınca, kamu alacağından dolayı, kamu idarelerince açılacak olan iptâl davalarında** da aynen geçerlidir.

Yani; «6183 sayılı kanun uyarınca açılan tasarrufun iptali davalarında takip konusu alacağın miktarı ile iptali istenen tasarrufun, tasarruf tarihindeki değerinden hangisi az ise onun üzerinden nisbi karar ve ilam harcı» alınır.⁶²⁰

(10) İptâl davasının dinlenebilmesi için ayrıca, “dava-cı-alacaklının alacağının, dava (iptâl) konusu tasarruftan önce doğmuş olması” gerekli midir? Başka bir deyişle, davacı-alacaklı, “kendi alacağının doğum tarihinden önce yapılan tasarrufların iptâlini” isteyemez mi? Bu konunun **doktrinde** tartışmalı olduğunu görüyoruz. Ger-

⁶¹⁷ Bknz: 17. HD. 31.5.2007 T. 2161/1883 (www.e-uyar.com)

⁶¹⁸ Bknz: 17. HD. 12.11.2012 T. 11015/12394 (www.e-uyar.com)

⁶¹⁹ **KURU, B.** age. 1997, C:4, s:3557 – **KURU, B.** El Kitabı, s: 1433 – **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** Tasarrufun İptali Davaları, 4. Baskı, 2011, C:1, s:1213 – **GÜNEREN, A.** Tasarrufun İptali Davaları, 2012, s:1158

⁶²⁰ Bknz: 17. HD. 07.04.2011 T. 11991/3210; 1.10.2009 T. 6872/5869; 25.5.2009 T. 614/3560; 6.11.2008 T. 1903/5142; 26.5.2008 T. 1234/2770 (www.e-uyar.com)

çekten **bir görüşe göre**;⁶²¹ “alacaklının alacağının doğum tarihi, iptâlê konu tasarruftan sonra olsa bile, alacaklının iptâl davası açma hakkı vardır.” Buna karşın **diğer bir görüşe göre**⁶²² ise, “yasa, borçlanan bir kişinin malvarlığının, borçlandığı tarih itibariyle alacaklıya karşı borcu miktarınca muhafazasını ve alacağın güvencesini sağlamak üzere hüküm düzenlemiştir. Kanun maddelerinin Millet Meclisi Adalet Encümenindeki müzakereleri sırasında, borçlunun, hiç borçlu olmadığı zamanda yaptığı tasarrufların iptâlinin doğru olmayacağı belirtilmiştir... Tasarrufun yapıldığı tarihte bir alacaklı mevcut olmalıdır ki, yasanın koruyucu hükümlerinden istifade etsin. Nitekim alacaklının, borçlu ile borçlandırıcı işleme girerken, onun malvarlığını ve edim gücünü incelediğini ve durumunu bilerek onunla hukuki ilişkide bulunduğunu kabul etmek gerekir. Borçlunun ekonomik gücünü yeterince incelemeyen borçlandırma işleminden önceki zamanda yapılan tasarruftan kendisi için bir yarar sağlayamaz. Bu suretle, kural olarak, tasarrufun yapıldığı tarihte alacaklı durumunda olan kişi, iptâl davası açabilir, diğer bir ifade ile tasarrufun yapıldığı tarihte üçüncü kişi ile hukuki ilişkide bulunan kişi, borçlu durumda olmalıdır ki, yukarıda sözü edilen tasarruflarının iptâli mümkün olabilsin...”

Kanımızca birinci görüş daha isabetlidir.⁶²³ Çünkü, Kanunda (yani; İİK. mad. 278, 279 ve 280’de) açıkça böyle bir koşul öngörülmediği halde, bu maddelerin uygulanmasında bu koşulu aramak, borçlunun bilinçli olarak önceden mal kaçırmak amacı ile yaptığı tasarrufları iptâl kapsamı dışında bırakır. Borçlu önce yaptığı tasarruflarla malvarlığını kısmen ya da tamamen elden çıkarır, ondan sonra bu durumunu bilmeyen -ve bilmesi de mümkün olmayan- kişilere borçlanır. Bugün, bir kişi ile hukuki ilişkide bulunacak olan kimsenin, onun malvarlığı hakkında önceden bilgi sahibi olması, ülkemizde hemen hemen olanaksızdır. Böyle bir soruya, hangi banka ya da özel-resmi kuruluş olumlu yanıt verir? Tapu sicil müdürlüklerinde -hatta pek çok icra dairesinde- isme (soyadına) göre tutulmuş bir fihrist dahi yoktur...

⁶²¹ **KURU, B.** İflas ve Konkordato Hukuku, 1971, s:277 (Ancak, sayın hocamız daha sonra bu görüşünden dönerek, aşağıdaki ikinci görüşe katılmıştır) – **BERKİN, N.** a.g.e. s:499 – **ÜSTÜNDAĞ, S.** İflas Hukuku 7. Bası, s:284 – **ALTAY, S.** Türk İflas Hukuku, C:1, s:625

⁶²² **KOSTAKOĞLU, C.** a.g.m. (Ad. D. 1989/6, s:20 vd. - Yasa D. 1989/8, s:1047 vd.) – **KURU, B.** age. C:4, s:3419, **KURU, B.** El Kitabı, s:1199 – **MUŞUL, T.** age. C: 2, s:1764 – **KARATAŞ, İ./ERTEKİN, E.** age. s:74 – **GÜNEREN, A.** age. s:1069 – **AKŞENER, H.S.** Borcun Doğum Anı ve Tasarrufun İptâli Davaları Yönünden Önemi (Legal Huk. D. Aralık/2008, s:4007)

⁶²³ Ayrıntılı bilgi için bknz: www.e-uyar.com «İİK. mad. 277» – **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** İİK. Şerhi, C: 3, s: 4369 vd.

Bu nedenlerle, iptal davalarında, “*davacı-alacaklının alacağıının, iptâl konusu tasarruftan önce ya da sonra doğmuş olması*”nın önem taşıması gerekir...

Katıldığımız bu görüş “*iptâl davalarının amacına*” ve “*kaynak İsviçre Kanununun düzenlenmesine*” daha uygun düşmektedir. Bizim İcra ve İflas Kanunumuzun 278. maddesinin birinci fıkrası, İsviçre İcra ve İflas Kanununun 286. maddesinin birinci fıkrası’ndan hatalı tercüme edilmiş olması nedeniyle,⁶²⁴ şeklen iki kanun arasında bir fark meydana gelmiştir. Bu nedenle, İcra ve İflas Kanunumuzun 278/I hükmünü, İsviçre İİK’nun 286/I hükmü gibi yorumlayıp uygulamak, iptâl davalarının kabul ediliş nedenine ve amacına daha uygun olacaktır. Sadece kanun maddelerinin yasama organındaki görüşülmesi sırasında ileri sürülen görüşler, daha sonra, zaman içerisinde kanun maddelerinin yorumunda “bağlayıcı” olamaz. Kuşkusuz, kanunun hazırlık çalışmalarında (gerekçe, tasarıların gelişimi, komisyon ve meclis görüşmeleri) kanunun ruhunun tesbitinde yardımcı olabilir (*Tarihi yorum*)...

Bir hüküm yorumlanırken, bu hükmün kanuna konulmasındaki amacın (ratio legis’in) araştırılması gerekir (*gai yorum=amaçsal yorum*).

Doktrinde⁶²⁵ bu konuyla ilgili olarak; “*amaçsal yorum, yasanın günün koşullarına ve adalete uygun bir uygulamaya kavuşturulması için yapılır. Bu yorum yönteminde kuralı koyanın güttüğü değil (sübjektif), bizzat kuralın sahip olduğu (objektif) amaç araştırılır. Her yazılı metin gibi yasalar da zaman içinde bunu hazırlayıp yürürlüğe sokan mükelleflerinden ayrı-bağımsız (otonom) bir karakter kazanırlar. İnsanlar ömürlerini tamamladıklarında tarih sahnesinden çekilir, buna karşılık insanların yarattığı eser ve kurumlar işlevlerini yerine getirdikleri sürece baki kalır. Yasa konulurken geçerli olan toplumsal, politik ve ekonomik koşullar zaman içinde muhakkak değişeceği için, yasa yorumlanırken sadece yasa koyucunun güttüğü amaç ve hedefler esas alınmamalıdır... Yorum faaliyeti ile hukuk kuralı anlamlandırılır; kullanılan dil ve ifade nedeniyle kuralın açık olmayan anlamı açıklığa kavuşturulur; norm için düşünülebilen birden fazla anlamdan en uygun olanı ortaya konulur...*” denilmiştir.

⁶²⁴ Gerçekten, İsviçre İİK’nun 286/I hükmü «Mutad hediyeler dışında şu ivazsız tasarruflar ve bağışlar iptâl edilebilir, ki bunlar hacizden veya iflasın açılmasından önceki bir yıl içinde yapılan tasarruflardır» şeklindedir.

⁶²⁵ **FURTUN, İ.H.** Vergi Hukukunda Mahkemelerin Hukuk Yaratma - Kanun Boşluğunu Doldurma Yetkileri, s:124

Bir hükme verilmesi mümkün olan anlamların içinde, “zamanın koşulları ve gereksinimlerine en uygun olanı” tercih edilmelidir. Yorumla anlamı saptanan hükmün uygulanması, dürüstlük kuralına aykırı sonuçlar doğurmamalıdır. Başka bir deyişle; yorumla anlamı tesbit edilen hükmün uygulanması, dürüstlük kuralı (MK. mad. 2) ile bağdaşmadığı, böyle bir hükmün uygulanmasını istemenin “hakkın kötüye kullanılması” sayıldığı hallerde, hakimin söz konusu hükmü uygulamamasını gerekir.^{626 627}

“*Kanunun yapıldığı andaki kanun koyucunun iradesinin araştırılması*”na yönelik tarihi yorum yerine bugün -İsviçre’de olduğu gibi- hukukumuzda da benimsenmiş olan *objektif yorum* yönetiminde amaç “kanun koyucunun kanunu yaptığı andaki iradesinin ne olduğu değildir. Gerçi kanun, yapıldığı andaki kanun koyucunun bir eseri ve o andaki iradesinin bir ürünüdür. Bu yüzden de kanun koyucu kanunu yaparken o zamanki şartları ve toplumdaki ihtiyaçları gözönünde tutmuştur. Ne var ki, kanun, yapılmasından ve yürürlüğe konulmasından sonra kanun koyucunun iradesine bağlı olmaktan çıkmıştır; bağımsız bir varlık haline dönüşmüştür. Bu yöneme göre, bunun sonucu olarak, önemli olan kanun koyucunun başta ne istemiş olduğu değil; fakat hukukun genel kavramlarına göre tekniğin gelişimi ve şimdiki şartlar göz önünde tutularak ondan çıkarılabilecek anlamdır. Bu özelliği ile objektif yorum yöntemi, kanunu, yeni ihtiyaçların ve düşüncelerin etkisi altında kapsama değişen adeta bir zarf gibi telakki etmektedir. O halde, yorum yapılırken, kanunun uygulanması anındaki toplum ihtiyaçlarına ve düzenlenmek isteten yarar veya çıkar uyumsuzluklarına en uygun gelecek bir biçimde kanun yorumlanmalıdır. Öyle ki kanun, hukuk düzeninin bütünü içinde, olabildiğince uyumlu bir biçimde yer alabilmelidir. Bunun için, zamanla değişen ihtiyaçlar nedeniyle toplumdaki adalet duygusunu sarsacak sonuçlar doğurma tehlikesine meydan verecek olan kanun yapıldığı andaki kanun koyucunun iradesini ve amacını aramak yerine; yorum anında toplumun içinde bulunduğu şartları ve ihtiyaçları karşılayan kanun koyucunun bugünkü iradesinin ve amacının ne olduğunu saptamak gerekir.

⁶²⁶ **OĞUZMAN, M.K.** Medeni Hukuk Dersleri (Giriş-Kaynaklar, Temel Kavramlar), 1994, s: 48 vd.

⁶²⁷ Çeşitli“ yorum ilke ve metodları” hakkında ayrıntılı bilgi için bkz :**ATAAY, A.** Medeni Hukukun Genel Teorisi, s: 214 – **TEKİNAY, S.S.** Medeni Hukuka Giriş Dersleri, s.: 54 – **ÖZSUNAY, E.** Medeni Hukuka Giriş, s: 192 – **İMRE, Z.** Medeni Hukuka Giriş, s: 162 – **AKİPER, S.G.** Türk Medeni Hukuku, (Başlangıç Hükümleri) s: 114 – **UMAR, B.** Hukuk Başlangıcı, s: 131 vd. – **DÖNMEZER, S./ERMAN, S.** Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku (Genel Kısım), C: I, s: 190 vd. – **EDİS, S.** Medeni Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri ,1979, s: 190 vd.

Objektif yorum yönteminde kanunun hazırlık çalışmalarına verilen değer, *tarihi yorum* yönteminde olduğundan daha değişiktir. Gerçekten *objektif yorum* yöntemine göre yapılacak yorumda, hazırlık malzemeleri, kanunun anlamının saptanmasında değil; fakat kanunun yapıldığı anda gözönünde tutulan ve birbiriyle çelişen yarar veya çıkar uyumsuzluklarının saptanmasında yol göstericidir...”

İptâl davalarına ilişkin kararları temyizen incelediği dönemde **Yargıtay 13. Hukuk Dairesi**⁶²⁸ birinci görüşe yollamada bulunarak, *“iptâl davası açılabilmesi için, alacağın iptâlâ tâbî tasarruftan önce “veya sonra doğmuş olmasının önemli olmadığını” -mutlak olarak- belirtmişken, iptâl kararlarını temyizen inceleyen Yargıtay 15. Hukuk Dairesi*⁶²⁹ (ile **Yargıtay Genel Kurulu**⁶³⁰) öteden beri ve bugün bu kararları temyizen inceleyen **Yargıtay 17. Hukuk Dairesi**⁶³¹ *“iptâl davası açılabilmesi için, davacı-alacaklının alacağının, iptâlâ konu tasarruftan önce doğmuş olması gerektiğini”* ısrarla belirtmektedir...

Borç, taraflar (davacı-alacaklı ile davalı-borçlu) arasında, *bir taşınır/taşınmaz satışından, kredi sözleşmesinden, faturadan, senetten* vs. doğmuşsa, *borcun doğum tarihi* sırasıyla; satışın yapıldığı, faturanın düzenlendiği,⁶³² kredi sözleşmesinin düzenlendiği,⁶³³ senedin düzenlendiği⁶³⁴ tarih sayılır. Ancak, son durumda yani; alacaklının bir senede (adi ya da kambiyo senedine) dayanarak takipte bulunmuş olması halinde, *kural olarak, “alacağın, senedin düzenlendiği tarihte doğduğu”* kabul edilir. Ancak, alacaklı *“senedin daha sonra düzenlendiğini, alacağın doğduğu asıl temel ilişkinin daha önce olduğunu”* iddia edebilir. Bu durumda, alacaklı bu iddiasını kanıtlarsa, “senedin düzenlen-

⁶²⁸ Bknz: 13. HD. 25.6.1979 T. 3011/3730 (www.e-uyar.com)

⁶²⁹ Bknz: 15. HD. 10.3.2005 T. 6645/1365; 10.3.2005 T. 6646/1364; 14.12.2004 T. 5965/6501; 23.9.2004 T. 3966/4595; 23.6.2004 T. 367/3525; 24.2.2004 T. 306/960 vb. (www.e-uyar.com)

⁶³⁰ Bknz: HGK. 1.12.2004 T. 15-553/624; 30.10.2002 T. 15-849/861; 26.6.2002 T. 15-543/552 (www.e-uyar.com)

⁶³¹ Bknz: 17. HD. 26.12.2008 T. 4139/5808; 11.11.2008 T. 4984/5235; 6.11.2008 T. 1911/5139; 30.10.2008 T. 1899/4984 vb. (www.e-uyar.com)

⁶³² Bknz: 17. HD. 04.04.2011 T. 7105/3027; 15. HD. 14.10.2003 T. 4002/4750 (www.e-uyar.com)

⁶³³ Bknz: 17. HD. 05.03.2013 T. 4980/2718; 20.01.2011 T. 7945/229; 17.02.2010 T. 1210/1237; 09.02.2010 T. 8716/957; 19.01.2010 T. 6359/94; 10.12.2009 T. 66108/8208; 19.01.2009 T. 3224/10 (www.e-uyar.com)

⁶³⁴ Bknz: 17. HD. 01.04.2013 T. 8979/4519; 09.04.2013 T. 8333/5123; 08.05.2008 T. 371/2420; 10.03.2008 T. 4366/1138; 21.02.2008 T. 5184/770; HGK. 18.02.2004 T. 15-18/84; 15. HD. 29.01.2003 T. 6349/449; 16.05.2002 T. 2052/2586; 17. HD. 06.05.2008 T. 371/2420; 10.03.2008 T. 4366/1138 (www.e-uyar.com)

diği tarih” değil “ taraflar arasında temel ilişkinin oluştuğu tarih” *borcun doğum tarihi* sayılır.⁶³⁵

U y g u l a m a d a özellikle kambiyo senedine (bono’ya ya da çek’e) dayalı icra takiplerinde, alacağını borçlusundan tahsil edememiş alacaklılar tarafından açılan tasarrufun iptali davalarında, icra takibi bono’ya dayanıyorsa -kural olarak- borcun, *bononun tanzim tarihinde*, çek’e dayanıyorsa -çek’in «keşide tarihi»nde değil- çekin bankaya, takas odasına ibraz edildiği tarihte doğduğu kabul edilir. **Yüksek mahkemenin**⁶³⁶ içtihatları da bu doğrultudadır. Ayrıca **yüksek mahkeme**⁶³⁷ açılmış olan tasarrufun iptali davalarında «tarafların isticvap edilerek, takip dayanağı çekin/bononun keşidesine neden olan temel ilişkinin (hukuki ve ticari ilişkinin) ne olduğunun ve bunun doğum tarihinin taraflardan sorulmasını ve tarafların varsa buna ilişkin delillerini ibraz etmeleri için süre verilmesini, bu konuda tarafların ticari defter, belge ve kayıtları üzerinde bilirkşi incelemesi yaptırılmasını» istemektedir.

Bu vesile ile, burada şu ilginç duruma da değinelim: Davacı-alacaklının alacağının doğum tarihi ile dava konusu tasarrufun tarihi *aynı* ise yani, borçlu “*borçlandığı tarihte tasarrufta bulunmuşsa*”, bu tasarruf hakkında iptâl davası açılabilir midir? **Kanımızca**, bu durumda da “*borcun, dava konusu tasarruftan önce doğduğu*” kabul edilerek, bu tasarruf hakkında da iptâl davası açılabilmelidir...

Yüksek mahkeme “*borcun doğum tarihi*” ile ilgili olarak;

√ “*Davanın, ön koşul yokluğu (borçlu hakkında düzenlenmiş aciz belgesi bulunmaması) nedeniyle reddi halinde, kendisini vekille temsil ettiren davalılar yararına (AAÜT.’nin 7. maddesi gereğince) maktu vekalet ücreti takdiri gerekeceğini; tasarrufun iptali davalarının din-*

⁶³⁵ Bu konuda ayrıca bkzn: **AKŞENER, H.S.** agm. s:4007 vd. – **KURU, B.** El Kitabı, s:1402 vd. – **GÜNEREN, A.** Tasarrufun İptali Davaları, 3. Baskı, s:420 – **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** Tasarrufun İptali Davaları, 4. Baskı, C:2, s:1567

⁶³⁶ Bknz: 17. HD. 13.04.2010 T. 710/3424; 19.10.2008 T. 5251/6528; 03.06.2008 T. 858/3001; 15. HD. 22.09.2008 T. 4491/5508; 17. HD. 10.04.2008 T. 5292/1831; 06.05.2008 T. 371/2420; 10.03.2008 T. 4366/1138; 13. HD. 27.03.2002 T. 528/1437; 15. HD. 14.02.2002 T. 5714/30; 263.10.2004 T. 3310/5282 (www.e-uyar.com)

⁶³⁷ Bknz: 17. HD. 28.03.2013 T. 14204/4372; 11.03.2013 T. 7006/3209; 04.03.2013 T. 1586/2620; 22.02.2012 T. 1172/1979, 06.11.2012 T. 2959/12122; 28.11.2012 T. 5128/11359; 09.05.2011 T. 9851/4454; 02.05.2011 T. 9032/4190; 15.03.2011 T. 12199/2285; 07.03.2011 T. 6758/1993; 30.05.2011 T. 10146/5438; 03.02.2011 T. 5065/674; 16.02.2010 T. 10122/1205; 02.02.2010 T. 8720/701 vd. (www.e-uyar.com)

lenme koşulları arasında iptali istenen tasarrufun takip konusu borçtan sonra yapılması ve borçlu hakkında düzenlenmiş kati (İİK. 143) veya geçici aciz (İİK. mad. 105) belgesinin bulunmasının, borçlu hakkındaki icra takibinin kesinleşmiş olmasının, alacağın gerçek olmasının gerekli olduğunu; takip konusu borç boşanma davası sırasında hükmedilen nafaka alacağına ilişkin olup nafakayı doğuran olay haksız fiilden yani davalının davacı eşine şiddet uygulamasından kaynaklandığından borcun doğumunun dava konusu tasarruftan önce doğduğunun kabulü gerekeceğini”⁶³⁸

√ “Borçlu şirket hakkında yapılan takip sırasında, şirket borcuna kefil olan, şirketin aynı zamanda ortak ve müdürü olan kişinin borcunun doğum tarihinin; ‘kefil olduğu tarih’ olmayıp ‘ortağı ve kefili olduğu şirketin borçlandığı tarih’ olduğunu”⁶³⁹

√ “Takip dayanağı bonoların tanzim tarihi iptali istenen satıştan sonra olduğundan borcun iptali istenen tasarruftan önce doğmasının dava ön koşulu olup, mahkemece re’sen araştırılacağını, dava koşulu gerçekleşmediği takdirde işin esası hakkında hüküm kurulamayacağını”⁶⁴⁰

√ “Takip konusu davacının alacağının tasarruftan sonra doğmuş olması halinde, tasarrufun iptali davasının reddine karar verilmesinde bir usulsüzlük bulunmadığını”⁶⁴¹

√ “Tasarrufun iptali davalarında kural olarak, tasarrufun iptal edilebilmesi için borcun doğum tarihinin iptali istenilen tasarruf tarihinden önce olması gerekirse de, uygulamada kambiyo senetlerinin tanzim tarihlerinden önceki bir ticari ilişki nedeniyle düzenleniyor olmaları sebebiyle davacı şirketler ile davalı şirketler arasında tasarruf tarihinden önce ticari bir ilişki olup olmadığı ve davacının alacağının dayanağı bononun bu ticari ilişki nedeniyle tanzim edilip edilmediğinin saptanması için ticari defter, belge ve kayıtları üzerinde bilirkişi incelemesi yapılması gerekeceğini”⁶⁴²

√ “Çeklerde vade olmamakla birlikte ticari hayattaki uygulamada çeklerin de bono gibi vadeli kullanıldığının ve bu sebeple takip konusu borcun gerçek doğum tarihinin tespitinin ‘tasarrufun iptali davala-

⁶³⁸ Bknz: 17. HD. 10.9.2013 T. 8434/11717 (www.e-uyar.com)

⁶³⁹ Bknz: 17. HD. 01.04.201 3T. 15317/4587 (www.e-uyar.com)

⁶⁴⁰ Bknz: 17. HD. 01.04.2013 T. 8979/4519; 09.04.2013 T. 8333/5123 (www.e-uyar.com)

⁶⁴¹ Bknz: 17. HD. 08.04.2013 T. 9618/4985 (www.e-uyar.com)

⁶⁴² Bknz: 17. HD. 28.03.2013 T. 14204/4372 (www.e-uyar.com)

rında iptali istenen tasarrufun takip konusu alacaktan sonra yapılmış olması' ön koşulu karşısında önem arz ettiğini”⁶⁴³

√ “*Davacı bankanın kredi sözleşmesinin tasarruftan sonra düzenlenmiş olması halinde, tasarrufun iptali davasının ‘ön şart yokluğu’ndan reddedilmesi gerekeceğini*”⁶⁴⁴

√ “*Ticari hayatta çeklerin ileri tarihli olarak keşide edildiği sık karşılaşılan bir durum olduğundan, takip dayanağı çeklerin keşide tarihi tasarruf tarihinden sonra olsa da, davacı ve borçlu arasında cari hesap ilişkisi bulunduğu iddiaları üzerinde durularak, davacı alacağının doğum tarihinin gerektiğinde her iki tarafın ticari defterleri karşılaştırılarak belirlenmesi gerekeceğini*”⁶⁴⁵

√ “*İptal davasının dinlenebilme koşullarından birisinin ‘takip konusu borcun iptali istenen tasarruftan önce doğmuş olması’ olduğunu; takip konusu alacağın çeklerden kaynaklanması halinde çekin vadeli olarak düzenlenmiş bulunması ve davacı tarafın da ‘borcun daha önce doğduğunu iddia etmesi halinde mahkemece borcun ‘gerçek doğum tarihi’nin araştırılması gerekeceğini*”⁶⁴⁶

√ “*Davacının söz konusu katkıyı evlilik birliği içinde yaptığı ve açtığı davaya konu alacağının da tasarruftan önce doğduğunun kabulü gerekli olup, davanın reddine dair verilen karar sonrası dosyaya giren katkı payı alacağı ilamının, kesinleştiği ve bu ilama dayalı olarak başlatılan icra dosyasında borçlu aleyhinde alınmış kesin aciz belgesi de dosyaya eklendiğinden mahkemece davacının alacaklı olduğu icra dosyasına özgü olarak işin esasına girilerek davanın diğer şartları araştırılarak bir karar verilmesi gerekeceğini*”⁶⁴⁷

√ “*Tasarrufun iptali davalarında, mahkemece ‘borcun hangi tarihte doğduğu’nun ve ‘borcun doğumuna ilişkin hukuksal nedenin kaynağı’nın araştırılması gerekeceğini*”⁶⁴⁸

√ “*‘Takip konusu borcun haksız fiilden kaynaklanan tazminat davası sonucunda verilen kararın kesinleştiği tarihte’ değil, ‘haksız fiilin işlendiği tarihte’ doğmuş sayılacağını*”⁶⁴⁹

⁶⁴³ Bknz: 17. HD. 11.03.2013 T. 7006/3209 (www.e-uyar.com)

⁶⁴⁴ Bknz: 17. HD. 05.03.2013 T. 4980/2718 (www.e-uyar.com)

⁶⁴⁵ Bknz: 17. HD. 22.02.2012 T. 1172/1979; 04.03.2013 T. 15861/2620 (www.e-uyar.com)

⁶⁴⁶ Bknz: 17. HD. 06.11.2012 T. 2959/12122 (www.e-uyar.com)

⁶⁴⁷ Bknz: HGK. 28.03.2012 T. 17-25/241 (www.e-uyar.com)

⁶⁴⁸ Bknz: 17. HD. 28.11.2011 T. 5128/11359 (www.e-uyar.com)

⁶⁴⁹ Bknz: 17. HD. 07.05.2009 T. 2710/2908; 26.05.2011 T. 9286/5320; 24.02.2011 T. 8039/1617 (www.e-uyar.com)

√ “Davacının icra takibine dayanak yaptığı faturaların tarihlerine göre, davacının alacağının dava konusu tasarruftan sonra doğduğunun saptanması halinde mahkemece dava konusu tasarrufun iptaline karar verilmesi gerekeceğini”⁶⁵⁰

√ “İİK’nun 277 vd. göre açılan tasarrufun iptâli davaları sonucunda iptâl kararı verilebilmesi için, alacaklının takip konusu yaptığı alacağının, davaya konu olan tasarruftan önce doğmuş olması gerektiği, bu hususun ‘davanın ön şartı’ olduğu, alacaklıların, kendi alacaklarının doğumundan önce yapılmış olan tasarrufların iptâlini istemeyeceklerini”⁶⁵¹

√ “Tasarrufun iptali davalarında ‘borcun, tasarruf tarihinden önce oluştuğunun (doğduğunun) davacı-alacaklı tarafından kanıtlanması gerekeceğini”⁶⁵²

√ “Davacı tarafından, ‘takip konusu bonolara bağlı borcun, davalı borçlu ile arasındaki, bonoların tanzim tarihinden önceki hukuki/ticari ilişkiden doğmuş olduğu’nun ileri sürülmesi halinde, mahkemece davacıya bu konudaki kanıtlarının sorulup araştırılmadan, bu iddiasını isbat imkanı davacıya verilmeden davanın sonuçlandırılmayacağını”⁶⁵³

√ “İİK’nun 277 vd. göre açılan tasarrufun iptâli davalarının dinlenebilmesi için ‘alacağın sebebi olan hukuki ilişkinin, tasarrufun yapıldığı tarihten öncesine rastlaması’ gerektiğinden ve çek bir ödeme vasıtası olduğundan, çeklerin, çekteki alacağın mutlaka keşide tari-

⁶⁵⁰ Bknz: 17. HD. 04.04.2011 T. 7105/3027 (www.e-uyar.com)

⁶⁵¹ Bknz: 15. HD. 05.03.1998 T. 5606/852; 4. HD. 04.02.2008 T. 4639/1065; 17. HD. 10.03.2008 T. 4366/1138; 13.03.2008 T. 4594/1244; 15. HD. 20.03.2002 T. 5662/1252; 29.01.2003 T. 6349/449; 20.02.2003 T. 6499/813; 13.01.2004 T. 6711/72; 10.03.2005 T. 6646/1364; 10.03.2005 T. 6645/1365; 24.02.2004 T. 306/960; 17. HD. 11.02.2008 T. 569/1139; 14.01.2008 T. 5527/47; 15.01.2008 T. 5073/73; 22.01.2008 T. 4757/229; 01.04.2008 T. 2550/1622; 05.05.2008 T. 1121/2349; 05.05.2008 T. 1637/2353; 05.05.2008 T. 186/2356; 27.05.2008 T. 435/2833; 23.06.2004 T. 367/3525; 13.05.2008 T. 863/2565; 10.06.2002 T. 1698/3103; 26.06.2000 T. 2648/3242; 22.05.2002 T. 1586/2717; 25.09.2007 T. 3195/2774; 01.10.2003 T. 4011/4459; 14.10.2008 T. 2640/4592; 23.09.2004 T. 3966/4595; 13. HD. 25.06.1979 T. 3011/3730; 15. HD. 17.09.2003 T. 3207/4014; 23.09.2002 T. 2908/4069; 17. HD. 06.12.2007 T. 3408/4088; 15. HD. 17.07.2007 T. 3604/4931; 17. HD. 30.10.2008 T. 1899/4984; 15. HD. 08.11.2001 T. 4730/5059; 17. HD. 06.11.2008 T. 1911/5139 vd. (www.e-uyar.com)

⁶⁵² Bknz: 17. HD. 8.6.2010 T. 2404/5290 (www.e-uyar.com)

⁶⁵³ Bknz: 17. HD. 30.05.2011 T. 10146/5438; 03.02.2011 T. 5065/674; 23.12.2010 T. 3122/11438; 16.12.2010 T. 6154/1112; 20.12.2010 T. 416/11290; 25.2.2010 T. 10668/1657; 9.2.2010 T. 8856/961; 17.12.2009 T. 6861/8515 vb. (www.e-uyar.com)

hinde doğduğunu göstermeyeceğini, uygulamada çeklerin ‘ileri tarihli’ olarak düzenledikleri sıkça görüldüğünden, ‘icra takibine koyduğu alacağın, çekte yazılı tarihten önce doğduğunu’ iddia eden davacı-alacaklıya mahkemece süre verilerek, bu konudaki delilleri ibraz ettirilip, tasarrufun borcun doğumundan önce yapıldığının anlaşılması halinde, davanın reddedilmesi, aksi takdirde ise davanın kabul edilmesi gerekeceğini”⁶⁵⁴

√ “Davacı-bankanın takip konusu yaptığı kredi alacağının, borçlu ile yapılan (ilk) kredi sözleşmesinin yapıldığı tarihte doğmuş sayılacağını”⁶⁵⁵

√ “Takip konusu alacağın kaynağı olan vekalet ücretinin yer aldığı mahkeme ilamının tarihinin, tasarruf tarihinden sonra olması halinde, davanın reddine karar verilmesi gerekeceğini”⁶⁵⁶

√ “Borcun doğum tarihinin -davacı tarafça- her türlü delille kanıtlanabileceğini, davacının tüm delilleri toplandıktan, gösterdiği tanıklar dinlendikten sonra, mahkemece davacıya yemin teklifi hakkının kullandırılması gerekeceğini”⁶⁵⁷

√ “İptali istenen tasarrufun, borcun doğumundan sonra yapılmış olup olmadığının saptanması için, temel ilişkinin takip konusu çeklerin keşide tarihlerinden önce kurulmuş olup olmadığının -gerektiğinde; ticari defterler üzerinde de bilirkişi incelemesi yaptırılarak- araştırılması gerekeceğini”⁶⁵⁸

√ “Faktoring sözleşmesinden kaynaklanan borcun faktoring sözleşmesinin imzalandığı tarihte doğmuş sayılacağını”⁶⁵⁹

√ “‘Haksız fiilden kaynaklanan tazminat davası sonucunda verilen kararın kesinleştiği tarihte’ değil ‘haksız fiilin işlendiği tarihte’ takip konusu borcun doğmuş sayılacağını”⁶⁶⁰

⁶⁵⁴ Bknz: 17. HD. 09.05.2011 T. 9851/4454; 02.05.2011 T. 9032/4190; 15.03.2011 T. 12199/2285; 07.03.2011 T. 6758/1993; 09.12.2010 T. 5653/10812; 16.2.2010 T. 10122/1205; 2.2.2010 T. 8720/701; 12.11.2009 T. 3251/7487 vb. (www.e-uyar.com)

⁶⁵⁵ Bknz: 17. HD. 20.01.2011 T. 7645/229; 17.02.2010 T. 1210/1237; 28.11.2011 T. 5218/11359; 26.05.2011 T. 9286/5320; 24.02.2011 T. 8039/1617; 9.2.2010 T. 8716/957; 19.1.2010 T. 6359/94; 10.12.2009 T. 6610/8208 vb. (www.e-uyar.com)

⁶⁵⁶ Bknz: 17. HD. 28.12.2009 T. 5759/8976 (www.e-uyar.com)

⁶⁵⁷ Bknz: 17. HD. 12.11.2009 T. 5996/7494 (www.e-uyar.com)

⁶⁵⁸ Bknz: 17. HD. 14.9.2009 T. 5267/5321 (www.e-uyar.com)

⁶⁵⁹ Bknz: 17. HD. 02.04.2013 T. 6958/4611; 18.5.2009 T. 4080/3304 (www.e-uyar.com)

⁶⁶⁰ Bknz: 17. HD. 7.5.2009 T. 2710/2908 (www.e-uyar.com)

√ “*‘Tapu kaydına şerh verilmeyen satış vaadi sözleşmesinin yapıldığı tarih’in, tasarruf tarihi olarak kabul edilemeyeceğini* (‘tapudaki satış tarihi’nin, tasarruf tarihi” olarak kabulü gerekeceğini”⁶⁶¹

√ “*‘Davacı-alacaklının ‘alacağının çeklerin keşide tarihinden önce doğduğunu’ tanık dinleterek kanıtlayabileceğini*”⁶⁶²

√ “*‘Mahkeme ilamlarına dayalı alacak davalarında ‘alacağın doğum tarihi’nin, ‘alacak veya tazminat davasının açıldığı tarih’ olduğunu*”⁶⁶³

√ “*‘Takip konusu borcun, davacı banka ile borçlu arasındaki kredi kartı üyelik sözleşmesinin imzalandığı tarihte doğmuş sayılacağını; edimler arasında fahiş farkın bulunduğu hallerde, davalı üçüncü kişinin iyiniyet iddiasının dinlenmeyeceğini*”⁶⁶⁴

√ “*‘Tazminat davasından kaynaklanan alacağın, davanın açıldığı tarihte doğmuş olduğu kabul edilerek, bu tarih ile tasarruf tarihinin karşılaştırılması gerekeceğini*”⁶⁶⁵

√ “*‘Bankaya borçlu olanlar açısından borç ‘kredi sözleşmesinin düzenlendiği anda’ doğmuş olduğundan, ‘borcun hesabın kat edildiği tarihte doğduğu’ gerekçesiyle, açılan tasarrufun iptali davasının reddine karar verilemeyeceğini*”⁶⁶⁶

√ “*‘Davacı-alacaklının alacağının doğum tarihinin ‘alacak davasını açtığı tarih’ olarak kabul edilmesi gerekeceğini*”⁶⁶⁷

√ “*‘İptâl istenen tasarrufun tarihinin, borcun doğum tarihi olan ortak murisin ölüm tarihinden önce olması halinde, açılan iptâl davasının ‘ön şart yokluğundan reddine’ karar verilmesi gerekeceğini*”⁶⁶⁸

√ “*‘Davacı-işçinin ‘kıdem tazminatı’, ‘ihbar tazminatı’ ve ‘sosyal hakları’nın, işveren tarafından işine son verildiği tarihte doğmuş sayılacağını (yoksa; bu alacakların mahkemece karara bağlandığı tarihte doğmuş sayılmayacağını)*”⁶⁶⁹

⁶⁶¹ Bknz: 17. HD. 22.4.2009 T. 307/2610 (www.e-uyar.com)

⁶⁶² Bknz: 17. HD. 19.2.2009 T. 139/807 (www.e-uyar.com)

⁶⁶³ Bknz: 17. HD. 5.2.2009 T. 3857/415 (www.e-uyar.com)

⁶⁶⁴ Bknz: 17. HD. 26.1.2009 T. 214/174 (www.e-uyar.com)

⁶⁶⁵ Bknz: 17. HD. 20.1.2009 T. 2849/87 (www.e-uyar.com)

⁶⁶⁶ Bknz: 17. HD. 19.1.2009 T. 3224/10 (www.e-uyar.com)

⁶⁶⁷ Bknz: 17. HD. 23.12.2008 T. 2341/5720 (www.e-uyar.com)

⁶⁶⁸ Bknz: 17. HD. 31.10.2008 T. 4018/5011 (www.e-uyar.com)

⁶⁶⁹ Bknz: 17. HD. 10.7.2008 T. 2790/3912; 15. HD. 21.10.1993 T. 2949/4135 (www.e-uyar.com)

√ “Tasarrufun iptâli davasının dinlenebilmesi için, takip dayanağı emre muharrer senetlere esas (neden) olan borç ilişkisinin, ‘tasarruftan önce var olduğu’nun, alacaklı tarafından kanıtlanması gerekeceğini”⁶⁷⁰

√ “Kural olarak bonoya bağlı alacağın, bononun düzenlendiği tarihte doğmuş olacağını”⁶⁷¹

√ “Davacı-alacaklının çekden kaynaklanan alacağının, çekin üzerinde yazılı olan ‘keşide tarihi’nde değil, çekin bu tarihten önce bankaya/takas odasına ibraz edildiği tarihte doğmuş sayılacağını”⁶⁷²

√ “Borçlu tarafından -dava konusu taşınmazın- kızına, önce ‘çıplak mülkiyeti’nin sonra da ‘intifa hakkı’nın devredilmiş olması ve borçlanma işleminin çıplak mülkiyetin devrinden sonra yapılmış olması halinde, sadece intifa hakkının devrine ilişkin tasarrufun iptâline karar verilmesi gerekeceğini”⁶⁷³

√ “İİK’nun 277 vd.na göre açılan tasarrufun iptâli davalarında ‘iptâl kararı’ verilmesi için, borcun doğum tarihinin, iptâle konu tasarruftan önce olması gerektiğinden, takip konusu senedin (bononun) borcun doğduğu anda düzenlenmiş olması halinde, ‘borcun doğduğu tarihin senedin düzenlendiği tarihi’ olarak kabulü gerekeceğini, fakat davacı alacaklarının ‘temel borç ilişkisinin (borcun gerçek doğum tarihinin) senedin düzenlenme tarihinden önce olduğunu’ ileri sürmesi halinde, bu hususu kanıtlaması için imkan tanınması ve ulaşılabilecek sonuca göre bir karar verilmesi gerekeceğini”⁶⁷⁴

√ “Takip konusu borcun, trafik kazasından kaynaklanan maddi ve manevi tazminata ilişkin olması halinde borcun ‘takip tarihi’nde ya da ‘aciz vesikasının düzenlendiği tarih’te değil, ‘haksız fiilin meydana geldiği tarih’te doğmuş sayılacağını”⁶⁷⁵

√ “Daha önce ‘borcun tasarruftan önceki hukuki ilişkiden doğduğunu’ ileri sürebilme imkanı kendisine verilmemiş olan davacının, bu durumu ilk kez temyiz dilekçesinde ileri sürmüş olması halinde, mahkemece verilmiş olan ‘davanın reddine’ ilişkin kararın bozularak

⁶⁷⁰ Bknz: 17. HD. 16.6.2008 T. 1811/3266; 19.7.2007 T. 3875/2555; 26.6.2007 T. 1080/2216 (www.e-uyar.com)

⁶⁷¹ Bknz: 17. HD. 8.5.2008 T. 371/2420; 10.3.2008 T. 4366/1138 (www.e-uyar.com)

⁶⁷² Bknz: 17. HD. 6.5.2008 T. 865/2397; 24.5.2007 T. 1737/1785; 15. HD. 14.1.2002 T. 5714/30 (www.e-uyar.com)

⁶⁷³ Bknz: 17. HD. 1.5.2008 T. 215/2287 (www.e-uyar.com)

⁶⁷⁴ Bknz: 17. HD. 21.2.2008 T. 5184/770; HGK. 18.2.2004 T. 15-18/82; 15. HD. 29.1.2003 T. 6349/449; 16.5.2002 T. 2052/2586 vb. (www.e-uyar.com)

⁶⁷⁵ Bknz: 17. HD. 28.11.2011 T. 5128/11359; 26.5.2011 T. 9286/5320; 30.10.2007 T. 4395/3299 (www.e-uyar.com)

‘ tarafların, senedin tanzim tarihinden, önceki tarihlerde herhangi bir hukuki ilişkiye girip girmedikleri ’nin araştırılması gerekeceğini’’⁶⁷⁶

√ *“ ‘Davacının alacağının daha önce doğup, senedin sonradan düzenlendiği’ yolunda ne dava dilekçesinde ve ne de yargılama sırasında herhangi bir açıklama (iddia) bulunmaması halinde, mahkemece ‘borcun doğum tarihinin tasarruf tarihinden sonra olması’ nedeniyle ‘davanın reddine’ karar verilmesinde bir isabetsizlik bulunmadığını’’⁶⁷⁷*

√ *“ ‘Muvazaa iddiasına dayalı tasarrufun iptali istemiyle açılmış olan davalarda, davacının zararının (dolayısı ile alacak hakkının) ‘desteğin ölüm gününde’ doğmuş sayılacağını’’⁶⁷⁸*

√ *“ ‘Tapu kaydına şerh verilmeyen satış vaadi sözleşmesinin yapıldığı tarih’in ‘tasarruf tarihi’ olarak kabul edilemeyeceğini” (Mahkemece, bu satış vaadi sözleşmesine dayalı olarak verilecek tescil kararının kesinleştiği tarihin ‘tasarrufun tarihi’ sayılacağını)’’⁶⁷⁹*

√ *“ ‘Bir vakfın tesciliyle birlikte, vakfedilen malların mülkiyeti vakfa geçeceğinden, tasarrufun iptâline konu olan taşınmaz, borcun doğumundan (kredi sözleşmesinin imzalanmasından) sonra davalı vakfa geçirildiğinden, mahkemece ‘vakfa yapılan devir işleminin iptâline’ karar verilmesi gerekeceğini’’⁶⁸⁰*

√ *“ ‘Çeklerin bankaya ibraz tarihinden önce yapılan tasarrufların -çeklerin düzenlenmesine neden olan temel ilişkinin daha önce olduğu alacaklı tarafından kanıtlanmış olmadıkça- iptâlinin istenemeyeceğini’’⁶⁸¹*

√ *“ ‘Boşanma davasının açılmasından önce yapılan tasarruf hakkında, boşanma davasından doğan alacak için iptâl davası açılamayacağını’’⁶⁸²*

√ *“ ‘Borcun doğum tarihinin, tasarruf tarihinden önce olduğu’nun kanıtlanamaması halinde mahkemece, tasarrufun iptâli davasının ‘dinlenme koşulunun yokluğu’ nedeniyle reddedilmesi gerekeceğini’’⁶⁸³*

⁶⁷⁶ Bknz: 17. HD. 30.5.2011 T. 10146/5483; 3.2.2011 T. 5065/674; 25.9.2007 T. 3195/2774 (www.e-uyar.com)

⁶⁷⁷ Bknz: 17. HD. 12.7.2007 T. 3031/2475 (www.e-uyar.com)

⁶⁷⁸ Bknz: HGK. 4.7.2007 T. 4-450/449 (www.e-uyar.com)

⁶⁷⁹ Bknz: 17. HD. 6.12.2005 T. 522/6606 (www.e-uyar.com)

⁶⁸⁰ Bknz: HGK. 16.3.2005 T. 15-37/139 (www.e-uyar.com)

⁶⁸¹ Bknz: 15. HD. 23.10.2004 T. 3310/5282 (www.e-uyar.com)

⁶⁸² Bknz: 15. HD. 18.10.2004 T. 2479/5191 (www.e-uyar.com)

⁶⁸³ Bknz: 15. HD. 13.10.2004 T. 2178/5077 (www.e-uyar.com)

√ “Davacı-alacaklının talep ettiği alacağın, davacının açtığı ilk boşanma davasının açıldığı tarihte doğmuş sayılacağını”⁶⁸⁴

√ “Dava konusu tasarrufun, takip dayanağı faturalardan kaynaklanan alacak için başlatılmış icra takibinden önce yapılmış olması halinde, mahkemece taraflar arasındaki ilişkinin faturaların düzenlenmesinden evvel var olup olmadığı üzerinde durularak, borcun tasarruftan önce doğup doğmadığının özellikle tacir olan tarafların ticari defterleri incelenerek açıklığa kavuşturulması gerekeceğini”⁶⁸⁵

√ “Bonoda ‘tanzim tarihi’nin, gerçek ‘tanzim tarihi’ olması zorunlu olmayıp ‘tedavüle çıkarılma tarihi’nin de ‘tanzim tarihi’ olarak bonoya yazılması mümkün ise de, bononun üzerindeki damga pulunun 2000 yılında tedavüle çıkmış olması halinde, bono üzerinde yazılı olan 1997 tarihinin, alacağın doğum tarihi olarak kabul edilemeyeceğini”⁶⁸⁶

√ “İcra dosyasındaki alacağın, davacı-alacaklının alacağının doğum tarihinden önce başka bir (üçüncü) kişiye temlik edilmiş olması halinde, temlik işleminin iptâlîne karar verilemeyeceğini”⁶⁸⁷

√ “Mahkemece, ‘taşınmaz satış vaadi sözleşmesinin düzenlendiği tarihin, borcun doğumundan önce olduğu’ kabul edilerek, tasarrufun iptâlî davasının reddine karar verilmiş ise de, tapuda taşınmazın devir işlemi, borcun doğumundan sonra olduğundan ve taşınmaz satış vaadi sözleşmesinin tapuya alıcı adına şerh verilmesi halinde, sözleşmeden doğan hak güçlendirilerek daha sonraki hak sahiplerine karşı ileri sürülebilecek duruma geleceğinden, mahkemece satış vaadi sözleşmesinin tapuya şerh edildiği tarihin araştırılarak, bu tarihin borcun doğumundan önce olması halinde davanın reddine, sonra ise davanın kabulüne karar verilmesi gerekeceğini”⁶⁸⁸

√ “İcra takip tarihinin, “borcun doğum tarihi” olarak kabul edilemeyeceğini”⁶⁸⁹

√ “Alacaklının ‘malen’ kaydını taşıyan bonoya dayanarak iptâl davası açmış olması ve ‘tasarruf’ ile ‘borcun doğum tarihi’nin birbi-

⁶⁸⁴ Bknz: 15. HD. 22.1.2004 T. 6492/34 (www.e-uyar.com)

⁶⁸⁵ Bknz: 15. HD. 14.10.2003 T. 4002/4750 (www.e-uyar.com)

⁶⁸⁶ Bknz: 15. HD. 10.6.2003 T. 587/3094 (www.e-uyar.com)

⁶⁸⁷ Bknz: 15. HD. 23.9.2002 T. 2908/4069 (www.e-uyar.com)

⁶⁸⁸ Bknz: 17. HD. 22.4.2009 T. 307/2610; 15. HD. 8.1.2001 T. 5713/9 (www.e-uyar.com)

⁶⁸⁹ Bknz: 15. HD. 4.7.2000 T. 3016/3499; 19.2.1997 T. 6021/883 (www.e-uyar.com)

rine yakın olması halinde, mahkemece borcun gerçek doğum tarihinin araştırılması gerekeceğini”⁶⁹⁰

√ *“Borçlu tarafından karısına yapılan satış işleminin, daha sonra boşanmış olsalar bile -boşanma; borcun doğumundan sonra gerçekleştiği için- iptâlîne karar verilmesi gerekeceğini*”⁶⁹¹

√ *“Senedin düzenlenmesine esas olan temel borç ilişkisi hangi tarihte doğmuş ise, borcun o tarihte doğmuş sayılacağını (bu durumda, senedin düzenlenme tarihinin, ‘borcun doğum tarihi’ sayılamayacağını)”*⁶⁹²

√ *“Elindeki ‘bonoya’ dayanarak ‘alacaklı sıfatıyla’ iptâl davası açan alacaklının alacağının -kural olarak- bononun düzenlenme tarihinde doğmuş sayılacağını*”⁶⁹³

√ *“İİK. 278 gereğince ancak alacağın doğumundan sonra yapılan tasarrufların iptâl edilebileceğini*”⁶⁹⁴

√ *“Davacı-işçinin ‘kıdem tazminatı’, ‘ihbar tazminatı’ ve ‘sosyal hakları’nın, işveren tarafından işine son verildiği tarihte doğmuş sayılacağını (yoksa; bu alacakların mahkemece karara bağlandığı tarihte doğmuş sayılmayacağını)”*⁶⁹⁵

√ *“Davacı-alacaklının, davalı-borçlu hakkında açtığı ‘itirazın iptâlî davası’nın, iptâl davasına konu olan tasarrufun yapıldığı tarihten sonra kesinleşmesinin ‘davacının alacağının tasarruftan sonra doğduğu’ sonucunu doğurmayacağını*”⁶⁹⁶

√ *“Harç vermek suretiyle müdahil olan kişinin alacağının, tasarruftan sonra doğduğunun anlaşılması halinde, ‘müdahil yönünden de, davanın reddine’ karar verilmesi gerekeceğini*”⁶⁹⁷

belirtmiştir.

⁶⁹⁰ Bknz: 15. HD. 18.4.2000 T. 1539/1882; 3.4.1996 T. 1763/1890 (www.e-uyar.com)

⁶⁹¹ Bknz: 15. HD. 20.5.1997 T. 2374/2631 (www.e-uyar.com)

⁶⁹² Bknz: 15. HD. 15.4.1997 T. 1170/2110 (www.e-uyar.com)

⁶⁹³ Bknz: 15. HD. 15.10.1996 T. 5526/5278; 23.1.1992 T. 6156/148; 19.9.1991 T. 3334/4236 (www.e-uyar.com)

⁶⁹⁴ Bknz: 15. HD. 24.1.1996 T. 7253/326; 31.5.1994 T. 1744/3418; 12.5.1994 T. 495/3097 (www.e-uyar.com)

⁶⁹⁵ Bknz: 17. HD. 10.7.2008 T. 2790/3912; 15. HD. 21.10.1993 T. 2949/4135 (www.e-uyar.com)

⁶⁹⁶ Bknz: 15. HD. 8.7.1992 T. 2515/725 (www.e-uyar.com)

⁶⁹⁷ Bknz: 15. HD. 11.3.1992 T. 5349/1202 (www.e-uyar.com)

(11) *Dava dilekçesinde, dava konusu iptâl tabi tasarrufun ne olduğu belirtilir. Ancak, bu tasarrufun İİK. mad. 278, 279 ve 280'den hangisinin kapsamına girdiği ve hangi hukukî sebeple iptâl edileceğini saptamak hakimnin görevi olduğundan (HMK. mad. 33), dava dilekçesinde belirtilen hukukî sebeple hakim bağlı olmadığından, davacının «dava konusu tasarrufun iptâl nedenini» yanlış belirtmiş olması ya da hiç belirtmemiş olması önem taşımaz.*⁶⁹⁸

Yüksek mahkeme «tasarrufun iptali» istemini içeren «dava dilekçeleri» ve «HMK. mad. 33» ile ilgili olarak;

√ «İptale tabi tasarruflar için kanunun genel bir tanımlama yaparak, hangi tasarrufların iptale tabi olduğu hususunun tayinini, hakimnin takdirine bırakmış olduğunu»⁶⁹⁹

√ «Borçlunun aciz ya da iflasından önce yaptığı iptale tabi tasarrufları üç grup altında ve İİK.'nin 278, 279 ve 280. maddelerinde düzenlendiği ancak bu maddelerde iptal edilebilecek bütün tasarrufların sınırlı olarak sayılmış olmadığı, kanunun iptale tabi bazı tasarruflar için genel bir tanımlama yaparak hangi tasarrufların iptale tabi olduğu hususunun tayininin hakimnin takdirine bırakıldığını (İİK. mad. 281) ve bu nedenle de davacı tarafından İİK.'nin 278, 279 ve 280. maddelerden birine dayanılmış olsa dahi mahkemenin bununla bağlı olmayıp diğer maddelerden birine göre iptal kararı verebileceğini»⁷⁰⁰

√ «İptale tabi tasarrufların İİK'nda üç grup altında (278, 279 ve 280. maddelerde sınırlı olmayacak biçimde) düzenlenmiş olduğunu; hangi tasarrufların iptale tabi olduğu hususunun hakimnin takdirine bırakılmış olduğunu»⁷⁰¹

√ «İİK.'nin 278 vd. maddelerinde iptâl edilebilecek bütün tasarrufların sınırlı olarak sayılmamış olduğunu, kanunda iptâl tabi bazı tasarruflar içinde genel bir tanımlama yapılarak hangi tasarrufların iptâl tabi olduğu hususunun tayin ve takdirinin hakime bırakılmış olduğunu»⁷⁰²

⁶⁹⁸ KURU, B. age. C:4, s:3546 – KURU, B. El Kitabı, s:1414

⁶⁹⁹ Bknz: 17. HD. 01.04.2013 T. 6585/4513 (www.e-uyar.com)

⁷⁰⁰ Bknz: 17. HD. 04.03.2013 T. 674/2626 (www.e-uyar.com)

⁷⁰¹ Bknz: 17. HD. 25.05.2009 T. 656/5233; 25.03.2013 T. 5969/4064 (www.e-uyar.com)

⁷⁰² Bknz: 17. HD. 21.01.2008 T. 5529/178; 15. HD. 22.09.2003 T. 3378/4171; 11.11.2003 T. 5503/5364; 17. HD. 08.06.2009 T. 1181/4025; 16.06.2009 T. 2065/4314; 28.09.2009 T. 3824/5734; 05.10.2009 T. 4037/5967; 06.04.2009 T. 6187/2089; 30.05.2011 T. 10068/5481; 23.05.2011 T. 3727/5149; 09.05.2011 T. 10595/4459; 25.04.2011 T. 8239/3885; 14.04.2011 T. 1830/3466; 04.04.2011 T.

√ «Davacı tarafından ‘davalı borçlu tarafından yapılan tasarrufların, TBK’nun 19. maddesi uyarınca, olmadığı takdirde İİK’nun 277 vd. maddeleri uyarınca iptaline karar verilmesi’nin istenmiş olması nedeniyle, HUMK. mad. 76’ya (şimdi; HMK. mad. 33’e) göre olaya uygun yasa maddelerini uygulamak ve hukuki nitelendirmeyi yapmak gerekirken, ayrı ayrı açılmış iki dava varmış gibi karar verilemeyeceğini»⁷⁰³

√ «Dava önkoşulunun bulunması halinde, İİK’nun 278, 279 ve 280. maddelerinde yazılı iptal koşullarının bulunup bulunmadığının mahkemece kendiliğinden araştırılması gerekeceğini»⁷⁰⁴

√ «Bir davada öne sürülen maddi olguların hukuki nitelendirilmesini yapıp, uygulanacak yasa maddesini bularak uygulamanın hakimnin görevi olduğunu HUMK. mad. 76 (şimdi; HMK. mad. 33), dava dilekçesinde açıkça ‘tasarrufun iptali’nden söz edilmemiş olmasına rağmen, iddianame ileri sürülüş biçimi ve dayanılan maddi vakıalar karşısında, davacının isteminin içinde, İİK. 277 vd. göre karar verilmesinin amaçlandığı durumlarda, açılan davanın tasarrufun iptali davası olduğu sonucuna varılması gerekeceğini»⁷⁰⁵

√ «Davada ileri sürülen maddi olgu ve bulgulara uyan maddeleri bulup uygulamak ve hukuki nitelendirmeyi yapmak, HUMK. mad. 76 (şimdi; HMK. mad. 33) uyarınca hakimnin doğrudan görevi olduğundan, İİK. 278, 279 ve 280. maddelerinde yazılı iptal nedenlerinin her davada ayrı ayrı değerlendirilerek iptal davasının sonuçlandırılması gerekeceğini»⁷⁰⁶

√ «Mahkemece, sadece İİK. 278 bakımından olayın değerlendirilerek ‘davanın reddine’ karar verilemeyeceğini, ayrıca olayın İİK 280’e göre de değerlendirilerek sonucuna göre bir karar verilmesi gerekeceğini»⁷⁰⁷

1654/3040; 28.03.2011 T. 1335/2757; 28.03.2011 T. 7537/2752; 07.03.2011 T. 11643/2001; 07.03.2011 T. 9381/2000; 24.02.2011 T. 572/1621; 14.02.2011 T. 322/1162; 10.02.2011 T. 7196/1001; 03.02.2011 T. 9252/679; 24.01.2011 T. 4362/344; 17.01.2011 T. 4398/49; 30.11.2010 T. 8301/10368; 22.11.2010 T. 4397/9917; 27.09.2010 T. 10583/7327; 28.06.2010 T. 5097/6005 (www.e-uyar.com)

⁷⁰³ Bknz: 17. HD. 27.5.2010 T. 1470/4798 (www.e-uyar.com)

⁷⁰⁴ Bknz: 17. HD. 4.2.2010 T. 10324/752 (www.e-uyar.com)

⁷⁰⁵ Bknz: 17. HD. 28.9.2009 T. 5741/5736 (www.e-uyar.com)

⁷⁰⁶ Bknz: 17. HD. 25.5.2009 T. 785/3563; 25.11.2008 T. 3756/5534 vd. (www.e-uyar.com)

⁷⁰⁷ Bknz: 17. HD. 26.9.2008 T. 2841/4334 (www.e-uyar.com)

√ «Davacı-alacaklının dilerse BK. 'nun 18. (şimdi; TBK. 'nun 19.) maddesine göre, dilerse İİK'nun 277 vd. göre «muvazaa sebebiyle» iptâl davası açabileceğini, HUMK. 'nun 76. (şimdi; HMK. 'nun 33.) maddesine göre bir davada ileri sürülen maddi olgu ve bulgulara göre (uyan) yasa maddelerini bulmak ve davanın hukuki nitelendirmesini yapmanın, hakimın doğrudan görevi olduğunu»⁷⁰⁸

√ «HUMK. 'nun 76. (şimdi; HMK. 'nun 33.) maddesine göre, bir davada ileri sürülen maddi olgu ve bulguların hukuki nitelendirmesini yapıp ilgili kanun maddesini uygulamanın hakimın doğrudan görevi olduğunu»⁷⁰⁹

√ «Tasarrufa konu taşınmazın tapuda gösterilen satış bedeli ile tasarruf tarihindeki gerçek (rayiç) değeri arasında fahiş bir fark bulunmaması ve dolayısı ile İİK. 278/III-2 maddesinin uygulanma olanağının bulunmaması halinde, davanın hemen reddedilmeyip olayın İİK. 280 bakımından da irdelenmesi gerekeceğini»⁷¹⁰

√ «İptâl davalarında, iptâle konu işlemin birden çok gruba girmesi halinde -HUMK. 76 (şimdi; HMK. 33) uyarınca- hakimın kendiliğinden iptâl konusu tasarrufun yasanın hangi maddesinin kapsamına girdiğini tesbit etmesi gerekeceğini»⁷¹¹

√ «İptal davasının BK. 18 (şimdi; TBK. 19) ya da İİK. 279'a göre terditli (kademeli) olarak açılmış olması halinde, mahkemece HUMK. 'nun 76. (şimdi; HMK. 'nun 33.) maddesi uyarınca -dava, cevaba cevap ve temyiz dilekçelerinin içeriği dikkate alınarak- davanın İİK. 277 vd.na göre açılmış iptal davası olarak nitelendirilip sonuçlandırılabilirliğini»⁷¹²

√ «Davanın nitelendirilmesini yapmanın hakimın görevi olduğunu»⁷¹³

√ «Hukuki niteliği 'iptâl davası' olan fakat şeklen 'muavazaa nedeniyle tapu iptali' olarak açılan davaya, 'iptâl davası' açılmışçasına bakılması gerektiğini»⁷¹⁴

belirtmiştir.

⁷⁰⁸ Bknz: 17. HD. 15.11.2007 T. 3042/3663; 17.7.2007 T. 3519/2534 (www.e-uyar.com)

⁷⁰⁹ Bknz: 17. HD. 4.10.2007 T. 3304/2949 (www.e-uyar.com)

⁷¹⁰ Bknz: 17. HD. 10.7.2007 T. 3405/2424 (www.e-uyar.com)

⁷¹¹ Bknz: 15. HD. 19.3.1993 T. 320/1380 (www.e-uyar.com)

⁷¹² Bknz: 17. HD. 8.10.2007 T. 4359/3009 (www.e-uyar.com)

⁷¹³ Bknz: 15. HD. 12.9.1996 T. 4819/4283 (www.e-uyar.com)

⁷¹⁴ Bknz: 13. HD. 21.1.1981 T. 6861/323 (www.e-uyar.com)

(12) Açılmış olan tasarrufun iptali davasında mahkemece ö n c e «dava önkoşulu» olan kesin (İİK. mad. 143, 105/I) ya da geçici aciz bekgesinin (İİK. mad. 105/II) bulunup bulunmadığı ya da aciz belgesi ibrazına gerek bırakmayan BK. mad. 19'a dayalı ('muvazaa' nedenine) bir tasarrufun iptali davasının söz konusu olup olmadığı araştırılır.⁷¹⁵ Ondan sonra iptal koşullarının (İİK. mad. 278, 279, 280) bulunup bulunmadığı irdelenir. iptal davasının, üçüncü kişinin elinden çıakrdığı malların yerine geçen değere ilişkin olması halinde, n a k d e n t a z m i n e (İİK. mad. 283/II) karar verilir.

Yapılan inceleme sonucunda, yapılan satışta edimler arasında aşırı fark bulunmadığı görülür, davalıların arasında mal kaçırma kasdını davalı üçüncü kişinin bildiği ya da bilebilecek durumda olduğunu gösteren bir yakınlığın da isbat edilememesi halinde, (İİK. mad. 280/I), açılmış olan tasarrufun iptali davasının reddine karar verilir.⁷¹⁶

«Temlikin iptali» istemiyle açılan tasarrufun iptali davalarında, «dava konusu temlik tasarrufunun, gerçek bir borç ödemesine ilişkin olup olmadığı»nın araştırılması gerekirse mahkemece bu konuda tarafların ticari defterleri üzerinde bilirkşi incelemesi yaptırılması gerekir.⁷¹⁷

Hakim bu davada delilleri serbestçe takdir eder.⁷¹⁸ Hakimin, iptâl davasına ilişkin uyuşmazlıkları «hal ve koşulları gözönünde tutarak serbestçe takdir ve halledeceğini» belirten mad. 281/I hükmü ile neyin ifade edilmek istendiği doktrinde⁷¹⁹ tartışmalıdır. Bir görüşe göre;⁷²⁰ «bu ifadenin hiç bir anlamı yoktur. Bu davalarda hakim, genel usul hükümlerini gözönünde tutar», ikinci bir görüşe göre;⁷²¹ «bu hüküm, hakim in iptâl davalarına ilişkin kanun hükümleriyle sıkı sıkıya bağlı kalmaması için öngörülmüştür». Üçüncü görüşe göre;⁷²² ise; «bu hü-

⁷¹⁵ Bknz: 7. HD. 19.02.2013 T. 4941/1956 (www.e-uyar.com)

⁷¹⁶ Bknz: 17. HD. 18.03.2013 T. 5379/3515 (www.e-uyar.com)

⁷¹⁷ Bknz: 17. HD. 11.03.2013 T. 14091/3212; 28.03.2012 T. 2252/3774; 25.04.2011 T. 8872/3893; 28.02.2011 T. 1421/1750 (www.e-uyar.com)

⁷¹⁸ Bknz: 15. HD. 17.2.2005 T. 427/852; İİD. 26.9.1970 T. 6897/884 (www.e-uyar.com)

⁷¹⁹ Bknz: YILDIRIM, M.K. İcra ve İflas hukukunda İptal Davaları, s:165 vd. – BAYKAL, E.U. İptal Davasında Yargılama Usulü (Yasa Huk. D. Mayıs/1999, s:574 vd.

⁷²⁰ UMAR, B. Türk İcra ve İflâs Hukukunda İptâl Davası, s: 96

⁷²¹ KURU, B. age. C:4 s:3550 – KURU, B. El Kitabı, s:1220 – BAYKAL, E.U. agm. s:575

⁷²² ANSAY, S.Ş. Hukuk, İcra ve İflas Usulleri, s:330 – BELGESAY, M.R. İcra ve İflas Hukuku (Sentetik Bölüm), 1953, 2. Cilt, s:169 – GÜRDOĞAN, B. İflas Hukuku Dersleri, s:243 vd. – SARISÖZEN, İ. İptal Davasında Yetki ve Görev

küm iptâl sebeplerinin isbatında karşılaşılan güçlük nedeniyle, delil serbestisi getirmektedir». **Kanımızca**, üçüncü görüşün kabulü daha yerinde olacaktır.

Bu davalarda, hakim *tanık* dahil her türlü delile dayanarak karar verebilir.⁷²³ *Senetle isbata* ilişkin hükümler (HMK. mad. 200) bu davalarda uygulanmaz...

Yüksek mahkeme;

√ «*Davalı-üçüncü kişinin, önceden borçluyu tanıyıp tanımadığı, borçlunun durumunu bilip bilmediği konusunda, mahkemece davacının gösterdiği tanıkların dinlenmesi gerekeceğini*»⁷²⁴

√ «*İptal davasında, mahkemece ‘dava konusu noter senedinin aksinin aynı kuvvette bir delille çürütülmesi’nin istenemeyeceğini (her türlü delille iddianın ispat edilebileceğini)*»⁷²⁵

belirtmiştir.

Hakim, davanın niteliği gereği, dava konusu tasarrufun iptâlê tâbi olup olmadığını, her türlü kanıta, özellikle tanık beyanlarına dayanarak karar verebilir. Ayrıca, davacı; dava konusu tasarrufun İİK. mad. 278’de öngörülen «bir sene» ve İİK. mad. 279’da öngörülen «iki sene» içinde yapıldığını kanıtlamak suretiyle ya da borçlu ile işlemde bulunan üçüncü kişinin İİK. mad. 278/III’de veya İİK. mad. 280/II’de öngörülen *kimseler olduğunu* kanıtlamak suretiyle de -başkaca bir delil göstermeden, tanık dinletmeden- davasını isbat edebilir.

Ayrıca belirtelim ki; tasarrufun iptâlî davalarında olduğunun «*borçlu ile işlemde bulunmuş olan üçüncü kişilerin kötünîyetli yani; dava konusu taşınırı/taşınmazı borçludan devir (satın) aldığı tarihte, borçlunun alacaklılarından mal kaçırmak veya alacaklılarına zarar vermek kasdıyla hareket ettiğini bildiği veya bilebilecek durumda olduğu*»nun davacı-alacaklı tarafından kanıtlanması gerekir.⁷²⁶

Keza; «*dördüncü kişi konumunda bulunan davalının kötünîyetli olduğu*»nun da davacı-alacaklı tarafından kanıtlanması gerekir.

– Her davada olduğu gibi, «tasarrufun iptâlî»⁷²⁷ davalarında da «*ispat yükünün hangi tarafa ait olduğu*» konusu önem taşır. Hukukumuzda, bu konuya ışık tutan hüküm «*Kanunda aksine bir hüküm bu-*

(ABD. 1977/3, s:454)

⁷²³ Bknz: 17. HD. 26.03.2013 T. 7206/4179 (www.e-uyar.com)

⁷²⁴ Bknz: 15. HD. 1.11.1995 T. 3955/6045 (www.e-uyar.com)

⁷²⁵ Bknz: 15. HD. 2.7.1993 T. 3057/3228 (www.e-uyar.com)

⁷²⁶ Bknz: 17. HD. 15.5.2008 T. 370/2603; 15.4.2008 T. 108/1938 (www.e-uyar.com)

⁷²⁷ Bknz: 17. HD. 29.1.2008 T. 5370/361 (www.e-uyar.com)

lunmadıkça, taraflardan her biri, hakkını dayandırdığı olguların varlığını ispatla yükümlüdür» şeklindeki MK. mad. 6'dır.⁷²⁸

Doktrinde⁷²⁹ -oybirliği ile- «*ispat yükünün, hayatın olağan akışına aykırı iddia ve savunmada bulunana düştüğü*» kabul edilmekte olduğu gibi, **Yargıtay** da bu konuya ilişkin içtihatlarında öteden beri;

√ «*Davalı 3. kişi, borçlunun eşinin kardeşinin torunu olması nedeniyle borçlunun durumunu ve amacını bilebilecek kişilerden olması ve davalı borçlunun aynı gün dört taşınmazını birden davalıya satmış olması hayatın olağan akışına uymadığı gibi, bu durumda davalı 3. kişinin borçlunun amacını ve durumunu bilerek hareket ettiğini gösterdiğinden davanın İİK. 280/1 .madde gereğince kabulü ile davalılar arasındaki 8.9.2010 tarihli tasarrufun takip konusu alacak ve ferile-riyle iptaline karar verilmesi gerekeceğini*»⁷³⁰

√ «*Borçlu tarafından satılan taşınmazların yine borçlunun kullanımında olmasının hayatının olağan akışına uymadığını*»⁷³¹

√ «*Borçlu tarafından, davalı üçüncü kişiye satılan taşınmazın, borçlunun ailesi tarafından kullanılıyor olmasının, hayatın olağan akışına uygun düşmeyeceği (ve bu nedenle; yapılmış olan satışın alacaklıların mal kaçırma amacına yönelik muvazaalı bir satış olarak kabulünü gerektireceğini*»⁷³²

√ «*Tasarrufa konu aracın küçük bir ilde, değerinin altında satışının yapılması ve borçlu şirkete kiralanması halinde tasarrufun iptaline karar verilmesi gerekeceğini*»⁷³³

√ «*Davalının taşınmazı satın almadan 23 gün önce taşınmazın borçlu adına olan kredi borcunu ödemeye başlamasının hayatın olağan akışına uygun düşmediğini, tanımadığı bir borçluya ait taşınmazın*

⁷²⁸ Bu hükme ait “1998/1999 Tasarısı” ile “1984 Tasarısı” ve “1971 Tasarısı”ndaki gerekçeler için bkz: **UYAR, T.** Gerekçeli-İçtihatlı Türk Medeni Kanunu, 2002, C.2, s:1507

⁷²⁹ **TAŞPINAR, S.** Fiili Karinelerin İspat Yükünün Dağılımında Rolü (AÜHFD. 1996/1-4, s:551) – **ALANGOYA, Y.** «Senede Karşı Senetle İspat» Kuralı ve «Hayatın Olağan Akışı» Kavramı (Prof. Dr. Necip Kocayusufpaşaoğlu İçin Armağan, 2004, s:523) – **KURU, B.** Hukuk Muhakemeleri Usulü, 6. Baskı, C:2, s:1989 – **POSTACIOĞLU, İ.** Medeni Usul Hukuku Dersleri, 6. Bası, s:537 – **UMAR, B/YILMAZ, E.** İspat Yükü, 1980, 2. Bası, s:60 – **BERKİN, N.** Medeni Usul Hukuku Rehberi, s:172 – **ANSAY, S.Ş.** Hukuk Yargılama Usulleri, 7. Baskı, s:248 – **ÜSTÜNDAĞ, S.** Medeni Yargılama Hukuku, 7. Baskı, s:616 vd.

⁷³⁰ Bknz: 17. HD. 26.03.2013 T. 7083/4174 (www.e-uyar.com)

⁷³¹ Bknz: 17. HD. 26.03.2013 T. 7419/4185 (www.e-uyar.com)

⁷³² Bknz: 17. HD. 26.03.2013 T. 7090/4175 (www.e-uyar.com)

⁷³³ Bknz: 17. HD. 25.03.2013 T. 5625/4061 (www.e-uyar.com)

davalıya satışından iki ay sonra ve taşınmazı tapuda devir almadan kredi ödemesine başlanmasının doğal olmamasını»⁷³⁴

√ *«Borçlu şirketin muhasebecisinin kardeşi olan 4. kişinin, hayatın olağan akışına göre, borçlu davalı şirketin mali durumu ile alacaklılara zarara verme kastını bilen veya bilmesi gereken kişilerden sayılacağını»⁷³⁵*

√ *«Tasarrufa konu taşınmazın ... ilçesinde olmasına rağmen, çok kısa sürelerle el değiştirmesinin, davalı tarafından elden çıkarma tarihinin iptal davasının açılma tarihinden bir gün sonraya rastlamasının, davalı borçlu adına hareketle taşınmazı satacak kişi ile davalı üçüncü kişi adına taşınmazı satın alacak kişiye verilen vekaletnamelelerin aynı noterde, aynı gün ve birbirini takip eden yevmiye numaraları ile tanzim edilmesinin ve taşınmazın ilk satışından sonra 2 yılı aşkın bir süre geçmiş olmasına rağmen, davalı üçüncü kişi adına taşınmazı satacak kişi olarak ilk satışta borçlu vekili olarak hareket eden kişinin bu kez davalı üçüncü kişi vekili olarak görevlendirilmesinin, hayatın olağan akışına aykırı düşeceği»⁷³⁶*

√ *«Borçlu ile tanışıklığı bulunan üçüncü kişinin, bulunduğu konum nedeniyle 'borçlunun mali durumundan haberdar olacak durumda bulunmuyor olması halinde', davalı üçüncü kişinin yaşam deneyimlerine göre 'borçlunun durumunu bilmediğini' ileri süremeyeceğini»⁷³⁷*

√ *«Taşınmazın satın alınması sırasında, taşınmaz üzerinde bulunan hacizlerin, taşınmazın satış tarihindeki gerçek bedelinin beş katından fazla bulunmasına rağmen, üzerinde bu kadar yüksek miktartlı bir haciz bulunan bir taşınmazın satın alınmasının hayatın olağan akışına aykırı sayılması gerekeceğini»⁷³⁸*

√ *«Dava konusu taşınmazın -tasarruftan sonra dahi- borçlu tarafından kullanılıyor olmasının, tasarrufun kötüniyetle yapıldığını göstereceğini ve hayatın olağan akışına aykırı olacağını (uygun bulunmayacağını)»⁷³⁹*

⁷³⁴ Bknz: 17. HD. 11.03.2013 T. 6603/3147 (www.e-uyar.com)

⁷³⁵ Bknz: 17. HD. 25.09.2012 T. 12012/9993 (www.e-uyar.com)

⁷³⁶ Bknz: 17. HD. 13.09.2012 T. 8083/9227 (www.e-uyar.com)

⁷³⁷ Bknz: 17. HD. 26.04.2011 T. 11178/3947 (www.e-uyar.com)

⁷³⁸ Bknz: 17. HD. 14.02.2011 T. 12627/1159 (www.e-uyar.com)

⁷³⁹ Bknz: 17. HD. 17.12.2007 T. 4360/4303; 19.02.2009 T. 192/803; 31.03.2009 T. 4674/1889; 04.06.2009 T. 1714/3941; 23.06.2009 T. 2632/4557; 13.10.2009 T. 4442/6278; 09.02.2010 T. 8835/960; 16.02.2010 T. 9932/1204; 15.04.2010 T. 10440/3517; 27.05.2010 T. 2345/4795; 08.07.2010 T. 4667/6627; 26.04.2011 T. 12744/3911; 27.01.2011 T. 3453/422; 08.07.2010 T. 4667/6627; 17.05.2011 T.

√ «Borçlu ile işlemde bulunan ‘üçüncü kişi’ nin (ya da; üçüncü kişi ile işlemde bulunan ‘dördüncü kişi’ nin) aynı köyden olmaları halinde, üçüncü (ya da dördüncü) kişinin, ‘borçlunun mal kaçırma kasdını bilmediğinin’ kabul edilmesinin, hayatın olağan akışına uygun düşmeyeceğini»⁷⁴⁰

√ «Dava konusu taşınmaza -üzerindeki ipotek ve hacizler de eklendiğinde- değerinin çok üstünde bir bedel ödenerek alınmasının, hayatın olağan akışına aykırı olup, yapılan satışın iptalini gerektireceğini»⁷⁴¹

√ «Gerçek değerinden çok fazla -yaklaşık üç misli- bedelle taşınmazı satın alan üçüncü kişinin bu davranışının hayatın olağan akışına uygun düşmeyeceği bu nedenle taraflar arasında ‘inançlı sözleşme’ olduğunun kabulüyle -İİK. 280/I, II uyarınca- satış işleminin iptaline karar verilmesi gerekeceğini»⁷⁴²

√ «Davalı üçüncü kişiler ile borçlunun aynı küçük ilçede bulunmalarından dolayı birbirlerinin durumunu bilebilecek konumda bulunmaları ve aynı günde 11 adet taşınmazın birlikte satılmasının hayatın olağan akışına uygun düşmeyeceğinden, borçlu tarafından davalı üçüncü kişilere yapılmış olan tasarrufların iptâlîne karar verilmesi gerekeceğini»⁷⁴³

√ «Borçlu ile işlemde bulunan ‘üçüncü kişi’ nin (ya da; üçüncü kişi ile işlemde bulunan ‘dördüncü kişi’ nin) aynı köyden olmaları halinde, üçüncü (ya da dördüncü) kişinin, ‘borçlunun mal kaçırma kasdını bilmediğinin’ kabul edilmesinin, hayatın olağan akışına uygun düşmeyeceğini»⁷⁴⁴

9069/4908; 22.02.2011 T. 9870/1461; 07.02.2011 T. 6542/892; 30.09.2010 T. 2595/7565; 20.09.2010 T. 5770/7046 (www.e-uyar.com)

⁷⁴⁰ Bknz: 15. HD. 20.03.1996 T. 113/1544; 17. HD. 23.01.2007 T. 5878/255; 21.01.2008 T. 5653/179; 11.02.2008 T. 5526/512; 18.03.2008 T. 5545/1349; 13.05.2008 T. 947/2566; 26.02.2009 T. 4873/915; 22.03.2010 T. 645/2548; 07.02.2011 T. 6468/890; 17.01.2011 T. 10482/54; 25.03.2013 T. 6176/4066 (www.e-uyar.com)

⁷⁴¹ Bknz: 17. HD. 08.02.2010 T. 9909/852; 16.02.2010 T. 7759/1201; 25.02.2010 T. 10734/1661; 19.04.2010 T. 1649/3605; 22.06.2010 T. 3675/5803; 11.04.2011 T. 2967/3346; 15.03.2011 T. 11729/2279 (www.e-uyar.com)

⁷⁴² Bknz: 15. HD. 23.12.1992 T. 6248/6216; 17. HD. 11.04.2011 T. 2967/3346 (www.e-uyar.com)

⁷⁴³ Bknz: 17. HD. 20.11.2008 T. 2777/5418 (www.e-uyar.com)

⁷⁴⁴ Bknz: 17. HD. 13.5.2008 T. 947/2566; 18.3.2008 T. 5545/1349; 11.2.2008 T. 5526/512 (www.e-uyar.com)

√ «Davalı-borçlunun, ödeme emri tebliğe çıkarılmadan icra dairesine giderek ödeme emrinin orada kendisine tebliğ edilmesini sağlamasının, hayatın olağan akışına uygun bulunmadığını»⁷⁴⁵

√ «Satış konu dairede, satış yapan kişinin (borçlunun) oturmaya devam etmesinin, hayatın olağan akışına uygun düşmeyeceğini»⁷⁴⁶

√ «Borçludan hacizli traktörü satın alan aynı köy halkından olan alıcının, borçlunun kötüniyetini bilmediğinin kabul edilmesinin, hayatın olağan akışına uygun düşmeyeceğini»⁷⁴⁷

√ «Hakkında iflâs kararı verilmiş olan borçlunun, hissedar olduğu taşınmazdaki hissesini diğer paydaşa satmayı vaad etmesinin -lehine vaadde bulunan diğer paydaşın iyiniyetli sayılması hayatın olağan akışına uygun düşmeyeceğinden- İİK. 280/I uyarınca iptâle tabi olacağını»⁷⁴⁸

√ «Aynı şirketin ortakların ve ortağın eşinin 'diğer ortakların mali durumunu bilmediği iddiası'nın hayatın olağan akışıyla bağdaşmayacağını»⁷⁴⁹

√ «Borçlunun gelini olan davalının, borçlunun durumunu ve maksadını bilmesinin, hayatın olağan akışına uygun olacağını»⁷⁵⁰

√ «Gerçek değerinden çok fazla -yaklaşık üç misli- bedelle taşınmazı satın alan üçüncü kişinin bu davranışının hayatın olağan akışına uygun düşmeyeceğinden, taraflar arasında «inançlı sözleşme» olduğunun kabulüyle -İİK. 280/I, II uyarınca- satış işleminin iptâline karar verilmesi gerekeceğini»⁷⁵¹

√ «Borçlunun eşinin, 'kocasının mal kaçırma kasdını bilmediğini' iddia etmesinin hayatın olağan akışına ters düşeceğini»⁷⁵²

√ «Daha önce borçludan kiraladığı aracı daha sonra borçludan satın alan, borçlunun da ortağı bulunduğu davalı şirketin, borçlunun bu satıştaki amacını ve durumunu bilmemesinin, hayatın olağan akışına uygun düşmeyeceğini»⁷⁵³

⁷⁴⁵ Bknz: 17. HD. 13.5.2008 T. 380/2561 (www.e-uyar.com)

⁷⁴⁶ Bknz: 17. HD. 10.7.2007 T. 3405/2424 (www.e-uyar.com)

⁷⁴⁷ Bknz: 15. HD. 20.3.1996 T. 113/1544 (www.e-uyar.com)

⁷⁴⁸ Bknz: 15. HD. 20.9.1995 T. 3945/4845 (www.e-uyar.com)

⁷⁴⁹ Bknz: 15. HD. 14.10.1994 T. 4834/7510 (www.e-uyar.com)

⁷⁵⁰ Bknz: 15. HD. 23.12.1992 T. 6234/6232 (www.e-uyar.com)

⁷⁵¹ Bknz: 15. HD. 23.12.1992 T. 6248/6216 (www.e-uyar.com)

⁷⁵² Bknz: 15. HD. 16.12.1992 T. 5228/6041 (www.e-uyar.com)

⁷⁵³ Bknz: 15. HD. 3.12.1992 T. 5464/5836 (www.e-uyar.com)

√ «Kaydında bulunan haciz şerhinin varlığına bakmaksızın, kendisinden beklenen özeni göstermeksizin hacizli aracı satın alan üçüncü kişinin iyiniyetli sayılamayacağını (ve bu kişi hakkında da iptâl kararı verilmesi gerekeceğini)»⁷⁵⁴

√ «Dava konusu taşınmaza -üzerindeki ipotek ve hacizler de eklendiğinde- değerinin çok üstünde bir bedel ödenerek alınmasının, hayatın olağan akışına aykırı olup, yapılan satışın iptalini gerektireceğini»⁷⁵⁵

√ «Borçlu tarafından, davalı üçüncü kişiye üzerindeki ipotekle birlikte devredilmiş olan taşınmazın, onbeş gün sonra ve üzerindeki ipotekle birlikte ancak değerinin çok üzerinde devredilmiş olmasının, hayatın olağan akışına uygun düşmeyeceğinden, iptali gerekeceğini»⁷⁵⁶

√ «Bir kişinin, üzerine birinci sırada haciz koydurduğu aracı haczin kaldırılarak borçludan satın alınmasının, hayatın olağan akışına uygun düşmeyeceğini ve kendisinin iyiniyetli sayılmasını gerektirmeyeceğini»⁷⁵⁷

√ «Dördüncü kişi konumundaki davalının, satın aldığı taşınmaz üzerinde herhangi bir tasarrufta bulunmaması ve taşınmazın hala borçlunun tasarrufunda bulunmasının, dördüncü kişinin kötüniyetli olduğunu göstereceğini ve bu durumun hayatın olağan akışına aykırı olacağını»⁷⁵⁸

√ «Davalı üçüncü kişinin, değerinin yaklaşık sekiz misli fazla para ödeyerek taşınmazı satın almasının, hayatın olağan akışına uygun düşmeyeceğini»⁷⁵⁹

√ «Davalı üçüncü kişiler ile borçlunun aynı küçük ilçede bulunmalarından dolayı birbirlerinin durumunu bilebilecek konumda bulunmaları ve aynı günde on bir adet taşınmazın birlikte satılmasının hayatın olağan akışına uygun düşmeyeceğinden, borçlu tarafından davalı üçüncü kişilere yapılmış olan tasarrufların iptaline karar verilmesi gerekeceğini»⁷⁶⁰

⁷⁵⁴ Bknz: 15. HD. 1.10.1992 T. 3635/4428 (www.e-uyar.com)

⁷⁵⁵ Bknz: 17. HD. 22.6.2010 T. 3675/5803; 19.4.2010 T. 1649/3605; 25.2.2010 T. 10734/1661; 16.2.2010 T. 7759/1201 (www.e-uyar.com)

⁷⁵⁶ Bknz: 17. HD. 1.10.2009 T. 600/3771 (www.e-uyar.com)

⁷⁵⁷ Bknz: 17. HD. 30.6.2009 T. 2905/4755 (www.e-uyar.com)

⁷⁵⁸ Bknz: 17. HD. 14.5.2009 T. 207/3137 (www.e-uyar.com)

⁷⁵⁹ Bknz: 17. HD. 31.3.2009 T. 4702/1884 (www.e-uyar.com)

⁷⁶⁰ Bknz: 17. HD. 20.11.2008 T. 2777/5418 (www.e-uyar.com)

√ «Gerçek değerinden çok fazla bir bedelle taşınmazı satın alan üçüncü kişinin bu davranışının hayatın olağan akışına uygun düşme-yeceğini, bu nedenle taraflar arasında 'inançlı sözleşme' olduğunun kabulüyle -İİK. 280/I, II uyarınca- satış işleminin iptaline karar verilmesi gerekeceğini»⁷⁶¹

belirtmiştir.

(13) 538 sayılı Kanun ile -18.2.1965 yılında- yapılan değişiklikle, iptâl davalarında «*basit yargılama usulü*»nün⁷⁶² (HMK. mad. 316-322) uygulanması kabul edilmiştir (İİK. mad. 281/I). **Yürürlükten kalkmış olan 1086 sayılı HUMK döneminde;** «acele (ivedi) işler»den olan bu davalar *adli tatilde* de görülür, kanun *yollarına başvuru süresi*, adli tatilde de işliyordu.⁷⁶³ Buna karşın 1.10.2011 tarihinde yürürlüğe girmiş olan 6100 sayılı (yeni) HMK.nun 103. maddesinde adli tatilde görülecek dava ve işler belirtilirken, tasarrufun iptali davalıları bu davalar arasında sayılmadığından 1.10.2011 tarihinden sonra açılan tasarrufun iptali davalarında bu davalara adli tatilde bakılamayacak ve adli tatilde geçen süreler temyiz süresinin hesabında dikkate alınmayacaktır. Yani adli tatilde temyiz süreleri işlemeyecektir.⁷⁶⁴

Mahkemece öncelikle taraf teşkili'nin sağlanması gerekir.

«*Taraf teşkili*» kamu düzeni ile ilgili olup, mahkemece kendiliğinden gözetileceğinden, aralarında «zorunlu dava arkadaşlığı» bulunan «borçlu» ya da «üçüncü kişi»nin açılan davada davalı olarak gösterilmemiş olması halinde, bu kişiye usulüne göre dava dilekçesi tebliğ edilip kendisine savunma olanağı tanınmadan tasarrufun iptali davasını sonuçlandırılmaz.⁷⁶⁵

Tarafların davet ettikleri duruşmaya gelmemeleri halinde *dosya işlemiden kaldırılır* (HMK. mad. 150).

Davalı tarafa (ve davacı tarafa) duruşma günü tebliğ edilmeden yokluğunda yapılan yargılama yapıp karar verilemez.⁷⁶⁶

⁷⁶¹ Bknz: 17. HD. 7.10.2008 T. 3219/4472; 2.6.2008 T. 1184/2900 vb. (www.e-uyar.com)

⁷⁶² Ayrıntılı bilgi için bknz: **UYAR, T.** İcra Hukukunda Yetki-Görev ve Yargılama Usulü, 2. Bası, s:382 vd. – **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** age. C: 1, İİK. mad. 18, AÇIKLAMA: I – **UYAR, T.** İİK. Şerhi, C:2, s:1777 vd.

⁷⁶³ Bknz: 17. HD.28.01.2010 T. 9143/544; 28.01.2010 T. 9125/542; 14.04.2009 T. 8062/8772; 24.02.2009 T. 4729/875; 27.11.2008 T. 5602/5549; 18.11.2008 T. 4114/5377; 15. HD. 27.7.2008 T. 3838/5099 vb. (www.e-uyar.com)

⁷⁶⁴ Bknz: 17.HD.19.02.2015 T. 19310/2984; 17.HD.03.06.2014 T. 4675/8843 (www.e-uyar.com)

⁷⁶⁵ Bknz: 17. HD. 22.3.2010 T. 442/2543; 18.1.2010 T. 6390/15; 28.12.2009 T. 8437/9006 vb. (www.e-uyar.com)

⁷⁶⁶ Bknz: 17. HD. 10.12.2009 T. 8853/8202; 18.6.2009 T. 4711/4385; 18.5.2009 T. 558/3238 (www.e-uyar.com)

Yüksek mahkeme;

√ «*Davalı üçüncü kişiye dava dilekçesinin, diğer davalı borçlunun işyerinde çalışan işçiye tebliğ edilmiş olması halinde, üçüncü kişinin yokluğunda -üçüncü kişiye yapılan tebligat usulsüz sayılacağından-yargılamaya devam edilemeyeceğini*»⁷⁶⁷

√ «*‘Taraf teşkili’ tamamlanmadan karar verilemeyeceği; hakları etkilenen üçüncü kişilerin ‘davacının alacağını gerçek bir alacak olmadığını, icra takibinin muvazaaya dayandığını’ ileri sürüp kanıtlayabileceklerini*»⁷⁶⁸

√ «*Dava dilekçesi tüm davalılara tebliğ edilip, savunmaları alınmadan, tasarrufun iptali davasının sonuçlandırılmayacağını*»⁷⁶⁹

belirtmiştir.

(14) İptâl davası sâbit olduğu (kazanıldığı) takdirde, davacı, dava konusu mal üzerinde, sanki o mal hala borçlunun malvarlığında (mülkiyetinde) imiş gibi, cebri icra yolu ile hakkını (alacağını) almak yetkisini elde eder. Dava konusu mal, «iptâl kararı» ile borçlunun mülkiyetine (malvarlığına) dönmaz.⁷⁷⁰ Üçüncü kişi yine «malik» olmakta devam eder.⁷⁷¹ Bu husus, iptâl davasının aynî bir dava olmayıp, kişisel bir dava olmasının sonucudur.⁷⁷²

İptâl davasının sonuçlarını davanın, «haciz» ve «iflâs» yolu ile takipte açılmış olmasına göre, ayrı ayrı incelemek gerekir:

A- Haciz yolu ile takipte, iptâl davasının sonuçları:

I- a- İptâl davasının kaybedilmesi: İptâl davasını kaybeden davacı, yargılama giderlerini -özellikle; «*nisbi vekalet ücretini*»⁷⁷³ ve «*nisbi karar ve ilâm harcını*»⁷⁷⁴ - ödemeye mahkûm edilir.

⁷⁶⁷ Bknz: 17. HD. 1.6.2009 T. 695/3773 (www.e-uyar.com)

⁷⁶⁸ Bknz: 17. HD. 5.4.2004 T. 435/3080 (www.e-uyar.com)

⁷⁶⁹ Bknz: 17. HD. 4.11.2008 T. 2343/5097 (www.e-uyar.com)

⁷⁷⁰ Bknz: 12. HD. 7.4.1999 T. 3860/4383; 1. HD. 20.3.1990 T. 13707/3816 (www.e-uyar.com)

⁷⁷¹ Ayrıntılı bilgi için bknz: **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** age. C: 3, İİK. mad. 277; «Birinci Bölüm», AÇIKLAMA: I – **UYAR, T.** İİK. Şerhi, Cilt: 11 ,s:18658

⁷⁷² Ayrıntılı bilgi için bknz: **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** age. C: 3, İİK. mad. 277; «Birinci Bölüm», AÇIKLAMA: III – **UYAR, T.** age. Cilt: 11, s:18660 vd.

⁷⁷³ Ayrıntılı bilgi için bknz: **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** age. C: 3, İİK. mad. 281; §E. AÇIKLAMA: 1§ – **UYAR, T.** İİK. Şerhi, C:12, s:19748

⁷⁷⁴ Ayrıntılı bilgi için bknz: Yuk. İİK. mad. 281; §D. AÇIKLAMA: I – **UYAR, T.** İİK. Şerhi, C:12, s:19738

II- b- İptâl davasının kazanılması: aa) aaa- Kazanılan iptâl davasının konusu **taşınır** ise, (daha açık bir ifade ile; bir taşınmazın devrine (satışına) ilişkin borçlunun tasarrufu iptâl edilmişse) alacaklı aldığı ilâmı, asıl takip dosyasına koyarak, taşınırın haczini ister.

Taşınır mal, davalı - üçüncü kişinin elinde bulunmazsa, o zaman İİK. mad. 24/IV-VI hükümleri⁷⁷⁵ uygulanarak, malın değeri, üçüncü kişiden haciz yolu ile tahsil edilir.⁷⁷⁶

Eğer dava konusu taşınır *trafik siciline kayıtlı bir araç* ise, -ve borçlu tarafından, sahip olduğu aracın üçüncü kişilere yapılan devir işleminin iptâlî için borçlu hakkında ‘tasarrufun iptâlî davası’ açılmışsa- o zaman mahkemece «*davalı üçüncü kişi üzerindeki trafik kaydının iptâlîne ve aracın tekrar borçlu adına tesciline (eski hale getirilmesine)*» ya da daha kısa olarak «*trafik kaydının iptâlîne*» şeklinde karar verilemeyip «*dava konusu araç yönünden (üzerinde) davacıya alacak ve fer’ileri (eklentileri) ile sınırlı olarak cebri icra yolu ile alacağını almak yetkisinin tanınmasına...*» şeklinde⁷⁷⁷ karar verilmesi gerekir...

bbb- Eğer borçlu hakkında, üçüncü bir kişiye yapmış olduğu *temlik işleminin* -bu temlikin gerçekte mevcut olmayan bir borç için yapıldığı yani temlikin «muvazaalı bir temlik olduğu» ileri sürülerek- iptâlî için «tasarrufun iptâlî davası» açılmış ve açılan bu dava ‘haklı’ bulunmuşsa, mahkemece sadece «*yapılan temlik işleminin iptâlîne*» şeklinde, infazı kabil olmayacak bir hüküm kurulmaması gerekir. Mahkemenin, «*temlik alacaklısının, temlik aldığı alacağın ne kadarını tahsil ettiği*» araştırılarak, «*tahsil ettiği kısmı davacı-alacaklıya ödemesine (geri vermesine) ve tahsil etmediği kısım hakkında da alacaklıya cebri icra yetkisinin tanınmasına*» şeklinde karar verilmesi gerekir... Bir yerel mahkemenin⁷⁷⁸ bu doğrultudaki kararı çok isabetli olduğu gibi **Yargıtay 15. Hukuk Dairesi**⁷⁷⁹ de, benzer bir olayda «*çekdeki ciro işleminin ve dolayısı ile alacağın üçüncü bir kişiye devrine dair tasarrufun muvazaalı olması nedeniyle iptâlî istemiyle*» açılmış olan dava sonucunda «*borçlu şirketin lehartı bulunduğu ... li-*

⁷⁷⁵ Ayrıntılı bilgi için bkzn: **UYAR, T.** İcra Hukukunda İlâmlı Takipler, 2. Bası, s:333 vd. – **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** age. C: 1, İİK. mad. 24; AÇIKLAMA: III-b – **UYAR, T.** İİK. Şerhi, «Cilt: 2, s:2641 vd.»

⁷⁷⁶ **GÜRDOĞAN, B.** İflâs Hukuku, 1966, s: 245

⁷⁷⁷ Bknz: 15. HD. 12.12.2000 T. 5314/5482; 4. HD. 18.6.2008 T. 13589/8413; 1.5.2008 T. 10159/6035; 31.1.2008 T. 4458/819; 2.3.2006 T. 3017/2051 (www.e-uyar.com)

⁷⁷⁸ Bknz: İzmir 3. İcra Mahkemesi, 14.5.2009 T. 557/704

⁷⁷⁹ Bknz: 15. HD. 25.6.2002 T. 2351/3463 (www.e-uyar.com)

ralık çekin, aslında alacaklı olmayan davalı ... ya karşılıksız olarak ciro edildiğinden, ciro işleminin dolayısıyla alacağın ...ya devrine dair tasarrufun iptâlî istemiyle açılmış olan tasarrufun iptâlî davası sonucunda mahkemece verilen 'işlemin (cironun) iptâlîne' ilişkin kararın infaz kabiliyetinin bulunmayacağını, çünkü davalının kendisine ciro edilen çeki takibe koyarak alacağı tahsil etmiş ise, iptâl davası elden çıkarılan değere dönüşeceğinden, mahkemece 'icra takibine konu alacağın asıl ve fer'ilerini geçmemek üzere .... liranın davalı ...dan tahsiline', eğer çek bedeli tahsil olunmamış ise 'davacı alacaklıya borçlu ...nın çek keşidecisi ...dan olan alacağı üzerine haciz tatbik etmek hakkı tanınmasına' şeklinde karar verilmesi gerekeceğini» belirtmiştir...

Yargıtay 17. Hukuk Dairesi⁷⁸⁰ de benzer şekilde, «tasarrufun iptali davası sonucunda, 'davalı borçlu tarafından, icra dosyasındaki alacağın diğer davalı üçüncü kişi oğluna yapılmış olan temlikin iptaline' karar verilmesi halinde, mahkemece 'temlik edilen ..... TL tutarındaki alacağın, davacının alacak ve eklentileri ile sınırlı olarak davalılardan' değil sadece 'davalı üçüncü kişiden' tahsiline şeklinde hüküm kurulması gerekeceğini» belirtmiştir...

ccc- Eğer «borçlu hakkında diğer davalı üçüncü kişi tarafından yapılmış olan (muvazaalı) icra takibinin ve takip konusu (muvazaalı) senedin iptali için» açılmış olan tasarrufun iptali davası kabul edilmişse mahkemece «dava konusu senet ve icra takibinin iptaline» (ve eğer bu takip nedeniyle davalı üçüncü kişi bir miktar para tahsil etmişse, ayrıca 'tahsil edilen para üzerinde davacı alacaklıya cebri icra yetki tanınmasına') ya da (... muvazaalı icra takibi sonucunda davalı-üçüncü kişi tarafından tahsil edilen ...TL'nin -davacı alacaklının alacak ve fer'ileri sınırlı olarak- davalıdan tahsili ile davacıya verilmesine⁷⁸¹) şeklinde hüküm kurulması gerekir...

bb) Kazanılan iptâl davasının konusu **taşınmaz** ise, -yani; alacaklı tarafından, sahip olduğu taşınmazı (taşınmazları) üçüncü kişilere devretmiş olan borçlulara karşı, bu devir işlemlerinin iptâlî için «tasarrufun iptâlî davası» açılmış ise- alacaklı; «davalı-üçüncü kişi üzerindeki kaydın düzeltilmesine gerek kalmadan o taşınmazın haczini ve satışını» isteyebilir.⁷⁸² Bu nedenle, satış işlemine konu yapılan taşınmaz hak-

⁷⁸⁰ Bknz: 17. HD. 4.6.2009 T. 2712/4091 (www.e-uyar.com)

⁷⁸¹ Bknz: 17. HD. 18.04.2013 T. 6534/5626 (www.e-uyar.com)

⁷⁸² Bknz: 15. HD. 14.4.2003 T. 986/1956; 25.5.1998 T. 1847/1925; 11.5.1998 T. 1847/1925 vb. (www.e-uyar.com)

kında açılan iptâl davalarında, iptâl isteminin yerinde görülmesi halinde mahkemece;

«*‘Satış işleminin (tasarrufunun) iptâline’ ilişkin tasarrufun iptâli davaları sonucunda, davanın kabulü halinde mahkemece ‘davalı üçüncü kişi üzerindeki tapu kaydının iptâline ve taşınmazın tekrar borçlu adına tesciline (eski hale getirilmesine) ya da daha kısa olarak ‘tapunun iptâline’ şeklinde» karar verilmeyip, «‘...tapu hissesinin iptâli ile borçlu adına tesciline’ değil, ‘dava konusu tasarrufun iptâline, davacı alacaklıya icra takibindeki alacak ve fer’ileri (eklentileri) ile sınırlı olmak üzere, dava konusu taşınmaz hissesi üzerinde haciz ve satış işleme yetkisinin tanınmasına...’ ‘...satışa konu taşınmaz malikinin borçlu ...olduğunun tesbitine değil ‘... dava konusu taşınmaz/taşınır üzerinde davacıya alacak ve fer’ileri (eklentileri) ile sınırlı olarak cebri icra yoluyla alacağını almak yetkisinin tanınmasına’ ‘... satış tasarrufunun iptâli ile davalı üçüncü kişi adına olan tapu kaydının iptâl edilip borçlu adına tesciline...’ değil, ‘... satışa konu taşınmazlar üzerinde davacı alacaklıya icra takibindeki alacak ve fer’ilerini (eklentilerini) geçmemek üzere haciz ve satış isteme yetkisinin tanınmasına’ ‘dava konusu satışın iptâline ve taşınmazın borçlu adına tesciline’ değil, ‘... satışına ilişkin tasarrufun asıl alacak ve fer’ileri ile (eklentileri ile) sınırlı olarak iptâline...’» şeklinde karar verilmesi gerekir.⁷⁸³*

Bu konu ile ilgili olarak ayrıca şu hususu da vurgulayalım ki; «tasarrufun iptâli davaları»na ilişkin verilen kararları bugüne kadar -Şubat/2007 tarihine kadar- temyizen incelemiş olan **Yargıtay 15. Hukuk Dairesi** ile bugün bu kararları temyizen inceleyen **Yargıtay 17. Hukuk Dairesi** iptâl davasını kabul etmiş olan mahkemelerce «*dava konusu taşınır/taşınmaz üzerinde, davacıya alacak ve fer’ileri (eklentileri) ile sınırlı olarak cebri icra yolu ile alacaklarını alma yetkisinin tanınmasına...*» şeklinde karar verilirken ayrıca «*tasarrufun (satışın) iptâline*»de karar vermeleri⁷⁸⁴ istenirken, «muvazaa nedenine dayalı tasarrufun iptâli davaları» sonucunda verilen kararları temyizen inceleyen **Yargıtay 4. Hukuk Dairesi** ise «*tasarrufun (satışın) iptâline gerek olmadan, dava konusu taşınmazların/taşınırların davacı-alacaklı*

⁷⁸³ Bknz: 17. HD. 12.09.2013 T. 10078/12080; 05.05.2011 T. 4409/4351; 27.09.2010 T. 6377/7378; 22.12.2009 T. 7344/8780; 23.9.2008 T. 2532/4228; 11.7.2008 T. 2592/3947; 14.7.2008 T. 2591/3946; 19.6.2008 T. 867/3381 vb.; 4. HD. 13.04.2008 T. 4720/4129; 06.02.2011 T. 2669/1368; 24.01.2011 T. 14470/446; 04.11.2010 T. 11690/11472; 18.6.2008 T. 13589/8413; 9.6.2008 T. 13019/7851; 8.5.2008 T. 1779/6552 vb. (www.e-uyar.com)

⁷⁸⁴ Bknz: 17. HD. 23.9.2008 T. 2532/4228; 11.7.2008 T. 2592/3947; 14.7.2008 T. 2591/3949; 19.6.2008 T. 867/3381 vb.; 15. HD. 25.4.2007 T. 4715/2734; 14.7.2006 T. 726/4171; 23.10.2004 T. 3310/5282 (www.e-uyar.com)

tarafından -alacakları ile sınırlı olarak- haciz ve satışlarının istenebilmesine» şeklinde karar verilmesini⁷⁸⁵ istemektedir...

İptâl davasını kabul eden mahkeme - yukarıda belirtildiği şekilde karar verirken- ayrıca «..... TL. alacağın (davacının alacağının) davalıdan (davalılardan) tahsiline....» karar veremez.⁷⁸⁶

Borçlu, iptâl konusu tasarruf ile iştirak halinde malik bulunduğu bir malı, diğer paydaşlarla birlikte üçüncü kişiye satmış ise, ancak borçlunun payı için iptâl kararı verilebilir ve alacaklı da yalnız iptâl edilen borçlu payı üzerinde cebri icra hakkını kazanır.⁷⁸⁷

İptal davasının kabulüne karar verilen hallerde, kararın hüküm fıkrasında sadece ‘tasarrufun iptaline’ karar verilmekle yetinilmesi hem ‘iptal’e ve de ‘tazminat’a karar verilemez...⁷⁸⁸

İİK. 283/I hükmüne aykırı olarak, tasarrufun iptali davasının sonucunda «dava konusu kooperatif hissesinin malikinin davalı borçlu ..... olduğunun tesbitine» şeklinde karar verilemez.⁷⁸⁹

Daha sonra iflasına karar verilen ve hakkındaki iflas kararı kesinleşen borçlu tarafından, davalı üçüncü kişiye satılan taşınmaz hakkında -kamu alacağından dolayı- açılan tasarrufun iptali davası sonucunda, mahkemece «iptal koşulları oluşan taşınmazın iflas masasına kaydına» verilmesi gerekir.⁷⁹⁰

Tasarrufun iptali davasının kabulü halinde, mahkemece «tasarrufun iptali»nden başka, ayrıca «tasarruf konusu malın haczine»de karar verilemez...⁷⁹¹

Yüksek mahkeme;

√ «Davalı üçüncü kişinin borçlu davalıdan alacaklı olması, tasarruftan sonra borçlu davalının oğlunun taşınmazda oturmaya devam etmesi ve tüm dosya kapsamından üçüncü kişi konumundaki davalının borçlu davalının mali durumu ile alacaklıları ızzar kastını bilen veya

⁷⁸⁵ Bknz: 4. HD. 18.6.2008 T. 13589/8413; 9.6.2008 T. 3019/7851; 8.5.2008 T. 1779/6552; 6.5.2008 T. 2007/11233/6330 (www.e-uyar.com)

⁷⁸⁶ Bknz: 17. HD. 8.4.2008 T. 4699/1760; 15. HD. 12.10.1994 T. 2002/5788; 10.5.1990 T. 821/2108 (www.e-uyar.com)

⁷⁸⁷ **OLGAÇ, S.** Yargıtay İçtihatlarının Işığı Altında İcra ve İflas Kanununda İptâl Davaları (Dr. A. Recai Seçkin’e Armağan, 1974, s:479)

⁷⁸⁸ Bknz: 17. HD. 17.6.2010 T. 8444/5635; 15.6.2010 T. 3814/5515 (www.e-uyar.com)

⁷⁸⁹ Bknz: 17. HD. 27.1.2009 T. 4663/215 (www.e-uyar.com)

⁷⁹⁰ Bknz: 17. HD. 27.11.2008 T. 715/838 (www.e-uyar.com)

⁷⁹¹ Bknz: 15. HD. 15.12.1997 T. 5197/5407 (www.e-uyar.com)

bilmesi gereken kişilerden olduğunun anlaşılmasına göre tasarrufun iptaline karar verilmesinin usul ve yasaya uygun olduğunu; BK. mad. 18 (şimdi; TBK. mad. 19) ve İİK. mad. 283. maddeleri uyarınca borçlu davalının alacaklılarından mal kaçırmak amacı ile yaptığı muvazaalı hukuki işlemin iptalini talep edilmesi halinde, davadaki amaç alacağın tahsil için davalılar arasındaki taşınmaz satışının alacaklı yönünden geçersizliğini sağlamak olduğundan, davacının bu hakkının aynı değil şahsi sonuç doğuracağını ve muvazaa nedeniyle tapunun iptaline değil İİK. mad. 283/1 uyarınca iptal ve tescil olmaksızın taşınmaz haciz ve satışının alacaklı tarafından isteyebileceğine karar verilmesi gerekeceğini»⁷⁹²

√ «İcra takibinin muvazaalı olması nedeniyle açılan tasarrufun iptali davasının kabulüne karar verilmesi halinde, üçüncü kişi davalı tarafından muvazaalı icra takibi sonucunda tahsil edilen ‘... TL’nin davacı alacaklının alacak ve ferileri ile sınırlı olmak üzere davalıdan tahsili ile davacıya verilmesine...’ şeklinde karar verilmesi gerekeceğini»⁷⁹³

√ «Borçlu tarafından, üçüncü kişiye taşınmazının 1/2 payının satılmış olması halinde, sabit olan tasarrufun iptali davası sonucunda taşınmazın tamamı hakkında değil, satılan 1/2 pay hakkında iptal kararı verilebileceğini»⁷⁹⁴

√ «Borçlu tarafından dava konusu taşınmazın çıplak mülkiyetinin kızına borçlanmadan önce, intifa hakkının da borçlanmadan sonra kızına tanınmış olması halinde mahkemece her iki tasarrufun birlikte iptaline karar verilemeyip sadece borçlanmadan sonraki dönemde yapılan intifa hakkının tanınmasına (devrine) ilişkin tasarrufun iptaline karar verilmesi gerekeceğini»⁷⁹⁵

√ «Mahkemece ‘tasarrufun iptaline konu edilen ve .... adına kayıtlı taşınmaz üzerindeki ihtiyati haczin, ... liralık teminat mektubu üzerine kaydırılmış olması’ halinde, tasarrufun iptali davasının alacaklı lehine sonuçlanmasından sonra ‘taşınmazın satışı’ yerine alacaklının alacağını ‘teminat mektubunu paraya çevirmek suretiyle’ tahsil etmesinin, İİK.’nun 283. maddesi hükmüne uygun olacağını»⁷⁹⁶

⁷⁹² Bknz: 17. HD. 12.09.2013 T. 10078/12080 (www.e-uyar.com)

⁷⁹³ Bknz: 17. HD. 18.04.2013 T. 6534/5626 (www.e-uyar.com)

⁷⁹⁴ Bknz: 17. HD. 18.2.2010 T. 10484/1317 (www.e-uyar.com)

⁷⁹⁵ Bknz: 17. HD. 1.5.2008 T. 215/2287 (www.e-uyar.com)

⁷⁹⁶ Bknz: 12. HD. 28.11.2000 T. 17923/18622 (www.e-uyar.com)

√ «Tasarrufun iptali davasının kabulü halinde, ‘tapu kaydının malik sütununa borçlu .....’nun adının yazılmasına’ şeklinde -mülkiyet naklini de içerir şekilde- hüküm kurulamayacağını»⁷⁹⁷

belirtmiştir...

cc) Kazanılan iptâl davasının konusu **rehin hakkı** ise, alacaklı bu rehin hakkı ile yüklü şeyi, «*rehin hakkı dikkate alınmaksızın*» (yokmuş gibi) sattırabilir. Bu nedenle, rehin hakkına (özellikle, uygulamada çok sık görüldüğü şekilde, ipotek hakkına) ilişkin iptâl davalarında, mahkemece; «*ipotek kaydının iptâline*» değil, «*ipotek kurulmasına ilişkin tasarrufun davacı bakımından iptâline...*» ya da kısaca «*ipotek işlemi nin iptâline...*»⁷⁹⁸ şeklinde karar verilmelidir. Bu durumda, mahkeme ayrıca «*....TL. alacağın (davacının alacağının) tahsiline...*» karar veremez.⁷⁹⁹

dd) Kazanılan iptâl davasının konusu **taşınmaz satış vaadi şerhi** ise, yani «tapudaki taşınmaz satış vaadi şerhinin iptâli»ne yönelik olarak iptâl davası açılmış ve dava mahkemece kabul edilmişse, dava sonunda sadece «*satış vaadi şerhine dair tasarruf işlemlerinin davacı yönünden (davacının alacak ve eklentileriyle sınırlı olarak) geçersiz sayılmasına*» karar verilmekle yetinilmesi gerekir. Ayrıca «*sicildeki şerhin iptâli*» sonucunu doğuracak biçimde hüküm kurulamaz.^{800 801}

ee) Borçlu ile işlemde bulunan üçüncü kişi, iktisap ettiği malları elinden çıkarmışsa, iptâl davası, bu malların yerine geçen değere ilişkin olur. Bu durumda, iptâl davasını kaybeden davalı - üçüncü kişi, bu değer oranında *tazminata* mahkûm edilir. Bu tazminat, davacının alacak miktarından fazla olamaz (mad. 283/II). Bu halde alacaklı, iptâl davası sonucunda aldığı ilâmı, -kesinleşmeden-⁸⁰² doğrudan doğruya davalı - üçüncü kişiye karşı icraya koyabilir.⁸⁰³

Eğer üçüncü kişi, dava konusu malı, *dava sırasında elden çıkarmışsa*, davacı - alacaklı, bu durumda İİK. mad. 283/II hükmünün uygulanmasını isteyebilir.

⁷⁹⁷ Bknz: 15. HD. 22.4.1998 T. 442/1590 (www.e-uyar.com)

⁷⁹⁸ Bknz: 15. HD. 3.7.1989 T. 1864/3207; 13. HD. 18.11.1982 T. 7676/6882; 25.10.1982 T. 5291/6200; 12.4.1977 T. 775/2075 (www.e-uyar.com)

⁷⁹⁹ Bknz: 15. HD. 25.12.1989 T. 4048/5408 (www.e-uyar.com)

⁸⁰⁰ Bknz: 15. HD. 14.1.2002 T. 5768/50 (www.e-uyar.com)

⁸⁰¹ Bu konuda ayrıca bknz: İleride; dipn. 74

⁸⁰² Bknz: 8. HD. 26.06.2012 T. 6078/6234 (www.e-uyar.com)

⁸⁰³ **KURU, B.** age. C:4, s:3576 – **KURU, B.** El Kitabı, s:1436 – **GÜRDOĞAN, B.** age. s:245 – **MUŞUL, T.** İcra ve İflas Hukuku, s:1328 – **KARATAŞ, İ./ERTEKİN, E.** Tasarrufun İptali Davaları, 1998, s:243

Yüksek mahkeme -yukarıda açıklanan- İİK. mad. 283/II hükmüyle ilgili olarak;

√ «*Tasarrufun iptali davalarında, 3. kişinin borçludan satın aldığı malı elinden çıkarması ve satın alan dördüncü kişinin iyi niyetli olması halinde, İİK' nun 283/2 maddesi uyarınca üçüncü kişinin malı elinden çıkardığı tarihteki gerçek değeri oranında bedelle sorumlu tutulması gerekeceğini*»⁸⁰⁴

√ «*Dördüncü kişi konumundaki davalının kötü niyetli olduğunun kanıtlanmaması durumunda, üçüncü kişi konumundaki davalının, tasarrufa konu malı elinden çıkardığı tarihteki gerçek değeri oranında -ve davacının alacak miktarı ile sınırlı olarak- tazminata mahkum edileceğini*»⁸⁰⁵

√ «*İvazlar arasındaki fahiş farkın, tek başına davalı dördüncü kişinin kötüniyetli olduğunu göstermeyeceğini*»⁸⁰⁶

√ «*Yasanın 283/2. maddesi hükmünce iptal davası üçüncü şahsın elinden çıkarmış olduğu değere taalluk ediyorsa bu değerler nispetinde üçüncü şahsın nakden tazmine (davacının alacağından fazla olmamak üzere) mahkum edeceğini, dördüncü kişi yönünden ivazlar arasındaki fahiş farkın tek başına tasarrufun iptaline karar verilmesi nedeni olmadığını*»⁸⁰⁷

√ «*İİK' nun 283/11 maddesine göre de iptal davası, üçüncü şahsın elinden çıkarmış olduğu mallar yerine geçen değere taalluk ediyorsa, bu değerler nispetinde üçüncü şahsın nakden tazmine (davacının alacağından fazla olmamak üzere) mahkûm edilmesi gerekeceği, 3. kişinin sorumlu olduğu miktarın, elden çıkarılan malın o tarihteki gerçek değeri olduğunu*»⁸⁰⁸

√ «*Davalı borçlu ile davalı üçüncü kişinin birbirini tanıdığı, tasarrufa konu edilen taşınmazın da davalı üçüncü kişinin sahibi olduğu şirketten satın aldığı, aldığı taşınmazın bedelini ödeyemediği, ayrıca üçüncü kişi davalının, borçlu davalının kullandığı kredinin kefil olduğu, bu kredi borcunun davalı tarafından ödenememesi nedeniyle üçüncü kişi davalı tarafından ödendiği, böylece üçüncü kişinin, borçlu davalının mali durumu ile alacaklıları ızzar kastını bilen veya bilmesi gereken kişilerden olduğu ve tasarrufa konu taşınmaz üçüncü kişi ta-*

⁸⁰⁴ Bknz: 17. HD. 01.04.2013 T. 15317/4587 (www.e-uyar.com)

⁸⁰⁵ Bknz: 17. HD. 14.03.2013 T. 5932/3305 (www.e-uyar.com)

⁸⁰⁶ Bknz: 17. HD. 14.03.2013 T. 6433/3311 (www.e-uyar.com)

⁸⁰⁷ Bknz: 17. HD. 14.03.2013 T. 6433/3311; 14.03.2013 T. 6439/3312 (www.e-uyar.com)

⁸⁰⁸ Bknz: 17. HD. 19.02.2013 T. 4941/1956 (www.e-uyar.com)

rafından da elden çıkarıldığından, üçüncü kişi olan davalının taşınmazı elden çıkardığı tarihteki gerçek değeri oranında -davacının alacağından fazla olmamak üzere- tazminata mahkûm edilmesi (İİK. mad. 283/II) gerekeceğini»⁸⁰⁹

√ «Tasarrufun iptali davasına konu olan taşınmazı, borçludan satın almış olan üçüncü kişinin (veya bu kişiden aynı taşınmazı satın almış olan kötü niyetli olduğu kabul edilebilecek durumda bulunan dördüncü kişinin) ‘yakın akrabasının’ borcundan (aldığı krediden) dolayı banka lehine kurulan ipotekten, tasarrufun iptali davasını kazanmış olan davacı-alacaklı etkilenir mi? Bu ipoteğin, davacı-alacaklıya karşı bir önceliği bulunur mu?»⁸¹⁰

√ «Borçlu tarafından davalı üçüncü kişiye ve üçüncü kişi tarafından da diğer davalı dördüncü kişiye satışı yapılan dava konusu taşınmaz ile ilgili olarak, davalı 4. kişinin kötüniyetli olduğu ispatlanmadığından ve davalı üçüncü kişi yönünden de iptal koşulları olduğundan, davanın bedele dönüşmesi sebebiyle (İİK mad. 283/2), davacının takip dosyasındaki alacak ve fer’ileriyle sınırlı olarak, davalı üçüncü kişinin dava konusu taşınmazları elden çıkardığı tarihteki değer oranında tazminattan sorumlu tutulması gerekeceğini»⁸¹¹

√ «Borçlu şirketin dava konusu taşınmazlarını işçilerine satışına ilişkin tasarrufun iptali davasında, davalıya satılan aracın dava dışı başka bir kişiye devredilmesi nedeniyle eldeki davanın aracın elden çıkarıldığı tarihteki gerçek değeri oranında bedele dönüştürülmesi talebi gözetilmeden yazılı şekilde tasarrufun iptali kararı verilemeyeceğini»⁸¹²

√ «Taşınmazı üçüncü kişiden alan kimse ile (dördüncü kişi) dördüncü kişiden alan kimsenin (beşinci kişinin) ancak kötü niyetli olduklarının kanıtlanması durumunda, bu davalılar hakkında tasarrufun iptali davasının kabul edilebileceğini; davacı alacaklı tarafından üçüncü kişiden sonra gelen davalıların kötüniyetli oldukları isbat edilmediğinde, İİK’nun 283. maddesine göre, davanın bedele dönüştüğü dikkate alınarak, mahkemece davalı üçüncü kişinin taşınmazı elinden çıkardığı tarihteki gerçek değeri belirlenerek, belirlenen bu değer oranında (takip konusu alacak ve fer’ileri ile sınırlı olmak üzere) tazminat ödemesine hükmedilmesi gerekeceğini»⁸¹³

⁸⁰⁹ Bknz: 17. HD. 20.11.2012 T. 1647/12803 (www.e-uyar.com)

⁸¹⁰ Bknz: 12. HD. 10.12.2012 T. 25903/37117 (www.e-uyar.com)

⁸¹¹ Bknz: 17. HD. 18.09.2012 T. 9199/9510 (www.e-uyar.com)

⁸¹² Bknz: 17. HD. 25.06.2012 T. 6073/7948 (www.e-uyar.com)

⁸¹³ Bknz: 17. HD. 17.05.2012 T. 5229/6274 (www.e-uyar.com)

√ «Dördüncü ve diğer kişiler yönünden tasarrufun iptali İİK' nun 280/I. maddesi uyarınca borçlunun içinde bulunduğu mali durumun ve zarar verme kastının bu kişilerce bilindiği veya bilinmesini gerektirir açık emarelerin bulunduğu hallerde söz konusu olabileceği, kötüniet isbat edilmediğinde, İİK'nun 283. maddesine göre, davanın bedele dönüştüğü dikkate alınarak, mahkemece davalı üçüncü kişinin taşınmazı elinden çıkardığı tarihteki gerçek değeri belirlenerek, belirlenen bu değer oranında (takip konusu alacak ve fer'ileri ile sınırlı olmak üzere) tazminat ödemesine hükmedilmesi gerekeceğini»⁸¹⁴

√ «Tasarrufun iptali davalarında üçüncü kişinin borçludan satın aldığı malı elinden çıkarması ve satın alan dördüncü kişinin davaya dahil edilmemesi ya da davaya dahil edilmekle birlikte iyi niyetli olduğunun anlaşılması halinde, İİK. mad. 283/II uyarınca bedele dönüşen davada üçüncü kişinin dava konusu malları elinden çıkardığı tarihteki gerçek değeri oranında bedelle sorumlu tutulması gerekeceğini»⁸¹⁵

√ «İcra mahkemesince zamanaşımı nedeniyle icranın geri bırakılmasına karar verilmesi halinde, davacı tarafından İİK. mad. 33a/2 uyarınca, yedi gün içinde dava açılmaması halinde, geçerli bir icra takibinin varlığından söz edilemeyeceğinden, mahkemece tasarrufun iptali davasının reddine karar verilmesi gerekeceğini; borçludan aldığı malı elden çıkaran davalıdan, elden çıkardığı tarihteki gerçek bedelin, alacak ve fer'ileriyle sınırlı olmak üzere tahsiline hükmolunacağı nazara alınarak taşınmazın dördüncü kişiye geçişi için davacıdan talebi sorularak bu kişinin davaya dahil edilmesi halinde delilleri toplanıp yargılamaya devam ile bir hüküm verilmesi gerekeceğini; davacının takibe konu ettiği çeklerin keşide tarihlerinin iptali istenen tasarruftan çok sonra olduğu nazara alınarak, davacının alacağın daha önce doğduğuna dair delilleri mahkemece sorulmadan karar verilemeyeceğini»⁸¹⁶

√ «Yalnızca bedel farkının, taşınmaz borçludan satın almayan son malik açısından başka delillerle desteklenmediği sürece iptal nedeni olarak kabul edilemeyeceğini; son satış ile önceki satış arasındaki 9 ayı aşkın sürenin kısa aralıklı bir satış sayılamayacağını; üçüncü kişinin borçludan satın aldığı malı elinden çıkarması ve satın alan dördüncü kişinin davaya dahil edilmemesi ya da davaya dahil edilmekle birlikte iyi niyetli olduğunun anlaşılması halinde, bedele dönüşen davada üçüncü kişinin dava konusu malı elinden çıkardığı tarihteki gerçek

⁸¹⁴ Bknz: 17. HD. 16.05.2012 T. 5131/6235 (www.e-uyar.com)

⁸¹⁵ Bknz: 17. HD. 18.04.2012 T. 1901/4843 (www.e-uyar.com)

⁸¹⁶ Bknz: 17. HD. 28.03.2012 T. 1335/3768 (www.e-uyar.com)

değeri oranında bedelle sorumlu tutulması gerekeceğini (İİK mad. 283/2)»⁸¹⁷

√ «*Tasarrufun iptali davalarında, üçüncü kişinin borçludan satın aldığı malı elden çıkarması ve satın alan dördüncü kişinin iyiniyetli olması halinde, İİK 283/II uyarınca koşullar oluştuğu takdirde, ‘üçüncü kişinin malı elinden çıkardığı tarihteki gerçek değeri oranında bedelle sorumlu tutulması’ gerekeceğini»⁸¹⁸*

√ «*Tasarrufun iptali davalarında; tasarrufa konu olan malın üçüncü kişi tarafından elden çıkarılması ve davacının son malikini davaya dahil etmesi halinde, son malik ile borçlu arasındaki kişiler hakkında davacının talebi açıklattırılarak, başka bir anlatımla davanın bedele dönüşüp dönüşmediği belirlenerek oluşacak duruma göre bir karar verilmesi gerekeceğini»⁸¹⁹*

√ «*İptal davasının, üçüncü kişinin elinden çıkardığı malların yerine geçen değere ilişkin olması halinde, ‘takip konusu alacak ve fer’ileriyle sınırlı olarak’ tazminata hükmedilebileceğini (İİK. 283/II); dava konusu taşınmazın davalı-üçüncü kişi tarafından elden çıkarılmış olması (ve taşınmazı alan dördüncü kişinin ‘iyiniyetli’ olması) halinde, üçüncü kişinin İİK. 283/II uyarınca ‘davacının alacağından fazla olmamak üzere’ (davacının alacak ve fer’lerini geçmemek üzere) ve ‘... İcra Müdürlüğü’nün ..... sayılı dosyasında yapılmış olan takip konusu alacak miktarı ile sınırlı olarak’ tazminatla sorumlu tutulabileceğini»⁸²⁰*

√ «*Dava konusu gemilerin, üçüncü kişinin elinde iken cebri icra yolu ile satılmış ve üçüncü kişiye bu satıştan sonra hiçbir şey kalmamış olması halinde, mahkemece ‘konusuz kalan dava hakkında bir karar verilmesine yer olmadığına’ şeklinde karar verilmesi gerekeceğini»⁸²¹*

√ «*Tasarrufun iptali davalarında, borçlu ile işlemde bulunmuş olan üçüncü kişinin, satın aldığı malı elinden çıkarmış ve dördüncü kişinin ‘iyiniyetli’ olması halinde, üçüncü kişinin elinden çıkardığı malın, elden çıktığı tarihteki değeri oranında ve davacı alacaklının alacak ve fer’ileri ile sınırlı olarak tazminata mahkum edilmesi, dör-*

⁸¹⁷ Bknz: 17. HD. 28.03.2012 T. 1926/3773 (www.e-uyar.com)

⁸¹⁸ Bknz: 17. HD. 25.04.2011 T. 8141/3884 (www.e-uyar.com)

⁸¹⁹ Bknz: 17. HD. 28.03.2011 T. 1335/2757 (www.e-uyar.com)

⁸²⁰ Bknz: 17. HD. 02.06.2009 T. 829/3281; 15.09.2009 T. 4441/5400; 17.11.2009 T. 7699/7593; 15.03.2011 T. 12143/2284; 10.02.2011 T. 12344/1006; 09.12.2010 T. 3033/10818 (www.e-uyar.com)

⁸²¹ Bknz: 17. HD. 5.7.2010 T. 5069/6373 (www.e-uyar.com)

düncü kişinin «kötüniyetli» olduğunun kanıtlanması halinde ise; mahkemece ‘tasarrufun iptaline’ karar verilmesi gerekeceğini»⁸²²

√ *«Dava konusu taşınmaz borçludan satın almış olan üçüncü kişinin borcundan dolayı aynı taşınmazın daha sonra cebri icra yoluyla üçüncü kişinin elinden çıkması halinde, davanın bedele dönüşmüş olacağı ve üçüncü kişinin, taşınmazın elinden çıktığı tarihteki -bilirkişice belirlenecek- gerçek değeri üzerinden -icra takibinden alacak ve fer’ilerini geçmemek üzere- tazminatla sorumlu tutulacağını»⁸²³*

√ *«Üçüncü kişinin, dava konusu mal veya hakkı ‘dava sırasında elinden çıkarması’ veya ‘elinden çıkardığının dava sırasında öğrenilmesi’ halinde, davanın ıslahına gerek kalmadan davacı-alacaklının ‘davaya «bedel davası» olarak devam edilmesini’ isteyebileceği gibi, ‘kötüniyetli olduğunu ileri sürdüğü dördüncü kişiyi davaya dahil ederek, davaya devam edilmesini’ sağlayabileceğini; bu seçim hakkının davacıyla mahkemece hatırlatılması gerekeceğini»⁸²⁴*

√ *«Dava konusu taşınmazın, üzerindeki hacizle (ipotekle) birlikte borçlu tarafından üçüncü kişiye satılmasından sonra, bu haciz nedeniyle (borçlunun borcundan dolayı) cebri icra yolu ile satılır ve bu satış bedelinden üçüncü kişiye artan bir miktar para ödenirse, bu kişinin sorumluluğunun kendisine ödenen bu para kadar olacağını»⁸²⁵*

√ *«Dava sonucunda, davalıların tümünün tazminatla sorumlu tutulmaları halinde mahkemece ‘... tazminatın davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline...’ şeklinde hüküm kurulması gerekeceğini»⁸²⁶*

√ *«İptal davasının, üçüncü kişinin elinden çıkardığı malların yerine geçen değere ilişkin olması halinde, ‘takip konusu alacak ve fer’ileriyle sınırlı olarak’ tazminata hükmedilebileceği; dava konusu taşınmazın davalı-üçüncü kişi tarafından elden çıkarılmış olması (ve taşınmazı alan dördüncü kişinin ‘iyiniyetli’ olması) halinde, üçüncü kişinin İİK. 283/II uyarınca ‘davacının alacağından fazla olmamak üzere’ (davacının alacak ve fer’ilerini geçmemek üzere) ve ‘... İcra*

⁸²² Bknz: 17. HD. 1.7.2010 T. 3110/6224; 27.5.2010 T. 3700/4799; 18.3.2010 T. 429/2408 vb. (www.e-uyar.com)

⁸²³ Bknz: 17. HD. 26.4.2010 T. 7066/3827; 9.4.2009 T. 2452/2220 (www.e-uyar.com)

⁸²⁴ Bknz: 17. HD. 29.12.2009 T. 8940/9132; 24.11.2009 T. 7750/8042 (www.e-uyar.com)

⁸²⁵ Bknz: 17. HD. 17.12.2009 T. 877/8524; 10.12.2009 T. 6748/8207; 15. HD. 22.10.2001 T. 4259/4710 vb. (www.e-uyar.com)

⁸²⁶ Bknz: 17. HD. 8.12.2009 T. 7840/8464 (www.e-uyar.com)

Müdürlüğünün ..... sayılı dosyasından yapılmış olan takip konusu alacak miktarı ile sınırlı olarak' tazminatla sorumlu tutulabileceğini»⁸²⁷

√ «Üçüncü kişinin tasarrufa konu malı elinden çıkarması halinde, davacının alacak ve fer'ileriyle sınırlı olarak, elden çıkarma tarihindeki tasarruf değeri üzerinden bedele hükmedilmesi gerekeceğini»⁸²⁸

√ «Tasarrufun iptali davalarında, tasarrufa konu malın üçüncü kişi olan davalının elinden çıkmış olması halinde, üçüncü kişinin 'o malın elinden çıktığı tarihteki değeri üzerinden -icra takip dosyasındaki alacak ve fer'ileri ile sınırlı olarak- tazminata mahkum edilmesi', borçlu davalının ise -alacağın tamamından sorumlu olması nedeniyle- ayrıca tazminata mahkum edilmemesi gerekeceğini»⁸²⁹

√ «Dava konusu taşınmazın, davalı borçlunun ipotek borcu nedeniyle yapılan takip sonucunda dava dışı üçüncü kişiye satılmış olması halinde, mahkemece verilmiş olan tasarrufun iptaline ilişkin ilamın infaz kabiliyetinin kalmamış olacağını ve bu durumda, İİK. 283/II kapsamında değerlendirme yapılması gerekeceğini»⁸³⁰

√ «İptal davasının bedele dönüşmüş olması halinde, mahkemece verilecek kararda her davalının ne miktarda tazminatla sorumlu tutulduğunun ayrı ayrı belirtilmesi gerekeceğini»⁸³¹

√ «Taşınmazı borçludan satın almayıp, üçüncü kişiden devralan dördüncü kişiler yönünden tasarrufun iptal edilebilmesi için, bu kişilerin kötüniyetli olduklarının davacı tarafından kanıtlanması gerekeceğini, bunun kanıtlanması halinde 'tasarrufun iptaline' karar verilmesi, aksi takdirde 'tasarrufa konu malı elinden çıkaran (üçüncü) kişinin, elinden çıkardığı tarihteki gerçek değeri ile sorumlu tutularak tazminata mahkum edilmesi' gerekeceğini, böyle yapılmayarak kötüniyetli kabul edilen dördüncü kişi hakkında hem 'iptal' hem de 'tazminat' kararı verilemeyeceğini»⁸³²

√ «Tasarrufun iptali davasına konu olan malın, davalı-üçüncü kişinin elinden çıkmış olması ve malı elinde bulunduran kimse için

⁸²⁷ Bknz: 17. HD. 17.11.2009 T. 7699/7593; 15.9.2009 T. 4441/5400; 2.6.2009 T. 829/3821 (www.e-uyar.com)

⁸²⁸ Bknz: 17. HD. 9.11.2009 T. 6371/7282; 16.6.2009 T. 1654/4310; 24.3.2009 T. 4582/1708 vb. (www.e-uyar.com)

⁸²⁹ Bknz: 17. HD. 18.6.2009 T. 4797/4389 (www.e-uyar.com)

⁸³⁰ Bknz: 17. HD. 2.4.2009 T. 5591/2019 (www.e-uyar.com)

⁸³¹ Bknz: 17. HD. 17.2.2009 T. 3404/732 (www.e-uyar.com)

⁸³² Bknz: 17. HD. 5.2.2009 T. 3913/416 (www.e-uyar.com)

-kötüniyetli olduğu kanıtlanamadığından- iptâl isteminde bulunulması ya da bu istemin reddedilmesi halinde mahkemece 'dava konusu taşınmazın/taşınırın elden çıkarıldığı ..... tarihindeki -keşif sonucu belirlenen- gerçek değeri olan ... Liranın (davacının icra takibine konu alacağını asıl ve eklentilerini geçmemek üzere) davalıdan tahsiline' şeklinde karar verilmesi gerekeceğini»⁸³³

√ «Dava konusu taşınmazların kamulaştırılmış olması ve kamulaştırma bedellerinin davalı üçüncü kişi tarafından tahsil edilmiş olması halinde davanın kabulüne karar veren mahkemenin tahsil edilen kamulaştırma bedellerinin davalıdan geri alınmasına karar verilmesi gerekeceğini»⁸³⁴

√ «Üçüncü kişinin malı dava sırasında elden çıkarması halinde davacı alacaklının, davaya bedel davası olarak devam edilmesini isteyebileceğini»⁸³⁵

√ «Davalı üçüncü kişinin borçludan satın aldığı taşınmazı dördüncü bir kişiye satmış olması halinde mahkemece davacı tarafa 'talebinin davalı üçüncü kişi yönünden nakdi tazminata dönüştürebileceği' hususunun hatırlatılması gerekeceğini»⁸³⁶

√ «Tasarrufun iptali davalarında dava konusu taşınmazı borçludan satın almış olan üçüncü kişinin elinde bulunmaması halinde İİK'nın 283/II maddesi uyarınca davanın o mal yerine geçen değere ilişkin olacağı, bu hak kanun tarafından alacaklıya tanınmış olduğundan ayrıca davacı tarafından talep edilmesine gerek bulunmadığını»⁸³⁷

√ «Borçlunun işlem yaptığı üçüncü kişinin, malı başkasına (dördüncü kişiye) satması durumunda, alacaklının -dördüncü kişiye yapılan satışın iptali için- dördüncü kişinin kötüniyetli olduğunun isbatı gerekeceğini»⁸³⁸

√ «Borçludan mal satın alan kişinin, satın aldığı malı iyiniyetli bir kişiye satması durumunda sorumluluğunun, İİK'nın 283/II. maddesinde düzenlenmiş olduğunu»⁸³⁹

⁸³³ Bknz: 17. HD. 19.11.2008 T. 4326/5325; 27.10.2008 T. 2351/4913; 8.7.2008 T. 806/3815; 10.6.2008 T. 736/3139 vb. (www.e-uyar.com)

⁸³⁴ Bknz: 17. HD. 14.7.2008 T. 2727/3949 (www.e-uyar.com)

⁸³⁵ Bknz: 17. HD. 31.3.2008 T. 214/1595 (www.e-uyar.com)

⁸³⁶ Bknz: 17. HD. 11.3.2008 T. 229/1142 (www.e-uyar.com)

⁸³⁷ Bknz: 17. HD. 22.1.2008 T. 3307/222 (www.e-uyar.com)

⁸³⁸ Bknz: 15. HD. 22.3.2005 T. 6529/1708 (www.e-uyar.com)

⁸³⁹ Bknz: 15. HD. 16.12.2004 T. 4579/6562 (www.e-uyar.com)

√ «Borçlu ile ondan satın alınan ... adet hisseye yönelik tasarrufun iptâlî davası sonucunda, borçludan dava konusu hisseleri satın almış olan üçüncü kişinin, bunların bir kısmını elden çıkarmış olduğunun anlaşılması halinde, bu hisselerin elden çıkarıldığı tarihteki gerçek değerlerinin bilirkişiye hesaplattırılarak bulunacak miktarın -davacının alacak ve fer'ilerini geçmeyecek şekilde- davalıdan tahsiline karar verilmesi gerekeceğini»⁸⁴⁰

√ «Tasarrufun iptâlî davasına konu olan taşınmazların dava sırasında cebri icra yoluyla satılmış olmaları halinde, tasarrufun iptâlî davasının İİK. 283/II uyarınca bedele (tazminata) dönüşmüş olacağını ve bu taşınmazların davalı üçüncü kişinin elinden çıktığı tarihteki serbest piyasa değerlerinin -alacak ve fer'ilerinin miktarı ile sınırlı olmak üzere- davalı üçüncü kişiden tahsiline karar verilmesi gerekeceğini»⁸⁴¹

√ «Tasarrufun iptâlî davasında, dava konusu taşınmazın, borçludan taşınmazı satın alan davalının elinde bulunması halinde, mahkemece 'tasarrufun iptâlîne' buna karşın dava konusu taşınmazın -ister dava açılmadan önce, isterse dava sırasında- davalı üçüncü kişinin elinden çıkmış olması halinde, davanın konusunun o taşınmazın yerine geçen değere dönüşeceğini ve davayı kaybeden davalının bu değer oranında tazminat ödemekle yükümlü olacağını (tasarrufun iptâlîni istemiş olan davacı alacaklının dava aşamasında, dava konusu taşınmazın davalının elinden çıkmış olduğunu öğrenince, davasını nakdi tazminata -malın yerine geçen değer ödenmesine- dönüştürülebileceğini»⁸⁴²

√ «İptâl davasının konusunu borçlu ile tasarrufta bulunan üçüncü kişinin elinden çıkardığı mallar yerine geçen değer oluşturması halinde, bu değerler üzerinden 'borçlu'nun değil, 'üçüncü kişi'nin -davacının alacağından fazla olmamak üzere- nakden tazmin ile sorumlu tutulacağını»⁸⁴³

√ «'Alacaklıdan mal kaçırmak amacıyla yapıldığı' iddia edilerek açılmış olan ipoteğin (ipoteğin işleminin) iptali davası sırasında, ipoteğin paraya çevrilip, ortada iptali gerektirecek bir işlemin kalmadığının (davanın bedele dönüştüğünün) anlaşılması ve davalı şirketin bütün aktif ve pasifleri ile birlikte başka bir şirkete devredilmiş olduğunun

⁸⁴⁰ Bknz: 15. HD. 18.10.2004 T. 4980/5170 (www.e-uyar.com)

⁸⁴¹ Bknz: 15. HD. 22.9.2003 T. 3625/4177 (www.e-uyar.com)

⁸⁴² Bknz: HGK. 5.6.2002 T. 15-421/469 (www.e-uyar.com)

⁸⁴³ Bknz: 15. HD. 7.2.2002 T. 2/577 (www.e-uyar.com)

saptanması üzerine, HMK. mad. 125 gereğince davacıya ‘devralan şirket hakkında davaya devam edip etmeyeceği’ sorularak, ‘davacının alacak ve fer’ilerini (eklentilerini) geçmemek üzere ipotek bedeline hasren davanın kabulüne’ karar verilmesi gerekeceğini»⁸⁴⁴

√ «Tasarrufun iptali davasına konu olan taşınmazın/taşınırın, davalı-üçüncü kişinin elinden çıkmış olması halinde, davacı-alacaklının taşınmazın/taşınırın malikini -onun kötünietli olduğunu kanıtlayarak- davaya dahil edebileceği gibi, dava konusu taşınmazı/taşınırı elden çıkarılan davalı-üçüncü kişinin tazminata mahkum edilmesini isteyebileceğini (İİK. 283/II), mahkemece ‘davanın açıldığı tarihte, dava konusu taşınmazın/taşınırın elden çıkarılmış olması nedeniyle, davanın reddine’ karar verilemeyeceğini»⁸⁴⁵

√ «İptâl davasına konu olan taşınmazın, satış vaadi sözleşmesine dayalı cebri tescil davası sonucunda elden çıkarılmış olması halinde, davalının nakden (taşınmazın elden çıkarıldığı tarihteki değerinden) sorumlu tutulması gerekeceğini»⁸⁴⁶

√ «Tasarrufa konu olan taşınırın/taşınmazın dava tarihinden önce davalı-üçüncü kişi tarafından başka bir-dördüncü-kişiyeye devredilmiş olması halinde, mahkemece ‘tasarrufun iptali davasının husumet yönünden reddine’ karar verilemeyeceğini (açılmış olan davaya; tazminat davası olarak devam edileceğini) »⁸⁴⁷

√ «İptâle tâbi tasarruf konusu taşınmazın birkaç kez el değiştirmesi (satılması) halinde, her davalı-satıcının, taşınmazı sattığı tarihteki değerinden -alacaklıya karşı- sorumlu olacağını»⁸⁴⁸

√ «İptâl konusu malın, borçlu ile tasarrufta bulunmuş olan 3. kişinin elinden çıktığı sabit olmadıkça, mahkemece ‘tazminat’a hükmedilemeyeceğini»⁸⁴⁹

√ «İptâle tâbi tasarruf konusu taşınmazı (taşınırı) borçlu ile işlemde bulunan kişiden satın alan kişinin iyiniyetli olması halinde, mahkemenin taşınmazı (taşınırı) bu kişiye satan davalıyı tazminata mahkum etmesi, aksi taktirde -yani; son alıcının kötünietli olması ha-

⁸⁴⁴ Bknz: 15. HD. 1.10.2001 T. 3875/4219 (www.e-uyar.com)

⁸⁴⁵ Bknz: 15. HD. 29.11.2000 T. 5218/5279 (www.e-uyar.com)

⁸⁴⁶ Bknz: 15. HD. 15.6.2000 T. 2683/3073 (www.e-uyar.com)

⁸⁴⁷ Bknz: 15. HD. 29.4.1998 T. 1447/1693 (www.e-uyar.com)

⁸⁴⁸ Bknz: 15. HD. 19.11.1996 T. 4248/6126 (www.e-uyar.com)

⁸⁴⁹ Bknz: 15. HD. 19.6.1996 T. 3145/3489 (www.e-uyar.com)

linde- mahkemece ‘tasarrufun (satışın) iptâline’ karar verilmesi gerekeceğini»⁸⁵⁰

√ «Dava konusu taşınmazın davalı üçüncü kişiler tarafından tapuda başka bir kişiye devredilmiş olması halinde, davacıya bu kişiyi de davaya dahil etmesi için süre verilmesi ve bu kişinin dahil edilmemesi halinde mahkemece ‘tasarrufun iptâline’ değil ‘tazminata’ hükmedilmesi gerekeceğini»⁸⁵¹

√ «Dava sırasında, dava konusu taşınmazın, borçludan taşınmazı satın almış olan kişi tarafından başka bir kişiye satılmış olması halinde, mahkemece ‘borçlu tarafından yapılan tasarrufun iptâline’ karar verilemeyeceğini»⁸⁵²

belirtmiştir.

ff) Şuf’a (önalım) davası sonucu, dava konusu pay üçüncü kişinin elinden çıkmışsa; yani, takip borçlusu, alacaklısının yaptığı icra takibini sonuçsuz bırakmak için; bir taşınmazdaki payını düşük bir bedelle üçüncü kişiye satar, bu taşınmazda borçlu ile paydaş olan bir kişi de, borçlunun payını -düşük bedelle- satın almış olan üçüncü kişi aleyhine şuf’a (önalım) davası (TMK. mad. 732-735) açar ve mahkeme bu davayı kabul ederek «dava konusu payın davacı -paydaş adına- tesciline» karar verir ve bu karar kesinleşirse, İİK.’nin 278, 279 ya da 280. maddenin kapsamında bulunması halinde bu satış hakkında iyiniyet iddiası dinlenmeyecek olan üçüncü kişi, bu payın önalım hakkının kullanıldığı tarihteki serbest piyasa koşullarına göre belirlenecek değerini alacaklıya ödemek zorunda kalacaktır.

Yüksek mahkeme, bu konuyla ilgili olarak;

√ «Dava konusu parseldeki ... hissenin, şuf’a (ön alım) hakkının kullanıldığı tarih itibarıyla gerçek değerinin bilirkşi aracılığıyla saptanıp, bu hisseyi satın almış olan 3. kişinin davacı alacaklıya bu miktarda tazminat ödemeye mahkum edilmesi gerekeceğini»⁸⁵³

√ «Borçlunun, alacaklısının giriştiği icra takibini sonuçsuz bırakmak için, taşınmazdaki payını üçüncü kişiye satması halinde, şuf’a hakkını kullanan hissedarin, alacaklının açtığı tasarrufun iptâli davasına müdahil olarak katılabileceklerini, bu durumda tasarrufun iptâli davası bedele dönüştüğü için, şuf’a hakkının kullanıldığı tarih itiba-

⁸⁵⁰ Bknz: 15. HD. 30.11.1995 T. 6640/7084 (www.e-uyar.com)

⁸⁵¹ Bknz: 15. HD. 24.10.1995 T. 5372/5800; 4.7.1995 T. 3882/4162 (www.e-uyar.com)

⁸⁵² Bknz: 15. HD. 11.4.1994 T. 547/2221 (www.e-uyar.com)

⁸⁵³ Bknz: 15. HD. 01.11.2002 T. 5249/5004 (www.e-uyar.com)

riyle, hisselerin bedelinin serbest piyasa rayicine göre belirlenmesi ve 'bu bedelin taşınmazları borçludan satın alan davalıdan alınarak, alacaklı olan davacıya ödenmesine' karar verilmesi gerekeceğini»⁸⁵⁴

belirtmiştir...

gg) İptâl isteminin kabul edilmesi halinde, «dava konusu tasarrufun tümünün» değil «takip konusu alacak miktarı ile sınırlı olarak» (ya da «takip konusu alacak ve eklentilerine -faiz, masraf gibi- yetecek oranda») iptâlîne karar verilmesi gerekir.⁸⁵⁵

Tasarrufun iptali davaları sonucunda kurulacak hükümde 'iptal edilen tasarrufun hangi takiplerdeki alacak ve ferilerini kapsadığının açıkça belirtilmesi' gerekir.⁸⁵⁶

√ «Mahkemece, davacı taraftan hangi tasarrufların iptalini istediğinin açıkça bildirmesinin istenilmesi, borçlu davalı tarafından satışları yapılan araç ve plakaların ayrı ayrı belirlenmesi, iptal kararı verilecek ise, ancak borçlu davalı tarafından yapılan satışlara ilişkin ve payı ile sınırlı olması, dava dışı olan kişilerin haklarını etkileyecek şekilde hüküm kurulmaması gerektiğini»⁸⁵⁷

√ «Mahkemece icra dosya numarası belirtilmeden sadece 'tasarrufun iptaline' şeklinde verilen kararın, uygulamada infaz sırasında tereddüt yaratacağından, 'iptal kararının hangi alacak yönünden verildiği'nin kararda açık ve net şekilde belirtilmesi gerekeceğini»⁸⁵⁸

√ «Tasarrufun iptali davalarında 'davanın kabulüne' karar verilmesi halinde, mahkemece 'yapılan tasarrufun davanın dayanağı icra takip dosyasındaki alacak ve fer' ileri ile sınırlı olarak iptaline' karar verilmesi gerekirken mahkemece, infazda tereddüt yaratacak şekilde 'hangi tasarrufun iptaline karar verilmiş olduğu'nun belirtilmemiş olmasının isabetli olmayacağını»⁸⁵⁹

⁸⁵⁴ Bknz: 15. HD. 07.10.1997 T. 2606/4212 (www.e-uyar.com)

⁸⁵⁵ Bknz: 17. HD. 19.02.2013 T. 4941/1956; 18.09.2012 T. 9199/9510; 31.03.2011 T. 2880/2906; 24.01.2011 T. 4679/346; 20.01.2011 T. 9365/216; 15.06.2010 T. 3835/5516; 25.02.2010 T. 367/1652; 16.02.2010 T. 7759/1201; 11.2.2008 T. 5526/512; 25.10.2007 T. 3736/3216; 1.10.2007 T. 3744/2879; 19.7.2007 T. 3165/2547; 15. HD. 21.4.2004 T. 6719/2257 vb. (www.e-uyar.com)

⁸⁵⁶ Bknz: 17. HD. 2.11.2009 T. 3250/6986 (www.e-uyar.com)

⁸⁵⁷ Bknz: 17. HD. 26.04.2012 T. 2253/5220 (www.e-uyar.com)

⁸⁵⁸ Bknz: 17. HD. 30.05.2011 T. 3932/5494; 23.05.2011 T. 10069/4151; 26.04.2011 T. 10363/3940; 25.04.2011 T. 8866/3892; 25.04.2011 T. 8855/3890; 25.04.2011 T. 8853/3889; 19.04.2011 T. 10637/3656; 11.04.2011 T. 9372/3334; 27.01.2011 T. 9680/424 (www.e-uyar.com)

⁸⁵⁹ Bknz: 17. HD. 31.03.2011 T. 2880/2906 (www.e-uyar.com)

√ «Tasarrufun iptali davaları sonucunda kurulacak hükümde ‘iptal edilen tasarrufun hangi takiplerdeki alacak ve ferilerini kapsadığının açıkca belirtilmesi’ gerekeceğini»⁸⁶⁰

belirtmiştir.

hh) İptâl davasına konu olan malın, üçüncü kişinin elinden çıkmış olması ve mahkemece iptâl davasının kabul edilmiş olması halinde, İİK. mad. 283/II uyarınca bedele dönüşen dava sonucunda, *hükmedilen tazminata ayrıca kararda faiz yürütülür mü?*

Yüksek mahkeme -yerinde olarak- «tasarrufun iptali davasına konu olan malın üçüncü kişinin elinden çıkmış olması ve malı elinde bulunduran kimse için -kötüniyetli olduğu kanıtlanamadığından- iptâl isteminde bulunulmaması ya da bu istemin reddedilmesi halinde, üçüncü kişi hakkında malın elinden çıktığı tarihteki değerine hükmedileceğini yani bu durumda ‘iptâl davası’nın ‘eda davası’na dönüşmüş olacağını, bu aşamada mahkemece ayrıca hükmedilen miktara -icra takibinde asıl alacağa faiz yürütülmekte olduğundan- dava tarihinden itibaren faize hükmedilemeyeceğini»^{861 862} aşağıdaki şekilde belirtmiştir:

√ «İİK 283/2 madde gereğince 3. kişinin tazminat sorumluluğu dava konusu malı elden çıkardığı tarihteki malın değeri kadar olduğu ve borçlu hakkındaki takip devam ettiğinden hükmedilen tazminata ayrıca faiz uygulanmayacağı»⁸⁶³

√ «Davacı, tasarrufun iptali davası sonucunda alacağı ilamı borçlu hakkındaki takip dosyasına ibraz ederek, dava süresince işlemiş olan faizi de alacağına ilave ettirerek, dava konusu mal üzerinde cebri icra yetkisini kullanacağından, mahkemece tasarrufun iptaline ilişkin ilamda faize hükmedilmemesinde bir isabetsizlik bulunmayacağı»⁸⁶⁴

Yüksek mahkemece ifade edilmiştir.

⁸⁶⁰ Bknz: 17. HD. 02.11.2009 T. 3250/6986; 30.05.2011 T. 10145/5482; 26.05.2011 T. 9326/5321; 23.05.2011 T. 10069/5141; 26.04.2011 T. 10363/3940; 25.04.2011 T. 8866/3892; 25.04.2011 T. 8855/3890; 25.04.2011 T. 8853/3889; 11.04.2011 T. 9372/3334; 23.12.2010 T. 9964/11444 (www.e-uyar.com)

⁸⁶¹ Bknz: 12. HD. 29.9.2011 T. 1875/16987; 17. HD. 19.11.2008 T. 3378/4160; 3.3.2008 T. 5058/995; 26.2.2008 T. 5199/845; 14.1.2008 T. 4742/39; 8.10.2007 T. 4394/3010; 17.7.2007 T. 3040/2535; 17.7.2007 T. 3422/2522; 17.7.2007 T. 3022/2528; 14.3.2007 T. 7735/1590 vb. (www.e-uyar.com)

⁸⁶² Karş: 15. HD. 8.3.2000 T. 210/1123 (www.e-uyar.com)

⁸⁶³ Bknz: 17. HD. 26.03.2013 T. 7316/4182 (www.e-uyar.com)

⁸⁶⁴ Bknz: 17. HD. 25.04.2011 T. 8361/3886 (www.e-uyar.com)

Tasarrufun iptali davası sonucunda, «infazı mümkün olmayacak şekilde» tasarrufun iptaline karar verilemez. Yani «infazda tereddüde sebep olmayacak biçimde» hüküm kurulması gerekir.⁸⁶⁵

Tasarrufun iptali davasının kabul edilmesi halinde hem «takibin iptaline» ve hem de «tasarrufun dayanağı olan bononun iptaline» karar verilemez, sadece «tasarrufun iptaline» hükmedilmesi ile yetinilmesi gerekir...⁸⁶⁶

ii) Borçlu, iptâl konusu tasarruf ile iştirak halinde malik bulunduğu bir malı, diğer paydaşlarla birlikte üçüncü kişiye satmış ise, ancak *borçlunun payı için* iptâl kararı verilebilir ve alacaklı da yalnız iptâl edilen borçlu payı üzerinde cebri icra hakkını kazanır.⁸⁶⁷

ii) «Adi ortaklığın feshi sözleşmesinin iptali» istemiyle açılan tasarrufun iptali davasının kabulü halinde, mahkemece «... adi ortaklığın feshine ilişkin sözleşmenin davacı-alacaklının -... sayılı takip dosyasındaki- alacak ve eklentileri ile sınırlı olarak iptaline...» ş e k l i n d e karar verilmesi gerekir...

jj) «Temlikin iptali» istemiyle açılan tasarrufun iptali davalarında, «dava konusu temlik tasarrufunun, gerçek bir borç ödemesine ilişkin olup olmadığı»nın araştırılması gerekirse mahkemece bu konuda tarafların ticari defterleri üzerinde bilirkişi incelemesi yaptırılarak,⁸⁶⁸

III- a) *Davacının borçludaki alacağı, temlik tutarından çok ise;* borçlunun üçüncü kişiye yaptığı «alacağın temliki» işleminin -«muvazaalı olduğu» gerekçesiyle iptali gerekeceği kanıtlanırsa, mahkemece «... yapılmış olan ... tarihli temlik işleminin davacı-alacaklı bakımından ve ..... sayılı icra dosyasındaki alacağı ve eklentileri ile sınırlı olarak iptali ile davalı üçüncü kişiden tahsili için davacıya çehri icra yetkisi tanınmasına» ş e k l i n d e karar verilmesi gerekir.^{869 870}

b) *Davacının borçludaki alacağı, temlik tutarından az ise;* aynı şekilde, davacıyı haklı bulunan mahkemenin «yapılmış olan temlikin, davacının daha az tutardaki hak ve alacakları ile sınırlı olarak iptaline ve davacı-alacaklıya, alacak ve eklentiler ile sınırlı olarak, alacağın

⁸⁶⁵ Bknz: 17. HD. 30.05.2011 T. 3932/5494; 23.05.2011 T. 10069/4151; 26.04.2011 T. 10363/3940; 25.04.2011 T. 8866/3892; 31.03.2011 T. 2880/2906; 7.11.2008 T. 1897/5171; 31.3.2008 T. 214/1595 (www.e-uyar.com)

⁸⁶⁶ Bknz: 17. HD. 4.11.2008 T. 3947/5089 (www.e-uyar.com)

⁸⁶⁷ **OLGAÇ, S.** agm.s:479)

⁸⁶⁸ Bknz: 17. HD. 11.03.2013 T. 14091/3212; 28.03.2012 T. 2252/3774; 25.04.2011 T. 8872/3893; 28.02.2011 T. 1421/1750

⁸⁶⁹ **GÜNEREN, A.** age. s:1309

⁸⁷⁰ Bknz: 17. HD. 4.6.2009 T. 2712/4091 (www.e-uyar.com)

davalı üçüncü kişiden tahsili için cebri icra yetkisi tanınmasına» ş e k l i n d e karar verilmesi gerekir.

IV- a) Belirtilen bütün bu durumlarda, alacaklı, dava konusu malın haciz ve satışını, yeni bir takip yapmaksızın *borçlu hakkında yapmış olduğu takip dosyasından* ister. Ayrıca, alacaklının İİK. mad. 143/III'deki bir senelik süreye de uyması zorunlu değildir.

Başka bir deyişle «aciz belgesi»ne dayanarak açtığı iptâl davasını kazanan alacaklının, dava konusu malın *haciz ve satışını* isteyebilmesi için, *yeni bir takip* yapmasına ve İİK. mad. 143/III'deki bir yıllık süreye uymasına gerek yoktur. Alacaklı İİK. mad. 143/II'de öngörülen bu bir yıllık süre ile bağlı olmaksızın (yeni bir takip yapıp, borçluya yeni bir ödeme emri göndermeden) kazandığı iptâl davası sonucunda aldığı ilâmı icra dairesine vererek, *aynı takip* dosyası üzerinden dava (tasarruf) konusu malın «haciz» ve «satışını» isteyebilir...^{871 872}

İptâl davası «*kesin aciz vesikası*»na (İİK. mad. 143), dayanılarak açılmış (İİK. mad. 143/II) dahi olsa, dava süresince, kesin aciz vesikasına bağlanmış olacak için *faiz* işlemeye devam eder. Yani, bu durumda İİK. mad. 143/IV hükmü uygulanmaz.⁸⁷³

İptâl davası sonucunda alınan ilâm -davanın konusu taşınmaz olsa bile- *kesinleşmesi* beklenmeden,⁸⁷⁴ davacı tarafından asıl takip dosyasına konularak haciz ve satış istenebilir. Çünkü, iptâl davası, *aynî dava* değil, *kişisel bir alacak* davası niteliğindedir.⁸⁷⁵

b) «Borçlu» ile «onunla işlemde bulunmuş üçüncü kişi» hakkında açılan tasarrufun iptali davasının kabulü sonucunda mahkemece verilen «... avukatlık ücreti ve yargılama giderlerinin davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline» ilişkin hükmün (ilâmın), üçüncü kişi hakkında -taraf olmadığı- «asıl takip dosyası»ndan takibe konulmayıp, kendisi hakkında ayrı bir icra takibi yapılması» gerekir.⁸⁷⁶

V- İptâl davası sonucunda, davayı kazanan alacaklının istemi üzerine, dava konusu «*taşınır*» ya da «*taşınmaz*» satılıp, bedelinden davacı-alacaklıya alacağı ödendikten sonra, *geriye bir şey artarsa* bu,

⁸⁷¹ KURU, B. age. C:2, s:1537 – KURU, B. age. C:4, s:3572 – KURU, B. El Kitabı, s:1224 – MUŞUL, T. age. s:1328

⁸⁷² Bknz: 12. HD. 12.5.1976 T. 3878/6023 (www.e-uyar.com)

⁸⁷³ Bknz: 19. HD. 26.5.2005 T. 158/5948; 12. HD. 17.10.2002 T. 19179/21043; 15.4.1999 T. 3305/4862; 5.6.1997 T. 5914/6605 vb. (www.e-uyar.com)

⁸⁷⁴ Bknz: 8. HD. 26.06.2012 T. 6078/6234; 08.05.201 2T. 3729/3956; 12. HD. 25.12.2008 T. 8746/23250; 24.4.2007 T. 5791/7973 (www.e-uyar.com)

⁸⁷⁵ Ayrıntılı bilgi için bknz: UYAR, T. İİK. Şerhi, Cilt: 11, 2010, s:18660 vd

⁸⁷⁶ Bknz: 8. HD. 18.12.2012 T. 13190/12584 (www.e-uyar.com)

borçluya değil üçüncü kişiye iade edilir. Diğer alacaklılar, bu artan parayı, ellerinde aciz belgesi olsa bile haczettiremezler. Onların da, ayrıca iptâl davası açıp kazanmaları gerekir.⁸⁷⁷ Başka bir deyişle, bir alacaklının açmış olduğu iptâl davasında verilen «iptâl kararı»ndan, iptâl davası açmamış olan diğer alacaklılar yararlanamazlar.⁸⁷⁸

Başka alacaklıların açtıkları iptâl davası devam ederken, bir alacaklı davayı kazanır ve alacağını alırsa, diğer alacaklılar, davayı kazandıkları takdirde, iptâl konusu tasarruf yapılmamış olsaydı, hacze katılma koşullarına⁸⁷⁹ sahip olduklarını kanıtlayarak, alacağını tahsil etmiş bulunan alacaklıya «sebepsiz zenginleşme (iktisap)» yolu ile başvurabilirler.⁸⁸⁰

VI- Başka alacaklılar tarafından açılan iptâl davasının sonuçlanmış olması, devam eden iptâl davalarına etkili olmadığı gibi, diğer alacaklıların açtıkları iptâl davalarına karşı, birinci iptâl davasından bahisle «*derdestlik*» ya da «*kesin hüküm*» itirazında bulunulamaz.⁸⁸¹ Çünkü iki davanın *tarafaları* farklıdır.

Birden fazla alacaklı tarafından iptal davasının açılıp kazanılmış olması halinde, alacaklılar arasındaki «hacze katılma» sorunu İİK. mad. 100 ve 268'e göre çözümlenir.

İptâl davasına bakan mahkeme «*iptâle konu taşınmazlardan birinin borcu karşılayabileceği*»nden bahisle dava konusu tüm taşınmazlar hakkındaki tasarrufun iptâlî istemini reddedemeyeceği⁸⁸² gibi, başka bir alacaklının takibi ya da aynı alacaklının başka bir takibi nedeniyle aynı tasarruf iptâl edilebileceğinden, mahkemece «*bir tasarrufun iptâline ancak bir kez karar verilebileceği*»nden söz edilerek, açılan ikinci dava reddedilemez.⁸⁸³

VII- a) Tasarrufun iptali davasına konu *taşınmaz*, takip borçlusunun borcundan –örneğin; *ipoteke (rehin)* borcundan- dolayı *cebri icra yoluyla* satılmışsa (yani; taşınmaz (taşınır) davalı üçüncü kişinin elin-

⁸⁷⁷ ANSAY, S.Ş. Hukuk, İcra ve İflas Usulleri, 1960, s:334 – BELGESAY, M.R. İcra ve İflas Hukuku (Sentetik Bölüm), C:2, s:172

⁸⁷⁸ KURU, B. age. C:4, s:3573 – KURU, B. El Kitabı, s:1436 – KARATAŞ, İ./ERTEKİN, E. age. s:239

⁸⁷⁹ Ayrıntılı bilgi için bknz: UYAR, T. İcra Hukukunda Haciz, 2. Bası, s:767 vd. – www.e-uyar.com (İİK. mad. 100;268)

⁸⁸⁰ ANSAY, S. A. a.g.e. s:335 – GÜRDOĞAN, B. a.g.e. s:243

⁸⁸¹ Bknz: İİD. 11.2.1967 T. 10978/11424

⁸⁸² Bknz: 17. HD. 25.03.2013 T. 5561/4060; 15. HD. 6.12.1990 T. 4123/5350 (www.e-uyar.com)

⁸⁸³ Bknz: 15. HD. 26.3.1998 T. 723/1237 (www.e-uyar.com)

den çıkmışsa) üçüncü kişi ancak bu satıştan sonra kendisine ödenen para oranında davacı-alacaklıya karşı sorumlu olur.^{884 885}

b) Eğer dava konusu *taşınmaz/taşınır*, dava devam ederken, borçlunun borcundan dolayı *cebri icra yoluyla* satılır ve satış bedelin-den üçüncü kişiye hiç para artmadığı için herhangi bir ödeme yapılmazsa, dava konusuz kalmış olacağından mahkemece «konusu kalmayan dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına» karar verilir...^{886 887}

c) Eğer dava konusu *taşınmaz/taşınır*, davalı-üçüncü kişinin elinde iken, *kendi alacaklısının takibi sırasında yapılan açık arttırmada* satılmış ise; üçüncü kişi *malın ihalede satış tarihindeki gerçek değeri oranında tazminata mahkum edilir*.^{888 889}

d) Buna karşın, davalı-üçüncü kişi; tasarrufun iptali davasını kazanmış olan davacı-alacaklıya, takip konusu borcunu ödeyerek, dava konusu taşınmazın/taşınırın açık arttırmada satılmasını önlerse; daha sonra, borçlunun başka alacaklıları tarafından açılan ve kazanılan tasarrufun iptali davaları sonucunda, onlar tarafından dava konusu taşınmazın/taşınırın satışa çıkarılması üzerine, bu alacaklıların alacağını ödeyip dava konusu taşınmazın/taşınırın satılmasını önlemek isterse, daha önce başka alacaklıya ödediği miktarı taşınmazın/taşınırın kıymetinden düşüp aradaki farkı ödemesi yeterli olur mu? Uygulamada bu soruya «olumlu» cevap verilmemekte ve davalı-üçüncü kişiden, «yeni alacaklıların alacağının tümünü ödemesi» istenmektedir... Bu nedenle; davalı-üçüncü kişinin, davacı-alacaklıların alacaklarını onlara ödeme-yip, dava konusu taşınmazın/taşınırın cebri icra yolu ile satılmasına göz yummaları, kendileri için daha yararlı olacaktır...

VIII- «Muvazaalı icra takibinin ve takip sonucunda borçlunun taşınmazı üzerine konulan hacizlerin iptali» istemiyle açılmış olan tasarrufun iptali davasının mahkemece yerinde görülmesi halinde «...hakkında .... icra müdürlüğünün ..... sayılı dosyasında yapılmış

⁸⁸⁴ Bknz: 17. HD. 29.11.2012 T. 10872/13291; 05.07.2010 T. 5069/6373 (www.e-uyar.com)

⁸⁸⁵ GÜNEREN, A. Tasarrufun İptali Davaları, 2012, s:1315

⁸⁸⁶ GÜNEREN, A. age. s:1315

⁸⁸⁷ Bknz: 17. HD. 29.12.2011 T. 939/13246; 17.10.2011 T. 5744/9383; 10.10.2011 T. 8371/8953; 5.7.2010 T. 5069/6373; 15. HD. 12.7.2006 T. 2848/4369 (www.e-uyar.com)

⁸⁸⁸ GÜNEREN, A. age. s:1315

⁸⁸⁹ Bknz: 15. HD. 12.7.2006 T. 2848/4369; 22.9.2003 T. 3625/4177 (www.e-uyar.com)

olan icra takibinin, davacının davalılardan ..... hakkında ..... İcra Müdürlüğü'nün .... sayılı dosyasında yaptığı icra takibinin geçersiz bulunduğu tespitine» ya da «danışıklı olduğu saptanan icra takibinin iptaline gerek kalmaksızın, davalılar arasındaki icra takibinin davacı yönünden geçersiz olduğunun tespitine» şeklinde karar vermesi gerekir, yoksa «...icra takibin iptaliyle bu icra takibine dayanılarak konulan hacizlerin kaldırılmasını» ş e k l i n d e karar verilemez.⁸⁹⁰

IX- İptâl davası üzerine, «üçüncü kişi», «malvarlığında meydana gelecek eksikliğin, borçludan alınmasını» aynı davada isteyebilir. Bu istem, iptâl davası ile birlikte incelenebileceği gibi, -bu takibin asıl davayı uzatacağı durumlarda- bu davadan ayrılarak, daha önce de hükme bağlanabilir (**mad. 283/III**).

Üçüncü kişinin, «borçlu» hakkında alacağı bu ilâmın pek pratik değeri olmaz. Çünkü, borçlunun malvarlığında haczedilecek bir değer bulunsa idi zaten iptâl davası açılmazdı... Bu ilâm ancak borçlunun malvarlığına ileride yeni aktifler girince -örneğin; borçluya miras kalınca, borçlu bir işe girip para kazanmaya başlayınca- işe yarar.⁸⁹¹

X- İptâl davasını kaybeden ve bu nedenle de borçludan elde ettiğini davacıya vermeye mecbur kalan kimse, iptâl edilen tasarruf nedeniyle, borçluya «karşılık olarak» verdiği şeyi (İİK. mad. 278/1, 2) veya bedelini, borçludan geri isteyebilir (mad. 283/IV, c:1). Maddede bir açıklık bulunmamakla beraber, üçüncü kişi, bu isteğini -İİK. mad. 283/III'de olduğu gibi- iptâl davasında ileri sürebilir.⁸⁹²

XI- İptâl tâbi tasarruf neticesinde, kendisine ödenilen şeyi geri veren üçüncü kişi -maddede bu kişi «alacaklı» diye ifade edilmiştir- eski haklarını korur (mad. 283/V).

Bu durum, borçlunun bir alacağını «vaktinden önce veya mutad olmayan bir vasıta ile ödemesi» halinde söz konusu olur.⁸⁹³ Örneğin, borçlu borcuna mahsuben alacaklısına (iptâl davasının davalısı olan üçüncü kişiye) bir otomobilini vermiş ve bu otomobilin iptâl davası sonucunda davacı alacaklı tarafından haczedilip satılması halinde, iptâl davasının davalısı olan üçüncü kişinin borçludaki eski -otomobille ödenmiş olan- alacağı, yeniden -İİK. mad. 283/V uyarınca- doğar...

⁸⁹⁰ Bknz: 4. HD. 26.09.2011 T. 9810/9599; 09.05.2011 T. 3449/5298; 24.01.2201 1T. 1847/544 (www.e-uyar.com)

⁸⁹¹ **UMAR, B.** İktisatçılar İçin Medeni Usul Hukuku ve İflas Hukuku Ders Notları, s:223

⁸⁹² **KURU, B.** a.g.e. C:4, s:3577 – **KURU, B.** El Kitabı, s:1438 – **GÜRDOĞAN, B.** a.g.e. s:247 – **ÖNEN, T.** İptâl Davaları (Ankara İk. Tic. İl. Ak. D. 1969/1, s:48)

⁸⁹³ **BERKİN, N.** İflâs Hukuku, s:518

XII- Kendisine bağışlamada bulunulan (İİK. mad. 278), *iyiniyetli* ise, «dava zamanında -yani; davanın açıldığı tarihte- elinde kalan miktarla» sorumlu olup, sadece onu geri vermeye mecburdur (**mad. 283/son**).

Kanunda sadece «*bağışlama*»dan bahsedilmiş ise de, İİK. mad. 278 ile «*bağışlama niteliğinde sayılan tasarruflar*»ı da buraya dahil etmek ve onlar hakkında da bu madde hükmünü uygulamak yerinde olur.⁸⁹⁴

XIII- Borçlunun, «alacaklılarından mal kaçırmak kasdi ile» yaptığı yukarıda belirtilen İİK.'nin 278, 280. (ve özellikle; 280) maddelerinde düzenlenmiş bulan «tasarrufun iptali» davalarına konu tasarrufları (eylem ve işlemleri) aynı zamanda s u ç (İİK. mad. 331, 332, 333a) teşkil ettiği için, u y g u l a m a d a «borçlular» hakkında ayrıca cezalandırılmaları için «ceza davası» açılmaktadır.

XIV- İptâl davalarında «*borçlu*» ve «*borçlu ile işlemde bulunmuş olan üçüncü kişiler*» arasında zorunlu dava arkadaşlığı bulunduğundan,⁸⁹⁵ davanın reddi halinde, davalılar yararına *tek vekalet ücretine* hükmedilir.⁸⁹⁶

B- İflâs yolu ile takipte, iptâl davasının sonuçları:

İptâl davası, ister «*iflâs idaresi*» ister -İİK. mad. 245'e göre- bu hak kendisine devredilmiş bulunan «*alacaklı*» tarafından açılmış olsun, dava konusu mal *iflâs masasına* verilir ve «*iflâs idaresi*» tarafından satılarak bedeli iflâs alacaklılarına (eğer dava -İİK. mad. 245'e göre, «*takip hakkını devralmış olan*»- alacaklı tarafından açılmışsa, evvelâ onun alacağı, artanı da diğer alacaklılara) ödenir.

Bu iptâl davalarında, davanın kabulü halinde «*dava konusu tasarrufun iptâline*» karar verilmekle yetinilir (İİK. mad. 283/I), mahkemece «*tapu (trafik) kaydının iptâline ve taşınmazın (aracın) yeniden müflis adına tesciline*» şeklinde karar verilemez.⁸⁹⁷

Müflisle işlemde bulunmuş olan üçüncü kişinin, müflisten iktisap ettiği mal ya da hakkı iyiniyetli *dördüncü bir kişiye* devretmiş olması halinde, davayı kabul etmiş olan mahkeme «*davalı üçüncü kişiyi,*

⁸⁹⁴ **BERKİN, N.** a.g.e. s:519 – **GÜRDOĞAN, B.** a.g.e. s:247 – **UMAR, B.** İptâl Davası, s: 104 – **KURU, B.** a.g.e. C:4, s:3578, dipn. 44 – **KURU, B.** El Kitabı, s:1438 – **ÖNEN, T.** a.g.m. s:48

⁸⁹⁵ Ayrıntılı bilgi için bkz: www.e-uyar.com (İİK.mad.282) – **UYAR, T.** İİK. Şerhi, C:12, s: 19944 vd.

⁸⁹⁶ Bknz: 15. HD. 2.10.1995 T. 2300/5157 (www.e-uyar.com)

⁸⁹⁷ Bknz: 15. HD. 5.11.1990 T. 3289/4531 (www.e-uyar.com)

*elinden çıkardığı malın değeri nisbetinde iflâs idaresine tazminat ödemesine» karar verir.*⁸⁹⁸

Yüksek mahkeme⁸⁹⁹ «ilk satışlardan sonra yapılan satış ve devirlerle ilgili devralan kişilerin müflis ile doğrudan işlem yapmamış olsalar da, bunların ‘müflisin mali durumunu, alacaklılara zarar vermek ve alacaklılardan mal kaçırma kasıtlarını bilemeyeceklerini’ kabul etmenin (satışların kısa aralıklarla yapılmış olması, bu kişilerin taşınmazların üzerindeki haciz ve ipotekle yükümlü olarak satın almaları karşısında ve çoğunun müflis şirketin ortaklarının hemşerisi olmaları nedeniyle), hayatın olağan akışına uygun düşmeyeceğini» ifade etmiştir.

İİK. mad. 283/II hükmü daha çok «haciz yolu ile takiplerdeki iptâl davası» için olduğundan, «iflâs yolu ile takiplerdeki iptâl davası»nda, üçüncü kişinin «*malın değerinin tamamını, iflâs idaresine ödemesine*» karar verilir.⁹⁰⁰

Üçüncü kişinin, iptale tabi tasarrufla edindiği (ve masaya iade ettiği) mala karşılık verdiği şey (karşı ivaz) masada aynen mevcut ise, bu *karşılık*, kendisine *masa borcu* olarak iade edilir. Bu mümkün değilse, üçüncü kişi haklarını muhafaza ettiğinden, iade ettiği malın bedelini masaya iflas alacağı olarak yazdıracaktır.⁹⁰¹

Buraya kadar açıklanan İİK’nun 283/I ve II hükümleri dışındaki İİK. mad. 283’ün diğer hükümleri de (yani; III, IV, V ve VI. fıkraları da), «iflâs yolu ile takipteki iptâl davaları»nda aynen uygulanır...

C- «İptâl davalarının sonuçları»nı düzenleyen ve yukarıda açıklanan İİK. mad. 283’e paralel ve aynı içerikte bir hüküm, 6183 sayılı Kanun uyarınca, kamu alacağından dolayı açılacak olan iptâl davaları için, adı geçen kanunda yer almamıştır. Sadece kanunun 31. maddesi⁹⁰² bu konuyu, yeterli açıklığı içermeyen biçimde düzenlemiştir.

⁸⁹⁸ Bknz: 15. HD. 25.4.1989 T. 5054/2102 (www.e-uyar.com)

⁸⁹⁹ Bknz: 15. HD. 4.7.2005 T. 3690/3985 (www.e-uyar.com)

⁹⁰⁰ KURU, B. age, C:4, s:3580 vd. – KURU, B. El Kitabı, s:1439

⁹⁰¹ PEKCANITEZ, H./ATALAY, O./ÖZKAN, M.S./ÖZEKES, M. age. s:715

⁹⁰² **6183 sayılı K. mad. 31:** «27, 28, 29 ve 30 ncu maddelerde sözü edilen tasarruf ve muamelelerden faydalananlar elde ettiklerini, elden çıkarmışlarsa takdir edilecek bedelini vermeye bu kanun hükümleri dairesinde mecburdurlar. Bunlar karşılık olarak verdikleri şeyden dolayı alacaklı âmme idaresinden bir talepte bulunamazlar.»

Ancak, gerek **doktrinde**⁹⁰³ ve gerekse uygulamada **Yargıtay 15 ve 17. Hukuk Dairesi** içtihatlarında -her iki iptâl davasının da *aynı hukukî nitelikte* olduğu⁹⁰⁴ gözönünde bulundurularak- 6183 sayılı Kanun’a göre açılacak iptâl davaları sonucunda da «*davacı kamu idaresinin tasarruf tarihindeki alacağı ile sınırlı olarak iptâl kararı*»⁹⁰⁵ verilmesi ile yetinilmesi, ayrıca «*tapunun iptâli ve tekrar borçlu adına tescili*»⁹⁰⁶ ya da «*alacağın tahsili*»⁹⁰⁷ doğrultusunda karar verilmemesi hususunda görüş birliğine varılmıştır. Başka bir deyişle «İİK. mad. 283 hükmünün, 6183 s. Kanun uyarınca açılan iptâl davalarında da kıyasen uygulanması» **doktrinde**⁹⁰⁸ benimsenmiştir.

6183 sayılı Kanun hükümlerine (m. 24 vd.) göre açılan ‘tasarrufun iptali davası’ sonunda ‘davanın kabulüne’ (dava konusu tasarrufun iptaline karar vermeyi düşünen mahkeme, davacı kamu idaresinin hangi tarihteki (yani: ‘tasarruf tarihindeki mi, ‘dava tarihindeki’ mi yoksa ‘karar tarihindeki mi) ‘alacağı ve -faiz, gecikme zammı gibi- eklentileri ile sınırlı olarak’ tasarrufun iptaline karar verebilir?

Yüksek mahkeme⁹⁰⁹ öteden beri -kanımızca da isabetli olarak⁹¹⁰ - “ ‘*tasarruf tarihi itibarıyla yani tasarruf tarihine kadar olan idare (vergi) alacağı aklı ve bunun işleyecek faiz ve eklentileri ile sınırlı olarak*’ tasarrufun iptaline, ‘tasarruf tarihinden sonra doğan alacak kısmı için’ ise davanın reddine karar verilmesi gerekeceğini” belirtmiştir.

⁹⁰³ **KOSTAKOĞLU, C.** 6183 sayılı Kanuna Göre Amme Alacaklarının Tahsili Yönünden İptâl Davası (Yarg. D. 1991/1-2, s:18 vd. - Yasa D. 1990/9, s:1242 – **ŞİMŞEK, E.** Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Kanun Şerhi, 1996, s:252 vd.

⁹⁰⁴ Ayrıntılı bilgi için bknz: **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** age. C: 3, İİK. mad. 277; “Birinci Bölüm”, AÇIKLAMA IV – **UYAR, T.** age. C:11, s:18662

⁹⁰⁵ Bknz: 17. HD. 25.9.2007 T. 8274/2799; 15. HD. 22.10.2002 T. 3966/476; 1.7.2002 T. 3149/3582; 30.6.1997 T. 3062/3352 vb. (www.e-uyar.com)

⁹⁰⁶ Bknz: 15. HD. 22.4.1998 T. 1262/1598; 2.12.1997 T. 3943/5159; 31.10.1996 T. 5686/5656 vb. (www.e-uyar.com)

⁹⁰⁷ Bknz: 15. HD. 6.6.2002 T. 1838/3058; 16.1.1989 T. 3933/44 (www.e-uyar.com)

⁹⁰⁸ **GÜNEREN, A.** Tasarruf İptâl Davaları, s:779 – **ŞİMŞEK, E.** age. s:294 vd. – **KARATAŞ, İ./ERTEKİN, E.** Tasarrufun İptâli Davaları, s:373 – **TOKTAŞ, M.** Kamu Alacağının Korunmasında Tasarrufun İptâli Davaları, 2009, s:144 vd.

⁹⁰⁹ Bknz: 17. HD. 27.11.2012 T. 10816/13091; 21.03.2011 T. 6922/25411; 15.03.2011 T. 11574/2277; 09.11.2009 T. 5417/7272; 28.09.2009 T. 3530/5730; 15. HD. 08.04.1999 T. 899/1305; 17. HD. 04.10.2010 T. 3625/7698; 17.06.2010 T. 2805/5638; 24.02.2009 T. 4557/871; 26.10.2009 T. 6568/6760; 12.10.2009 T. 4029/6211 (www.e-uyar.com)

⁹¹⁰ **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** Tasarrufun İptali Davaları, 4. Baskı, C:2, s:1577 – **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** İcra ve İflas Kanunu Şerhi “El Kitabı”, 2. Baskı, C:2, s:2995

Ancak; 6183 s. Kanun'un 31. maddesinin 2. cümlesindeki düzenlemenin İİK. mad. 283/III ile çelişkili olması nedeniyle, yani; «üçüncü kişilerin iptâl davası nedeniyle ödedikleri parayı kamu alacaklısından (kamu idaresinden) isteyemeyecekleri» açıkça Kanunda öngörölmüş olduğundan, «borçlu ile işlemde bulunan ve dava konusu malı elinden çıkarmış olan üçüncü kişilerin davayı kaybedip, bedelini alacaklıya ödemesi halinde, borçluya karşılık olarak verdiği şeyi veya bedelini borçludan isteyebileceğini» belirten İİK. mad. 283/III 6183 sayılı Kanun uyarınca açılan iptâl davalarında uygulanmaz.⁹¹¹

Ayrıca u y g u l a m a d a k i önemi nedeniyle şu hususu da belirtelim ki; 6183 s. Kanunun 31. maddesinde «27, 28, 29 ve 30. maddelerde sözü edilen tasarruf ve muamelelerden faydalananlar elde ettikleri **elden çıkarmışlarsa...**» denilmiş olduğundan, buradaki «elden çıkarma»dan maksat; «davalıların (taşınmazın eski ve yeni maliklerinin) taşınmazı başka bir (dördüncü) kişiye bedeli karşılığında devretmiş olmaları»dır. Eğer dava konusu taşınmaz/taşınır başka bir alacaklının alacağından dolayı cebri icra yolu ile -dava sırasında veya davadan sonra- satılmış ise, satış bedelinden bir şey artmadığı için üçüncü kişiye bir ödeme yapılmamışsa, üçüncü kişinin, tasarrufun iptali davasını kazanmış olan alacaklıya bir şey ödemesi gerekmez. Daha doğrusu, davalı üçüncü kişinin bu durumda sorumluluğu, kendisine icra dosyasından ödenen para ile sınırlı olur...⁹¹²

Yüksek mahkeme, bu konu ile ilgili olarak; *kamu alacağından dolayı açılan iptâl davaları* sonucunda;

√ «6183 s. K. mad. 24 vd. dayalı tasarrufun iptali istemine ilişkin davanın, borçludan taşınmazı satın alan üçüncü kişinin malı elinden çıkarması sebebiyle bedele dönüştüğü gözden uzak tutulmadan, işin esasına girilerek görülmesi gerekeceğini»⁹¹³

√ «Takip konusu borcun 2004-2010 yılları arasındaki döneme ait olması halinde mahkemece davacı alacaklıya 2004 Ocak ayında tasarruf tarihi olan 09.08.2007 tarihine kadar olan vergi borcu ve fer'ileri konusunda bunlarla sınırlı olarak haciz ve satış yetkisi tanınması gerekeceğini»⁹¹⁴

⁹¹¹ GÜNEREN, A. age. s:791 – TOKTAŞ, M. age. s:149 – ASKAN, F. age., s:132

⁹¹² Bknz: 17. HD. 2.11.2010 T. 6159/9281; 5.7.2010 T. 5069/6373; 10.12.2009 T. 6748/8207 (www.e-uyar.com)

⁹¹³ Bknz: 17. HD. 23.05.2012 T. 5778/6682 (www.e-uyar.com)

⁹¹⁴ Bknz: 17. HD. 08.05.2012 T. 349/5884 (www.e-uyar.com)

√ «Dava konusu edilen taşınmazın dava dışı bir kişiye geçmiş olduğu ve davacının da son maliki davaya dahil etmeden davasını be-
dele dönüştürmesi halinde, taşınmaz hakkında cebri icra yetkisi ta-
nınmasına karar verilmesinin hatalı olduğunu- İptal davasının dayana-
nağı takipler hakkında açılan davaların tamamının sonuçlarının bek-
lenmesi ve sonucuna göre bir karar verilmesi gerekeceğini- İptale ka-
rar verilmeden önce, tasarruf tarihindeki borç miktarının ilgili ku-
rumdan sorularak, dava şartları olduğu takdirde, o miktar ile sınırlı
olarak iptale karar verilmesi gerekeceğini- 6183 sayılı Kanun'un uy-
gulanmasından doğan her türlü davalar için avukatlık ücreti tutarının
maktu olarak belirlenmesi gerektiğinden, 6183 s. Kanun mad. 24 vd.na
göre açılmış tasarrufun iptali istemine ilişkin davada mahkemece nisbi
vekalet ücreti tayininin usul ve yasaya aykırı olduğunu»⁹¹⁵

√ «Davacı tarafından davalı borçluya faizle para verildiği, bun-
dan dolayı vergi inceleme raporları çerçevesinde davacı hakkında as-
liye ceza mahkemesince mahkûmiyet kararı verildiği anlaşıldığından,
mahkemece açılmış olan iptal davasının 'davacının, davalı borçludan
gerçek bir alacağı mevcut olmadığı' gerekçesiyle 'reddine' karar ve-
rilemeyeceğini»⁹¹⁶

√ «Limited şirket ortaklarının 'ödenmemiş olan şirketin kamu
borçlarından dolayı' -sermaye payları oranında- 6183 sayılı Kanun'un
mükerrer 35. maddesi uyarınca, limited şirket temsilcilerinin de, Vergi
Usul Kanunu 10/II ve 6183 sayılı Kanun'un mükerrer 35. maddesi
uyarınca sorumlu olduklarını»⁹¹⁷

√ «213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 3505 Yasa ile değişik 10.
maddesi uyarınca, tüzel kişilerin yasal temsilcilerinin tüzel kişinin
ödenmeyen vergi borçlarından sorumlu olduğunu»⁹¹⁸

√ «6183 sayılı Kanun'un 31. maddesi gereğince 'kötüniyetli dör-
düncü kişiye dava açılmaması veya kötüniyetinin isbatlanamaması ve
davalı üçüncü kişinin, dava konusu mal, hak ve değeri elinden çıkarmış
olması halinde', elinden çıkardığı tarihteki değerini nakden ödemekle
yükümlü olacağını»⁹¹⁹

⁹¹⁵ Bknz: 17. HD. 02.05.2012 T. 3602/5422 (www.e-uyar.com)

⁹¹⁶ Bknz: 17. HD. 07.02.2011 T. 12468/899 (www.e-uyar.com)

⁹¹⁷ Bknz: 15. HD. 29.05.2002 T. 1468/2870; 08.12.1999 T. 4474/4562; 17. HD.
28.03.2011 T. 7587/2753; 17.01.2011 T. 11524/56 (www.e-uyar.com)

⁹¹⁸ Bknz: 15. HD. 25.03.1991 T. 5435/1447; 18.05.1992 T. 98/2615; 23.11.1992 T.
4858/5464; 03.12.1992 T. 5943/5697; 17. HD. 02.05.2011 T. 914/4200
(www.e-uyar.com)

⁹¹⁹ Bknz: 17. HD. 09.05.2011 T. 9845/4452; 01.07.2010 T. 4719/6226; 24.6.2010 T.
2105/5924; 7.6.2010 T. 4813/5235; 29.9.2009 T. 4697/5798 (www.e-uyar.com)

√ «6183 s. Kanun'dan kaynaklanan tasarrufun iptali davaları hakkında da, İİK'ın 283. maddesinin kıyasen uygulanacağını (bunun sonucunda; mahkemece 'tasarrufun iptali' ile yetinilerek 'taşınmazın davalı ..... tarafından diğer davalı ..... 'a satışına ilişkin tasarrufun alacaklı davacının asıl alacak ve fer'ileri ile sınırlı olarak iptali ile davacı tarafa taşınmaz üzerinden haciz ve satış yetkisi verilmesine' karar verilmesi gerekeceğini, ayrıca 'tapu kaydının tekrar borçlu adına tesciline' karar verilemeyeceğini»⁹²⁰

√ «İptâl davasının bedele dönüşmüş olması halinde, mahkemece hükmedilen miktara ayrıca faiz yürütülemeyeceğini»⁹²¹

√ «Borçlu ile hukuki muamelede bulunmayan ve dördüncü kişi durumunda olan davalıların tazminatla sorumlu tutulabilmeleri için, kötü niyetli olduklarının davacı (idare) tarafından kanıtlanması gerekeceğini»⁹²²

√ «6183 sayılı Kanun'a göre açılmış olan tasarrufun iptâli davaları sonucunda, mahkemece -davanın kabulü halinde- 'tasarrufun yapıldığı tarihe kadar tahakkuk eden vergi asılları ve bunların işleyecek faiz ve eklentileri ile sınırlı olarak' tasarrufun iptâline karar verilmesi gerekeceğini (tasarruf tarihinden sonra oluşan vergi asıllarından da davalı sorumlu tutulamayacağı gibi, mahkemece 'dava tarihine kadar doğan' alacak ve eklentileri için de iptal kararı verilemeyeceğini»⁹²³

√ «İptâl tabi tasarruf konusu taşınmazın (taşınırın) davalı (borçlu ile işlemde bulunan üçüncü kişi) tarafından elden çıkarılmış olması ve alıcının da iyiniyetli bulunması halinde- mahkemece «taşınmazın (taşınırın) satış tarihindeki değerinin -alacak ve fer'ileri ile sınırlı olarak- davalıdan tahsiline» karar verilmesi gerekeceğini (Tasarrufun iptâli davasının kabulü halinde, dava konusu taşınmaz/taşınırı borçludan satın alan kişinin kötüniyetli olduğunun davacı -idare tarafından kanıtlanamaması halinde, davanın 'bedel'e dönüşeceğini (6183 s. K. 31), borçludan aldığı taşınmaz/taşınırı elinden çıkarmış olan davalının, bunun elden çıkarıldığı tarihteki keşfen belirlenen gerçek bedelini

⁹²⁰ Bknz: 17. HD. 3.6.2010 T. 3587/5104; 15. HD. 22.4.1998 T. 1262/1598 (www.e-uyar.com)

⁹²¹ Bknz: 17. HD. 27.5.2010 T. 2134/4791; 25.4.2011 T. 8361/3386; 15.3.2011 T. 11574/2277; 17.7.2007 T. 3022/2528 (www.e-uyar.com)

⁹²² Bknz: 17. HD. 4.2.2010 T. 278/754; 15. HD. 15.1.2008 T. 4114/72 (www.e-uyar.com)

⁹²³ Bknz: 15. HD. 9.11.2009 T. 5417/7272; 28.9.2009 T. 3530/5730; 8.4.1999 T. 899/1305 (www.e-uyar.com)

-davacı alacaklının alacağı ve eklentileriyle sınırlı olarak- davacıya ödemekle yükümlü olacağını)»⁹²⁴

√ «Daha sonra iflasına karar verilen ve hakkındaki iflas kararı kesinleşen borçlu tarafından, davalı üçüncü kişiye satılan taşınmaz hakkında açılan tasarrufun iptali davası sonucunda mahkemece ‘iptal koşulları oluşan taşınmazın iflas masasına kaydına’ karar verilmesi gerekeceğini»⁹²⁵

√ «6183 sayılı Kanun uyarınca, kamu alacağından dolayı açılan iptal davalarında mahkemenin ‘yapılan tasarrufun, davacı kamu idaresinin -tasarruf tarihine kadarki- alacak aslı ve eklentileri ile sınırlı olarak iptaline’ (ya da ‘yapılan tasarrufun davacı alacaklının tasarruf tarihine kadarki alacak aslı ve -faiz ve masraf gibi- eklentilerini karşılayacak miktarda iptaline’) şeklinde karar verilmesi gerekeceğini»⁹²⁶

√ «Kamu alacağının tahsilini sağlamak için açılan dört taşınmaza ilişkin tasarrufun iptâli davasının tümünün kabulü yerine, ‘sadece taşınmazlardan birinin alacağı karşılayacağı’ gerekçesiyle, bir taşınmaza ilişkin tasarrufun iptâli davasının kabul edilip, diğer taşınmazlara ilişkin tasarrufun iptâli istemlerinin reddine karar verilemeyeceğini»⁹²⁷

√ «6183 s. Kanun’un 31. maddesi uyarınca -İİK.’nin 283. maddesine paralel olarak- iptâl davalarında ayna ilişkin bir istek söz konusu olmadığından, davalı üçüncü kişinin, borçludan aldığı dava konusu taşınırı/taşınmazı elinden çıkarmamış olması halinde, mahkemece ‘tahsil hükmü’ verilemeyeceğini»⁹²⁸

√ «İptâl davasının bedele dönüşmüş olması halinde, mahkemece dava konusu taşınmazın davalı üçüncü kişi tarafından dördüncü kişiye tapuda satıldığı tarihteki gerçek değerine hükmedilmesi gerekeceğini»⁹²⁹

√ «Tasarrufun iptâli davasına konu olan taşınmazın borçlu tarafından üçüncü bir kişiye satılmasından sonra, bu kişinin borcundan dolayı kurulan ipotek ya da uygulanan hacizden dolayı alacaklı du-

⁹²⁴ Bknz: 17. HD. 02.05.2011 T. 914/4200; 07.04.2011 T. 12141/3214; 07.06.2010 T. 4813/5235; 23.12.2008 T. 2355/5717; 25.9.2007 T. 3274/2799; 18.3.2002 T. 531/1173; 5.7.1999 T. 2586/2903; 5.7.1999 T. 2586/2903 vb. (www.e-uyar.com)

⁹²⁵ Bknz: 17. HD. 27.11.2008 T. 715/838 (www.e-uyar.com)

⁹²⁶ Bknz: 17. HD. 25.9.2007 T. 3274/2799; 15. HD. 22.10.2002 T. 3966/476; 1.7.2002 T. 3149/3582 vb. (www.e-uyar.com)

⁹²⁷ Bknz: 15. HD. 7.10.2004 T. 1376/4957 (www.e-uyar.com)

⁹²⁸ Bknz: 15. HD. 6.6.2002 T. 1838/3058 (www.e-uyar.com)

⁹²⁹ Bknz: 15. HD. 20.2.2001 T. 525/942 (www.e-uyar.com)

rumundaki kişilerin, iptâl davasını kazanmış olan alacaklıya karşı bir önceliği bulunmadığını (iptâl davasını kazanan alacaklıya, iptâl edilen tasarruf oranında, taşınmazı devralan kişinin verdiği ipoteklerle alacaklı olanlar ile sonradan haciz uygulamış olan alacaklılardan önce ödeme yapılması gerekeceğini) »⁹³⁰

√ *«Tasarrufa konu olan taşınırın/taşınmazın dava tarihinden önce davalı-üçüncü kişi tarafından başka bir -dördüncü- kişiye devredilmiş olması halinde, mahkemece ‘tasarrufun iptâlî davasının husumet yönünden reddine» karar verilemeyeceğini (açılmış olan davaya; tazminat davası olarak devam edileceği)ni»⁹³¹*

√ *«Tasarrufun iptâlî davasının kabulü halinde, ‘tapu kaydının malik sütununa borçlu ....’nun adının yazılmasına’ şeklinde -mülkiyet naklini de içerir şekilde- hüküm kurulamayacağını»⁹³²*

belirtmiştir.

(15) Bknz: Yuk. dipn. 4

(16) İptâl davalarında vekalet ücreti -iptâl davalarından alınacak «harç»lar gibi-⁹³³ «dava konusunun değeri»⁹³⁴ üzerinden -yani; «takip konusu alacak miktarı» ile «dava (iptâl) konusu tasarrufun değeri»nden, hangisi az ise, ona göre- nisbî olarak takdir olunur.⁹³⁵

I- İptal davasına konu uyuşmazlığın «davanın konusuz kalması, feragat, kabul ve sulh nedenleriyle, delillerin toplanmasına ilişkin ara kararı gereğinin yerine getirilmesinden önce giderilmesi halinde» Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi hükümlerine göre belirlenecek (maktu) ücretin yarısına hükmedilir.⁹³⁶ Buna karşın; «delillerin toplanmasına ilişkin ara kararı gereğinin yerine getirilmesinden sonra davanın feragat nedeniyle reddedilmesi halinde» Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi hükümlerine göre nisbi oranda tam ücrete hükmedilir...⁹³⁷

⁹³⁰ Bknz: 15. HD. 30.11.2000 T. 7450/8250 (www.e-uyar.com)

⁹³¹ Bknz: 15. HD. 29.4.1998 T. 1447/1693 (www.e-uyar.com)

⁹³² Bknz: 15. HD. 22.4.1998 T. 442/1590 (www.e-uyar.com)

⁹³³ Bknz **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** age. C: 3, İİK. mad. 281, §D, AÇIKLAMA: I, – **UYAR, T.** İİK. Şerhi, C: 12, s: 19738

⁹³⁴ Bknz: **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** age. C: 3, İİK. mad. 281, §C, AÇIKLAMA: I, dipn. 2 civarı – **UYAR, T.** İİK. Şerhi, C: 12, s: 19712

⁹³⁵ Bknz: 17. HD. 25.03.2013 T. 6657/4073; 21.03.2013 T. 6883/3887; 11.03.2013 T. 6894/3206; 13.09.2012 T. 7057/9221; 25.06.2012 T. 6995/7958; 24.3.2009 T. 4597/1709; 20.1.2009 T. 2839/85; 28.11.2008 T. 4459/5606; 26.5.2008 T. 1077/2768; 20.5.2008 T. 852./2673; 5.5.2008 T. 1075/2348 vb. (www.e-uyar.com)

⁹³⁶ Bknz: 17. HD. 18.2.2008 T. 5530/338; 25.10.2007 T. 3734/3215; 9.10.2007 T. 4052/3045 (www.e-uyar.com)

⁹³⁷ Bknz: 17. HD. 26.04.2011 T. 10507/3946; 17.6.2010 T. 2115/5639 (www.e-uyar.com)

İptal davasının «*dava koşulunun gerçekleşmemiş olması*»⁹³⁸ -örneğin; «borçlu hakkında yapılmış olan icra takibinin iptal edilmiş olması», «geçici ya da kesin aciz vesikasının bulunmaması» «kesinleşmiş geçerli bir icra takibi bulunmaması», «davacının davalıda (borçluda) bir alacağı bulunmaması», «hak düşürücü sürenin geçmiş olması», «husumet», «borcun, tasarruftan önce doğmuş olması» vb.-nedeniyle reddedilmiş olması halinde, davalı lehine «*maktu vekalet ücreti*»ne hükmedilmesi gerekir.

İptal davalarında, davalılar arasında «*zorunlu dava arkadaşlığı*» bulunduğundan, davanın reddi halinde, davalılar yararına tek vekalet ücreti hükmedilmesi gerekir.⁹³⁹

Avukatlık Kanunundaki «vekalet ücreti avukata aittir» biçimindeki düzenleme uyumsuzluğu sonuçlandıran mahkemeye değil, vekil ile vekalet verene yönelik bir kural olduğundan, mahkemece «*takdir olunan vekalet ücretinin davacı/davalı vekiline verilmesi*» şeklinde hüküm kurulamaz.⁹⁴⁰

Tasarrufun iptal davası, *dava konusu taşınmazın/taşınırın aynı ile ilgili olmadığından*, dava sonunda verilen kararda hükmedilen avukatlık ücretinin ve yargılama giderinin tahsili için, «ilamın kesinleşmesi» koşulu aranmaz.⁹⁴¹

Ayrıca belirtelim ki, *birleştirilen her iptal davası için, mahkemece ayrı ayrı vekalet ücretine hükmedilmesi gerekir.*⁹⁴²

Tasarrufun iptâli davalarında, bir davalı ancak iptâline karar verilen tasarruftaki (ya da tasarruflardaki) müddeabihin toplam değeri üzerinden, oranlama yapılarak «harç» ve «vekalet ücreti» yönünden bu oranla sorumlu tutulabilir fakat kendisinin taraf olmadığı tasarruflardaki müddeabihlerin toplam değerleri üzerinden «harç» ve «vekalet

⁹³⁸ Bknz: 17. HD. 10.09.2013 T. 8434/11717; 06.11.2012 T. 2959/12122; 24.04.2012 T. 32/5008; 19.04.2011 T. 8630/3649; 15.03.2011 T. 12199/2285; 23.09.2010 T. 2641/7568; 08.07.2010 T. 4647/6639; 26.04.2011 T. 10778/3952; 25.01.2010 T. 9373/357; 05.10.2009 T. 7482/5971; 26.12.2008 T. 4215/5810; 19.11.2008 T. 2804/5381; 6.11.2008 T. 1900/5140; 18.9.2008 T. 2637/4156; 3.7.2008 T. 818/3722; 20.5.2008 T. 854/2676 vb. (www.e-uyar.com)

⁹³⁹ Bknz: 17. HD. 26.4.2011 T. 10778/3952; 9.6.2008 T. 1236/3110; 3.6.2008 T. 993/3000; 15. HD. 9.10.2002 T. 4405/4482 vb. (www.e-uyar.com)

⁹⁴⁰ Bknz: 4. HD. 3.4.2006 T. 3038/3681; HGK. 13.10.2004 T. 15-481/525; 4. HD. 13.5.2004 T. 13648/6396; 20.1.2004 T. 14830/192 (www.e-uyar.com)

⁹⁴¹ Bknz: 19. HD. 19.7.2005 T. 12416/16102 (www.e-uyar.com)

⁹⁴² Bknz: 17. HD. 31.1.2008 T. 4099/448; 15. HD. 28.3.2005 T. 6898/1819 (www.e-uyar.com)

ücreti»nden diğer davalılarla birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlulu tutulamaz...⁹⁴³

II- «İptâl davalarında hükmedilecek vekalet ücreti» hakkında, yukarıda yapılan açıklamalar, yakın zamana kadar, **6183 sayılı Kanun uyarınca, kamu alacağından dolayı açılan iptâl davalarında** da aynen geçerli idi. Yani, bu kanun uyarınca alacaklı kamu idaresi (Devlet Belediye, İl Özel İdaresi ve çeşitli kanunlarda nitelikleri belirtilen alacakların tahsili için kendisine takip yetkisi tanınmış olan kurum ve kuruluşlar) tarafından açılan iptâl davaları sonucunda, bu kuruluşların lehine ya da aleyhine- yukarıdaki ölçüte göre yani; «*takip konusu kamu alacağının miktarı ile iptali istenen tasarrufun, tasarruf tarihindeki değerinden hangisi az ise, onun üzerinden*» «karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre» nisbî avukatlık (vekalet) ücretine hükmedilmesi gerekiyordu.⁹⁴⁴ Ancak; 1136 sayılı Avukatlık Kanunun 168. maddesinde değişiklik yapan **5904 sayılı Kanun'un 35. maddesinin** «6183 sayılı Yasa'nın uygulanmasından doğan her türlü davalar için avukatlık ücreti tutarı maktu olarak belirlenir» ş e k l i n d e k i hükmü uyarınca kamu alacağından dolayı açılan davalar sonucunda artık «nisbi» değil «maktu» avukatlık ücretine hükmedilecektir.⁹⁴⁵

6183 sayılı Kanun'a göre açılmış olan iptal davasının «*dava koşulunun oluşmamış olması*» nedeniyle reddedilmesi halinde, davacı kamu idaresi aleyhine maktu vekalet ücretine hükmedilmesi⁹⁴⁶ gerekeceği gibi; açılmış olan tasarrufun iptali davasının -takip konusu vergi alacağının tahsil edilmiş olması nedeniyle- *konusuz kalması halinde*, davanın açılmasına sebebiyet veren davalılar avukatlık ücreti ve yargılama giderinden sorumlu olurlar.⁹⁴⁷

(17) I- Bu maddeye göre, iptâl davasının «tasarrufun yapıldığı tarihten itibaren» beş sene içinde açılması gerekir.⁹⁴⁸

⁹⁴³ Bknz: 17. HD. 31.5.2007 T. 2161/1883 (www.e-uyar.com)

⁹⁴⁴ Bknz: 17. HD. 2.5.2011 T. 914/4200; 7.4.2011 T. 11991/3210; 12.7.2007 T. 2780/2471; 15. HD. 16.12.1997 T. 5390/5443; 15.12.1997 T. 5197/5407 (www.e-uyar.com)

⁹⁴⁵ Bknz: 17. HD. 09.09.2013 T. 7129/11624; 11.03.2013 T. 6889/3205; 11.03.2013 T. 6914/3207; 05.03.2013 T. 4977/2717; 08.05.2012 T. 349/5884; 2.05.2012 T. 3602/5422 (www.e-uyar.com)

⁹⁴⁶ Bknz: 17. HD. 25.9.2007 T. 3195/2774 (www.e-uyar.com)

⁹⁴⁷ Bknz: 17. HD. 28.1.2010 T. 8984/545; 14.1.2008 T. 5651/48; 18.9.2007 T. 4037/2647; 15. HD. 6.3.2002 T. 5953/991 (www.e-uyar.com)

⁹⁴⁸ Bknz: 17.HD. 28.3.2011 T. 7348/2748; 28.3.2011 T. 7367/2750; 16.9.2008 T. 3156/4102; 20.3.2008 T. 5652/1358; 17.3.2008 T. 123/1249; 24.1.2008 T. 4046/272 vb. (www.e-uyar.com)

Bu süre tüm -yani; İİK. mad. 278, 279 ve 280’de öngörülen- iptâl davalarında uygulanır.

Ancak hemen belirtelim ki, «tasarruf» tarihi ile «haciz», «aciz» yahut «iflâs» tarihi arasında İİK 278/II’deki durumlarda iki sene,⁹⁴⁹ İİK. 279/I’deki durumlarda bir sene⁹⁵⁰ geçmişse, İİK. mad. 284’deki süre dolmamış bile olsa, iptâl davası açılmaz. Çünkü; İİK. mad. 278/II ve 279/I’deki «iki yıllık» ve «bir yıllık» süreler, ‘tasarrufun iptâlâ tâbi olup olmadığını’ saptamada rol oynar. İİK. mad. 284’deki ‘beş yıllık süre’ ise, «İİK. mad. 278/II ve 279/I’deki süreler içinde yapıldığı için, iptâlâ tâbi olan bir tasarrufun iptâl edilebilmesi için açılacak davanın en geç hangi tarihe kadar açılabileceğini» belirtir. Bu nedenle, eğer tasarruf, İİK. mad. 278/II ve 279/I’de öngörülen sürelerden önce yapılmış olduğu için iptâlâ tâbi değilse, artık İİK. mad. 284’deki sürenin uygulanması söz konusu olmaz.⁹⁵¹ Çünkü, iptâlî mümkün bir tasarruf yoktur ki, iptâl davası açılabilsin...

Mahkemece «İİK’nun 278. maddesinde öngörülen iki yıllık sürenin geçtiği» (yani; tasarrufun son iki yıl içinde yapılmamış olduğu)saptansa dahi, ayrıca «İİK’nun 284. maddesinde öngörülen beş yıllık sürenin de geçmiş olup olmadığı» da araştırılarak, sonucuna göre karar verilmesi gerekir.⁹⁵²

Yüksek mahkeme;

√ «Dava konusu taşınmazlar için (daha önce) açılmış olan tapu iptali ve tescil davasında verilmiş olan kararın kesinleşmesinden itibaren beş yıl geçtikten sonra açılan tasarrufun iptali davasının reddedilmesi gerekeceğini»⁹⁵³

√ «Davacı üçüncü kişinin, borçlunun ekonomik durumu ve mal kaçırma kasdını bilebilecek konumda bulunduğu durumlarda, tasarruf tarihinden itibaren beş yıllık yasal süre içinde açılmış olan tasarrufun iptali davasının kabulü gerekeceğini»⁹⁵⁴

belirtmiştir...

⁹⁴⁹ Ayrıntılı bilgi için bknz: **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** age. C: 3, İİK. mad. 278; AÇIKLAMA: II – **UYAR, T.** İİK. Şerhi, C:12, s:19155

⁹⁵⁰ Ayrıntılı bilgi için bknz: **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** age. C: 3, İİK. mad. 279; AÇIKLAMA: II – **UYAR, T.** İİK. Şerhi, C:12, s:19341 vd.

⁹⁵¹ Bknz: 13. HD. 23.9.1974 T. 2101/2073 (www.e-uyar.com)

⁹⁵² Bknz: 17. HD. 26.9.2008 T. 2841/4334 (www.e-uyar.com)

⁹⁵³ Bknz: 17. HD. 25.1.2010 T. 8818/349 (www.e-uyar.com)

⁹⁵⁴ Bknz: 17. HD. 2.6.2009 T. 1173/3823 (www.e-uyar.com)

II- Burada söz konusu olan süre «*hak düşürücü süre*»⁹⁵⁵ Bu nedenle, dava açılırken bu süreye uyulup uyulmadığı, yani bu sürenin geçmiş olup olmadığı, mahkemece doğrudan doğruya gözetildiği gibi, davanın her aşamasında da taraflarca ileri sürülebilir.⁹⁵⁶

Yüksek mahkeme;

√ «*Tasarrufun iptali davalarının tasarruf tarihinden itibaren 5 yıllık süre içinde açılması gerekeceğini*»⁹⁵⁷

√ «*İptale konu tasarruf ile açılan tasarrufun iptali davası arasında İİK mad. 284’de öngörülen 5 yıllık hak düşürücü süreden fazla bir sürenin geçmiş olması halinde davanın reddi gerekeceğini- Tasarrufun iptali davasının borçlu ve borçlu ile işlem yapan üçüncü kişiye karşı açılması gerekeceğini (İİK. mad. 282), olayda davalı olarak gösterilen kimse hakkında yapılmış bir icra takibi bulunmadığı gibi adı geçen davalı tarafından yapılan bir tasarruf işlemi de bulunmadığından, bu davalı yönünden davanın husumet nedeniyle reddi gerekeceğini*»⁹⁵⁸

√ «*İptal davasının, tasarrufun yapıldığı tarihten itibaren beş yıllık hak düşürücü süre içinde açılması gerektiğini (ve davanın bu süre içinde açılıp açılmadığının mahkemece doğrudan doğruya araştırılacağı)*»⁹⁵⁹

⁹⁵⁵ KURU, B. age. C:4, s:3543 – KURU, B. El Kitabı, s:1218 – OSKAY, M./KOÇAK, C./DEYNEKLİ, A./DOĞAN, A. İİK. Şerhi, C:5, s:6058 – PEKCANITEZ, H./ATALAY, O./ÖZKAN, M.S./ÖZEKES, M. İcra ve İflâs Hukuku, 11. Bası, s:869 – YILDIRIM, K. İcra ve İflâs Hukukunda İptal Davaları, s:283 – MUŞUL, T. İcra ve İflâs Hukuku, 3. Baskı, s:1325 – ÜSTÜNDAĞ, S. İflas Hukuku, s:302 – ALTAY, S. age. C:1, s:685 – KARATAŞ, İ./ERTEKİN, E. Tasarrufun İptali Davaları, s:124 – BERKİN, N. İflâs Hukuku, s:503 – UMAR, B. age. s:112 – KOSTAKOĞLU, C. Takip Hukukunda İptâl Davaları (Ad. D. 1989/6, s:32 - Yasa D. 1989/8, s:1057) – GÜNEREN, A. Tasarruf İptâl Davaları, s:120- UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C. İİK. Şerhi, age. c: 3,s:4604 vd.

⁹⁵⁶ UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C. İİK. Şerhi, age. c: 3, s:4604 vd.

⁹⁵⁷ Bknz: 17. HD. 11.04.2013 T. 10039/5217; 29.05.2013 T. 9631/5807; 09.04.2013 T. 7788/5117; 18.03.2013 T. 6539/3524 (www.e-uyar.com)

⁹⁵⁸ Bknz: 17. HD. 01.11.2012 T. 10386/11800 (www.e-uyar.com)

⁹⁵⁹ Bknz: 17. HD. 09.07.2007 T. 3413/2413; 19.07.2007 T. 3044/2546; 16.09.2008 T. 3156/4102; 02.02.2009 T. 6145/327; 26.02.2009 T. 4989/914; 17.03.2009 T. 4097/1485; 19.03.2009 T. 6028/1519; 26.03.2009 T. 6053/1757; 16.06.2009 T. 1597/4307; 17.09.2009 T. 4892/5526; 10.11.2009 T. 7493/7366; 23.11.2009 T. 6456/7789; 21.01.2010 T. 94/187; 25.01.2010 T. 9339/355; 28.01.2010 T. 9722/539; 08.02.2010 T. 10080/854; 09.02.2010 T. 6592/954; 25.02.2010 T. 524/1651; 13.05.2010 T. 1968/4501; 24.01.2008 T. 4046/272; 17.03.2008 T. 123/1249; 20.03.2008 T. 5652/1358; 28.03.2011 T. 7348/2748; 28.03.2011 T. 7367/2750; 07.03.2011 T. 6660/1991; 07.03.2011 T. 6768/1996; 24.01.2011 T. 4457/345; 18.03.2013 T. 6539/3524 (www.e-uyar.com)

√ «İİK. 284'deki beş yıllık hak düşürücü sürenin 'ilk tasarrufun yapıldığı tarihten itibaren' işlemeye başlayacağını»⁹⁶⁰

√ «Tasarrufun iptali davalarında beş yıllık hak düşürücü sürenin, taşınmaz satış vaadi sözleşmesinin tapuya şerh edilmiş olması halinde, bu şerh tarihinden, aksi taktirde tapuda tescilin yapıldığı tarihten itibaren işlemeye başlayacağını»⁹⁶¹

√ «İflas masasınca, müflisten satın aldığı taşınmazı başkasına satan kimse hakkında, taşınmazın satış bedeli için açılan davanın, beş yıllık hak düşürücü süre içinde açılması gerektiğini»⁹⁶²

belirtmiştir...

III- «Muvazaa iddiası»na (TBK. mad. 19) dayalı tasarrufun iptali davaları her zaman açılabilir. Çünkü muvazaa iddialarında «hak düşürücü süre» ya da «zamanaşımı süresi» söz konusu olmaz.⁹⁶³

Bugün «muvazaa nedenine dayalı tasarrufun iptali davaları» dahil, tüm «tasarrufun iptali davaları» hakkında yerel mahkemelerce verilen kararları temyizen inceleyen **Yargıtay 17. Hukuk Dairesi** «Davacının kendisinin alacağını akim bırakan bir işleme karşı, takip yapılmamış olması halinde ve İİK. 284. maddedeki hak düşürücü sürenin geçmiş olması gibi durumlarda 818 sayılı BK 18. (6098 sayılı T.B.K 19.) maddeye dayalı olarak bir dava açabileceği gibi aynı işlem için koşulların varlığı halinde İİK. 277 vd maddelerine göre bir tasarrufun iptali davası açmasının da mümkün olduğunu»⁹⁶⁴ belirtmiştir.

IV- İptâl davasının «karşılık dava» şeklinde⁹⁶⁵ açılması halinde, HMK.nun (mad. 133) «karşılık dava açılması için» öngördüğü iki haftalık süre'ye burada da uyulacak mıdır? Doktrinde ileri sürülen **bir görüşe göre**,⁹⁶⁶ «İİK. mad. 97/XVII'de, bu konuda HUMK.'na atıfta bulunulmamış olduğundan, HUMK. mad. 202 (şimdi; HMK. mad.

⁹⁶⁰ Bknz: 17. HD. 21.12.2009 T. 8434/8637; 16.11.2009 T. 6552/7532 (www.e-uyar.com)

⁹⁶¹ Bknz: 17. HD. 17.2.2009 T. 3020/728 (www.e-uyar.com)

⁹⁶² Bknz: 15. HD. 16.2.1981 T. 141/1018 (www.e-uyar.com)

⁹⁶³ Bknz: 17. HD. 12.6.2008 T. 630/3223; 27.3.2008 T. 5099/1546; 4. HD. 17.3.2008 T. 1813/3444 (www.e-uyar.com)

⁹⁶⁴ Bknz: 17. HD. 11.03.2013 T. 6461/3144 (www.e-uyar.com)

⁹⁶⁵ Ayrıntılı bilgi için bknz: **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** age. C: 3, İİK. mad. 281; **AÇIKLAMA: ŞA. – UYAR, T.** İİK. Şerhi, C:12, s:19670 vd.

⁹⁶⁶ **TEKİNAY, S.S.** Hacizden Mütevellit İstihkak Davaları, s: 55 – **ÖĞÜTÇÜ, T.ÇİTOĞLU, A.** Uygulamalı İcra ve İflâs Kanunu, 1977, s:511 – **OLGAÇ, S.** İcra-İflâs, 1978, s:841 – **DALAMANLI, L.** Hacizden Mütevellit İstihkak Davaları (Ad. D. 1961/9-10, s:906, 910) – **GÜNEREN, A.** İstihkak Davaları, s:474

133'deki) süre yönünden sınırlama burada uygulanamaz. Bu nedenle, istihkak davasına karşı, davalı alacaklı tarafından, mukabil dava olarak açılacak iptâl davası için bir süre söz konusu değildir...» Buna karşın, katıldığımız **diğer bir görüşe göre**⁹⁶⁷ ise, «İİK. mad. 97/XVII hükmü sadece, alacaklının icra mahkemesinde 'karşı dava' olarak iptâl davası açma olanağının varlığını göstermek için kabul edilmiştir... Böyle bir 'karşı dava'nın nasıl açılacağı, görüleceği, karara bağlanacağı HUMK.'da gösterilmiştir... Bu nedenle, HUMK. mad. 202 (şimdi; HMK. mad. 133) uyarınca, istihkak davasına karşı 'karşı dava' olarak açılacak iptâl davasının, basit yargılama usulünün uygulandığı icra mahkemesinde, en geç davalı tarafından, dava dilekçesinin alındığı tarihten itibaren, 2 haftalık süre içinde "karşı dava dilekçesi" verilerek ilk oturumda açılması gerekir.

İstihkak davalarına ilişkin kararları -90'lı yıllarda- incelediği dönemde, **Yargıtay 15. Hukuk Dairesi** kimi kararlarında,⁹⁶⁸ «istihkak davasına karşı, icra mahkemesinde 'karşılık dava' olarak açılacak 'iptal davası'nın bir süreye bağlı olmadığını» belirtmişken kimi kararlarında⁹⁶⁹ doktrindeki egemen görüşü benimseyerek, «dava biçimindeki iptal davasının, icra mahkemesinde en geç ilk oturumda açılması gerektiğini» kabul etmişti... **Yargıtay 21. Hukuk Dairesi**⁹⁷⁰ ö n c e ise «iptal davasının süreye bağlı olmadan icra mahkemesinde açılabileceği» görüşündeydi. Daha s o n r a «alacaklının istihkak davasına karşılık olarak açılacak tasarrufun iptali davasının cevap süresi içinde açılması gerektiğini» belirtmiştir...⁹⁷¹

V- FON (T.M.S.F.) tarafından -Fon'a devredilen bankalarla ilgili olarak- açılacak iptal davalarında -daha önce açılan davalar da dahil olmak üzere- İİK.'nun 278, 279 ve 284. maddelerinde yazılı süreler -alacağın devralındığı veya borcun/taahhüdün yüklenildiği tarihten

⁹⁶⁷ **KURU, B.** age. C:2, s:1022 – **KURU, B.** Hukuk Muhakemeleri Usulü, 2001, C:3, s:3942 – **BERKİN, N.** İcra Hukuk Rehberi, s:300; Yargıtay'ın Yeni İflâs Hukuku İçtihatları ve Bazı İflâs Hukuku Sorunları (Hıfzı Timur'un Anısına Armağan, 1979, s: 1062 vd.) – **UĞUR, T.** İcra Hukukunda İstihkak Davası (ABD. 1971/1, s:44) – **UMAR, B.** age. s:95 – **YILDIRIM K.** İcra ve İflas Hukukunda İptal Davaları, s:286 – **ERTEKİN, İ./KARATAŞ, İ.** İstihkak Davaları, s:224 – **ASLAN K.** age., s:487 – **MUŞUL, T.** İcra ve İflâs Hukuku, c:1, s:651 – **MUŞUL, T.** Tasarrufun İptali Davaları, s:463

⁹⁶⁸ Bknz: 15. HD. 7.3.1994 T. 6015/1352; 6.2.1992 T. 5803/480; 13. HD. 18.4.1977 T. 5803/2152 (www.e-uyar.com)

⁹⁶⁹ Bknz: 15. HD. 21.3.1991 T. 242/1400; 16.10.1990 T. 2690/4078; 1.11.1988 T. 2883/3498 (www.e-uyar.com)

⁹⁷⁰ Bknz: 21. HD. 30.11.1999 T. 7458/8725 (www.e-uyar.com)

⁹⁷¹ **GÜNEREN, A.** age. s:319

itibaren- dokuz ay süre ile durur (5411 s. Bankacılık K. mad. 138/2). Bu durumda, bahsi geçen süreler Fon'a karşı dokuz ay işlemeyecek ve dokuz ay sonra kaldığı yerden işlemeye devam edecektir...⁹⁷²

VI- «İptâl davasının açılabilceğı süre» ile ilgili yukarıdaki açıklamalar, 6183 sayılı Kanun uyarınca, kamu alacağından dolayı açılacak olan iptâl davaları için aynen geçerlidir.

Gerçekten, kamu alacağından dolayı iptâl davalarının hangi sürede açılabilceğı **6183 sayılı Kanunun 26. maddesinde**⁹⁷³ -İİK. mad. 284'e paralel biçimde- «tasarrufun yapıldığı tarihten itibaren beş sene» olarak belirtilmiştir.

Yüksek mahkeme;

√ «6183 sayılı Kanun'un 26, 27,28,29,ve 30.maddelerinde sözü geçen tasarrufların vuku tarihinden beş yıl geçtikten sonra tasarrufun iptali talep edilemeyeceğini, 6111 sayılı Yasa uygulaması gereğı olarak borcun yeniden yapılandırılması işleminin, açılmış davaları durdurmayacağı ancak idarenin takdiri ile icra işlemlerinin yapılandırma sözleşmesi ihlal edilmediğı sürece ertelenebileceğini»⁹⁷⁴

√ «6183 sayılı Kanun'un 26. maddesi uyarınca, kamu alacağıının tahsili için açılacak olan tasarrufun iptali davasının beş yıllık hak düşürücü süreye bağı olduğunu»⁹⁷⁵

belirtmiştir.

Burada şu hususu vurgulayalım ki, her ne kadar 26. maddenin kenar başlığı «hükümsüz sayılmada zamanaşımı» şeklinde ise de, gerek **doktrinde**⁹⁷⁶ ve gerekse **uygulamada**⁹⁷⁷ bu sürenin -İİK.'daki iptâl davalarında olduğu gibi- «hak düşürücü süre» olduğunda görüş birliği vardır...

***

⁹⁷² REİSOĞLU, S. Bankacılık Kanunu Şerhi, 2007, C:2, s:1562

⁹⁷³ **MADDE 26** «26, 27, 28, 29 ve 30'uncu maddelerde sözü geçen tasarrufların vuku tarihinden beş yıl geçtikten sonra, mezkur maddelere istinaden dava açılmaz.»

⁹⁷⁴ Bknz: 17. HD. 26.03.2013 T. 7360/4184 (www.e-uyar.com)

⁹⁷⁵ Bknz: 17. HD. 21.03.2013 T. 6884/3888 (www.e-uyar.com)

⁹⁷⁶ **ŞİMŞEK, E.** Amme Alacakları Tahsil Usulü Kanun Şerhi, s:221 – **KOSTAKOĞLU, C.** 6183 sayılı Kanuna Göre Amme Alacaklarının Tahsili Yönünden İptâl Davası (Yarg. D. 1991/1-2, s:18; Yasa D. 1990/9, s:1241) – **ASKAN, F.** age., s:124

⁹⁷⁷ Bknz: 17. HD. 21.03.2013 T. 6884/3888; 28.3.2011 T. 7349/2749; 14.2.2011 T. 6553/1150; 11.2.2008 T. 5453/511; 02.02.2010 T. 10236/709; 14.02.2011 T. 6553/1150; 09.11.2010 T. 7411/9590; (www.e-uyar.com)

Av. TALİH UYAR'IN MAKALE ve İNCELEME YAZILARI

- 1- Disiplin Mahkemelerinin Tutuklama (Tevkif) Yetkisi Var Mıdır? (As. Ad. D. 1970/54, 55, 56; Ad. D. 1970/8, s:547-552)
- 2- Mahkemelerce «Karşı Tarafa Yüklenecek Avukatlık Ücreti»nin Uygulamada Yarattığı Tereddüt ve Problemler (ABD. 1970/2, s:270/273)
- 3- Paylı Gayrimenkule Bir Paydaş Tarafından Yapılan Faydalı Giderlerin Uygulamada Yarattığı İhtilaflar (ABD. 1970/4, s:544-550)
- 4- Uygulamada İhmal Edilen Bir Hüküm: Trafik Kanunu mad. 50 ve Düşündürdükleri (Ad. D. 1970/5, s:304-311)
- 5- Trafik Sicilinin Aksayan Yönleri (İBD. 1970/5-6, s:355-362)
- 6- Yargıtay İcra ve İflas Dairesinin İki Kararının Düşündürdükleri (Ad. D. 1970/7, s:469-477)
- 7- Emre Muharrer Senetlerde İhtiyari Kayıtlar (ABD. 1971/1, s:29-39)
- 8- Tebligat Kanununun Uygulamada Tereddüt Konusu Olan Bir Hükümü (7201 s. Tebligat K. mad. 35) (Ad. D. 1971/2, s:110-116)
- 9- Müruruzamana Uğrayan Kambiyo Senetlerinin Akıbeti (İBD. 1971/1-2, s:12-30)
- 10- Temerrüt Faizinin İcra Hukukunda Yarattığı İhtilaflar (ABD. 1971/2, s:222-229)
- 11- Uygulamada Tereddüt ve İhtilaf Konusu Olan Üç Müessese; Mirasla Tenkis, İptâl ve İade (ABD. 1971/3, s:406-419)
- 12- 1136 sayılı Avukatlık Kanunu Karşısında Avukatlık Ücreti (İBD. 1971/5-6, s:411-439)
- 13- Avukatlık Ücreti (Hukuk Adamları Kulübünün 29.9.1970 tarihli seminer çalışması; H.A.K. yayınları N:3)
- 14- 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 10. Maddesi üzerinde Bir İnceleme (ABD. 1971/6, s:837-844; Ad. D. 1972/2, s:145-155)
- 15- İcra ve İflas Hukukumuzun Tarihçesi (Ad. D. 1972/1, s:72/78)
- 16- İcra ve İflas Hukukunda Şikayet (İİK. mad. 16) (ABD. 1972/1, s:29-36)

- 17- Takip Hukukunda İcranın Geri Bırakılması (İİK. Mad. 33) (ABD. 1972/2, s:242-248)
- 18- İcra Hukukunda Takibe İtiraz (İİK. mad. 62) (ABD. 1972/4, s:578-587)
- 19- İlamsız Takiplerde Yetkili İcra Dairesi (İİK. mad. 50) (İBD. 1972/5-6; s:429-438)
- 20- İcra Memur ve Müstahdemlerinin Hukuki Sorumluluğu (İİK. mad. 5) (Ad. D. 1972/10, s:710-716)
- 21- İcra ve İflas Kanunun 69. Maddesi Üzerinde Bir İnceleme (Borçtan Kurtulma Davası) (İBD. 1973/3-4, s:348-356)
- 22- Hacze Adi İştirak (İİK. mad. 100) (ABD. 1973/4, s:691-700)
- 23- Hacze İmtiyazlı İştirak (Takipsiz Katılma) (İİK. mad. 101) (Ad. D. 1973/8, s:640-645)
- 24- Haczi Caiz Olmayan Mallar ve Haklar (Dr. A.Recai Seçkin'e Armağan 1974, s:551- 586)
- 25- İcra Hukukunda İtirazın Muvakkaten Kaldırılması (İİK. mad. 68/a) (ABD 1974/4, s:689-693)
- 26- İcra Hukukunda Menfi Tespit ve İstirdat Davası (İİK. mad. 72) (ABD 1974/5, s:901-909)
- 27- Tetkik Mercisinin Hukuk Kararlarına Karşı Yargıtay Yolu (İİK. mad. 363) (ABD. 1974/6, s:1115-1119)
- 28- Adi ve Rehinli Alacakların Sırası (İİK. mad. 206) (İBD. 1974/1-2, s:24-30)
- 29- İcra Suçlarında Şikayet, Dava ve Ceza Zamanaşımı Süresi (İİK. mad. 347) (ABD, 1975/4, s:494-499)
- 30- İcra Hukukunda İhalenin Neticesi ve Feshi (İİK. mad. 134) (ABD. 1975/6, s:797-867)
- 31- İcra Hukukunda İstihkak İddiaları (İİK. mad. 96) (ABD. 1976/1, s:40-48)
- 32- Taksiratlı ve Hileli İflas Suçu (Ad. D. 1976/1-2, s:146-153)
- 33- Takip Hukukunda Ödeme Şartını İhlal Suçu (İİK. mad. 340) (ABD. 1976/3, s:384-390)
- 34- İhale Bedelinin Ödenmemesi Sebebiyle İhalenin Feshi (İİK. mad. 133) (İBD. 1976/1-4, s:156-162)
- 35- Borçlunun, Üçüncü Şahıslarda Bulunan Alacakları ve Menkul Malların Haczi (İİK. mad. 89) (ABD. 1976/6, s:1003-1020; İBD. 1977/10-11-23, s:37-50)

- 36- İcra Hukukunda Mal Beyanında Bulunmama Suçu (İİK. mad. 337) (ABD. 1977/4, s:649-652)
- 37- İcra İflas Dairelerinin Teftişi (İİK. mad. 13) (Prof. Osman Berki'ye Armağan, 1977, s:907-912)
- 38- İcra ve İflas Kanununun 94. maddesi Üzerinde Bir İnceleme (Prof. Osman Berki'ye Armağan, 1977, s:913-919)
- 39- Paraların Paylaştırılması Zamanı, Masraflar ve Vekalet Ücreti (İİK. mad. 138) (Yasa D. 1978/2, s:257-260)
- 40- Paraya Çevrilmesi Özel Bir Usulü Gerektiren Mal ve Haklar (İİK. mad. 121) (ABD. 1978/3, s:431-435)
- 41- İcra ve İflas Kanununun 8. Maddesi Üzerinde Bir İnceleme (Adana Bar. D. 1978/3, s:117-120)
- 42- Ticaret Şirketleri ile Kooperatiflerde ve Adi Şirketlerde, Şirketten ve Ortaktan Alaaklı Olan Üçüncü Şahısların, Şirket ve Ortağı Takip Hakkının Kapsamı (ABD. 1978/5, s: 774-800)
- 43- Haciz Tutanağı (İİK. mad. 102) (Bursa Bar. D. 1978/6, s:4-6)
- 44- İcra ve İflas Hukukunda Harçlar (Bursa Bar. D. 1979/7, s:4-6)
- 45- Kollektif ve Komandit Şirketlerde, Şirketten ve Ortaktan Alacaklı Olan Üçüncü Şahısların, Şirket ve Ortağı Takip Hakkının Kapsamı (İBD. 1979/1-2-3, s:74-93)
- 46- Anonim ve Limited Şirketlerde, Şirketten ve Ortaktan Alacaklı Olan Üçüncü Şahısların, Şirket ve Ortağı Takip Hakkının Kapsamı (Yasa D. 1979/3, s:358-363)
- 47- Takip Hukukunda, İhale Bedelini Ödememek Suretiyle İhalenin Feshine Sebep Olan Alıcının Hukuki Sorumluluğu (ABD. 1979/4, s:15-42)
- 48- İcra ve İflas Yasası Değişikliği Hakkında Düşünceler (İBD. 1979/4-5-6, s:272-313; Yasa D. 1979/7, s:979-1012)
- 49- İcra Tetkik Mercisinin Görev Alanı (İİK. mad. 4) (ABD. 1979/5, s:36-45)
- 50- İcra Tetkik Mercisinin Görev Alanı (İçtihat Derlemesi) (İKİD. S:1979/225, s:7141-7150)
- 51- İcra Takibinin İptali ve Taliki (İİK. mad. 71) (Bursa Bar. D. 1979/9, s:12-14)
- 52- İcra ve İflas Yasasının 118. maddesi Üzerinde Bir İnceleme (Yasa D. 1980/2, s:194-199)
- 53- Tetkik Mercisinde Yargılama Usulü (İİK. mad. 18) (Yar. D. 1980/3, s:339-359)

- 54- Takip Hukukunda Tebligat (ABD. 1980/4, s:438-452)
- 55- Para ve Teminat Verilmesine İlişkin İlamların İcrası (İİK. mad. 32) (Yasa D. 1980/4 s:496-507)
- 56- Takip Hukukunda Alacaklının «Banka İskonto Haddi» ne Göre Faiz İsteme Hakkı (ABD. 1980/5, s:571-582)
- 57- İhtiyati Haczi Tamamlayan Merasim (Bursa Bar. D. 1980/10, s:6-8)
- 58- Gecikmiş İtiraz (İİK. mad. 65 Üzerine Bir İnceleme) (Bursa Bar. D. 1980/11, s:6/7)
- 59- Kooperatiflerde ve Adi Şirketlerde, Alacaklı Üçüncü Şahısların, Kooperatif, Adi Şirket ve Ortağı Takip Hakkının Kapsamı (Yasa D. 1980/8, s:1085-1091)
- 60- İcra Tutanakları (TNB. D. 1980, S:27, s:30-33)
- 61- İcra Hukukunda İtirazın Geçici Olarak Kaldırılması (İBD. 1981/3, s:139-150)
- 62- Yargıtay Bozmasından Sonra İcra Takibinin Durumu (Bursa Bar. D. 1981/12, s:6-7)
- 63- İcra Takip İşleminde Bulunma Yasağı (İİK. mad. 51) (TNB. Huk. D. 1981, S:29, s:18-20)
- 64- Takip Hukukunda «Para ve Teminat Verilmesi Hakkındaki İlamlara İlişkin İcranın Geri Bırakılması» (İİK. mad. 33) (İBD. 1981/4, s:204-215)
- 65- Takip Konusu İlamın Yargıtayca Bozulması Üzerine İcra Dairesince Yapılacak İşlem (İcranın Durdurulması-İcranın İadesi) (ABD. 1981/1. s:33-40)
- 66- Kısmen Haczedilebilen Şeyler (İİK. mad. 83) (TNB. Huk. D. 1981, S:30, s:36-38)
- 67- Takip Hukukunda Olumsuz Tespit ve Geri Alma Davaları (İİK. mad. 72) (Yarg. D. 1981/3, s:359-385)
- 68- İcra ve İflas Dairelerinin Faaliyetlerinden Doğan Hukuki Sorumluluk (İİK. mad. 5, 6, 7) (TNB. Huk. D. 1981, S:31, s:13-24)
- 69- Menkul Teslimine İlişkin İlamların Uygulanması (İİK. mad. 24) (Balıkesir Bar. D. 1981/7, s:35-38)
- 70- Takip Hukukunda Süreler (ABD. 1981/3, s:367-373)
- 71- İlamsız Takiplerde Yetkili İcra Dairesini Belirleyen Kurallar (İİK. mad. 50) (ABD. 1981/4, s:672-684)

- 72- Hacze Takipsiz (Ayrıcalıklı) Katılma (İİK. mad. 101) (Manisa Bar. D. 1981; S:1, s:3-10)
- 73- Taşınmazla İlgili İhalenin Sonuçları ve İhalenin Bozulması (İİK. mad. 134) (Yasa D. 1981/12, s:1549-1563)
- 74- Çocuk Teslimine ve Çocukla Kişisel İlişki Kurulmasına İlişkin İlamların İcrası (İİK. mad. 25, 25a) (Manisa Bar. D. 1982, S:2, s:7-9) (TNB. Huk. D. 1982, S:34, s:20-22)
- 75- Takip Hukukunda Şikayet (İİK. mad. 16) (Yarg. D. 1982/3, s:440-465)
- 76- Takip Hukukunda İtirazın Geçici Olarak Kaldırılması (TNB. Huk. D. 1982, S:36, s:12-19)
- 77- İflas Hukukunda Konkordato (Bursa Bar. D. 1982, S:15, s:17-19)
- 78- İhalenin Bozulmasında Usul Kuralları (Bursa Bar. D. 1982, S:16, s:6-7)
- 79- Kambiyo Senetlerine İlişkin Suçlar (Ceza Hukukunda Kambiyo Senetleri) (ABD. 1982/4, s:108-133)
- 80- Karşılıksız Çek (Manisa Bar. D. 1982, S.4, s:12-21)
- 81- Takip Hukukunda İtirazın Kesin Olarak Kaldırılması (İİK. mad. 68) (ABD. 1982/5, s:9-30; Yarg. D. 1983/1-2, s:137-159)
- 82- İcra Hukukunda Takip Talebinin İçeriği (ABD. 1982/6, s:64-112)
- 83- Borçlunun Üçüncü Kişilerdeki Kıymetli Evraka Bağlanmamış Olan Mal, Hak ve Alacaklarının Haczi (İİK. mad. 89) (Dokuz Eylül Üniv. Huk. Fak. D. Yıl:2, S:2, s:205-227 «Prof. M. Alam Armağanı», 1983)
- 84- Kambiyo Senedinde Sahtekarlık Yapılması - Açığa Atılan İmzanın Kötüye Kullanılması (Manisa Bar. D. 1983, S:5, s:15-20)
- 85- Kambiyo Senetlerine Mahsus Takiplerde Borca İtiraz (Bursa Bar. D. 1983, S.17, s:8-13)
- 86- Taşınmazların Boşaltılması ve Teslimine İlişkin İlamların Uygulanması (İİK. mad. 26-27) (İzmir Bar. D. 1983/3, s:12-20)
- 87- İlamlı Takiplerin, Yargıtay'dan Alınacak «Yürütmenin Durdurulması» (Tehiri İcra Kararı) ile Durdurulması (İİK. mad. 36), (ABD. 1983-3/4, s:60-69)
- 88- Telefon ve Telekslerin İntifa Haklarının Haczinde, Konuşmaya ve Yazışmaya Kapatma ile İlgili İki Yargıtay Kararı ve Karar Tahlili (İBD. 1983/7-8-9, s:379-382)

- 89- İpoteğin İlamsız Takip Yolu ile Paraya Çevrilmesi (İpoteğin Paraya Çevrilmesi Yolu ile İlamsız Takip) (İBD. 1984/1-2-3, s:43-68)
- 90- İcra Takiplerinde «Banka İskonto Haddine Göre» Faiz İstenebilir Mi? (Manisa Bar. D. 1984, S:9, s:13-17)
- 91- İcra Hukukunda Yasa Yararına Temyiz ve Yargılamanın Yenilenmesi (Manisa Bar. D. 1984, S.10, s:2-4)
- 92- Rehinli Alacaklının «Rehinin Paraya Çevrilmesi» Yoluyla Takip Yapma Zorunluluğu (İİK. mad. 45) (Balıkesir Bar. D. 1984, S:18, s:16-20)
- 93- Kambiyo Senetlerine İlişkin Suçların İcra Takibine Etkisi (Manisa Bar. D. 1984, S:11, s:2-7)
- 94- İcra ve İflas Yasasında Düzenlenen İptal Davalarının Hukuki Niteliği ve Konusu (İBD. 1984/9-10-11, s:754-788)
- 95- Kambiyo Senetlerinde İmza İnkarı (Mali Sorunlara Çözüm D. 1985/Ocak, s:66-71)
- 96- Taşınır Rehinin İlamlı Takip Yolu ile Paraya Çevrilmesi (Yasa D. 1985/2, s:173-177)
- 97- Karşılıksız Çek (Çözüm D. 1985/Şubat, s:84-88)
- 98- Kollektif Şirketlerde Şirket Hisselinin Haczi (Çözüm D. 1985/Mayıs, s:74-82)
- 99- Komandit Şirketlerde Şirket Hisselinin Haczi (Çözüm D. 1985/Haziran, s:81-84)
- 100- HUMK'na Göre İspat İçin «Yazılı Belge Gereken Durumlarda» Tanık İfadesine Dayanılarak Ceza Mahkemesince Mahkumiyet Kararı Verilebilir Mi? (Bursa Bar. D. 1985/Haziran, s: 9-14)
- 101- Takip Hukukunda İtirazın İptali Davası (Yarg. D. 1985/3, s:265-281)
- 102- Hacizden Doğan İstihkak İddiaları (İBD. 1985-7-8-9, s:560-594)
- 103- İcra Hukukunda Geri Alma (İstirdat) Davaları (Yasa D. 1985/7, s:942-948)
- 104- Anonim Şirketlerde Şirket Hisselinin Haczi (Çözüm D. 1985/Temmuz, s:54-56)
- 105- Limited Şirketlerde Şirket Hisselinin Haczi (Çözüm D. 1985/Ağustos, s:76-77)
- 106- Kooperatiflerde Hisselerin Haczi (Çözüm D. 1985/Eylül, s:76-79)

- 107- Adi Şirketlerde Hisselerin Haczi (Çözüm D. 1985/Ekim, s:48-49)
- 108- Ödenmiş Senedin Kullanılması, Senet Gasbı, Korkutarak Faydalanma (Manisa Bar. D. 1985, S:7, s:3-5)
- 109- İcra ve İflas Hukukunda İptal Davalarında Yargılama (Yarg. D. 1986/1-2, s:130-147)
- 110- İcra İnkâr Tazminatı (Bursa Bar. D. 1986/Şubat, s:2-4)
- 111- Kira Süresinin Sona Ermesi Nedeniyle Tahliye Takibine Konu Olabilecek Taşınmazlar (Manisa Bar. D. 1986/19, s:2-7)
- 112- Taşınır Mallara İlişkin İhale Bedelinin Ödenmesi (Çözüm D. 1986/Nisan, s:58-61)
- 113- Taşınır Rehninin İlamsız Takip Yolu ile Paraya Çevrilmesi (Çözüm D. 1986/Mayıs, s:45-53) (Tür. Not. Bir. Hukuk Dergisi, 1988, S:59, s:15-21)
- 114- Takip Hukukunda Temerrüt Faizi (Bursa Bar. D. 1986/Temmuz, s:7-11)
- 115- Taşınmazların İlamsız İcra Yolu ile Tahliyesinde «Kira Borcunun Ödenmesi» (İBD. 1986/7-8-9, s:444-457)
- 116- Hükmün Temyiz Edilmiş Olması Nedeni ile Yargıtay'dan Alınacak «Yürütmenin Durdurulması» (Tehiri İcra) Kararı ile Takibin Durdurulması (Çözüm D. 1986/Ekim-Kasım, s:87-92) (Antalya Bar. D. 1991/8, s:33-38)
- 117- İcra ve İflas Kanunu Değişikliği Hakkında Düşünceler (İBD. 1986/10-11, 12, s:793-818)
- 118- İhale ile Satılan Taşınmazların Tahliyesi (İBD 1986/10-11-12, s:667-678)
- 119- Hacizden Doğan İstihkak Davalarında Yargılama (Prof. Dr. E. Hirsch'in Hatırasına Armağan, 1986, s:813-844)
- 120- Olumsuz Tespit Davalarında İspat Yükü (Yarg. D. 1987/1-2, s:104-113)
- 121- Üçüncü Kişinin Elindeyken Haczedilen Mallara İlişkin İstihkak Davası (İBD. 1987/1-2-3, s:49-58)
- 122- Olumsuz Tespit Davalarının Niteliği-Çeşitleri-Sonuçları (Yasa D. 1987/7, s:941-954; Zonguldak Bar. D. 1987/3, s:23-41)
- 123- Kira Parasının Ödenmemesi Nedeniyle Yapılan İlamsız Takiplerinde «Takip Talebi»nin İçeriği (Yarg. D. 1987/4, s:519-531)
- 124- İhale Bedelinin Ödenmesi (Sıra Cetvelinin Düzenlenmeden Paraların Paylaştırılması) (İzmir Bar. D. 1987/4, s:31-39)

- 125- Takip Hukukunda «Kendi Eylemi ile Aczine Neden Olma ve Durumunu Bilerek Ağışlaştırma Suçu» (Trabzon Bar. D. 1987/Nisan-Temmuz, s:6-7)
- 126- Takip Hukukunda «Gerçeğe Aykırı Beyanda Bulunma Suçu» (Mersin Bar. D. 1987/4, s:12-15)
- 127- Takip Hukukunda «Alacaklısını Zarara Sokmak Kastıyla Varlığını Eksiltme Suçu» (Bursa Bar. D. 1987/Haziran, s:17-22)
- 128- Karşılıksız Çek Çekmek (Keşide Etmek) Suçu (ABD. 1987/5-6, s:671-683)
- 129- İcra Suçlarında Yargılama Yöntemi (İBD. 1987/7-8-9, s:534-557)
- 130- Yedieminlik Görevini Kötüye Kullanma (Balıkesir Bar. D. 1987/Ekim, s:21-22)
- 131- İcra Hukukunda «Taahhüdü İhlal» Suçu (Bursa Bar. D. 1987/Kasım,s:24-30)
- 132- Sıra Cetveli Düzenlenerek Paraların Paylaştırılması (İzmir Bar. D. 1988/1, s:48-55)
- 133- Haczedilen Malların Paraya Çevrilmesini İsteme Hakkı (Yasa D. 1988/1, s:13-20)
- 134- Hacizli Malların Paraya Çevrilmesini İsteme Süresi (Bursa Bar. D. 1988/Şubat, s:13-22)
- 135- Hacizden Doğan İstihkak Davalarının Sonuçları (Prof. Dr. Kudret Ayiter Armağanı, 1988, s:683-700)
- 136- Taşınır Mallara İlişkin İhale Bedelinin Ödenmemesi (İBD. 1988-1-2-3, s:4-35)
- 137- İhale Bedelinin Ödenmesinin Sonuçları (Türkiye Barolar Birliği D. 1988/2, s:248-257)
- 138- Taşınmaz Mallara İlişkin İhalenin Yapılması (ABD. 1988/3, s:340-357)
- 139- «Kira Süresinin Bitmesi Nedeniyle» Yapılan İlamsız Tahliye Takiplerinde, İtirazın Tetkik Mercinde İncelenmesi (Yarg. D. 1988/3, s:340-357)
- 140- Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu ile Takiplerde, İmza İtirazı (Prof. Dr. Yaşar Karayalçın'a 65'inci Yaş Armağanı 1988, s:619-639)
- 141- İcra Hukukunda «İİY. mad. 30 ve 31 Hükümlerine Karşı Koyma» Suçu, (Manisa Bar. D. 1988/Ekim, s:45-51)

- 142- Kambiyo Senetlerine İlişkin Haciz Yolu ile Takiplerde Borca İtiraz (Bursa Bar. D. 1988/Ekim, s:45-51)
- 143- Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu ile Takiplerde Yedi Gün Süreli Şikayet (Balıkesir Bar. D. 1988/Kasım, s:34-36)
- 144- Kambiyo Senetlerine İlişkin Takiplerde Takip Talebinin İçeriği (ABD. 1989/2, s:323-347)
- 145- Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu ile Takiplerde Beş Gün Süreli Şikayet (İBD. 1989/1-2-3, s:14-41)
- 146- Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu ile Takiplerde Beş Gün Süreli Şikayet (İBD. 1989/7-8-9, s:412-431)
- 147- Taşınır Mallara İlişkin İhalenin Yapılması (Bursa Bar. D. 1989/Şubat, s:23-36)
- 148- Kambiyo Senetlerine İlişkin Takiplerde Ödeme Emri (Mersin Bar. D. 1989/3, s:23-31)
- 149- İcra Hukukunda «Hükmen Teslim Edilen Taşınmaza Tecavüz» (Men Edilen Yere Tecavüz) Suçu (Denizli Bar. D. 1989/3, s:7-13) (Yarg. D. 1990/4, s:560-566)
- 150- İhtiyati Haciz İsteminin Koşulları (Bursa Bar. D. 1989, S.36-37, s:21-30)
- 151- Kambiyo Senetlerine İlişkin Özel Takip Yoluna Konu Olabilecek Senetler (Yarg. D. 1990/1-2, s:126-152)
- 152- Haczin Yapılış Şekli ve Haczi Yapan Memurun Yetkisi (İBD, 1990/1-2, s:93-114)
- 153- İhtiyati Haczi Tamamlayıcı Merasim (İhtiyati Haczin Kesinleşmesi) (İzmir Bar. D. 1990/2, s:50-64)
- 154- İhtiyati Haciz Kararına İtiraz (Bursa Bar. D. 1990/Ocak-Mart, s:12-20)
- 155- Taşınır Malların Haczi (Denizli Bar. D. 1990/4, s:14-20)
- 156- İhtiyati Haciz Kararlarının Uygulanması (Hatay Bar. D. 1990/4-5, s:44-49)
- 157- Haciz İsteme Hak ve Süresi (ABD. 1990/4, s:547-560)
- 158- İcra Hukukunda İtirazın Hükümsüz Hale Getirilmesi (İzmir Bar. D. 1990/Temmuz, s:72-79)
- 159- İtirazın İptali Davası (İBD. 1990/4-5-6, s:295-321)
- 160- Genel Haciz Yolu ile İlamsız Takiplerde İtiraz Süresi (Türkiye Bar. Bir. D. 1990/2, s:229-238)

- 161- Taşınmaz Malların Haczi (Türkiye Bar. Bir. D. 1990/3, s:361-370)
- 162- Genel Haciz Yolu ile İlamsız Takiplerde İtirazın Sonuçları (Manisa Bar. D. 1990/34, s:28-30)
- 163- İhtiyati Haczin Hukuki Niteliği (Manisa Bar. D. 1990, S:35, s:13-18)
- 164- İcra Takibinin Kesinleşmesinden Sonraki Dönemde Doğmuş Olan «İptal» ve «Erteleme» Nedenlerine Dayanılarak Takibin İptali (İİY. mad. 71) (Denizli Bar. D. 1990/6, s:33-40)
- 165- «Kira Borcunun Ödenmemesi Nedeni İle» Yapılan İlamsız Tahliye Takiplerinde, İtirazın Tetkik Mercinde İncelenmesi (Prof. Dr. İlhan Postacıoğlu'na Armağan, 1990, s:341-364)
- 166- İhtiyati Haciz Kararlarının Uygulanması (Hatay Bar. D. 1990/4-5, s:44-49)
- 167- İcra Hukukunda Borçtan Kurtulma Davası (Türkiye Bar. Bir. D. 1990/4, s:584-600)
- 168- İcra Hukukunda Şikayetin Konusu (ABD. 1990/6, s:905-917)
- 169- İcra Hukukunda İtirazın Kesin Olarak Kaldırılması (İBD. 1990/7-8-9, s:677-738)
- 170- Tetkik Mercinde «İhalemin Feshi İsteğinin Reddi» ve «Para Cezası», «İçtihat Notu» (İBD. 1990/7-8-9, s:739-743)
- 171- Genel Haciz Yolu ile İlamsız Takiplerde Ödeme Emrine İtiraz Şekli (Yasa D. 1990/8, s:1085-1100)
- 172- İcra Hukukunda Şikayet Sebepleri (İBD. 1990/10-11-12, s:858-933)
- 173- İhtiyati Haciz Nedeniyle Tazminat Davası (Konya Bar. D. 1991/Ocak Şubat, s:10-12)
- 174- Kambiyo Senetlerine İlişkin Haciz Yoluyla Takiplerde Borca İtirazın İncelenmesi (Yarg. D. 1991/1-2, s:123-162)
- 175- İcra Hukukunda Şikayetin Tarafları (Yeni Adalet D. 1991/Şubat, s:34-37)
- 176- İcra Hukukunda İlamlı Takiplere Konu Teşkil Edebilecek «İlam»lar (Tür. Bar. Bir. D. 1991/1 s:77-100)
- 177- Hükmün Yargıtayca Bozulmuş Olması Nedeni ile İlamlı Takiplerin Durması (Denizli Bar. D. 1991/Ocak-Şubat, s:14-21)
- 178- Borca İtiraz Yolu ile (Tetkik Mercii'nin Kararı ile) İlamlı Takiplerin Durdurulması (İBD. 1991/1-2-3, s:128-147)

- 179- Genel Haciz Yolu ile İlamsız Takiplerde İtiraz Sebepleri (Bursa Bar. D. 1991, S:39, s:4-9), (Denizli Bar. D. 1992/11-12, s:25-28)
- 180- İcra Hukukunda İtirazın Geçici Olarak Kaldırılması (Kırıkkale Bar. D. 1991/2, s:20-45)
- 181- İhtiyati Hacizde Yetkili ve Görevli Mahkeme (Yeni Adalet D. 1991/Nisan-Mayıs, s:23-25)
- 182- İcra Hukukunda Şikayet Süresi (Antalya Bar. D. 1991/7, s:41-48)
- 183- İlamlı Takiplerin Başlaması (Manisa Bar. D. 1991/Ekim, S.39, s:4-16)
- 184- İcra Hukukunda İlamlı Takiplere Konu Teşkil Eden «İlam Niteliğindeki Belge»ler (Samsun Bar. D. 1991/3, s:32-42)
- 185- İcra Tetkik Mercinin Yetkisini Belirleyen Kurallar (Yetkili Tetkik Mercii) (Bursa Bar. D. 1992, S:40, s:31-38)
- 186- İcra Tetkik Mercilerinin Görev Alanı (Bursa Bar. D. 1991, S:41, s:15-32), (Kırıkkale Bar. D. 1992/1-2, s:39-56)
- 187- Tetkik Mercisinde Yargılama Usulü (İBD. 1992/1-2-3, s:159-206)
- 188- İcra ve İflas Hukukunda İptal Davasının Tarafları (İİY. mad. 277) (Şanlıurfa Bar. D. 1992/2, s:5-17)
- 189- Rehnin Paraya Çevrilmesi Yolu ile Takipte Şikayet (Samsun Bar. D. 1992/4, s:54-64)
- 190- İpoteğin İlamsız Takip Yolu ile Paraya Çevrilmesinde «Takibin Kesinleşmesi» (Manisa Bar. D. 1992/Temmuz, S.42, s:4-19)
- 191- İcra ve İflas Hukukunda «Alacaklılara Zarar Vermek Kasdı ile Yapılan Hileli Tasarruflardan Dolayı İptal» (İİY. mad. 280) (Manisa Bar. D. 1992/Nisan, S:41, s:14-23)
- 192- Olumsuz Tespit Davalarında Kanıtlar (İBD. 1992/7-8-9, s:646-674)
- 193- İcra Hukukunda Şikayet Usulü ve Şikayetin İncelenmesi (Uşak Bar. D. 1993, S.2, s:42-29)
- 194- İlamlı Takiplerde Yetkili İcra Dairesi (Konya Bar. D. 1993/10, s:43-45)
- 195- İcra ve İflas Hukukunda «Aciz Halinde İken Yapılan Tasarruflardan Dolayı İptal» (İİY. mad. 279) (Samsun Barosu D. 1993/5, s:10-18)
- 196- İcra Hukukunda «İtiraz» ve «Şikayet» Arasındaki Farklar (Manisa Bar. D. 1993/ Temmuz, S:46, s:20-23)

- 197- Yabancı Para Alacaklarının Tahsilinde Ortaya Çıkan Sorunlar (İBD. 1993/7-8-9, s:572-583)
- 198- İcra Hukukunda İstihkak İddiasına İtiraz Edilmesi (Kırıkkale Bar. D. 1994/1-2, s:8-13)
- 199- İcra Hukukunda Geri Alma (İstirdat) Davalarının Koşulları (Şanlıurfa Bar. D. 1992/Aralık, s:15-29) (Samsun Bar. D. 1994/6, s:7-20) (Kırıkkale Bar. D. 2994/3, s:27-39)
- 200- İstihkak Davasının Sonuçları (Tür. Bar. Bir. Da. 1994/3, s:346-374)
- 201- İstihkak Davasında İsbat Yüğü ve Kanıtlar (İBD-1994/1-2-3, s:102-130)
- 202- Ticari Defterler, Kambiyo Senetleri, Ticari Faize İlişkin Kararlar «İçtihat Notu» (İzmir Bar. D. 1994/3, s:22-27)
- 203- Olumsuz Tespit Davalarında İsbat Yüğü (Bursa Bar. D. 1995/Nisan, s:22-43) (ABD. 1994/3, s:445-466)
- 204- İstihkak Davasında Yargılama Usulü (Bursa Bar. D. 1994/Mart, s:55-64) (Prof. Dr. Reha Poroy'a Armağan, 1995, s:436-449)
- 205- Tetkik Mercii Kararlarının Temyizi (Prof. Dr. Hayri Domaniç'e Armağan, 1995, s:365-389)
- 206- İcra Hukukunda İstihkak Davasının Açılma Süresi (Kayseri Bar. D. 1995/Ocak, s:11-18)
- 207- İhale Konusunda Üç Yargıtay Kararı «İçtihat Notu» (Balıkesir Bar. D. 1995/Mart, S:50, s:31-41)
- 208- İcra Hukukunda İstihkak İddiasının İleri Sürülmesi (Bursa Bar. D. 1995/Aralık, S:50, s:31-41)
- 209- İcra Takibinde Haksız Olarak İtirazda Bulunup Alacağın Tahsilini Geciktiren Borçlu Aleyhine Alacaklı Tarafından Açılacak «Munzam Zarar» (BK. 105) Davasında Hükmedilecek Tazminat Miktarının Belirlenmesinde Esas Alınacak Kıstaslar (Ölçütler) «İçtihat Notu» (İBD. 1997/2, s:115-117)
- 210- «Katma Değer Vergisi» ile «İhale (Damga) Pulları»nın Ne Zaman Yatırılması Gerekir? Bunların Ödenmemesi İhalenin Feshini Gerektirir Mi? (İBD. 1998/Mart, s:84-92)
- 211- İİK'na Göre İhtiyaten Haczedilen Mallar, Kesin Hacze Dönüşmeden, Kamu Alacağından Dolayı, 6183 sayılı Kanuna Göre Haczedilmesi Halinde, İhtiyati Haciz Sahibi Alacaklı, Kamu Alacağından Dolayı Konulan Hacze İştirak Edebilir Mi? (İBD. 1998/Eylül, s:831-877)

- 212- İctihatlar-Düşünceler (Türk. Bar. Bir. D. 1998/1, s:79-84)
- 213- İctihatlar-Düşünceler (Tür. Bar. Bir. D. 1998/3, s:1099-1102)
- 214- İctihatlar-Düşünceler (Tür. Bar. Bir. D. 1999/2, s:449-458)
- 215- Yargıtay Kararlarında İspat Yükü (MK. 6) (Av. Dr. Faruk Erem Armağanı, 1999, s:831-877)
- 216- Yargıtay Kararlarında Veraset İlamı (Mirasçılık Belgesi)» (Manisa Bar. D. 1999/Nisan-Haziran, s:7-16)
- 217- Yargıtay Kararlarında «Terk» Nedeniyle Boşanma (MK. 132)» (Manisa Bar. D. 1999/Ekim, S:71, s:56-70; Yasa D. 1999/2, s:175-190)
- 218- Yargıtay Kararlarında «Tenkise Tabi Tasarruf (Teberru)lar» (İzmir Bar. D. 1999/Nisan, s:8-17)
- 219- Yargıtay Kararlarında «Muris Muvazaası» (İBD. 1999/Haziran, s:387-396)
- 220- Yargıtay Kararlarında «Ortak Hayatın Tatili ve Sonuçları» (MK. 162) (Manisa Bar. D. 2000/Ocak, s:55-66)
- 221- Karar İncelemesi (Yargı Dünyası, 2000/Ocak, s:11-15)
- 222- Yargıtay Kararlarında «Elatmanın Önlenmesi» (Men'i Müdahale) ve «İstihkak» Davaları (MK. 618) (Tür. Bar. Bir. Der. 2000/1, s:97-150)
- 223- Yargıtay Kararlarında «Evlilik Birliğinin Sarsılması veya Müşterek Hayatın Yeniden Kurulamaması Nedeniyle Boşanma» (MK. 134) (Prof. Dr. M. Kemal Oğuzman'ın Anısına Armağan, 2000, s:1229-1281) (Yargı Dünyası D. Aralık/2000, s:9-47)
- 224- Anonim Şirketlerin Vadesinde Ödenmeyen Gelir (Stopaj) Vergileri ile Gecikme Zammından Oluşan Borçlarından -6183 sayılı Kanunun mükerrer 35. maddesi uyarınca- Şirketin Tüm Yönetim Kurulu Üyelerinin Değil, İmzası ile Şirketi Münferiden veya Müştereken Temsile Yetkili Kişilerin Sorumlu Olduğu (Karar İncelemesi) (Yargı Dünyası, 2000/Şubat, s:9-18)
- 225- İctihatlar-Düşünceler (Tür. Bar. Bir. D. 2000/1, s:97-150)
- 226- İctihatlar-Düşünceler (Tür. Bar. Bir. D. 2000/2, s:593-6005)
- 227- İctihatlar-Düşünceler (Tür. Bar. Bir. D. 2000/3, s:885-900)
- 228- İİK. 72/V'deki Tazminat Ayrı Bir Davaya Konu Olabilir Mi? - İhalenin Feshi Talebinin Reddi Durumunda Para Ceza Uygulanması (Antalya Bar. D. 2000/Temmuz, s:70-77)

- 229- Yargıtay Kararlarında «Dürüstlük (Objektif İyiniyet) Kuralı» (MK. 2/I) ve «Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağı» (MK. 2/II) (Prof. Dr. Seyfullah Edis'e Armağan, 2000, s:439-465)
- 230- Yargılamanın Gecikmesi ve Hızlanmasında Özellikle İcra Hukuku Açısından Hakim, Taraf ve Avukatların Rolü (Yargı Reformu - 2000 «İzmir Barosu»; s:152-169)
- 231- Türk Hukukunda Yedieminlik ve Sorunları (Hukuk Kurultayı-2000 «Ankara Barosu» C:3, s:125-144) 232- Boşanma ve Ayrılık Hallerinde Eşler ile Çocuklar Arasındaki Kişisel (ve Parasal) İlişkilerin Düzenlenmesi (MK. 148) (Antalya Bar. D. Tem/2000 s:18-31) (Yargı Dünyası D. Kasım/2000, s:9-23)
- 233- «Çek»in Geçerlik Koşulları (Yargı Dünyası D. Mayıs/2000, s:19-32) (Manisa Barosu Dergisi, 2000/4, s:71-86)
- 234- Kambiyo Senetlerinde Def'iler (Manisa Barosu Dergisi 2000/3, s:37-45)
- 235- Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu ile Takiplerde Borçlunun «Borçlu Olmadığı» İtirazı (ABD. 2000/4, s:181-227)
- 236- Kambiyo Senetlerine İlişkin Haciz Yolu ile Takiplerde Takip Talebinin İçeriği (İzmir Bar. D. Ekim/2000, s:8-35)
- 237- «Bono»nun Geçerlik Koşulları (Prof. Dr. Mahmut Tevfik Birsal'e Armağan, 2001, s:377-403)
- 238- Takip Talebinde Bulunma Şekli (Türkiye Barolar Birliği Dergisi 2001/1, s:111-176)
- 239- Kambiyo Senetlerine İlişkin Haciz Yolu ile Takiplerde Borca İtiraz Nedenleri (Prof. Dr. T. Tufan Yüce'ye Armağan, 2001, s:205-268)
- 240- Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu ile Takiplerde Yetki İtirazı (Yargı Dünyası, Ocak/2001, s:13-16)
- 241- Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu ile Takiplerde Borca İtiraz Şekli (Yargı Dünyası, Şubat/2001, s:9-13)
- 242- İhalenin Bozulmasının Bağlı Olduğu Süre (İİY. mad. 134/II, c:1; IV) (Yargı Düny. Ağustos/2001, s:9-12)
- 243- Takip Talebinin Genel İçeriği (İİY. mad. 58) (Prof. Dr. İrfan Baştuğ Armağanı, 2001, s:163-208)
- 244- Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu ile Takiplerde Yedi Gün Süreli Şikayet (Antalya Bar. D. Ocak/2001, s:48-51)

- 245- Kambiyo Senetlerine İlişkin Haciz Yoluyla Takiplerde Borca İtiraz Sebeplerinin İncelenmesi (Yargıtay D. 2001/1-2, s:173-224)
- 246- Paraya Çevirme (Satış) İsteminde Bulunma Süresi (Manisa Bar. D. 2001/2, s:43-52)
- 247- “Artırmaya Hazırlık Aşamasındaki Hatalı İşlemlerle İlgili” İhalenin Bozulması Nedenleri (İBD. 2001/2, s:459-482)
- 248- “İhalenin Yapılması Sırasındaki Hatalı İşlemlerle İlgili” İhalenin Bozulması Nedenleri (ABD. 2001/3 s:65-92)
- 249- İhalenin Feshi Davalarında Yargılama Yöntemi (İİY. mad. 134/II, c.1, V) (İzmir Barosu Dergisi, S:2001/4, s:87-100)
- 250- Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu ile Takiplerde Süresiz Şikayet (Manisa Bar. D. 2000/4, s:87-100)
- 251- İhalenin ve İhalenin Bozulmasının Sonuçları (İİY. mad. 134/I, III, VI ve İİY. mad. 135/I) (Bursa Bar. Der. Temmuz/2001, s:48-54) (Prof. Dr. Turgut Kalpsüz’e Armağan, 2003, s:955-966)
- 252- Kambiyo Senetlerine İlişkin Haciz Yoluyla Takiplerde İmza İtirazında Bulunma Şekli (Kayseri Bar. D. Eylül/2001, s:3-8) (Balıkesir Bar. D. Nisan/2003, s:16-19)
- 253- Taşınmaz Mallara İlişkin İhale Bedelinin Ödenmemesi (İİY. mad. 133) (Prof. Dr. Hayri Domaniç’e 80 Yaş Günü Armağanı, 2001, C.I, s:755-766)
- 254- İhale Bedelinin Ödenmesinin Sonuçları (İİY. mad. 143, 144) (Yargı Düny. Eylül/2001, s:9-18) (Manisa Bar. D. 2001/3, s:31-42)
- 255- Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu ile Takiplerde Beş Gün Süreli Şikayet (Yasa D. 2002/1, s:13-30; Manisa Bar. D. 2002/1, s:73-98)
- 256- Paraya Çevrilmesi (Satılması) Özel Bir Usulü Gerektiren Mal ve Haklar (İİY. mad. 121) (Manisa Bar. D. 2002/3, s:59-64)
- 257- Kambiyo Senetlerine İlişkin Haciz Yoluyla Takiplerde İmza İtirazının (İnkârının) İncelenmesi (İİY. mad. 170/II, III, IV) (Prof. Dr. Ömer Teoman’a 55. Yaş Günü Armağanı, 2002, C:II, s:1283-1302)
- 258- Yargıtay Kararlarında «Boşanma ve Ayrılık Davalarında Yargılama Usulü» (MK. mad. 150) (Bursa Bar. D. 2002/Nisan, s:3-19)

- 259- Sıra Cetveli Düzenlenmeden Paraların Paylaştırılması (İİY. mad. 138) (Prof. Dr. Ergun Önen'e Armağan, 2003, s:431-446)
- 260- Sıra Cetveli Düzenlenerek Paraların Paylaştırılması (İİY. mad. 140, 141, 142) (İBD. Eylül/2001, s:707-744)
- 261- İhalenin Bozulmasını Kimler İsteyebilir? (İİY. mad. 134/II, V) (Manisa Barosu Dergisi, 2003/2, s:71-80)
- 262- İcra Tetkik Mercisinde Yargılama Usulü "İİK. 118" (75. Yaş Günü İçin Prof. Dr. Baki Kuru Armağanı, 2004, S:707-763)
- 263- 4949 sayılı ve 17.7.2003 tarihli "İcra ve İflas Kanunu"nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un Getirdiği Yenilikler (Türkiye Barolar Birliği Dergisi Kasım/Aralık-2003, s:159-221)
- 264- İcra ve İflas Hukukunda Şikayet Sebepleri (İİK. 16) (Türkiye Bar. Bir. D. Ocak/Şubat-2004, s:97-120; Mart/Nisan, 2004, s:163-194; Mayıs/Haziran, 2004, s:185-230)
- 265- İcra Hukukunda Şikayetin Tarafları (İİK. 16) (Legal Hukuk Dergisi, Aralık 2003, S:12, s:3021-3037)
- 266- İcra Hukukunda Şikayet Süresi (İİK. 16) (ABD. 2003/4, s:47-84)
- 267- İcra Hukukunda Tebligat (İİK. mad. 21, 57) (İBD. 2004/2, s:602-639)
- 268- İcra Tetkik Mercisinin Görev Alanı (İİK. mad. 4) (ABD. 2004/1, s:87-146)
- 269- İcra Tutanakları ve İşlevleri (İİK. mad. 8) (İzmir Bar. D. Nisan/2004, s:131-141)
- 270- İcra ve İflas Hukukunda Harçlar ve Giderler (Legal Hukuk Dergisi, Mart 2004, S: 15, s:689-696)
- 271- İcra ve İflas Dairelerinin İşlem ve Eylemlerinden Devletin Hukuki Sorumluluğu (İİK. mad. 5, 6, 7) (Bursa Bar. D. Nisan/2004, s:36-43)
- 272- İcra Hukukunda Şikayetin Hukuki Niteliği ve Konusu (İİK. madde 16) (Yargı Dünyası Der. Ocak 2004, S:97, s:9-17) (Balıkesir Barosu Dergisi, Eylül/2004, S:67, s:7-10)
- 273- "Çocuk Teslimine" (İİK. mad. 25) ve "Çocukla Kişisel İlişki Kurulmasına" (İİK. mad. 25/a) İlişkin İlamlı Takipler (Yargı Dünyası, Nisan/2004, s:9-13) (Manisa Bar. D. Nisan/2005, s:87-92)
- 274- Taşınır Teslimine İlişkin İlamlı Takipler (İİK. mad. 24) (İzmir Bar. D. Temmuz/2004, s:80-88)

- 275- Zamanaşımı Nedeniyle İcranın Geri Bırakılması (İİK. mad. 33/1, 2; 33/a, 39) (Yargı Düny. Mayıs/2004, s:9-13)
- 276- Para ve Teminat Verilmesine İlişkin Takipler (İİK. mad. 32) (Legal Huk. D. Haziran/2004, s:1547-1572)
- 277- Takip Hukukunda İcranın Durdurulması - İcranın İadesi (İİK. mad. 40) (İBD. 2004/3, s:1020-1031)
- 278- 5092 sayılı ve 12.02.2004 Tarihli “İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”un Getirdiği Yenilikler (Türkiye Bar. Bir. D. Temmuz/Ağustos-2004, s:255-265)
- 279- İcra Hukukunda Şikayetin Hüküm ve Sonuçları (İİK. mad. 17, 22) (Manisa Bar. D. 2004/3, s:69/74)
- 280- İcra Hukukunda Süreler (Tür. Bar. Bir. D. Kasım/Aralık, 2004, S:55, s:239-260)
- 281- Bir Şeyin Yapılmasına İlişkin İlamlı Takipler (İİK. mad. 30) (Manisa Bar. D. Ocak/2005, s:27-34; Türkiye Noterler Bir. Huk. D. Şubat/2005, s:103-107)
- 282- İcra Hukukunda Yürütmenin Durdurulması (Tehiri İcra) (İİK. mad. 36) (Maltepe Üniv. Huk. Fak. Der. 2005/1, s:277-293)
- 283- İlam Niteliğindeki Belgeler (İİK. mad. 38) (ABD 2004/3, s:69-82)
- 284- İlamlı Takiplerde Yetkili İcra Dairesi (İİK. mad. 34) (Yargı Düny. Eylül/2004, S:105, s:23-25; Yargı Düny. Özel Sayısı, Eylül-Ekim/2004, s:47, 49)
- 285- Kambyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu ile Takiplerde Zamanaşımı İtirazı (İİK. mad. 168/II-5) (Yargı Düny. Kasım/2004, S:107, s:9-20; Yargı Düny. Özel Sayısı, Kasım-Aralık/2004, s:15-26)
- 286- Genel Haciz Yolu ile İlamsız Takiplerde Yetkili İcra Dairesi (İİK. mad. 50) (Tür. Bar. Bir. D. Ocak-Şubat/2004, S:56, s:328-340)
- 287- Takip Talebinin İçeriği ve İşlevleri (İİK. mad. 58) (Legal Huk. D. Eylül/2004, s:2555-2601)
- 288- İcra Hukukunda İtirazın Geçici Olarak Kaldırılması (İİK. mad. 68/a) (İzmir Bar. D. Ocak/2005, s:11-30)
- 289- İcra Hukukunda İtirazın Kesin Olarak Kaldırılması (İİK. mad. 68) (Legal Huk. D. Ocak/2005, S:25, s:61-88; Legal Huk. D. Şubat/2005, S:26, s:577-597; Legal Huk. D. Mart/2005, S:27, s:905-921)

- 290- Kredi Kurumlarının (Bankaların) Düzenledikleri Belgelere Dayanılarak İtirazın Kaldırılması (İİK. mad. 68/b) (Kazancı Huk. D. Temmuz-Ağustos/2007, S:35-36, s: 99-105)
- 291- İcra Takibinin Kesinleşmesinden Sonraki Dönemde Doğmuş Olan “İptal” ve “Ertelenme” Nedenlerine Dayanılarak Takibin İptali ve Ertelenmesi (İİK. mad. 71) (Legal Huk. D. Eylül/2006, S:45, s:2721-2734)
- 292- İcra Hukukunda Borçtan Kurtulma Davası (İİK. mad. 69/II, III, IV, V) (Tür. Bar. Bir. D. Mayıs/Haziran/2005, S:58, s:323-339)
- 293- İcra Hukukunda Genel Haciz Yolu ile İlamsız Takiplerde İtiraz Sebepleri (İİK. mad. 63) (Kazancı Huk. Is. ve Mal. Bil. D. Aralık/2004, S:4, s:73-78)
- 294- İhaleye Girerek Alacağına Mahsuben Taşınmazı Satın Alan Alacaklı, İhale Bedelini Yatırmayarak İhalenin Feshine Sebep Olduktan Sonra, Taşınmaz Üzerindeki Hacizini Kaldırıp, Satışın Durdurulmasını Sağlayabilir (Manisa Bar. D. Nisan/2005, s:53-56)
- 295- Borçlu da İcra Müdürlüğünden Aciz Vesikası Düzenlenmesini Talep Edebilir (Manisa Bar. D. Nisan/2005, s:49-53)
- 296- Tahsil (Eda) Davası (Bursa Bar. Der. Temmuz-Ağustos/2005, S:78-79, s:39-41)
- 297- Olumsuz Tesbit Davasının Çeşitleri (İzmir Bar. D. Nisan/2005, s:64-80)
- 298- Olumsuz Tesbit Davasının Konusu (Legal Huk. D. Nisan/2005, S:28, s:1317-1342; Mayıs/2005, S:29, s:1705-1739)
- 299- Olumsuz Tesbit Davalarında Kanıtlar (ABD. 2005/1, s:15-48)
- 300- Olumsuz Tesbit Davasında Yargılama Usulü (Yargıtay D. Temmuz/2005, s:367-392)
- 301- İcra Hukukunda Gecikmiş İtiraz (İİK. mad. 65) (Yargı. Düny. Ocak/2005, S:109, s:13-18) (Kazancı Huk. D. Temmuz-Ağustos/2005, S:11-12, s:112-117)
- 302- “İtfa” ve “İhmal” Nedeniyle Borca İtiraz Edilerek, İlamlı Takiplerin Durdurulması (İİK. mad. 33) (Ankara Bar. D. 2004/4, s:35-6)
- 303- Genel Haciz Yolu ve Kambiyo Senetlerine Dayalı Takibe İlişkin Değişiklikler (Yeditepe Üniv. Huk. Fak. Der. 2005, C:1, S:2, s:387-410)
- 304- İtirazın İptali Davası (İBD. C:79, S:2005/I, s:14-95)

- 305- Genel Haciz Yolu ile İlamsız Takiplerde “İtiraz Şekli”, “İtiraz Yeri” ve “İtiraz Süresi” (İİK. mad. 62) (Yargı Düny. Mayıs/2005, S:113, s:11-26)
- 306- 5358 sayılı ve 31.05.2005 Tarihli “İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”un Getirdiği Yenilikler (Türkiye Bar. Bir. D. Temmuz/Ağustos 2005, S:59, s:314- 326)
- 307- Genel Haciz Yolu ile İlamsız Takiplerde “Ödeme Emrine İtirazın Sonuçları” ve “İtiraz ve Şikayet Arasındaki Farklar” (Yargı Düny. Haziran/2005, S:114, s:19-25)
- 308- Olumsuz Tesbit Davalarının Niteliği (Tür. Not. Bir. Hukuk Dergisi, Mayıs/2005, S:126, s:142-144)
- 309- Taşınır ve Taşınmaz Malların Haczi (İİK. mad. 85) (İzmir Bar. D. Temmuz/2005, s:54-65)
- 310- Borçlunun Üçüncü Kişilerdeki -Kıymetli Evraka Bağlı Olmayan- Hak ve Alacaklarının Haczi (İİK. mad. 89) (Legal Huk. D. Kasım/2005 S:35, s:3999-4022; Legal Huk. D. Aralık/2005 S:36, s:4251-4271)
- 311- Taşınmaz Rehni Kapsamındaki Teferruatın Haczi (İİK. mad. 83/c) (Yargı Düny. Aralık/2005, S:120, s:11-13)
- 312- İcra Hukukunda “İstihkak İddiası” Kavramı (İBD. 2005/6, C:79, s:2044-2071)
- 313- İstihkak Davalarında Yargılama Usulü (Tür. Bar. Bir. D.S:63, Mart/Nisan 2006, s:321-339)
- 314- Olumsuz Tesbit Davalarında “Görev”, “Yetki” ve “Süre” (İİK. mad. 72) (Manisa Bar. D. Ekim/2005, S:95, s:25-36)
- 315- Olumsuz Tesbit Davasının Sonuçları (İİK. mad. 72) (Manisa Bar. D. Ocak/2006, s:9-20)
- 316- İİK’nun 94. Maddesi Hakkında Bir İnceleme (Bursa Bar. D. Temmuz-Aralık 2005, S:78-79, s:180-184)
- 317- Haczedilebilmesi Kısmen Caiz Olan Şeyler (İİK. mad. 83) (İzmir Bar. D. 2006/Ocak, s:41-48)
- 318- Haczedilmezlik Şikayetin Süresi (Yargı Düny. Ocak/2006, S:121, s:9-13)
- 319- Olumsuz Tesbit Davasının Tarafları (Manisa Bar. D. Ocak/2006, S:96, s:9-13)
- 320- İcra Hukukunda İstihkak Davasının Sonuçları (İİK. mad. 97/VII, VIX, XV) (Ankara Bar. D. 2005/4, s:11-42)

- 321- İstihkak Davasında Kanıtlar (Karineler) (İİK. mad. 97/a) (İBD. 2006/2, C:80, s:491-518)
- 322- Taşınmaz Haczinin Kapsamı (Tür. Not. Bir. D. Şubat/2006, S:129, s:59-60)
- 323- Taşınmaz Mallarda Haczin Neticeleri (İİK. mad. 91) (Mersin Bar. D. S:19, Nisan, 2006, s:213-218)
- 324- Olumsuz Tesbit Davasının Sonuçları (Yargı Düny. Nisan/2006, S:136, s:98-28)
- 325- Taşınır Mallarda Haczin Neticeleri (İİK. mad. 86) (Anadolu Hukuk Derneği (Ahuder) Yıl:1, S:1, s:12-13)
- 326- İcra Takiplerinde Zamanaşımı (İİK. mad. 39) (Manisa Bar. D. Temmuz/2006, S:97, s:45-48)
- 327- Taşınmaz İhalelerinde İhale Bedelinin Ödenmesi (İİK. mad. 130) (Manisa Bar. D. Temmuz/2006, S:98, s:21-30)
- 328- Hacze Adi (Takipli) Katılma (İİK. mad. 100) (Tür. Bar. Bir. D. S:66, Eylül/Ekim 2006, s:352-376)
- 329- İhalenin Feshi Davalarında (Şikayetlerinde) Yargılama Yöntemi (Bursa Bar. D. Eylül/2006, S:81, s:97-105)
- 330- İhalenin ve İhalenin Bozulmasının Sonuçları (Kazancı Huk. D. Eylül-Ekim/2006, S:25-26, s:72-80)
- 331- İhalenin Bozulması İsteminin Bağlı Olduğu Süre (İİK. mad. 134/II, c:1; 134/VI) (Manisa Bar. D. Ekim/2006, S:99, s:73-78)
- 332- Taşınır Mallara İlişkin İhalelerde, İhale Bedelinin Ödenmemesi ve İhale Farkının Tahsili (İİK. mad. 118) (İzmir Bar. D. Ekim/2006, s:36-54)
- 333- Taşınmaz Mallara İlişkin İhalenin Yapılması (İBD. 2006/5, s:1905-1927)
- 334- İhalenin Yapılması Sırasındaki Hatalı İşlemlerle İlgili Bozma Nedenleri (İBD. Kasım-Aralık2006/6, s:2421-2453)
- 335- Alacaklının Haczedilmiş Malların Paraya Çevrilmesini İsteme Hakkı (İİK. mad. 106) (Tür. Bar. Bir. D. Ağustos 2006, S:131, s:93-100)
- 336- İhalenin Bozulması Davasının (Şikayetin) Tarafları (İİK. mad. 134) (Terazi Huk. D. Kasım/2006, S:3, s:27-30)
- 337- Taşınır Mallara İlişkin İhalenin Yapılması (İİK. mad. 115, 116) (Legal Huk. D. Kasım/2006, S:47, s:3377-3393)
- 338- Satış Bedelinin Alacaklılar Arasında Paylaştırılması ve İcra Ve-kalet Ücreti (İİK. mad. 138) (İzmir Bar. D. 2007/Ocak, s:46-63)

- 339- İhale ile Satılan Taşınmazların Tescil ve Tahliyesi (İİK. mad. 135) (Legal Huk. D. 2007/Mart, S:51, s:785-799)
- 340- Geri Alma (İstirdat) Davasının Koşulları (İİK. mad. 72/VI, VII, VIII) (Terazi Huk. D. Nisan/2007, S:8, s:39-54)
- 341- Haczedilen Malın Üçüncü Kişi Elinde Bulunması Halinde Açılacak İstihkak Davası (İİK. mad. 99) (Ankara Bar. D. Kasım/2007/1, s:62-77)
- 340- Takip Hukukunda Borç Ödemeden Aciz Vesikası (İİK. mad. 143) (TBBD. Mayıs-Haziran/2007, s:345-358)
- 341- İflas Takip ve Davalarında Yetki (İİK.mad. 154) (Legal Huk. D. Ağustos/2007, S:56, s:2535-2550)
- 342- “Taşınır Rehni” Kavramı ve Taşınır Rehninin İlamsız Takip Yoluyla Paraya Çevrilmesinde “Takip Talebi” (Eskişehir Bar. D. Şubat/Haziran/2007, S:12-13, s:87-104)
- 343- Haczedilen Taşınır Mallar Hakkında Alınacak Muhafaza Tedbirleri (İİK. mad. 88) (İzmir Bar. D. Nisan/2007, S:2007/2, s:35-43)
- 344- “İhalenin Feshi” İstemini İçeren Dilekçede Yurt İçinde Bir Adres Gösterme Zorunluluğu (İİK. mad. 134/II, c:1) (İBD. Temmuz/Ağustos/2007, S:2007/4, s:1564-1568)
- 345- İcra Hukukunda “Taşınmaz Rehni” Kavramı (Manisa Bar. D. Nisan/2007, S:101, s:9-32 - İstanbul Bar. D. 2007/2 Mart-Nisan, s:509-528)
- 346- İpoteğin Paraya Çevrilmesi Yolu ile Takiplerde Takip Talebi (Legal Huk. D. Mayıs/2007, S:53, s:1501-1514)
- 347- İflas Davalarında Yargılama Usulü ve Depo Kararı (İİK. mad. 158) (ABD. 2007/2, s:201-210)
- 348- Takip Hukukunda Borç Ödemeden Aciz Vesikası (İİK. mad. 143) (Tür. Bar. Bir. D. Mayıs-Haziran/2007, S:70, s:345-358)
- 349- Alacaklının İhalede Borçlusuna Ait Bir Malı “Alacağına Mahsuben” Satın Almasının Uygulamada Yarattığı Sorunlar (İzmir Bar. D. Temmuz/2007, S:2007/3, s:226-238)
- 350- İhalenin Bozulma Nedenleri (Terazi Huk. D. Ocak/2007, S:5, s:83-96)
- 351- İcra Hukukunda Çekin Geçerlilik Koşulları (Legal Huk. D. Kasım/2007, S:59, s:3519-3535)
- 352- “Artırmaya Hazırlık Aşamasındaki” Hatalı İşlemlerle İlgili Bozma Nedenleri (ABD. 2007/3, s:138-160)

- 353- İcra Hukukunda Bononun (Emre Muharrer Senedin) Geçerlilik Koşulları (Tür. Bar. Bir. D. Ocak-Şubat/2008, s:297-330)
- 354- Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu ile Takiplerde Borçluya Ödeme Emri Gönderilme Koşulları (İİK. mad. 168/I) (Yargı Düny. Kasım/2007, S:143, s:11-26) - (Manisa Bar. D. Ocak/2008, S:104, s:9-24)
- 355- Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu ile Takiplerde Borca İtirazın İncelenmesi (İİK. mad. 169/a) (Legal Huk. D. Ocak/2008, S:61, s:65-76) + (Legal Huk. D. Şubat/2008, S:62, s:391-408) + (Legal Huk. D. Mart/2008, S:63, s:811-846)
- 356- Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu ile Takiplerde “Borca İtiraz Şekli” ve “Borca İtirazın Sonuçları” (İİK. mad. 169; 168/I-5) (Terazi Huk. D. Ocak/2008, s.75-82)
- 357- Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu ile Takiplerde Ödeme Emrinin İçeriği (İİK. mad. 168/I-1-6) (İzmir Bar. D. 2008/Ocak, s:45-66)
- 358- Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu ile Takiplerde “Beş Gün Süreli Şikayet” (İİK. mad. 170/a) (Prof. Dr. Bilge Öztan’a Armağan, 2008, s: 935-976)
- 359- Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu ile Takiplerde Borca İtiraz Nedenleri (İİK. mad. 168/I-5) (İBD. 2008/2, s:599-672)
- 360- Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu ile Takiplerde Takip Talebinin İçeriği (İİK. mad. 167) (ABD. 2008/1, s:180-218)
- 361- Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu ile Takiplerde “İmza İtirazı” (İİK. mad. 170, 170b) (Bursa Barosu Dergisi, Eylül/2008, s:65-82)
- 362- İcra Davaları Yargılaması (TBB. Yargı Reformu Sempozyumu, Haziran/2008, s:255-260)
- 363- Tasarrufun İptali Davalarının Hukuki Niteliği ve Amacı (Manisa Bar. D. Temmuz/2008, S:106, s:79-86)
- 364- Tasarrufun İptali Davalarının Konusu (İİK. mad. 278, 279, 280) (TBBD Eylül-Ekim/2008, S:78, s:287-313)
- 365- İvazsız Tasarruflardan Dolayı İptâl (İİK. mad. 278) (Terazi Huk. D. Ağustos/2008, S:24, s:93-109)
- 366- Aciz Halinde İken Yapılan Tasarruflardan Dolayı İptal (İİK. mad. 279) (İzmir Bar. D. Ekim/2008, s:45-54)
- 367- Alacaklılara Zarar Vermek Kasdı ile Yapılan (Hileli) Tasarruflardan Dolayı İptâl (İİK. mad. 280) (İBD. 2008/6, Kasım-Aralık, s:2901-2929)

- 368- Tasarrufun İptâli Davalarında «Yetki», «Görev», «Süre», «Harç», «Vekalet Ücreti» (Yargı Düny. Ağustos/2008, s:13-22)
- 369- Tasarrufun İptâli Davalarında Yargılama Usulü (İİK. mad. 281) (Legal Huk. D. Eylül/2008, S:69, s:3003-3020)
- 370- Tasarrufun İptâli Davasının Tarafları (İİK. mad. 277; 282) (Prof. Dr. Fırat Öztan'a Armağan, C:2, s:2243-2274)
- 371- Tasarrufun İptali Davasının Sonuçları (İİK. mad. 283) (İzmir Bar. D. Temmuz/2008, s:133-145)
- 372- İhtiyati Haczi Tamamlayan Merasim (İhtiyati Haczin Kesin Hacze Dönüştürülmesi) (İİK. mad. 264) (Legal Huk. D. Şubat 2009, S:74, s:471-490)
- 373- İhtiyati Haciz Kararının İcrası (Prof. Dr. Saim Üstündağ'a Armağan, s: 491-499) (Bursa Barosu Der. S:85, s:41-47)
- 374- Doğrudan Doğruya İflas Halleri (İİK. mad. 177) (Terazi Huk. D. Mart 2009, s:71-78)
- 375- İflasın Kaldırılması (İİK. mad. 182) (Manisa Bar. D. Ekim 2008, s:9-18)
- 376- Yazılı Kira Sözleşmesi İle Kiralanmış veya Kiracısı Tarafından Tahliye Taahhüdünde Bulunulmuş Olan Taşınmazların Tahliyesi (İİK. mad. 272) (Legal Hukuk D. Haziran/2009, S:78, s:1749-1762)
- 377- İflasın Ertelenmesi (İİK. mad. 179, 179/a, 179/b) (İBD. 2009/3, Mayıs-Haziran, s:1215-1241)
- 378- İhtiyati Hacizlerin Daha Sonraki İhtiyati ve Kesin Hacze İştiraki (İİK. mad. 268) (İzmir Bar. D. 2009/Ocak, s:78-96)
- 379- Kiralanan Taşınmazın “Kira Borcunun Ödenmemesi (Temerrüt)” Nedeniyle İlamsız İcra Yoluyla Tahliyesi (İİK. mad. 269/c) (ABD. 2009, S:1, s:75-106)
- 380- Tahliye Sırasında Kiralananda Karşılaşılan Üçüncü Kişi Hakkında Yapılacak İşlem (İİK. mad. 276) (Terazi Huk. D. 2009/Temmuz, s:67-73)
- 381- İcra Hukukunda Kiralayanın Hapis Hakkının Korunması İçin Defter Tutulması (İİK. mad. 270) (Yargı Düny. Mayıs/2009, s:11-15) (Kazancı Huk. D. Mayıs-Haziran/2009, s:121-125)
- 382- Tahliye Takiplerinde İhtarlı Ödeme Emrine İtiraz Edilmemesinin Sonuçları (İİK. mad. 269/a) (Yargı Düny. Mayıs/2009, s:17-22) (Kazancı Huk. D. Mayıs-Haziran/2009, s:109-114) (Adana Barosu D. Ağustos / 2009, s:9-13)

- 383- Teminat Karşılığında Mahkeme Kararı İle İhtiyati Haczin Kaldırılması (İİK. mad. 266) (Yargı Düny. Mayıs/2009, s:23-28) (Kazancı Huk. D. Mayıs-Haziran/2009, s:115-120)
- 384- Borçlunun Müracaatıyla İflasa Karar Verilmesi (İİK. mad. 178) (Manisa Bar. D. Ocak/2009, s:50-54)
- 385- Tahliye Takiplerinde İhtarlı Ödeme Emrine İtiraz Edilmesi ve İtirazın İcra Mahkemesince İncelenmesi (İİK. mad. 269/b) (TBBD. Eylül-Ekim/2009, s:386-400)
- 386- Kiralanan Taşınmazların İlamsız İcra yolu İle Tahliyelerinde “Takip Talebi”, “İhtarlı Ödeme Emri” ve “Ödeme Emrine İtiraz Şekli ve Süresi” (İİK. mad. 269) (İBD. 2009/4, Temmuz/Ağustos, s:1805-1826)
- 387- İcra Hukukuyla İlgili Güncel Sorunlar “Ankara Barosu Staj Kurulu İcra Hukuku Sunumu” (Legal Huk. D. Temmuz/2009, s:2051-2073)
- 388- Konkordatoda “Ekseriyet” Koşulu (İİK. mad. 297) (Bahçeşehir Üniv. Huk. Fak. - Kazancı Huk. D. Eylül-Ekim/2009, S:61-62, s:126-130)
- 389- İİK.’nun 258. Maddesi Üzerine Bir İnceleme (Manisa Bar. D. Nisan/2009, s:72-82)
- 390- Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları (İİK. mad. 289) (Terazi Huk. D. Aralık/2009, S:40, s:39-47)
- 391- İİK.’nun 259. Maddesi Üzerinde Bir İnceleme (İzmir Bar. D. Temmuz/2009, s:46-60)
- 392- Konkordatonun Hükümleri (İİK. mad. 303) (Legal Huk. D. Aralık/2009, S:84, s:3793-3797)
- 393- Konkordatonun Kısmen Feshi (İİK. mad. 307) (Yargı Dünyası Ekim/2009, s:21-28)
- 394- Konkordato Talebi (İİK. mad. 285) (Manisa Bar. D. Ekim 2009, S:111, s:125-133)
- 395- Taksiratlı (Taksirli) ve Hileli İflâs (Bilge Umar’a Armağan, 2009, C:2, s:941-972)
- 396- Konkordatonun Tasdiki (İİK. mad. 298) (Ali Güneren’e Armağan, 2010, s:121-129)
- 397- İcra Hukuku İle İlgili Güncel Sorunlar (Hukuk Merceği “Konferanslar ve Paneller” “ABD yayını”, 2010, s:389-414)
- 398- Takip Hukukunda “Alacaklısını Zarara Sokmak Kasdıyla Malvarlığını Eksiltme Suçu” (İİK. mad. 331) (ABD. 2010/1, s:175-186)

- 399- Takip Hukukunda “Taahhüdü İhlal” Suçu “İİK. mad. 340” (İzmir Bar. D. Ocak/2010, s:46-63)
- 400- İcra Dairesince Teslim Edilen Taşınmaza veya Gemiye Tekrar Girme Suçu “İİK. mad. 342” (Manisa Bar. Der. S:111, Ocak/2010, s:25-38) (Yargı Dün, S:201,Eylül/2012, s:27-39)
- 401- İcra ve İflas Kanunu’nun 360. Maddesi Üzerinde Bir İnceleme (Legal Huk. D. Eylül/2010 S:93, s:3157-3164)
- 402- İcra Mahkemelerinin Temyizi Kabil Olan Kararları “İİK. mad. 363” (İBD. 2010/3, C:84, s:1443-1456)
- 403- İcra Mahkemesi Kararlarının Temyizi “İİK. mad. 364” (Terazi Huk. D. Haziran/2010, s:113-120)
- 404- Takip Hukukunda “Gerçeğe Aykırı Beyanda Bulunma” Suçu “İİK. mad. 338” (Yargı Dünyası D. S:172, Nisan/2010, s:11-22)
- 405- İİK’nun 337/a Maddesi Üzerinde Bir İnceleme “Ticareti Terk Edenlerin Cezası” (Bursa Bar. D. Temmuz-Ağustos-Eylül/2010, S:89, s:5-8)
- 406- “İhalenin Feshi” Talebinin Reddedilmesinden Sonra, Genel Mahkemede “Tapu İptali ve Tescil Davası” Açılabilir Mi? (İBD. Ocak-Şubat/2011, S:2011/1, s:165-171)
- 407- İflastan Sonra Konkordato “İİK. mad. 309” (Kazancı Huk. D. 2010, Mayıs-Haziran, S:69-70, s:242-247)
- 408- Takip Hukukunda “Nafaka Borcunu Ödememe” Suçu “İİK. mad. 344” (Tür. Bar. Bir. D. S:90, Eylül-Ekim/2010, s:420-429)
- 409- Takip Hukuku Bakımından Ticari İşletmelerde Yöneticilerin Sorumluluğu “İİK. mad. 333/a” (Tür. Not. Bir. Huk. D. S: 147, Ağustos/2010, s: 23-27) (Aksaray Bar. D. 2011/2)
- 410- İcra ve İflas Hukukunda Tasarrufun İptali Davasının Tarafları (İBD. Mart-Nisan/2011 s:33-67)
- 411- İcra ve İflas Hukukunda Tasarrufun İptali Davasının Konusu (ABD. 2011/1 s:211-231)
- 412- İcra ve İflas Hukukunda “Alacaklılara Zarar Verme Kasdı İle Yapılan (Hileli) Tasarruflardan Dolayı” İptal “İİK. mad. 280” (Legal Huk. D. Ağustos/2011 s:3017-3058)
- 413- İcra ve İflas Hukukunda “İvazsız Tasarruflardan Dolayı” İptal “İİK. mad. 278” (İzmir Bar. D. Nisan/2011 s:103-124)
- 414- İcra ve İflas Hukukunda “Aciz Halinde İken Yapılan Tasarruflardan Dolayı” İptal “İİK. mad. 279” (Bursa Bar. D. Nisan-Mayıs-Haziran/2011 s:69-73)

- 415- Kendisine Satış İlanı Tebliğ Edilmemiş Olan İlgilinin, Bu Nedenle İhalenin Feshini İsteyebilmesinin Dürüstlük Kuralı (MK. mad.2) ile Bağdaşmadığı Bir Durum (İBD. Mayıs-Haziran/2011 S:75-85) (Yazan: Av. Alper Uyar)
- 416- Alacaklının “Alacağına Mahsuben Satışa Konu Taşınır/Taşınmazı Satın Alması”nın Engellenmesinin Hukuki Sonuçları “İİK. mad. 118/1, 130, 133” (İBD. Temmuz-Ağustos/2011, s:80-85)
- 417- İtirazın İptali Davasını Açma Süresinin Başlangıcı «İİK mad-67/1» (İzmir Bar. D. Temmuz/2011, s:49-55) (Yazan: Av. Alper Uyar)
- 418- İlama Dayalı Olarak “İlamsız Takip” Yapılabilir Mi? “İİK mad-36” (İBD. Ocak-Şubat/2012, s:131-136)
- 419- Organize Sanayi Bölgesinde Bulunan Taşınmazların Yapılan Cebri İcra Yolu ile Satışlarına, Kredi Alacaklısı Kuruluştan Alacağı Temlik Almış Olan Varlık Yönetim Şirketi de Katılarak “Alacağına Mahsuben” Taşınmazı Satın Alabilir Mi? (İBD. Mayıs-Haziran/2012, s:152-155)
- 420- “Takip Konusu Senedin Sahte Olarak Düzenlenmiş Olduğu” İleri Sürülerek, İcra Takibinin Durdurulması Nasıl Sağlanabilir? (İBD. Mart-Nisan/2012, s:199-207; Manisa Barosu Der.Mart-2013, S:120-121-122-123-124,s:10-22)
- 421- Kesinleşmemiş Tenfiz İlamına Dayanılarak İhtiyati Haciz Talep Edilebilir Mi? (İBD. Mayıs-Haziran/2012, s:295-305) (Yazan: Av. Cüneyt Uyar)
- 422- 6352 sayılı 02.07.2012 tarihli Kanun ve 6103 sayılı 14.01.2011 tarihli Kanun ile İcra ve İflâs Kanunu’nda Yapılan Değişiklikler ve Getirilen Yenilikler (Av. Cüneyt Uyar ile birlikte) (İBD. Eylül-Ekim/2012, s:33-74)
- 423- “Taşınmaz Satış Vaadi Sözleşmesi” Hakkında Açılan Tasarrufun İptali Davasının Sonuçları (İBD. Kasım-Aralık/2012, s:137-233)
- 424- “Takip Dayanağı Senedin Sahte Olduğu” İleri Sürülerek, İcra Takibinin -Teminatsız- Durdurulması (İBD. Mart-Nisan/2013, s:488-516; Mersin Barosu Dergisi, S:36, s:82-92)
- 425- “Kambiyo Senetlerindeki Mücerretlik İlkesi”, “Kambiyo Senedinin Hayatın Olağan Akışına Aykırı Olduğu” İddiasına Dayalı “Menfî Tespit Davası”nın Açılmasını Engeller Mi? (İBD. Mayıs-Haziran/2013, s: 243- 257)

- 426- İflasın Ertelenmesi Talebi Üzerine (veya İflasın Ertelenmesi Kararı İle Birlikte) Verilen “Takip Yasağı”na İlişkin İhtiyati Tedbir Kararı, “İflasın Ertelenmesi Kararı”nın Yargıtayca Bozulması Halinde Kalkar Mı? [İİK. mad. 179b/1, c:1; HMK. mad. 397/(2)] (ABD. 2013/3, s:437-448)
- 427- Müteselsil Kefile Başvurulabilme Koşulu Olan TBK. mad. 586/1'deki “İhtarın Sonuçsuz Kalması” Sözcüklerinin Anlamı (İBD., 2013/4,s:165-168)
- 428- Deniz İcra Hukukunda Kanuni Rehin Hakkına Sahip Alacaklıların Kanuni Rehin Hakkından Feragatı (TTK. m. 1379) (Prof.Dr.Aydın Zevkliler'e Armağan, 2013,C:III,s:2907-2914)
- 429- Borçlunun İcra Takibinde İstenen “İşlemiş Faiz” Miktarı İle “İşleyecek Faiz” Oranına Süresi İçinde İtiraz Etmemesinin Sonuçları (ABD., 2013/2,s:347-355)
- 430- Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu İle Takiplerde Borca İtiraz Nedenleri (İİK. 168/5) (İBD. Eylül-Ekim/2014, S:2014/5, s:172-332)
- 431- Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu İle Takiplerde Beş Gün Süreli Şikayet (İİK. 170/a) (İBD. Eylül-Ekim/2013, s:98-247)
- 432- Bononun (Emre Muharrer Senedin) Geçerlilik (Şekil) Koşulları (Legal Huk. D.Ekim/2013,S:130,s:159-198)
- 433- Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu İle Takiplerde Ödeme Emrinin İçeriği (Tür. Bar. Bir. D. Eylül/Ekim-2013, S:108, s:363-376)
- 434- İcra Dairesi Görevlilerinin Hukuki Sorumluluğu (Legal Huk.Der. Kasım/2013,S:131,C:11,s:111-122)
- 435- İcra Tebliğleri (Ankara Bar. Der.S:2013/4, s:156-240)
- 436- Para ve Teminat Verilmesi Hakkındaki İlamların İcrası (Legal Hukuk Dergisinde yayımlanacak)
- 437- Kefalet Süresi (10+1=11 Yıl) Olan Kefilin Sorumluluğunun Sona Ermesi (Legal Huk.Der.Eylül-2013,S:129, s:87-90)
- 438- İİK.'nun 68/b Maddesi Üzerinde Bir İnceleme (Bursa Barosu Der.Ocak-Şubat-Mart/2014,S:94, s:41-43)
- 439- İİK.'nun 79.Maddesi Üzerinde Bir İnceleme (Terazi Der. S:90, Şubat/2014, s:52-57)
- 440- İİK.'nun 83/a Maddesi Üzerinde Bir İnceleme (Terazi Der.Aralık-2013,C:8,S:88, s:49-52)

- 441- İtirazın İptali Davası-Tahsil Davası (İİK.'nun 67.Maddesi Üzerinde Bir İnceleme) (Türkiye Barolar Birliği Der. S:114, Eylül-Ekim/2014, s:381-495)
- 442- Borçlunun Üçüncü Kişilerdeki Hak ve Alacaklarının Haczi (İzmir Barosu Der.Eylül-2013, Y:78, s:198-270)
- 443- İcra Hukukunda Şikayet Sebepleri (İstanbul Barosu Der. Kasım-Aralık/2014, s:369-537)
- 444- İlamlı Takiplerde Yetkili İcra Dairesi (Yargı Dünyası Der.Aralık/2013, S:216, s:11-15)
- 445- İlamın Zamanaşımına Uğradığı İtirazı (Yargı Dün. Kasım/2013, S:215, s:19-24)
- 446- İcra Hukukunda Şikayetin Hukuki Niteliği ve Konusu (Bursa Barosu Der. Mart/2016, S:96, s.183-184)
- 447- Taşınma Rehni Kapsamındaki Ekleniminin Haczi (İBD. Ocak/Şubat-2014, S:2014/1, s:163-222)
- 448- İİK. mad. 89/IV'a Göre Açılan Tazminat Davası Sonucunda Verilen Karar Hakkında "Tehiri İcra Kararı" Verilmesi İstenebilir Mi? (İzmir Barosu Der.Eylül-2013,Y:78, s:271-272)
- 449- Şirketlerin Ödenmeyen Vergi Borçlarından Şahsi Malvarlıkları İle Sınırsız Olarak Sorumlu Olan "Kanuni Temsilciler" Hakkında Açılan Tasarrufun İptali Davasının Kapsam ve Koşulları (İBD. Temmuz/Ağustos-2014, S:2014/4, s:354-365)
- 450- İlama Aykırı Yapılan İcra Takiplerinin İptali (ABD. S:2014/2, s:477-488)
- 451- İcra Hukukunda Tehiri İcra (Yürütmenin Durdurulması) (Çanakkale Bar. Der. Ocak-Mart/2014, S:11, s:62-70)
- 452- İİK.'nun 179. Maddesi Üzerinde Bir İnceleme (Prof. Dr. Ejder Yılmaz Armağanı 2015, C:2, s:1973- 1995)
- 453- İflasın Ertelenmesi Kararının Etkileri (Leges Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Der. Ocak-Nisan/2014, Y:1, s:1-18)
- 454- İhtiyati Hacze İtiraz ve Kanun Yolları (İzmir Barosu Der. Ocak/2015, S:1, s:278-310)
- 455- Tasarrufun İptali Davalarının Konusu (Manisa Barosu Der.Haziran-2013, S:125,s:8-41)
- 456- Tasarrufun İptali Davasının Tarafları (Manisa Barosu Der.Ocak-2014, S :126-127, s:8-60)
- 457- İcra Tutanakları (İİK.8) (Legal Huk.Der.Şubat-2014, S:134,C:12,s:73-86)

- 458- Haciz İsteme Hakkı (İİK.78) (Legal Huk.Der. Mayıs/2014, S:137, s:107-127)
- 459- İcra ve İflas Hukukunda “Aciz Halinde İken Yapılan Tasarruflardan Dolayı” İptal (İBD.Mart-Nisan/2014, S:2014/2, s:429-439)
- 460- Borçlu Hakkında Üçüncü Kişi Tarafından Takip Konusu Yapılan Senedin (ve İcra Takibinin) “Muvazaalı Olduğu” İleri Sürülerek, Borçlunun Alacaklıları Tarafından “Senedin (ve İcra Takibinin) Kendileri Bakımından Geçersiz Sayılması İçin Tasarrufun İptali Davası Açılabilir Mi? (Ankara Barosu Der. S:2015/1, s:369-398)
- 461- Tasarrufun İptali Davasının Uygulamada Tartışılan Yönleri (Legal Huk.Der.S:138, Haziran-2014, s:169-176)
- 462- “Muvazaalı İcra Takipleri” (Borç İkrarları) İle “Borçlunun Süresi İçinde Zamanaşımı İtirazında Bulunmaması”nın Tasarrufun İptali Davası’na Konu Edilmesi” (TBK.mad.19; İİK.mad.280) (İBD. Mayıs-Haziran/2014,C:88, S:2014/3, s:282-295)
- 463- Avukatlık Ücret Sözleşmesinde “Maktu” Vekalet Ücreti Öngörülen Bir İş İçin Düzenlenmiş Olan (“600.000 USD+KDV+STOPAJ” Ödeneceğini Belirten) Yazılı Avukatlık Ücret Sözleşmesinin Geçersizliği –TBK.’nın 27/I ve TMK’nun 2.maddesine Dayanılarak- İleri Sürülebilir Mi? (ABD. 2015/3, s:473-480)
- 464- “Kira Sözleşmesi”nde ya da “Tahliye Taahhüdü”nde Belirtilen Taşınmazdan Başka (Farklı) Bir Taşınmaz Hakkında Yapılan Tahliye Takibinde, “Maddi Hata” Yapıldığı Savunması Geçerli Olur Mu? (İzmir Bar.Der. Y:79, S:2014/Ocak, s:128-135)
- 465- Nafaka Borcunu Ödememe Suçu “İİK mad. 344” (Çanakkale Bar.Der. Y:2, S:12, s:49-53)
- 466- İcra ve İflâs Kanunun 338. Maddesi Üzerinde Bir İnceleme (K. Maraş İnternet Sitesinde yayımlandı)
- 467- İcra ve İflas Hukukunda “Taahhüdü İhlal” Suçu (İİK. mad. 340) (Bursa Barosu Dergisi, Mart 2016,S:96,s.161-175)
- 468- Satış İlanlarının Tebliği (Nevşehir Barosu Dergisinde yayımlanacak)
- 469- Bedelsiz Kalmış Çek Hakkında Açılan Menfi Tespit Davasında “Kanıtlar”-“İspat Yüğü”- “Yetkili Mahkeme” (İİK.m.72) (Antalya Barosu Dergisinde yayımlanacak)

- 470- Alacaklılarına Zarar Vermek Kasdıyla Mevcudunu Eksiltme Suçu (İİK. m. 331) (Prof. Dr. Ramazan Arslan'a Armağan, 2015, C:2, s:1699-1742)
- 471- Muvazaa (TBK.19) Nedenine Dayalı Tasarrufun İptali Davalarının (İİK. 280/I.) Açılma Koşulları ve Sonuçları (Legal Huk. Der.S:139, Temmuz-2014, s:175-187)
- 472- Simsarlık (Tellallık) Sözleşmesinden Doğan Ücret Alacağı Hakkında Yapılan İlamsız İcra Takibine İtiraz Edilmesi Üzerine, İcra Mahkemesinden "İtirazın Kaldırılmasına Karar Verilmesi" İstenebilir Mi? (Legal Hukuk Der. Eylül-2014, S:141, s:197-204)
- 473- İİK.'nün 280. Maddesi Uyarınca İptale Tabi Kimi Tasarruflar (Ankara Barosu Der. S:2014/3, s:415-448)
- 474- İstihkak Davalarında Yargılama (İİK. m.97) (Legal Huk. Der. Kasım-Aralık/2014,S:143, s:179-202)
- 475- İstihkak Davalarında Kanıtlar (Karineler) (İİK. mad. 97/a) (Legal Huk. Der. Ekim/2014, s:225-265)
- 476- Genel Haciz Yolu İle Takiplerde Yetkili İcra Dairesi (İİK. m.50) (Terazi Huk. Der. Haziran/2015, S:106, s:145-158)
- 477- Alacaklının İcra Dairesinde Satılmakta Olan Taşınır/Taşınmazı Alacağına Mahsuben Satın Alması (Leges Hukuk Der. Temmuz-2014, S:55, s:11-15)
- 478- Tasarrufun İptali Davasının Tarafları (Prof.Dr. Hakan Pekcantez Armağanı, 2015, C:1, s:3005-3070)
- 479- Rehinli Alacaklının "Rehnin Paraya Çevrilmesi" Yoluyla Takip Yapma Zorunluluğu (İİK. mad.45) (İzmir Bar.Der. S:3, Eylül/2014, s:232-256)
- 480- Tasarrufun İptali Davasına Konu Olan Taşınmazın Satışını İsteme Süresi (TBB. Kasım-Aralık/2015, S:121, s:435-440)
- 481- «Hayatın Olağan Akışına Aykırı Olduğu» Gerekçesiyle «Bir Senedin İptaline» Karar Verilebilir Mi? (Legal Huk. Der. Temmuz/2015, S:151, s:195-201)
- 482- Ticari İşletme Devirlerinin Muvazaa Nedeniyle İptali (İİK. m.280/III) (Ankara Bar.Der.s.2014/4, s:623-656)
- 483- Mesken Haczi (İİK. mad. 82/12) (Yazan:Av.Alper UYAR) (İzmir Bar. Der. S:3, Eylül/2014, s:257-269)
- 484- Çocuk Teslimine Muhalefet Suçu (İİK. m.341) (Leges Huk. Der. Temmuz/2015, S:67, s:13-25)

- 485- Hükmen Teslim Olunan Yere Müdahale Suçu (İİK. m.342) (K.Maraş Barosu İnternet Sitesinde yayımlandı)
- 486- Taşınmaz Rehni Kapsamındaki Eklentinin Haczi (İİK. 83/c) (Terazi Huk. Der. Ağustos/2015, S:108, s:93-98)
- 487- İİK.'nun 88.Maddesi Üzerinde Bir İnceleme (İİK. 88) (Leges Huk.Der.Aralık-2014, S:60,s:17-30)
- 488- İİK.'nun 94.Maddesi Üzerinde Bir İnceleme (İİK.94) (Leges Huk. Der. Ocak/2015, S:61, s:11-23)
- 489- İhtiyati Haciz Kararı Verilebilmesinin Bağlı Olduğu Koşullar “İİK. mad.257” (Terazi Der. 100. Özel Sayı, s:407-430)
- 490- İİK.'nun 259. Maddesi Üzerinde Bir İnceleme (İhtiyati Hacizde Teminat-Haksız İhtiyati Haciz Nedeniyle Tazminat Davası) (Terazi Huk. Der.Ocak/2015, S:101, s:133-140)
- 491- İhtiyati Haciz Kararının İcrası (İİK.'nun 261. Maddesi Üzerinde Bir İnceleme) (Yargı Dünyası Der. Mart/2015, S:231, s:13-32)
- 492- Tasarrufun İptali Davalarında “Davacının, Borçluda Gerçek Bir Alacağı Bulunması” Koşulunun Uygulamada Yarattığı Sorunlar (İBD. Mart-Nisan/2015, S:2015/2, s:352-363)
- 493 Üçüncü Kişinin Elindeyken Haczedilen Mallar Hakkında Açılan İstihkak Davalarında İspat Yükü ve Kanıtlar (İBD. Mayıs-Haziran/2015,S:2015/3, s:63-97)
- 494- Avukat, Müvekkili Lehine Sonuçlandırdığı Davada Verilen Karar Kesinleşmeden, Vekalet Ücreti Alacağından Dolayı Müvekkili Hakkında Takip Yapabilir Mi? (Legal Huk.Der. Şubat/2015, S:146, s:141-148)
- 495- Yabancı Ülkelerdeki Türk Vatandaşlarına Tebligat (Legal Huk. Der. Nisan/2015, S:148, s:135-141)
- 496- İflâs Takibine Konu Edilmemiş Olan Alacak İddiası ‘İtirazın Kaldırılması ve İflâs Talebini İçeren Dava’da İleri Sürülebilir Mi? (Legal Huk. Der. Haziran/2015, S:150, s:133-139)
- 497- Şikayet Süresi “İİK. mad. 16” (Gaziantep Baro Dergisinde yayımlanacak.)
- 498- İcra ve İflas Hukukunda Süreler (Gaziantep Baro Dergisinde yayımlanacak.)
- 490- İcra Mahkemelerince Borçlunun Konkordato Talebi Üzerine “Tensip Kararı” İle, Duruşma Yapılmadan, Borçlu Hakkında “Takip Yasağı”na İlişkin Bir “İhtiyati Tedbir Kararı” Verilebilir Mi? (Leges Huk. Der. Şubat/2015, S:11, s:11-22)

- 500- İİK.'nun 354. Maddesi Üzerinde Bir İnceleme (İcra Suçlarında Dava ve Cezanın Düşürülmesi) - (Tazyik Hapsi ve Disiplin Hapsine İlişkin Kararların Yerine Getirilme Süresi) (Erzincan Baro Der. Mayıs/2015, S:1, s:6-8)
- 501- İcra ve İflas Dairelerinin İşlem ve Eylemlerinden Dolayı Devletin Hukuki Sorumluluğu "İİK. m. 5" (ABD. S:2015/2, s:255-269)
- 502- İİK.'nun 88. Maddesi Üzerinde Bir İnceleme (İzmir Barosu Der. 2016/1,s:173-205)
- 503- Açılış/Kapanış Tasdiki Bulunmayan Ticari Defterlerin 'Delil' Niteliği (Legal Hukuk Der. Ağustos/2015, S:152, s:187-194)
- 504- Mahkemelerce Faturaya Dayalı Olarak İhtiyati Haciz Kararı Verilebilir Mi? (Tür. Bar. Bir. Der. Ocak-Şubat/2016, S:122, s:459-472)
- 505- İcra Takibi (Alacağı) Kesinleşmemiş Olan Alacaklıya Sıra Cetvelinde Yer Verilebilir Mi? (Terazi Huk. Der. Temmuz/2015, S:107, s:106-110)
- 506- Olumsuz Tespit Davasında "Hukuki Yarar" Olumsuz Tespit Davasının "Bekletici Mesele" Yapılması, Faturaların Delil Niteliği (İzmir Barosu Der. Eylül 2015 S:3, Yıl:80, s:153-176)
- 507- Tasarrufun İptali Davası ve "Muvazaa", "Nam-ı Müstear", "İşletmenin Devri", "Kanuna Karşı Hile" ve "Perdeyi Kaldırma Teorisi" (ABD. Yıl 74, S:2016/2 s:343-403)
- 508- Devlet Mallarının Haczedilmezliği (Sakarya Baro Der. Ağustos-Eylül/2015, s:68-73)
- 509- Nitelikleri Gereği (Tamamı) Haczedilemeyen Şeylerden 'Banka Teminat Mektupları'nın ve 'Bütünleyici (Tamamlayıcı) Parçalar'ın Haczedilmezliği (Sakarya Baro Der. Nisan/ Mayıs/ Haziran-2015, s:66-69)
- 510- Belediye Mallarının Haczi (Sakarya Baro Dergisinde yayımlanacak.)
- 511- Hacze İmtiyazlı (Takipsiz) Katılma (İİK. m. 101) (Çanakkale Baro Dergisinde yayımlanacak.)
- 512- «103 Davet Varakası» "İİK. m. 103" (Çanakkale Barosu Dergisi, S:15, 2016, s:101-104)
- 513- İcra ve İflas Dairesi Görevlilerinin Takibin Taraflarına ve Üçüncü Kişilere Vermiş Oldukları Zarardan Dolayı Devletin Hukuki Sorumluluğu (İİK. m. 5) (Noterler Birliği Huk. Der. S:2015/1, s:123-142)

- 514- Genel Haciz Yoluyla Takiplerde İtiraz Sebepleri (İİK. m. 63) (Giresun Barosu Dergisinde yayımlanacak.)
- 515- Gecikmiş İtiraz (İİK. m. 65) (Giresun Barosu Dergisinde yayımlanacak.)
- 516- Nafaka Borcunu Ödememe Suçu (İİK. mad. 344) (Giresun Baro Der. S:10, Mayıs/2015, s:40-45-Mersin Barosu Dergisi S:39, s:86-89)
- 517- Taşkın (Aşkın) Haciz (İİK. m. 85/I) (Terazi Huk.Der. Kasım/2015, S:111, s:108-113)
- 518- Tasarrufun İptali Davasını Açma Hakkı Kötüye Kullanılabilir Mi? Tasarrufun İptali Davasını Açma Hakkının Kötüye Kullanılmış Olmasının Yaptırımı Nedir? (Legal Hukuk Der. Ekim 2015, S:154, s:195-215)
- 519- Kooperatif Şirketler İle Adi Şirketlerde; “Şirket” ten Ve/Veya “Şirket Ortağı”ndan Alacaklı Olan Üçüncü Kişilerin “Şirket”i Ve/Veya “Şirket Ortağı”nı Takip Hakkının Kapsamı (ABD. Sayı:2016/1,s:525-535)
- 520- Kollektif ve Komondit Şirketlerde; “Şirket” ten Ve/Veya “Şirket Ortağı”ndan Alacaklı Olan Üçüncü Kişilerin “Şirket”i Ve/Veya “Şirket Ortağı”nı Takip Hakkının Kapsamı (İBD. Mart-Nisan/2016, Sayı:2016/2, Cilt:90, s:95-115)
- 521- Anonim ve Limited Şirketlerde; “Şirket” ten Ve/Veya “Şirket Ortağı”ndan Alacaklı Olan Üçüncü Kişilerin “Şirket”i Ve/Veya “Şirket Ortağı”nı Takip Hakkının Kapsamı (İBD. Kasım-Aralık/2015, S:2015/6, s:66-83)
- 522- “İstihkak Davasının Reddi” Kararını Temyiz Eden Davacı Üçüncü Kişiden, İİK. mad. 36/I Uyarınca İstenebilecek Teminatın Cins ve Miktarı (Legal Hukuk Dergisi Aralık/2015 Sayı:156, sayfa: 107-115)
- 523- “İhale ve İhalenin Feshi” Konusunda Ortaya Çıkan Sorunlar (Prof. Dr. Teoman Ergül Armağanı’nda yayımlanacak.)
- 524- Borçlunun Adres Kayıt Sistemindeki (Mernis) Adresine Tebligat (Teb. K. m. 10/II) (İzmir Barosu Dergisinde yayımlanacak.)
- 525- “İhale ve İhalenin Feshi” Konusunda Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar (Türkiye Barolar Birliği Dergisi Mart-Nisan/2016 Sayı:123 s:489-496)
- 526- “İhale ve İhalenin Feshi” Konusunda Uygulamada Karşılaşılan Problemler (Terazi Huk. Der. Ocak 2016 Sayı:113, Cilt:11, sayfa:135-140)

- 527- “Kıymeti Süratle Düşen” veya “Muhafazası Masraflı Olan” Malların -Pazarlıkla- Satışı “İİK. mad. 113/II;119/4” (Yargı Dünyası Der. Eylül/2016, S:249, s:23)
- 528- Belediye Mallarının Haczedilmezliği (Yargı Dünyası Der. Mart 2016, S:243,s:19-52)
- 529- Haksız İhtiyati Tedbir Kararından Dolayı Açılacak Tazminat Davasında Bir Yıllık Zamanaşımı Süresinin Başlangıcı “HMK m.399/(3)” (Yargı Dünyası Der. 2016/2, S:242, s:13-17)
- 528- Belediye Mallarının Haczedilmezliği (Yargı Dünyası Der. Mart 2016, S:243,s:19-52)
- 529- Haksız İhtiyati Tedbir Kararından Dolayı Açılacak Tazminat Davasında Bir Yıllık Zamanaşımı Süresinin Başlangıcı “HMK m.399/(3)” (Yargı Dünyası Der. 2016/2, S:242, s:13-17)
- 530- Yetişmemiş Mahsüllerin Haczi (Leges Hukuk Dergisinde yayımlanacak.)
- 531- Taşınır Mal Haczinin Doğurduğu Sonuçlar (Leges Hukuk Dergisinde yayımlanacak.)
- 532- Taşınmaz Malların Haczi (Osmaniye Barosu Dergisi, 2016/Mayıs, S:2, s: 52-60)
- 533- İstihkak Davalarında “Haciz Yapılan Üçüncü Kişiye Ait Yerde, Borçluya Ait Belge, Evrak ve Eşya Bulunması”nın Kanıt Olarak Değeri (İİK. m. .97/a) (Leges Hukuk Dergisinde yayımlanacak.)
- 534- Hacze Ayrıcalıklı (Takipsiz) Katılma (Adana Barosu Dergisinde yayımlanacak.)
- 535- Hâsılat Kirasında (TBK m.357 vd.) Temerrüt Nedeniyle Kiracının Tahliyesinin Düşündürdükleri (Yargı Dünyası Nisan/2016, S:244, s:25-30)
- 536- Hacze Başlama Müddeti (Mersin Barosunda yayımlanacak.)
- 537- Haciz İsteme Hak ve Süresi (Mersin Barosunda yayımlanacak.)
- 538- Haczin Yapılış Şekli ve Haczi Yapan Memurun Yetkisi (Mersin Barosu Dergisinde yayımlanacak.)
- 539- Takibe Konu Edilmiş Senedin “Hayatın Olağan Akışına Aykırılık” “Tefecilik Suçuna Konu Olması” Nedenleriyle İptali (Legal Huk. Der., Temmuz 2016, S:16,C:14,s:3657-3672)
- 540- Borçlunun Bir İrade Beyanında Bulunmasına” Mahkûm Edildiği İlam “Yalnız Borçlu Tarafından Yapılabilecek Bir İş (Şey)” Sayılarak, Bu İş (Şeyi) Yerine Getirmekten Kaçınan Borçlunun Fiili, İİK. mad.343’e Göre Suç Teşkil Eder Mi? (Legal Hukuk Dergisi,C:14,Mayıs/2016,S:161,s:2543-2552).

- 541- İhtiyati Hacizde Yargılama Yöntemi (İİK m.258) (Çanakkale Barosu Dergisinde yayımlanacak.)
- 542- İhtiyati Haciz Kararının Uygulanması (İİK m.261) (Çanakkale Barosu Dergisinde ve Leges Hukuk Dergisinde yayımlanacak.)
- 543- İhtiyati Hacizde Görevli Mahkeme (Leges Hukuk Dergisinde yayımlanacak, Diyarbakır Barosu Dergisinde yayımlanacak)
- 544- İhtiyati Hacizde Güvence (Teminat) (İİK m.259) (Leges Hukuk Dergisinde yayımlanacak.)
- 545- İhtiyati Hacizde Yetkili Mahkeme (İİK m.50;m.258) (Yargı Dünyası Dergisi Mayıs/2016, S:245, s:13-28)
- 546- İhtiyati Haciz Kararının İçeriği (İİK m.260) ve İhtiyati Haciz Tutanağının İçeriği “İİK m.262” (Yargı Dünyası Dergisi Temmuz/2016, S:247, s:13-23).
- 547- Bir Eşin, Diğer Eşin Onayı Olmadan “Aile Konutunu Başkasına Devredemeyeceği”ne Ya Da “Aile Konutu Üzerinde İpotek Kuramayacağı”na Dair TMK. m.194/I'deki Kısıtlama (Yasak), Cebri İcra Yolu İle (İİK. m.148 vd.) Yapılan İhaleleri (İİK.m.134) De Kapsar Mı? (TMK M.194/I) (Legal Hukuk Der.S:162,C:14, Haziran 2016,s:3089-3097)
- 548- İcra Takibinden Önce/Sonra Açılan Menfi Tespit Davalarında “İcra Takibinin Durdurulması” (İİK m.72/II,III) (Leges Hukuk Dergisinde yayımlanacak.)
- 549- Borçlunun Üçüncü Kişilerde Bulunan Mal, Hak ve Alacaklarının Haczi “İİK m.89” (Legal Hukuk Dergisi'nde yayımlanacak)
- 550- Para ve Teminat Verilmesi Hakkındaki İlamların İcrası “İİK m.32-33 a” (MİHDER (Medeni Usul ve İcra İflas Hukukçuları Dergisinde yayımlanacak)
- 551- Şikayetin Konusu (Bursa Barosu Der. Mart 2016,S:96, s.185-189)
- 552- Aynı Zamanda ‘Hemşerisi’ Olan İki Kardeşten Birisine, Sahip Olduğu Taşınmazlardan (2) Tanesini ‘Değerinin Çok Altında Bir Bedelle’ Devrettikten (Tapuda ‘Satış’ Şeklinde Gösterdikten) Sonra, Aynı Gün Öteki Kardeşe De -‘Değerinin Çok Altında/Üstünde Bir Bedelle’- (4) Taşınmazını Devreden (Tapuda ‘Satış’ Şeklinde Gösteren) Borçlu Hakkında Tasarrufun İptali Davası (İİK m.278/III-2; 280/I) Açılabilir mi? (Leges Hukuk Dergisi, Ocak-Şubat-Mart, S:73-75, s:17-36)

- 553- Aynı Zamanda ‘Hemşerisi’ Olan İki Kardeşten Birisine Sahip Olduğu Taşınmazlardan (4) Tanesini –Bir Kısmını “Değerinin Çok Altında/Üstünde Bir Bedelle” Devrettikten (Tapuda ‘Satış’ Şeklinde Gösterdikten) Sonra, Aynı Gün Öteki Kardeşe de –“Değerinin Çok Altında Bir Bedelle”- Diğer (2) Taşınmazını Devreden (Tapuda ‘Satış’ Şeklinde Gösteren) Borçlu Hakkında Tasarrufun İptali Davası (İİK m.278/III-2; 280/I) Açılabilir mi? (Yargı Dünyası Dergisinde yayımlanacak.)
- 554- Kısmen Haczedilen Haklar (İBD, Eylül/Ekim 2016, S:2016/5, s:61-94)
- 555- Yargıtay 12. Hukuk Dairesi’nin “Borçlunun Taşınır/Taşınmaz Malları Üzerine Haciz Koyan Alacaklının -Bu Haczi Düşmeden veya Feragat Nedeni ile Düşürülmeden- Üzerindeki Haciz Devam Ederken, Aynı Taşınır/Taşınmazı Tekrar Haczettirebileceği” Konusundaki Yeni İçtihatları (Leges Hukuk Dergisinde, İstanbul Barosu Dergisinde, Türkiye Barolar Birliği Dergisinde yayımlanacak - İzmir Barosu Der. Mayıs/2016, s:255-258)
- 556- Yargıtay 12. Hukuk Dairesi’nin (ve Hukuk Genel Kurulu’nun) “Şirket ortaklarının, Şirkete Karşı Üçüncü Kişi Sayılamayacakları ve Kendilerine Şirketin Borçlarından Dolayı HACİZ İHBARNAMESİ (İİK. m.89) Gönderilebileceği” Konusundaki Yeni Görüşü Doğrultusundaki İçtihatları; (Leges Huk. Der’de, İBD’de, TBBD’de yayımlanacak - İzmir Bar. Der. Mayıs/2016, s:259-264)
- 557- Yargıtay 17. Hukuk Dairesi’nin “Kıdem Tazminatı”, “İhbar Tazminatı” ve “Diğer Sosyal Haklar’a Dayalı Olarak Açılan ‘Tasarrufun İptali Davaları’nda, Bu Alacakların Doğum Tarihinin ‘İş Akdinin Feshedildiği Tarih’ Değil ‘İşe Giriş Tarihi’ Olduğuna Dair Yeni İçtihatlarının (Görüşünün) Düşündürdükleri (İzmir Barosu Der. Mayıs/2016, s:264-270)
- 558- İtirazın İptali Davası (Leges Hukuk Dergisinde yayımlanacak)
- 559- Kambiyo Senetlerine Dayalı Takiplerde “Borca İtiraz”, “İmzaya İtiraz” ve “İleri Tarihli Çek” Kavramlarının İçeriği (Legal Hukuk Dergisi, Ekim/2016, S:166, C:14, s:5603-5620)
- 560- İflasın Ertelenmesi (ABD’de yayımlanacak)
- 561- Borçlu, “Haczedilen Malın/Malların Kendisine Değil, Üçüncü Bir Kişiye Ait Olduğunu” Belirterek “Hazedilmezlik İddiası”nda Bulunabilir Mi? (ABD’de yayımlanacak)

- 562- “Elektronik Posta Verileri”nin “Yazılı Delil” ya da “Delil Başlangıcı” Olarak Senedin “Teminat Senedi” Olup Olmadığının İspatındaki Rolü (Terazi Hukuk Dergisinde yayımlanacak)
- 563- Tasarrufun İptali Davası (İİK. m. 27 7vd (.ve İtirazın İptali Davası (İİK. m. 67) Sırasında Konulan “İhtiyati Haciz” Ne Zaman ve Nasıl Kesin Hacze Dönüşür? (Legal Hukuk Dergisinde yayımlanacak)
- 564- Borçlunun Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilecek “Alacağın Temliki” Tasarrufları (“Borçlunun Yaptığı Tüm Alacağın Temliki İşlemleri” İçin Mi Yoksa Sadece “Borçlunun Muvazaalı Olarak Yaptığı (Bedelsiz, Karşılıksız Olan) Alacağın Temliki İşlemleri” İçin Mi Tasarrufun İptali Davası Açılabilceği? (Legal Hukuk Dergisinde yayımlanacak)
- 565- Senet Lehtarını Tarafından, Zamanaşımına Uğramış Bir Bono Hakkında, Keşideciye Karşı “Temel Borç İlişkisine” Dayanılarak “İtirazın İptali Davası” Açılabilir mi ? (Legal Hukuk Dergisinde yayımlanacak)
- 566- Alacak Miktarı -Yazı İle- “Yabancı Para” Olarak Yazılmış/İfade Edilmiş Olan Bir Kambyo Senedinin, Alacak Miktarını Matbu Olarak Belirten Ön Yüzündeki “TL”, “...Türk Lirası” Kelimelerinin Sadece Çizilmiş Olması Yeterli Midir Yoksa Ayrıca Bu Çizilmenin Keşideci Tarafından İmza (Paraf) Edilmiş Olması Da (HMK.m.207) Zorunlu Mudur ? (İstanbul Barosu Dergisinde yayımlanacak)
- 567- Menfi Tespit Davalarında “Takibin Durdurulması” İçin Borçlu Tarafından Yatırılan Teminat İşlevi (Türkiye Barolar Birliği Dergisinde yayımlanacak)
- 568- Tasarrufun İptali Davalarında “Tasarrufun İptaline Karar Verilmesi” Konusunda Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar (Türkiye Barolar Birliği Dergisinde yayımlanacak)

Av. TALİH UYAR'IN ESERLERİ

1. **Uygulamalı İcra ve İflâs Hukuku** (1. Bası; VIII + 1076 sayfa, Ocak/1986 yılında yayımlanmıştır, 2. Bası; 1571 sayfa, 2 cilt, Kasım/1993 yılında yayımlanmıştır.)
2. **İcra Hukukunda Olumsuz Tespit ve Geri Alma Davaları** (1. Bası; 208 sayfa, Temmuz/1981 yılında yayımlanmıştır. 3. Bası; XVI + 2340 sayfa, 2 cilt, Ocak/1993 yılında yayımlanmıştır. 4. Bası; XVI + 1072 sayfa, Ocak/2015 yılında yayımlanmıştır.)
3. **İcra Hukukunda İstihkak Davaları** (1. Bası: 240 sayfa, Ağustos/1981 yılında yayımlanmıştır, 2. Bası; X + 611 sayfa, Temmuz/1985 yılında yayımlanmıştır. 3. Bası; 1248 sayfa, Mart/1994 yılında yayımlanmıştır.)
4. **İcra Hukukunda Tahliye** (1. Bası; 432 sayfa, Ekim/1981 yılında yayımlanmıştır, 2. Bası; X + 941 sayfa, Mart/1987 yılında yayımlanmıştır.)
5. **İcra ve İflâs Hukukunda Suç Sayılan Fiiller** (İcra-İflâs Suçları) (VIII + 836 sayfa, Ekim/1987 yılında yayımlanmıştır.)
6. **İcra Hukukunda İhale ve İhalenin Bozulması** (1. Bası; 469 sayfa, Mart/1982 yılında yayımlanmıştır, 2. Bası; XVI + 1232 sayfa, Mayıs/1988 yılında, 3. Bası; 2 cilt, XVI + 2798 sayfa, Ocak/2002 yılında yayımlanmıştır.)
7. **İcra Hukukunda Kambiyo Senetleri** (1. Bası; VIII + 693 sayfa, Haziran/1982 yılında yayımlanmıştır, 2. Bası; XII + 1587 sayfa Nisan/1989 yılında yayımlanmıştır, 3. bası; XVI + 2664 sayfa, Nisan/2001 yılında yayımlanmıştır, 4. Bası; XVI + 1068 sayfa, Mayıs/2013 yılında yayımlanmıştır.)
8. **İcra Hukukunda Haciz** (1. Bası; VIII + 695 sayfa. Şubat/1983 yılında yayımlanmıştır, 2. Bası; XVI + 998 sayfa, Nisan/1990 yılında 3. Bası; XVIII + 1390 sayfa, Şubat/2016 yılında yayımlanmıştır.)
9. **İcra Hukukunda İtiraz** (1. Bası; VIII + 388 sayfa, Nisan/1983 yılında yayımlanmıştır, 2. Bası; VIII + 1103 sayfa, Ekim/1990 yılında yayımlanmıştır.)

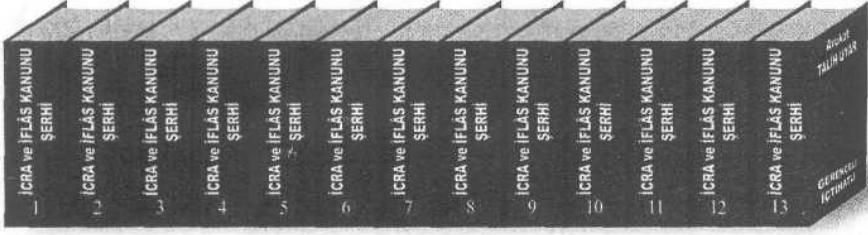
10. **İcra Hukukunda Şikayet** (1. Bası; VIII + 160 sayfa, Nisan/1983 yılında yayımlanmıştır, 2. Bası; VIII + 815 sayfa, Ocak/1991 yılında yayımlanmıştır.)
11. **İcra Hukukunda İlamlı Takipler** (1. Bası; VIII + 355 sayfa. Haziran/1983 yılında yayımlanmıştır, 2. Bası; VIII + 664 sayfa, Nisan/1991 yılında yayımlanmıştır.)
12. **İcra Hukukunda Yetki - Görev ve Yargılama Usulü** (1. Bası; VII + 400 sayfa, Eylül/1983 yılında yayımlanmıştır, 2. Bası; VIII + 1056 sayfa, Eylül/1991 yılında yayımlanmıştır.)
13. **İcra ve İflâs Hukukunda Tasarrufun İptali Davaları** (1. Bası; VIII + 192 sayfa, Mart/1984 yılında yayımlanmıştır, 2. Bası; VIII + 400 sayfa, Ocak/1992 yılında yayımlanmıştır, 3. Bası; 1383 sayfa, Mayıs/2008 yılında yayımlanmıştır. 4. Bası; 2 cilt, 2492 sayfa, 2011 yılında yayımlanmıştır.)
14. **İcra Hukukunda Rehnin Paraya Çevrilmesi** (1. Bası; VIII + 346 sayfa, Mart/1984 yılında yayımlanmıştır, 2. bası; VIII + 688 sayfa, Şubat/1992 yılında yayımlanmıştır.)
15. **Gerekçeli - Notlu, İçtihatlı İcra ve İflâs Kanunu** (7 Cilt, 10.249 sayfa, 1. Basısı 1996/1997, 2. Basısı 1998/1999 yıllarında yayımlanmıştır.)
16. **Gerekçeli - İçtihatlı İcra ve İflâs Kanunu Şerhi** (1. Bası; 3 cilt, 3126 sayfa, 1973/1975 yıllarında yayımlanmıştır; (sekiz misli genişletilmiş) 2. Bası, 13 cilt “1. cildi; Haziran/2004, 2. cildi; Eylül/2004, 3. cildi; Mayıs/2005, 4. cildi; Ekim/2005, 5. cildi; Haziran/2006, 6. cildi; Eylül/2006, 7. cildi; Ocak/2007, 8. cildi; Temmuz/2007, 9. cildi; Ocak/2008, 10. cildi; Ocak/2009, 11. cildi; Mayıs/2009, 12. cildi; Ekim/2009 ve 13. cildi; Mayıs/2010 yıllarında yayımlanmıştır.”
17. **İcra ve İflâs Kanunu Şerhi “El Kitabı”** (1. nci Bası; 2 cilt; 3634 sayfa, Eylül/2010 yılında yayımlanmıştır; 2. Bası, 2 Cilt, LXXII + 3678 sayfa, Ekim/2012 yılında yayımlanmıştır; 3. Bası, 3 Cilt, CLXVIII + 5376 sayfa, Temmuz/2014 yılında yayımlanmıştır.
18. **(Yeni) Gerekçeli-İçtihatlı Türk Medeni Kanunu** (18 Cilt, 16 Cildi 2002/2003 yıllarında 17, ve 18. Ciltleri ise; Nisan/2006 yılında yayımlanmıştır.):
  - “Genel Gerekçeler” ve “Başlangıç Hükümleri” (MK. 1-7), Cilt: I (992 sayfa)

- “Genel Gerekçeler” ve “Başlangıç Hükümleri” (MK. 1-7) Cilt: II (996 sayfa)
- “Kişiler Hukuku” (MK. 8-117), Cilt: 1(1132 sayfa)
- “Kişiler Hukuku” (MK. 8-117), Cilt: II (1024 sayfa)
- “Aile Hukuku” (MK. 118-494), Cilt: I (1120 sayfa)
- “Aile Hukuku” (MK. 118-494), Cilt: II (1104 sayfa)
- “Aile Hukuku” (MK. 118-494), Cilt: III (1134 sayfa)
- “Aile Hukuku” (MK. 118-494), Cilt IV (1104 sayfa)
- “Miras Hukuku” (MK. 495-682), Cilt: I (1120 sayfa)
- “Miras Hukuku” (MK. 495-682), Cilt: II (1120 sayfa)
- “Miras Hukuku” (MK. 495-682), Cilt: III (1102 sayfa)
- “Eşya Hukuku” (MK. 683-1030), Cilt: I (1216 sayfa)
- “Eşya Hukuku” (MK. 683-1030), Cilt: II (1200 sayfa)
- “Eşya Hukuku” (MK. 683-1030), Cilt: II! (1200 sayfa)
- “Eşya Hukuku” (MK. 683-1030), Cilt: IV (1200 sayfa)
- “Eşya Hukuku” (MK. 683-1030), Cilt: V (1248 sayfa)
- Gerekçeli - İçtihatlı Türk Medeni Kanunu (MK. 1-517), Cilt: I (1632 sayfa)
- Gerekçeli - İçtihatlı Türk Medeni Kanunu (MK. 518-1030), Cilt: II (1656 sayfa)
- 19. **“İcra ve İflâs Hukukuna İlişkin Hukukî Mütalâalar** (VIII + 1136 sayfa, Ocak/2014 yılında yayımlanmıştır).
- 20. **«İcra ve İflâs Kanunu Şerhi»** (3. Baskı, 3 cilt, CLXVIII + 5376 sayfa, Eylül/2014 yılında yayımlanmıştır).
- 21. **İcra Hukukunda Haciz** (3. Baskı, VIII + 1390 sayfa, Şubat/2016 yılında yayımlanmıştır.)
- 22. **Türk Medeni Kanunu «Başlangıç Hükümleri»** (X+ 910 sayfa, Mart/2016 yılında yayımlanmıştır.)
- 23. **Türk Medeni Kanunu «Kişiler Hukuku»** (X+ 1310 sayfa, Mart/2016 yılında yayımlanmıştır.)
- 24. **Türk Medeni Kanunu «Aile Hukuku»** (XII+ 6388 sayfa, 4 Cilt, Eylül/2016 yılında yayımlanmıştır.)
- 25. **Türk Medeni Kanunu «Miras Hukuku»** (Basılıyor)
- 26. **Türk Medeni Kanunu «Eşya Hukuku»** (Basılıyor)

Av. TALİH UYAR'IN SON ESERLERİ HAKKINDA;

GEREKÇELİ - İÇTİHATLI İCRA VE İFLÂS KANUNU ŞERHİ

(13 Cilt, 22710 sayfadan oluşan eserde 36800 adet içtihadın tam metnine yer verilmiştir.)

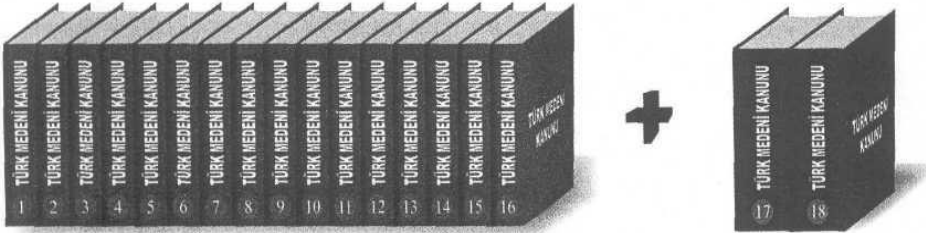

(Her madde altında, “BİBLİYOGRAFYA”, “GEREKÇE”LER, “BAKANLIK MÜTALÂA ve GENELGE”LERİ bölümleri ile geniş “AÇIKLAMALAR”a ve çoğu hiçbir yerde yayımlanmamış olan çok sayıda “İÇTİHAT”a yer verilmiştir...)

GEREKÇELİ - İÇTİHATLI TÜRK MEDENİ KANUNU

(18 cilt, 21266 sayfadan oluşan eserde 17205 adet içtihadın tam metnine yer verilmiştir.)

(Eser, yeni Türk Medenî Kanunu'na göre hazırlanmış olup 17 ve 18. ciltler, ilk 16 cildin devamı niteliğindedir.)

(İcra ve İflâs Hukukunda)
TASARRUFUN İPTALİ DAVALARI
(İİK. mad. 277-284)

“4. Baskı”

(2 cilt, 2491 sayfadan oluşan bu eserde; geniş AÇIKLAMA ve çok sayıda İÇTİHAT’ın tam metnine yer verilmektedir.

Nisan/2011 tarihinde yayımlanmıştır...)

(Av. Talih UYAR; Av. Alper UYAR; Av. Cüneyt UYAR)

(İcra Hukukunda)
KAMBYO SENETLERİ
(İİK. mad. 167-170b)

“4. Baskı”

(XVI + 1068 sayfadan oluşan bu eserde; ‘kambyo senetlerinin geçerlilik koşulları ve kambyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip hakkında geniş AÇIKLAMA ve pek çoğu hiçbir yerde yayımlanmamış olan pek çok içtihat özetine yer verilmiştir.

Mayıs/2013 tarihinde yayımlanmıştır...)

(Av. Talih UYAR; Av. Alper UYAR; Av. Cüneyt UYAR)

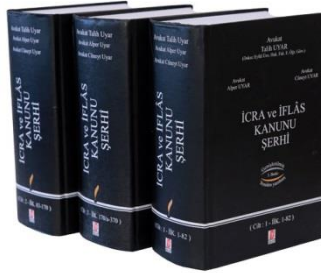
(İcra ve İflâs Hukukuna İlişkin)

HUKUKİ MÜTALÂALAR

(1136 sayfadan oluşan bu eserde; 1998 yılından bugüne kadar Av. Talih UYAR tarafından yazılmış ve bir kısmı çeşitli Dergilerde daha önce “makale” olarak yayımlanmış olan (69) adet mütalâaya yer verilmiştir.

Ocak/2014 tarihinde yayımlanmıştır...)

(Yayıma hazırlayanlar: Av. Alper UYAR; Av. Cüneyt UYAR)

İCRA ve İFLÂS KANUNU ŞERHİ

“3. Baskı”

(3 cilt, CLXVIII + 5376 sayfadan oluşan bu eserde İİK.’nun tüm maddeleri sıra ile açıklanmış ve “AÇIKLAMA” bölümlerinde ilgili “İÇTİHAT” özetlerine yer verilmiştir. Eser; 6352 s. Kanun, TTK. TBK. ve HMK. ile yapılan değişikliklere uyumlu hale getirilerek ve güncelleştirilerek yeniden hazırlanmış ve

Eylül/2014 tarihinde yayımlanmıştır...)

(Av. Talih UYAR; Av. Alper UYAR; Av. Cüneyt UYAR)

(İcra ve İflâs Hukukunda)
**OLUMSUZ (MENFİ) TESPİT
VE
GERİ ALMA (İSTİRDAT)
DAVALARI**
“3. Baskı”

(XVI + 1072 sayfadan oluşan bu eserde,
İİK.’nun 72. maddesi çok ayrıntılı olarak açıklanmış
ve pek çoğu hiçbir yerde yayımlanmamış olan
pek çok içtihat özetine yer verilmiştir.

Eser, Ocak/2015 tarihinde yayımlanmıştır...)

(Av. Talih UYAR; Av. Alper UYAR; Av. Cüneyt UYAR)

(İcra Hukukunda)

HACİZ

“3.Baskı”

(XVIII + 1390 sayfadan oluşan bu eserde; ‘Geçici Haciz’(m.69/I,III), ‘Tamamlama Haczi’ (m.139), ‘İlâve Haciz’ (m.100/II), ‘Kesin Haciz’ (m.78-95; 100-105) ve ‘İhtiyati Haciz’ (m.257-268) konuları ayrıntılı olarak incelenmiş ve eserde pek çoğu hiçbir yerde yayımlanmamış olan pek çok içtihat özetine yer verilmiştir.

Eser, Şubat/2016 tarihinde yayımlanmıştır...)

(Av. Talih UYAR; Av. Alper UYAR; Av. Cüneyt UYAR)

TÜRK MEDENİ KANUNU

(Başlangıç Hükümleri) “MK 1-7”

(X + 910 sayfa’ dan oluşan bu eserde; her maddenin altına, o madde ile ilgili olarak yazılmış makale ve eserler belirtilmiş ayrıca, o madde ile ilgili pek çoğu hiçbir yerde yayımlanmamış olan içtihatlar sunulmuştur...

Eser, Mart/2016 tarihinde yayımlanmıştır..)

(Av. Talih UYAR; Av. Alper UYAR; Av. Cüneyt UYAR)

TÜRK MEDENİ KANUNU

(Kişiler Hukuku) “MK. 8-117”

(X + 1310 sayfa’ dan oluşan bu eserde; her maddenin altına, o madde ile ilgili olarak yazılmış makale ve eserler belirtilmiş ayrıca, o madde ile ilgili pek çoğu hiçbir yerde yayımlanmamış olan içtihatlar sunulmuştur...

Eser, Mart/2016 tarihinde yayımlanmıştır..)

(Av. Talih UYAR; Av. Alper UYAR; Av. Cüneyt UYAR)

TÜRK MEDENİ KANUNU

(Aile Hukuku) “MK. 118-494”

(XII + 6388 sayfa’ dan oluşan bu eserde; her maddenin altına, o madde ile ilgili olarak yazılmış makale ve eserler belirtilmiş ayrıca, o madde ile ilgili pek çoğu hiçbir yerde yayımlanmamış olan içtihatlar sunulmuştur...

Eser, Eylül/2016 tarihinde yayımlanmıştır..)

(Av. Talih UYAR; Av. Alper UYAR; Av. Cüneyt UYAR)

TÜRK MEDENİ KANUNU

(Miras Hukuku) “MK. 495-682”

(Basılıyor)

TÜRK MEDENİ KANUNU

(Eşya Hukuku) “MK. 683-1030”

(Basılıyor)